

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ISSN 0353-8389

ГОДИНА LX – БРОЈ 84

БЕОГРАД, 24. ЈУЛ 2004.

Цена овог броја је 252 динара (12 табака).
Годишња претплата је 10.800 динара (аконтација).
Рок за рекламацију 10 дана.

2546

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О СТЕЧАЈНОМ ПОСТУПКУ

Проглашава се Закон о стечајном поступку, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на седници Шестог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2004. години, 23. јула 2004. године.

ПР број 38

У Београду, 24. јула 2004. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН

О СТЕЧАЈНОМ ПОСТУПКУ

И. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин покретања и спровођења стечајног поступка.

Стечајни поступак, у смислу овог закона, обухвата банкротство односно реорганизацију.

Под банкротством се подразумева намирење поверилаца продајом целокупне имовине стечајног дужника.

Под реорганизацијом се подразумева намирење поверилаца, на начин и под условима одређеним планом реорганизације.

Неспособност плаћања

Члан 2.

Банкротство стечајног дужника или његова реорганизација се спроводи над стечајним дужником који је неспособан за плаћање.

Сматра се да је стечајни дужник неспособан за плаћање ако:

1) не може одговорити својим обавезама у року од 45 дана од дана доспелости обавезе;

2) је потпуно обуставио своја плаћања у периоду од 30 дана;

3) учини вероватним да своје већ постојеће обавезе неће моћи да испуни по доспећу – претећа неспособност за плаћање.

Претпоставка неспособности плаћања

Члан 3.

Ако је поступак покренут на предлог повериоца који у судском или пореском извршном поступку није могао намирити своје потраживање, претходни стечајни поступак се неће спроводити, нити ће се доказивати да је стечајни дужник презадужен, већ ће се одмах покренути стечајни поступак.

Посебни случајеви покретања стечајног поступка

Члан 4.

Стечајни поступак се покреће али се не спроводи, већ се одмах закључује када стечајни дужник има само једног повериоца.

Стечајни поступак се покреће али се не спроводи, већ се поступак одмах обуставља када је имовина стечајног дужника мања од висине трошкова стечајног поступка.

Изузетно, суд ће стечајни поступак спровести и у случају из става 2. овог члана, на захтев повериоца, ако поверилац код надлежног органа положи средства за трошкове стечајног поступка.

Сходна примена

Члан 5.

У стечајном поступку сходно се примењују одредбе закона којим се уређује парнични поступак, ако овим законом није другачије одређено.

Случајеви на које се закон не примењује

Члан 6.

Стечајни поступак се не спроводи према: Државној заједници Србија и Црна Гора; Републици Србији; јединицама територијалне аутономије и локалне самоуправе; фондовима или организацијама пензијског, инвалидског, социјалног и здравственог осигурања; правним лицима чији је оснивач Државна заједница Србија и Црна Гора, Република Србија, јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе, а који се искључиво или претежно финансирају из буџета Државне заједнице Србија и Црна Гора, републичког буџета односно буџета јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе; Народној банци Србије.

Одредбе овог закона не примењују се на стечајни поступак банака и осигуравајућих организација, осим одредаба којима се уређују питања која нису уређена посебним законом.

За обавезе правног лица над којим се не спроводи стечајни поступак солидарно одговарају његови оснивачи односно чланови.

II. НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИ СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА

Надлежност

Стварна надлежност

Члан 7.

Стечајни поступак спроводи суд одређен законом којим се уређује судска надлежност.

Месна надлежност

Члан 8.

Стечајни поступак спроводи суд на чијем подручју је седиште стечајног дужника.

Органи поступка

Врше ордана

Члан 9.

Органи стечајног поступка су: стечајно веће, стечајни судија, стечајни управник, скупштина поверилаца и одбор поверилаца.

Стечајно веће и стечајни судија из става 1. овог члана су органи стечајног поступка при надлежном суду.

Органи стечајног поступка при надлежном суду

Састав стечајног већа

Члан 10.

Стечајно веће се састоји од троје судија од којих је један председник већа.

Стечајни судија не може бити члан стечајног већа.

Делокруј стечајној већи

Члан 11.

Стечајно веће:

- 1) одлучује о покретању претходног стечајног поступка;
- 2) утврђује постојање разлога за покретање стечајног поступка;
- 3) одлучује о покретању стечајног поступка;
- 4) именује и разрешава стечајног судију;
- 5) именује и разрешава стечајног управника;
- 6) одлучује о приговорима против одлука и закључака стечајног судије;
- 7) одлучује о приговорима против радњи стечајног управника;
- 8) даје овлашћења стечајном дужнику-предузетнику о личној управи, под условима прописаним законом;
- 9) обавља и друге послове одређене овим законом.

Стечајни судија

Члан 12.

Стечајни судија:

- 1) одобрава трошкове стечајног поступка пре њихове исплате;
- 2) уводи у дужност стечајног управника;
- 3) одређује прелиминарну накнаду и награду стечајном управнику;
- 4) одобрава нацрт плана реорганизације стечајног дужника;
- 5) одобрава нацрт решења о главној деоби стечајне масе;
- 6) доноси одлуке и предузима друге радње по питањима која нису у делокругу стечајног већа;
- 7) врши надзор над радом стечајног управника;
- 8) обавља и друге послове одређене овим законом.

Против одлука и закључака стечајног судије, стечајни управник, одбор поверилаца и повериоци могу изјавити приговор стечајном већу.

Стечајни управник*Именовање*

Члан 13.

Стечајни управник се именује решењем о покретању стечајног поступка.

Стечајни управник може бити именован решењем о покретању претходног стечајног поступка, ако је стечајно веће одредило мере обезбеђења стечајном дужнику.

Услови за именовање

Члан 14.

За стечајног управника може бити именовано лице које је до било лиценцу за обављање послова стечајног управника (у даљем тексту: лиценца), које има статус приватног предузетника и које има три године радног искуства, ако овим законом није другачије прописано.

Лиценцу може да добије лице које има високу стручну спрему и које је положило стручни испит за добијање лиценце.

Лиценцу издаје и обнавља Агенција за лиценцирање стечајних управника, која организује и спроводи стручни испит из става 2. овог члана, врши надзор над радом стечајних управника и обавља друге послове у складу са законом којим се уређују положај, права, дужности и друга питања од значаја за рад Агенције за лиценцирање стечајних управника.

Лиценца се обнавља, на захтев стечајног управника, по истеку рока од три године од дана издавања, ако је стечајни управник савесно обављао послове у складу са овим законом, националним стандардима за управљање стечајном масом и кодексом етике.

Агенција за лиценцирање стечајних управника може одузети лиценцу пре истека рока из става 4. овог члана у случају да стечајни управник не обавља послове у складу са овим законом, националним стандардима за управљање стечајном масом и кодексом етике.

У случају необнављања лиценце и у случају одузимања лиценце, Агенција за лиценцирање стечајних управника је дужна да по правноснажности решења избрише стечајног управника из Именика стечајних управника.

Стечајном управнику коме је одузета лиценца из разлога предвиђених у ставу 5. овог члана не може да се изда нова лиценца за обављање послова стечајног управника у року од пет година од дана правноснажности решења о одузимању лиценце.

Министар надлежан за послове привреде, на предлог Агенције за лиценцирање стечајних управника, доноси националне стандарде за управљање стечајном масом и кодекс етике.

У поступку спровођења стечаја над правним лицем које је у већинској државној односно друштвеној својини, за стечајног управника стечајно веће ће именовати специјализовану институци-

ју основану посебним прописом, која мора имати запослена лица која имају лиценцу из става 1. овог члана.

Министар надлежан за послове привреде ближе прописује услове, програм и начин полагања стручног испита из става 2. овог члана.

Ограничење у избору

Члан 15.

За стечајног управника не може бити именовано лице које је:

- 1) осуђено за кривично дело које га чини неподобним за положај стечајног управника;
- 2) сродник по крви у правој линији без обзира на степен или у побочној линији до четвртог степена, сродник по тазбини до другог степена сродства или брачни друг неког од чланова стечајног већа, стечајног судије и директора стечајног дужника;
- 3) солидарни дужник са стечајним дужником;
- 4) било члан управног одбора или надзорног одбора стечајног дужника у последње две године пре покретања стечајног поступка;
- 5) било запослено код стечајног дужника две године пре покретања стечајног поступка;
- 6) поверилац стечајног дужника или је запослено код повериоца стечајног дужника;
- 7) дужник стечајног дужника;
- 8) конкурент стечајном дужнику или је запослено код конкурентског правног субјекта, односно које има било који сукоб интереса у односу на стечајног дужника;
- 9) радило као саветник стечајног дужника у пословима везаним за имовину стечајног дужника у последње две године пре покретања стечајног поступка.

Правни положај

Члан 16.

Стечајни управник има права и обавезе органа управљања или власника стечајног дужника, осим ако овим законом није другачије одређено.

Делокруј њослова

Члан 17.

Стечајни управник је дужан нарочито да:

- 1) предузме све неопходне мере за заштиту имовине стечајног дужника, укључујући и спречавање преноса имовине, њено печатење или одузимање уколико је то неопходно;
- 2) у сагласности са стечајним судијом, у року од 30 дана од дана именовања, састави план тока стечајног поступка са предрачуном трошкова и временским планом;
- 3) започне пописивање имовине стечајног дужника у року од 10 дана од дана именовања и да оконча пописивање у року од 30 дана од дана именовања;
- 4) састави почетни стечајни биланс, као и порески биланс са стањем на дан отварања и на дан окончања поступка стечаја, у складу са пореским прописима, и да те билансе, са пореском пријавом, достави надлежном пореском органу у прописаним роковима;
- 5) без одлагања обавести о стечајном поступку све банке преко којих стечајни дужник послује, ради спречавања преноса средстава и других трансакција стечајног дужника без прописаног одобрења;
- 6) у договору са стечајним судијом, на терет стечајне масе, осигура имовину у целини или делимично, ако је то потребно ради заштите имовине стечајног дужника;
- 7) подноси месечни извештај о току стечајног поступка и о стању стечајне масе;
- 8) се као добар привредник стара о завршетку започетих а незавршених послова стечајног дужника, у циљу заштите поверилаца, као и послова који су потребни да би се спречило наступање штете над средствима стечајног дужника;
- 9) запошљава лица уз сагласност стечајног судије и да врши надзор над радом запослених;
- 10) у сагласности са стечајним судијом, утврди основаност, обим и приоритет пријављених потраживања према стечајном дужнику, као и свих обезбеђења потраживања;
- 11) уновчи ствари и права стечајног дужника у складу са одредбама овог закона;
- 12) у сагласности са стечајним судијом, састави нацрт решења за главну деобу стечајне масе и нацрт завршног стечајног биланса;
- 13) изврши исплату повериоцима на основу решења о главној деоби;
- 14) доставља завршни рачун;
- 15) по потреби, сазива састанке поверилаца;
- 16) заступа стечајног дужника у покретању и вођењу управних и других спорова;

17) поднесе предлог одговарајућим органима управе или правосудним органима у иностранству, као званично овлашћени заступник стечајне масе стечајног дужника, којим захтева плениду, одузимање, заштиту или повраћај имовине стечајног дужника која се налази у иностранству;

18) обавести одговарајуће регистре о стечајном поступку, ако је то предвиђено законом;

19) обавља и друге послове у складу са законом.

Стечајни управник може подизати кредит без обезбеђења или се задужити уз обезбеђење на имовини на којој не постоје претходни терети, ако је претходно обавестио стечајног судију и ако је добио сагласност одбора поверилаца.

Кредит или дуг из става 2. овог члана сматра се трошком стечајног поступка.

Односи са другим органима стечајној имовини

Члан 18.

Стечајни управник обавља своје послове самостално и с пажњом доброг стручњака, у складу са одребама овог закона.

Стечајни управник у обављању послова из своје надлежности може да ангажује стручна правна и физичка домаћа или страна лица.

Радње које предузима стечајни управник, а које утичу на стечајну масу, као што су подизање кредита или куповина и продаја значајнијег дела имовине и др. (у даљем тексту: радње од изузетног значаја), могу се предузети уз обавештавање стечајног судије и добијање сагласности одбора поверилаца или појединих поверилаца на чија потраживања ове радње утичу, у складу са овим законом.

Ако овим законом није прописан посебан поступак добијања сагласности за радње од изузетног значаја, стечајни управник је дужан да писмено обавести о намераваној радњи стечајног судију, одбор поверилаца и оне стечајне повериоце на које ове радње утичу, најкасније 10 дана пре предузимања радње.

Одбор поверилаца или било који стечајни поверилац на кога радња из става 3. овог члана утиче, има право приговора стечајном судији који је дужан да доноси одлуку по приговору.

Стечајни управник може у свако доба да консултује одбор поверилаца или суд о радњама од изузетног значаја и другим питањима везаним за стечајни поступак.

Ако се стечајни управник и стечајни судија не могу сагласити о појединим радњама и питањима дужни су да без одлагања о томе обавесте стечајно веће, које о тим питањима и радњама доноси одлуку.

Стечајни управник подноси месечне писмене извештаје о току стечајног поступка и о стању стечајне масе одбору поверилаца, скупштини поверилаца, стечајном већу, стечајном судији и Агенцији из члана 14. став 3. овог закона. Стечајни управник подноси и друге извештаје на захтев органа, а у случају реорганизације, поред месечног извештаја, подноси и финансијске извештаје, укључујући биланс стања, биланс успеха и извештај о новчаним токовима.

Месечни извештај из става 8. овог члана садржи:

- 1) списак имовине која је продата, пренесена или на други начин отуђена;
- 2) списак готовинских прилива и одлива учињених у току претходног месеца;
- 3) почетно и крајње стање на рачуну стечајног дужника;
- 4) списак обавеза стечајног дужника;
- 5) списак ангажованих стручњака и износа који су им исплаћени.

Стечајни управник, по престанку дужности, подноси завршни рачун стечајном судији и одбору поверилаца.

Стечајни судија ће прегледати завршни рачун стечајног управника и својим потписом потврдити да га је прегледао.

Завршни рачун из става 10. овог члана стечајни управник доставља одбору поверилаца. Одбор поверилаца може стечајном већу да поднесе приговор на завршни рачун.

Одговорности за штету

Члан 19.

Код одговорности за штету стечајни управник има статус предузетника и одговара непосредно својом личном имовином за све штете нанете свим учесницима у поступку, ако је до штете дошло намерно или крајњом непажњом.

Ако је штета настала због радње стечајног управника која је извршена по налогу стечајног већа или стечајног судије, стечајни управник није одговоран за насталу штету, осим ако је налог дат на основу његових несавесних радњи или предлога.

За штету коју учине лица која је запослио стечајни управник, стечајни управник одговара ако је штета настала услед пропуштања стечајног управника да изврши надзор над њиховим радом.

Захтев за накнаду штете застарева у року од три године од сазнања оштећеног за штету, односно у року од три године од правоснажности решења о закључењу стечајног поступка.

Разрешење

Члан 20.

Стечајно веће ће разрешити стечајног управника ако утврди да стечајни управник:

- 1) не испуњава своје обавезе;
- 2) не поштује рокове одређене овим законом;
- 3) поступа пристрасно у односу на поједине повериоце;
- 4) по протеклу једне године од рочишта за испитивање потраживања, није направио задовољавајући напредак у уновчењу имовине која улази у стечајну масу, осим када је уновчење било спречено вишом силом или непредвидивим околностима;
- 5) није осигурао имовину за случај наступања штете после два упозорења стечајног судије или одбора поверилаца;
- 6) није тражио сагласност или није поступио по добијеној сагласности у свим оним случајевима где је овим законом предвиђена обавезна сагласност одбора поверилаца.

Пре доношења одлуке о разрешењу, стечајно веће ће омогућити стечајном управнику да се изјасни о разлозима за разрешење. Предлог за разрешење може дати стечајни судија и одбор поверилаца.

Стечајни управник се разрешава и на лични захтев, ако не постоје разлози из става 1. овог члана.

Награда за рад и накнада трошкова

Члан 21.

Стечајни управник има право на награду за свој рад и накнаду стварних трошкова (у даљем тексту: награда и накнада).

Коначну висину награде, као и накнаде, одређује стечајно веће у време закључења стечајног поступка, узимајући у обзир обим послова, вредност стечајне масе и пословне резултате стечајног управника, у складу са основама и мерилима које прописује министар надлежан за послове привреде.

До одређивања коначне висине награде и накнаде, стечајни судија решењем које се доставља стечајном управнику и одбору поверилаца одређује прелиминарну висину накнаде и награде стечајном управнику. Против решења о прелиминарној висини накнаде и награде, одбор поверилаца и стечајни повериоци појединачно могу поднети приговор стечајном већу у року од осам дана од дана пријема решења.

Стечајни управник може у току стечајног поступка, а пре коначне исплате награде и накнаде, тражити да му се унапред исплати део накнаде и/или награде. Стечајни судија може одобрити месечни износ награде и накнаде стечајном управнику, који мора бити сразмеран дужностима и резултатима рада стечајног управника.

Висину износа награде односно накнаде из става 4. овог члана одређује решењем стечајног судија.

Награда из става 4. овог члана се може унапред одредити у проценту од укупне вредности стечајне масе. Ако се накнадно, с обзиром на даљи ток стечајног поступка, покаже да је износ награде, која је унапред одређена у проценту од укупно уновчене стечајне масе, несразмерно висок или низак, стечајни судија може на предлог стечајног управника или одбора поверилаца смањити или повећати унапред одређени проценат.

Накнада из става 4. овог члана се одређује према стварним трошковима које је стечајни управник имао у обављању послова.

Скупштина поверилаца

Формирање и рад скупштине поверилаца

Члан 22.

Скупштина поверилаца формира се најкасније на првом поверилачком рочишту.

Скупштину поверилаца чине сви стечајни повериоци.

Разлучни повериоци могу учествовати у скупштини само до висине потраживања за коју учине вероватном да ће се појавити као стечајни повериоци. Процену основа и висине потраживања у том случају може вршити стечајни судија, за потребе гласања на првом поверилачком рочишту.

Прва седница скупштине поверилаца заказује се на предлог:

- 1) стечајног управника;
- 2) стечајних поверилаца чија су укупна потраживања већа од 20% од укупног износа потраживања свих стечајних поверилаца.

На првој седници скупштине поверилаца врши се избор председника скупштине и чланова одбора поверилаца.

Заказивање и вођење седница скупштине, као и обавештавање о њима и одређивање дневног реда, врши председник скупштине на предлог стечајних поверилаца.

Стечајни повериоци се о одржавању скупштине и о дневном реду обавештавају истицањем обавештења на огласној табли суда или огласом у „Службеном гласнику Републике Србије”, уколико се не договоре о другачијем начину обавештавања.

На скупштини се гласа сразмерно висини потраживања.
Скупштина одлучује већином гласова присутних поверилаца осим у случају из члана 23. став 5.

Ако број стечајних поверилаца није већи од пет, скупштина поверилаца има положај одбора поверилаца.

Прво поверилачко рочиште

Члан 23.

Ако се прва скупштина поверилаца одржава на првом поверилачком рочишту, скупштину заказује стечајни судија у року од три дана од дана пријема почетног стечајног биланса, а најкасније у року од 40 дана од дана покретања стечајног поступка.

Ако стечајни судија одбије да закаже скупштину у року из става 1. овог члана, о томе доноси решење против кога подносилац предлога има право приговора стечајном већу. Ако има више предлагача право приговора има сваки од њих.

На рочишту из става 1. овог члана расправља се о извештају о економско-финансијском положају стечајног дужника и процени стечајног управника да ли постоји могућност реорганизације стечајног дужника.

Стечајни повериоци на основу добијеног извештаја разматрају да ли ће се стечајни поступак окончати банкротством стечајног дужника или треба предузети мере ради подношења плана реорганизације у стечајном поступку.

Ако на рочишту стечајни повериоци за чија потраживања се учини вероватним да износе више од 70% укупних потраживања одлуче да се стечајни поступак оконча банкротством стечајног дужника, стечајно веће доноси одлуку о започињању поступка продаје имовине стечајног дужника.

Делокрућ скупштинске

Члан 24.

Скупштина поверилаца:

1) доноси одлуке да ли ће се стечајни поступак спроводити у циљу наставка рада и реорганизације стечајног дужника или ће стечајни поступак водити банкротству, престанком рада стечајног дужника и продајом имовине у складу са чланом 23. став 5. овог закона;

2) бира и опозива одбор поверилаца;
3) разматра извештаје стечајног управника о току стечајног поступка и о стању стечајне масе;
4) разматра извештаје одбора поверилаца;
5) врши друге послове одређене овим законом.

Одбор поверилаца

Избор одбора поверилаца

Члан 25.

Скупштина поверилаца на првој седници или на првом поверилачком рочишту бира одбор поверилаца.

Број чланова одбора поверилаца одређује скупштина, с тим што тај број не може бити већи од девет чланова и што увек мора бити непаран.

Чланови одбора поверилаца могу бити стечајни повериоци, без обзира на висину свог потраживања. Запослени код стечајног дужника не могу се бирати у одбор поверилаца.

Чланови одбора поверилаца бирају председника одбора.
Члана одбора разрешава скупштина поверилаца или стечајно веће уколико не извршава своје обавезе одређене овим законом.

Ако одбор поверилаца разреши члана одбора или члан да оставку на чланство у одбору, одбор може да кооптира новог члана одбора коме мандат траје до првог наредног заседања скупштине на којој ће се изабрати нови члан одбора.

Начин одлучивања одбора поверилаца

Члан 26.

Радам одбора поверилаца руководи председник одбора који заказује седнице одбора.

Председник одбора је дужан да закаже седницу када то тражи више од половине чланова одбора.

Одлука одбора поверилаца се сматра донетом када је за ту одлуку гласало више од половине свих чланова одбора. У случају једнаког броја гласова одлучујући глас је глас председника.

Седницама одбора поверилаца присуствује стечајни управник на позив одбора поверилаца. Стечајни управник нема право гласа.

Стечајни судија не може да присуствује седницама одбора поверилаца.

Уместо члана одбора поверилаца седницама може присуствовати и учествовати у доношењу одлука његов заступник, на основу посебног пуномоћја.

Делокрућ поклова и права одбора поверилаца

Члан 27.

Одбор поверилаца:

1) даје мишљење стечајном управнику о начину уновчења имовине, уколико се продаја не врши јавним надметањем и даје сагласност у вези са свим питањима која су од изузетне важности за имовину, као што је подизање кредита, вођење спорова већих вредности, давање средстава на зајам и слично, у складу са овим законом;

2) даје мишљење о настављању започетих послова стечајног дужника;

3) разматра извештаје стечајног управника о току стечајног поступка и о стању стечајне масе;

4) прегледа и о свом трошку прибавља фотокопије из целокупне документације;

5) извештава скупштину поверилаца о свом раду на захтев скупштине;

6) врши и друге послове предвиђене овим законом.

Одбор поверилаца има право:

1) приговора стечајном судији и стечајном већу на рад стечајног управника и право приговора против закључака стечајног судије;

2) на подношење жалбе на решења стечајног судије и стечајног већа, када је жалба дозвољена;

3) увид у записнике, налазе вештака и друга акта која се налазе у стечајном предмету;

4) давања мишљења о признавању оправданих мањкова утврђених приликом инвентарисања;

5) предлагања разрешења постојећег стечајног управника и предлагања именовања новог;

6) изјашњавања о висини накнаде трошкова и награде стечајном управнику.

Приговоре на закључке и радње стечајног судије и стечајног управника, одбор поверилаца подноси у року од пет дана од дана сазнања за радњу, односно од дана саопштавања закључка председнику одбора поверилаца, а стечајно веће је дужно да се о приговору изјасни у року од пет дана од дана пријема приговора.

Одбор поверилаца је дужан да на захтев скупштине поверилаца скупштини поднесе писмени извештај о току стечајног поступка и о стању стечајне масе.

Чланови одбора поверилаца одговарају за штету коју су проузроковали својим радом осталим стечајним повериоцима намерно или крајњом непажњом.

Накнада нужних трошкова

Члан 28.

Председник и чланови одбора поверилаца имају право на накнаду стварних и нужних трошкова које одређује стечајни судија.

Накнада из става 1. овог члана сматра се трошком стечајног поступка.

Сваки стечајни поверилац појединачно сноси своје трошкове у стечајном поступку, ако овим законом није другачије одређено.

III. ОСНОВНЕ ПРОЦЕСНЕ ОДРЕДБЕ, СТРАНКЕ И УЧЕСНИЦИ У ПОСТУПКУ

Основне процесне одредбе

Правила постојук

Члан 29.

Стечајни поступак се покреће предлогом овлашћених предлагача.

Стечајни поступак је хитан.

Предлози, изјаве и приговори не могу се давати односно стављати ако се пропусти рок или ако се изостане са рочишта на којем је ове радње требало предузети, осим ако овим законом није другачије одређено.

У стечајном поступку не може се тражити повраћај у пређашње стање, не може се изјавити ревизија нити се може поднети предлог за понављање поступка.

Чињенице које су од значаја за вођење стечајног поступка суд утврђује по службеној дужности.

Одлуке се могу доносити и без усмене расправе.

Акћи у стечајном постојук

Члан 30.

У стечајном поступку доноси се решење и закључак.

Решењем се одлучује у стечајном поступку.

Закључком се издаје налог службеном лицу или органу који спроводи стечајни поступак за извршење појединих радњи.

Приговори

Члан 31.

Против закључка се може поднети приговор у складу са овим законом.

Рок за подношење приговора је пет дана од дана објављивања закључка, а ако закључак није објављен, рок за подношење приговора почиње да тече од дана достављања закључка, осим ако овим законом није другачије одређено.

Одлука по приговору доноси се у року од пет дана од дана пријема приговора.

Приговор не задржава извршење закључка.

Жалба

Члан 32.

Против решења се може изјавити жалба стечајном већу уколико је овим законом одређена апелациона надлежност стечајног већа, односно другостепеном суду, ако овим законом није другачије одређено.

Рок за жалбу износи осам дана, ако овим законом није другачије одређено.

Рок за жалбу тече од дана објављивања решења на огласној табли суда или од дана објављивања решења у „Службеном гласнику Републике Србије”, ако овим законом није другачије одређено.

Када је овим законом одређено да решење мора бити достављено одређеним лицима, рок за жалбу тече од дана достављања решења. Одлука по жалби доноси се најкасније у року од 30 дана од дана пријема жалбе.

Жалба против решења не задржава извршење решења, осим ако је овим законом другачије одређено.

Странке и други учесници у поступку

Стечајни дужник и њимена закона

Члан 33.

Стечајни дужник у смислу овог закона је правно лице и предузетник.

Стечајни поступак се спроводи и над јавним предузећем, ако законом није другачије одређено.

Стечајни поверилац

Члан 34.

Стечајни поверилац је лице које на дан покретања стечајног поступка има необезбеђено потраживање према стечајном дужнику.

Редослед намирења стечајних поверилаца

Члан 35.

Стечајни повериоци се, у зависности од њихових потраживања, сврставају у исплатне редове. Стечајни повериоци нижег исплатног реда могу се намирити тек пошто се намире стечајни повериоци вишег исплатног реда. Стечајни повериоци истог исплатног реда намирују се сразмерно висини њихових потраживања.

Утврђују се следећи исплатни редови:

1) у први исплатни ред спадају потраживања по основу трошкова стечајног поступка у који улазе сва потраживања која се по овом закону сматрају трошковима стечајног поступка;

2) у други исплатни ред спадају неисплаћане нето зараде запослених код стечајног дужника у износу минималних зарада за последњих годину дана пре покретања стечајног поступка и неисплаћени доприноси за пензијско и инвалидско осигурање запослених за последње две године пре покретања стечајног поступка;

3) у трећи исплатни ред спадају потраживања по основу свих јавних прихода доспелих у последња три месеца пре покретања стечајног поступка, осим доприноса за пензијско и инвалидско осигурање запослених;

4) у четврти исплатни ред спадају потраживања осталих стечајних поверилаца.

Стицање својства странке

Члан 36.

Стечајни поверилац стиче својство странке у стечајном поступку од дана када је пријава његовог потраживања примљена у стечајном суду.

Стечајни повериоци на основу својих ненаплаћених потраживања могу да учествују у стечајном поступку и пре подношења пријаве потраживања стечајном суду у складу са одредбама овог закона.

Излучни поверилац

Члан 37.

Излучни поверилац је лице које, на основу свог стварног или личног права, има право да тражи да се одређена ствар издвоји из стечајне масе.

Излучни поверилац није стечајни поверилац.

Ствар из става 1. овог члана не улази у стечајну масу.

Ако је стечајни дужник неовлашћено отуђио ствар из става 1. овог члана, излучни поверилац има право да, као стечајни поверилац, тражи сразмерно намирење износа који одговара тржишној вредности ствари.

Разлучни поверилац

Члан 38.

Повериоци који имају заложно право или право намирења на стварима или правима о којима се воде јавне књиге или регистри имају право на намирење на тој ствари или праву.

Разлучни повериоци имају право намирења из средстава стечених продајом имовине на којој су стекли разлучна права. Остваривање тих права може бити привремено одложено у случајевима из чл. 47. и 73. овог закона.

Повериоци који имају државину и право задржавања ствари нису дужни да предају ствар стечајном дужнику док им се не исплати њихово различно потраживање.

Повериоци из ст. 1. и 2. овог члана нису стечајни повериоци. Ако је висина њиховог потраживања већа од висине износа добијеног уновчењем ствари или права на којима постоји различно право, право на разлику у висини износа остварују као стечајни повериоци.

Разлучна права стечена извршењем или обезбеђењем за последњих 60 дана пре дана покретања стечајног поступка ради принудног намирења или обезбеђења престају да важе и такви повериоци нису различни повериоци.

Разлучни повериоци имају право на сразмерно намирење из стечајне масе, као стечајни повериоци, ако се одрекну свог статуса различног повериоца или ако без своје кривице не могу намирити своје различно потраживање. Писмену изјаву о одрицању од статуса различног повериоца различни повериоци подносе стечајном суду и стечајном управнику.

Трећа лица

Члан 39.

У стечајном поступку могу да учествују лица која су солидарни дужници, јемци и слично, на начин одређен овим законом.

Лица из става 1. овог члана могу као стечајни повериоци захтевати да им се врати оно што су за стечајног дужника платили пре или после дана покретања стечајног поступка, ако имају регресно право према стечајном дужнику.

Лица из става 1. овог члана могу тражити да се у деобној маси за њих издвоји износ који ће платити за стечајног дужника сразмерно износу који би им припао као стечајним повериоцима.

IV. ПОКРЕТАЊЕ СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА И ПРЕТХОДНИ СТЕЧАЈНИ ПОСТУПАК

Предлог за покретање стечајног поступка

Овлашћени предлађачи и исправе

Члан 40.

Стечајни поступак се покреће предлогом повериоца или стечајног дужника.

Поверилац може да поднесе предлог ако учини вероватним постојање свог потраживања и ако учини вероватним да је стечајни дужник неспособан за плаћање.

Уз предлог за покретање стечајног поступка поверилац подноси исправе и друга документа из којих се може утврдити постојање и висина његовог потраживања.

Уз предлог за покретање стечајног поступка стечајни дужник подноси списак имовине, без обзира где се она налази, списак стечајних и осталих поверилаца са навођењем висине износа и основа потраживања, као и имена и пребивалишта чланова друштва који за обавезе стечајног дужника одговарају својом имовином.

Надлежно јавно правобранилаштво у име правних лица која заступа по закону, а која су повериоци, има право да поднесе предлог за покретање стечајног поступка.

Надлежни јавни тужилац може да покрене стечајни поступак ако учини вероватним да је стечајни дужник неспособан за плаћање, а има основа за сумњу да је његова неспособност плаћања повезана са извршењем кривичног дела које се гони по службеној дужности.

Пореска управа има право да поднесе предлог за покретање стечајног поступка у складу са законом.

Форма и садржина предлога

Члан 41.

Предлог се подноси надлежном суду у писменом облику.

Предлог садржи:

- 1) назив суда којем се предлог подноси;
- 2) фирму или име и адресу предлађача или адресу лица које је у овом поступку овлашћено за пријем писмена и за заступање предлађача;

- 3) име или фирму стечајног дужника, као и податке о контакт адреси;
- 4) чињенице и пратећу документацију која доказује врсту, основ и висину неизмиреног потраживања, ако је предлагач поверилац;
- 5) списак докумената приложених уз предлог.

Посиљање са неуредним и нејошћуним предлојом

Члан 42.

Ако предлог не садржи све прописане елементе, стечајни судија ће о томе обавестити предлагача и одредити рок, који не може бити дужи од осам дана, у ком је предлагач дужан да предлог уреди и да недостатке отклони.

Ако предлагач не поступи по налогу суда из става 1. овог члана, стечајни судија ће предлог одбацити решењем.

У случају из става 2. овог члана трошкове поступка сноси предлагач.

Повлачење предлоја

Члан 43.

Предлог се може повући до стицања огласа о покретању стечајног поступка на огласној табли суда, односно пре доношења решења о одбацивању или о одбијању предлога.

Ако предлагач повуче предлог, стечајно веће обуставља поступак, а трошкове поступка сноси предлагач.

Накнада трошкова

Члан 44.

Предлагач је дужан да у року од 10 дана од дана добијања налога од суда уплати аванс на име трошкова стечајног поступка, који обухватају трошкове огласа и трошкове стечајног управника, у висини коју одреди стечајно веће.

Ако предлагач у прописаном року не уплати средства из става 1. овог члана, стечајни судија ће одбацити предлог.

Ако стечајни судија утврди да је предлог неоснован и да не постоје услови за покретање стечајног поступка, настали трошкови, по налогу суда, измирују се из уплаћених средстава из става 1. овог члана.

Ако су настали трошкови већи од уплаћених средстава из става 1. овог члана, предлагач чији је предлог одбијен дужан је да надокнади разлику тих средстава у року од осам дана од дана добијања налога од суда. Ако предлагач у остављеном року не уплати допунске трошкове, стечајни судија ће донети решење да се поступак обуставља, а трошкове поступка сноси предлагач.

Ако стечајни поступак буде покренут, у трошкове тог поступка улазе и трошкови претходног стечајног поступка.

Покретање претходног стечајног поступка

Решење о покретању претходног стечајног поступка

Члан 45.

Стечајно веће у року од три дана од дана достављања предлога за покретање стечајног поступка доноси решење о покретању претходног стечајног поступка и одређује стечајног судију. Претходни стечајни поступак покреће се ради утврђивања разлога за покретање стечајног поступка.

Против решења о покретању претходног стечајног поступка није дозвољена жалба.

Стечајно веће је дужно да покрене стечајни поступак без вољења претходног стечајног поступка у следећим случајевима:

- 1) ако стечајни дужник поднесе предлог за покретање стечајног поступка са потребним исправама и прилозима;
- 2) ако поверилац поднесе предлог за покретање стечајног поступка а стечајни дужник призна постојање стечајног разлога;
- 3) у случају претпоставке неспособности плаћања из члана 3. овог закона.

Обавеза стечајног дужника да пружи још потребне податке

Члан 46.

Овлашћена лица стечајног дужника и лица која за стечајног дужника врше финансијске послове обавезна су да органима стечајног поступка, на њихов захтев и без одлагања, пруже све податке и обавештења.

Обавеза из става 1. овог члана односи се и на чланове управног и надзорног одбора стечајног дужника којима је престала дужност покретањем стечајног поступка.

Стечајни судија може решењем, против којег није дозвољена жалба, наредити стечајног дужнику, као и лицима из става 1. овог члана да, у одређеном року, предају писмени извештај о економско-финансијском стању стечајног дужника.

Лица из става 1. овог члана одговорна су повериоцима за накнаду штете коју су проузроковали ускраћивањем података и обавештења, као и несавесно састављеним извештајем о економско-финансијском стању стечајног дужника или ускраћивањем тог извештаја.

Лица из става 1. овог члана одговарају кривично за давање нетачних или непотпуних података и обавештења, због нетачног приказивања података у извештају о економско-финансијском стању стечајног дужника, као и за давање лажног исказа у судском поступку.

Мере обезбеђења

Члан 47.

Стечајно веће ће решењем о покретању претходног стечајног поступка одредити мере обезбеђења ради спречавања промене имовинског положаја стечајног дужника, односно уништавања пословне документације, ако постоји опасност да ће стечајни дужник отуђити имовину односно уништити документацију до покретања стечајног поступка.

Стечајно веће може изрећи једну или више мера из става 1. овог члана, и то:

- 1) поставити привременог стечајног управника који ће преузети сва или део овлашћења органа стечајног дужника;
- 2) забранити исплате са рачуна стечајног дужника без сагласности стечајног судије;
- 3) забранити располагање имовином стечајног дужника или одредити да стечајни дужник може располагати својом имовином само уз претходно прибављену сагласност стечајног судије или стечајног управника;
- 4) забранити или привремено одложити спровођење извршења према стечајном дужнику, укључујући и забрану или привремено одлагање које се односи на остваривање права разлучних поверилаца – мораторијум.

У случају повреде забране располагања из става 2. тачка 3. овог члана примењују се одредбе овог закона о правним последицама повреде забране располагања после покретања стечајног поступка.

Укидање и измена мера обезбеђења

Члан 48.

У случају одређивања мера обезбеђења из члана 47. став 2. овог закона или у случају забране извршења и намирена из члана 73. овог закона, стечајни управник или стечајни дужник обезбеђују адекватну заштиту имовине, на начин којим ће осигурати да вредност и стање имовине остану непромењени.

Стечајно веће, на писмени захтев различног повериоца, може да донесе одлуку о укидању или условљавању дејства мораторијума ако:

- 1) стечајни дужник или стечајни управник нису на адекватан начин заштитили обезбеђену имовину тако да је њена физичка безбедност изложена ризику;
- 2) вредност имовине опада, а нема друге могућности да се обезбеди примерена и ефикасна заштита;
- 3) је вредност предметне имовине мања од укупног износа обезбеђених потраживања, уколико предметна имовина није од кључног значаја за реорганизацију.

О захтеву из става 2. овог члана стечајно веће одлучује у року од 20 дана од дана пријема захтева. Ако стечајно веће у прописаном року не одлучи по захтеву, сматра се да је мораторијум привремено укинут у односу на подносиоца захтева у оној мери у којој је укидање неопходно за остваривање права различног повериоца на имовини која је предмет обезбеђења његове имовине у складу са законом.

На предлог различног повериоца, стечајно веће може да донесе одлуку о предузимању мера адекватне заштите имовине која је предмет обезбеђења његовог потраживања, које се односе на:

- 1) исплату редовних новчаних надокнада различног повериоцу, чији је износ једнак износу за који се умањује вредност имовине или надокнаду за стварне или предвиђене губитке;
- 2) замену имовине или одређивање додатне обезбеђене имовине довољне да надокнади смањење вредности или губитак;
- 3) поделу прихода добијених продајом, коришћењем или отуђењем имовине која је предмет обезбеђеног потраживања различног повериоцу, до висине његовог обезбеђеног потраживања;
- 4) поправку, одржавање, осигурање или мере посебног обезбеђивања и чувања имовине;
- 5) друге заштитне мере или друге врсте надокнада за које стечајно веће сматра да ће заштитити вредност имовине различног повериоца.

Јавност мера обезбеђења

Члан 49.

Решење којим се одређују мере обезбеђења из члана 47. став 2. овог закона објављује се на огласној табли суда и доставља се суду

или другом органу односно организацији која води регистар правних лица или предузетника, који су дужни, без одлагања, да упишу изречене мере у регистар.

Ако се решењем из става 1. овог члана одређује мера забране исплате са рачуна, решење се доставља и финансијској организацији или банци која врши платни промет за стечајног дужника и суду који спроводи извршење.

Пружање услуга од опшћег интереса

Члан 50.

Правна лица која стечајног дужнику пружају комуналне, телекомуникационе и услуге испоруке електричне енергије, гаса или другог енергента (у даљем тексту: услуге од општег интереса) не могу обуставити вршење тих услуга по основу неплаћених рачуна насталих пре подношења предлога за покретање стечајног поступка.

Стечајни дужник или стечајни управник су дужни да редовно врше плаћања за текуће обавезе по основу услуга из става 1. овог члана, од дана подношења предлога за покретање стечајног поступка.

На писмени захтев правног лица из става 1. овог члана стечајни судија може да наложи стечајног дужнику да код суда депонује део својих средстава у циљу обезбеђења плаћања услуга тог правног лица за текуће обавезе настале после подношења предлога за покретање стечајног поступка. Износ депонованих средстава не може бити већи од једномесечне уплате за услуге од општег интереса које се дужнику пруже у току календарског месеца који претходи дану подношења предлога за покретање стечајног поступка.

Стечајни управник у претходном стечајном поступку

Члан 51.

За стечајног управника у претходном стечајног поступку може се именовати лице које испуњава услове за стечајног управника.

Ако је изречена мера обезбеђења забране располагања имовином, овлашћење располагања имовином стечајног дужника прелази на стечајног управника, који је дужан да заштити и одржава имовину и да настави са вођењем послова стечајног дужника, осим ако стечајно веће не одреди мировање послова.

Изјава о преузимању дуга

Члан 52.

Ако суд одреди рочиште ради изјашњавања о предлогу за покретање стечајног поступка, пре доношења решења о покретању претходног стечајног поступка, на рочишту се може дати изјава о преузимању дуга стечајног дужника. Стечајно веће оцениће дату изјаву, проверити је и затражити одговарајуће јемство у ком случају може да одложи рочиште.

Ако се утврди да је изјава о преузимању дуга без ваљаног покрића или ако се одговарајуће јемство не положи у одређеном року, давалац изјаве одговара за проузроковану штету и за трошкове поступка.

Ако стечајно веће одобри преузимање дуга, давалац изјаве и његови јемци, солидарно са стечајним дужником, одговарају за његове обавезе настале до давања изјаве о преузимању дуга.

Против решења којим се одобрава преузимање дуга, предлагач и стечајни дужник могу изјавити жалбу.

Када решење којим се одобрава преузимање дуга постане правноснажно, стечајно веће ће решењем обуставити поступак.

Ако суд не одреди посебно рочиште за изјашњавање о предлогу за покретање стечајног поступка, о изјави о преузимању дуга суд ће одлучивати на рочишту на ком се расправља о разлозима за покретање стечајног поступка, у складу са чланом 54. овог закона.

Рок претходног стечајног поступка

Члан 53.

Претходни стечајни поступак може трајати најдуже 30 дана од дана пријема предлога за покретање стечајног поступка од овлашћеног предлагача.

Стечајни управник који је именован у претходном стечајног поступку подноси извештај о свом раду са подацима о економско-финансијском стању стечајног дужника и резултатима рада у претходном стечајног поступку.

V. ПОКРЕТАЊЕ СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА

Рочишта пре покретања стечајног поступка

Расправа о покретању стечајног поступка

Члан 54.

Ако је покренут претходни стечајни поступак, стечајно веће ће одредити рочиште ради расправљања о постојању стечајног раз-

лога за покретање стечајног поступка најкасније у року од 30 дана од дана пријема предлога за покретање стечајног поступка.

Ако суд није донео решење о покретању претходног стечајног поступка, стечајно веће ће одредити рочиште ради расправљања о постојању разлога за покретање стечајног поступка у року од 10 дана од дана пријема предлога за покретање стечајног поступка.

На рочиште на ком се расправља о постојању разлога за покретање стечајног поступка позивају се предлагач, стечајни дужник и стечајни управник, ако је био именован у претходном стечајног поступку.

На рочишту се испитује изјава о преузимању дуга уколико о њој није одлучено у претходном стечајног поступку.

Одлучивање о покретању стечајног поступка

Члан 55.

Одлуку о покретању односно одлуку о одбијању предлога за покретање стечајног поступка стечајно веће доноси на рочишту о покретању стечајног поступка, а најкасније у року од два дана од закључења тог рочишта.

Одлуку из става 1. овог члана стечајно веће доноси у форми решења.

У решењу о одбијању предлога за покретање стечајног поступка одређује се ко сноси трошкове претходног стечајног поступка.

Решење о покретању стечајног поступка

Садржина решења

Члан 56.

Решење о покретању стечајног поступка садржи:

- 1) назив и седиште суда који је донео решење о покретању стечајног поступка;
- 2) фирму односно име и седиште односно адресу стечајног дужника;
- 3) постојање стечајног разлога;
- 4) одлуку о именовану стечајног управника, његово име, презиме и адресу;
- 5) име, презиме и седиште стечајног судије;
- 6) рок за пријаву потраживања;
- 7) позив повериоцима да пријаве своје обезбеђено потраживање;
- 8) позив дужницима стечајног дужника да испуне своје обавезе према стечајној маси.

Рок из става 1. тачка 6. овог члана не може бити дужи од 60 дана од дана објављивања огласа о покретању стечајног поступка.

Покретање стечајног поступка уписује се у одговарајући регистар на основу решења о покретању стечајног поступка.

Достављање решења и објављивање огласа

Члан 57.

Решење о покретању стечајног поступка доставља се стечајног дужнику, овлашћеном предлагачу, повериоцима који су познати суду, финансијској организацији или банци код које стечајни дужник има рачун и одговарајућим регистрима, а другим лицима ако суд процени да за тим постоји потреба.

Оглас о покретању стечајног поступка израђује стечајни судија.

Оглас из става 2. овог члана објављује се на огласној табли суда и у „Службеном гласнику Републике Србије”, а може се објавити и у домаћим и међународним средствима информисања.

Оглас о покретању стечајног поступка садржи:

- 1) назив суда који је донео решење о покретању стечајног поступка;
- 2) извод из решења о покретању стечајног поступка;
- 3) фирму односно име и седиште односно адресу стечајног дужника;
- 4) постојање стечајног разлога;
- 5) име и седиште стечајног судије;
- 6) име и адресу стечајног управника;
- 7) позив повериоцима да пријаве своја потраживања у одређеном року;
- 8) позив дужницима стечајног дужника да измире своје обавезе;
- 9) датум, време и место одржавања рочишта за испитивање потраживања и разматрање финансијског извештаја;
- 10) датум, време и место одржавања поверилачког рочишта;
- 11) дан истицања огласа на огласној табли суда.

Рочишта после покретања стечајног поступка

Заказивање испитивог и поверилачког рочишта

Члан 58.

Решењем о покретању стечајног поступка, стечајно веће одређује рочиште за испитивање потраживања и разматрање финан-

сијског извештаја (у даљем тексту: испитно рочиште) и поверилачко рочиште.

Испитно рочиште ће се одржати у року који није краћи од 45 дана и дужи од 60 дана од дана истека рока за пријављивање потраживања.

Прво поверилачко рочиште ће се одржати у складу са одредбама из члана 23. овог закона.

Време наступања правних последица покретања стечајног поступка

Основно правило

Члан 59.

Правне последице покретања стечајног поступка наступају даном истицања огласа о покретању стечајног поступка на огласној табли суда, ако овим законом није другачије одређено.

Последице покретања стечајног поступка по стечајног дужника

Прелазак права и обавеза на стечајног управника

Члан 60.

Даном покретања стечајног поступка престају права директора, заступника и пуномоћника, као и органа управљања и надзорних органа стечајног дужника и та права прелазе на стечајног управника.

Правни посао располагања стварима и правима која улазе у стечајну масу, који је стечајни дужник закључио после покретања стечајног поступка, не производи правно дејство, осим у случају располагања за која важе општа правила поуздања у јавне књиге, а друга страна има право да захтева враћање противчинидбе из стечајне масе као стечајни поверилац.

Пуномоћја која је дао стечајни дужник, а која се односе на имовину која улази у стечајну масу, престају покретањем стечајног поступка.

Подела имовине правне заједнице

Члан 61.

Правна заједница, у смислу овог закона, јесте сусвојина, ортаклук и др. стечајног дужника са трећим лицем.

Ако је стечајни дужник у правној заједници, развргнуће заједнице спроводи се сходном применом правила ванпарничног и извршног поступка. Заједничар има право на одвојено намирено за обавезе настале у правној заједници.

Ако је привремено или трајно било забрањено развргнуће заједнице из става 1. овог члана, даном покретања стечајног поступка забрана престаје да важи.

Наследничка изјава

Члан 62.

Ако је стечајни дужник стекао наследство после покретања стечајног поступка, наследничку изјаву даје стечајни управник.

Пресјанак радног односа

Члан 63.

Покретање стечајног поступка је разлог за отказ уговора о раду који је стечајни дужник закључио са запосленима.

Стечајни управник одлучује о отказу уговора о раду из става 1. овог члана и о отказу обавештава надлежни орган односно организацију запошљавања на чијој територији се налази седиште стечајног дужника.

Стечајни управник може, поред запослених којима није дат отказ уговора о раду, да запосли потребан број лица ради окончања започетих послова или ради вођења стечајног поступка уз сагласност стечајног судије.

Зараде и остала примања лица из става 3. овог члана, која одређује стечајни управник, уз сагласност стечајног судије, намирују се из стечајне масе као трошак стечајног поступка.

Фирма стечајног дужника

Члан 64.

Уз фирму стечајног дужника, при потписивању, додаје се ознака „у стечају”, са назначењем новог рачуна преко којег се врши пословање стечајног дужника.

Рачуни стечајног дужника

Члан 65.

Даном покретања стечајног поступка гасе се рачуни стечајног дужника и престају права лица која су била овлашћена да располажу средствима са рачуна стечајног дужника.

Финансијска организација односно банка, која врши платни промет за стечајног дужника, на захтев стечајног управника, отвориће нови рачун преко којег ће се вршити пословање стечајног дужника.

Новчана средства са угашених рачуна стечајног дужника преносе се на нови рачун.

Последице покретања стечајног поступка на потраживања

Поштраживања поверилаца

Члан 66.

Стечајни повериоци своја потраживања према стечајном дужнику остварују само у стечајном поступку.

Покретањем стечајног поступка различно право се остварује искључиво у стечајном поступку.

Излучни повериоци могу своје потраживање остваривати у свим судским поступцима.

Доспелост поштраживања

Члан 67.

Даном покретања стечајног поступка, потраживања поверилаца према стечајном дужнику, која нису доспела, сматрају се доспелим.

Конверзија поштраживања

Члан 68.

Неновчана потраживања стечајног дужника која нису доспела сматрају се доспелим и уносе се у стечајну масу изражену у новчаној вредности.

Новчана и неновчана потраживања према стечајном дужнику која имају за предмет повремена давања, постају једнократна потраживања даном покретања стечајног поступка.

Потраживања у иностраној валути уносе се у стечајну масу у тој валути, али се обрачунавају у динарској противвредности према средњем курсу динара који утврђује Народна банка Србије на дан покретања стечајног поступка.

Камате

Члан 69.

За необезбеђена потраживања у стечајном поступку, обрачунавање уговорених камата престаје даном подношења предлога за покретање стечајног поступка.

На обезбеђена потраживања у стечајном поступку обрачунава се камата, ако је уговорена, али само до висине вредности имовине која служи за обезбеђење потраживања.

Ако после измирења свих осталих потраживања постоје расположива средства за исплату, стечајни судија може одобрити обрачунавање и плаћање камате и после подношења предлога за покретање стечајног поступка.

Камата из става 3. овог члана обрачунава се по прописаним затезним каматним стопама.

Одредбе уговора којима се у случају неиспуњења уговорних обавеза стечајног дужника, односно неспособности плаћања или покретања стечајног поступка предвиђа уговорна казна, повећана каматна стопа или било која друга казнена мера, сматрају се ништавним у поступку утврђивања висине потраживања у стечајном поступку.

Стечајни дужник односно стечајни управник има право да остане при испуњењу првобитног уговора у облику у ком је он закључен пре покретања стечајног поступка, а у циљу извршења уговорних обавеза у поступку реорганизације.

Застарелост

Члан 70.

Пријављивањем потраживања прекида се застарелост потраживања које постоји према стечајном дужнику.

Застарелост потраживања стечајног дужника према његовим дужницима прекида се даном покретања стечајног поступка и не тече годину дана од дана покретања стечајног поступка.

Условна поштраживања

Члан 71.

Повериоцу чије је потраживање везано за одложни услов обезбеђују се одговарајућа средства из стечајне масе.

Ако одложни услов не наступи до правноснажности решења о главној деоби стечајне масе, потраживање везано за одложни услов се гаси, а средства се распоређују на остале повериоце, сразмерно висини њихових потраживања.

Потраживања везана за раскидни услов узимају се у обзир приликом деобе стечајне масе ако поверилац пружи обезбеђење да ће вратити оно што је примио из стечајне масе када наступи раскидни услов. Ако раскидни услов не наступи до правноснажности решења о коначној деоби стечајне масе, сматра се да тај услов није ни постојао.

Процесноправне последице покретања стечајног поступка

Преузимање парнице

Члан 72.

Парнице о имовини која улази у стечајну масу, које су постојале на дан покретања стечајног поступка, преузима стечајни управник у име и за рачун стечајног дужника.

Забрана извршења и намирења

Члан 73.

Од дана покретања стечајног поступка не може се против стечајног дужника, односно над његовом имовином, одредити и спровести принудно извршење, нити било која мера поступка извршења у циљу намирења потраживања, осим извршења која се односе на трошкове стечајног поступка.

Поступци из става 1. овог члана који су у току прекидају се.

Уписи права на одвојено намирење у јавне књиге и регистре могу се одобрити и спровести и после покретања стечајног поступка, ако су услови за упис наступили пре дана покретања стечајног поступка, осим ако овим законом није другачије одређено.

Забрана из става 1. овог члана може бити укинута или измењена под условима и на начин прописан чланом 48. овог закона.

Последице покретања стечајног поступка на правне послове

Право на избор у случају двостраног уговора

Члан 74.

Ако стечајни дужник и његов сауговорач до покретања стечајног поступка нису у целости или делимично извршили двостранотеретни уговор који су закључили, стечајни управник може, уместо стечајног дужника, испунити уговор и тражити испуњење од друге стране.

Ако стечајни управник одбије испуњење, сауговорач стечајног дужника може остварити своје потраживање као стечајни поверилац.

Ако сауговорач стечајног дужника позове стечајног управника да се изјасни о испуњавању уговора, стечајни управник је дужан да сауговорача стечајног дужника, у року од 15 дана од дана пријема позива, писмено обавести о томе да ли намерава да испуни уговор.

Ако стечајни управник остане код испуњења уговора па у току стечајног поступка престане да га извршава, потраживање по основу тог уговора спада у први исплатни ред, као трошак стечајног поступка.

Финансијски лизинг

Члан 75.

Ако се стечајни поступак покрене над примаоцем лизинга, давалац лизинга има право на одвојено намирење и право приоритета на предмету лизинга.

Забрана извршења и намирења из члана 73. овог закона, сходно се примењује и на остваривање права из става 1. овог члана.

Давалац лизинга може захтевати укидање или измену мера обезбеђења, односно примену мера заштите, из члана 48. ст. 3. и 4. овог закона.

У случају банкротства стечајни дужник односно стечајни управник је дужан да преда предмет лизинга даваоцу лизинга у року од 30 дана од дана пријема писменог захтева, који може бити упућен после одлуке о банкротству и продаји имовине, осим у случају да се давалац лизинга сагласи са другачијом одлуком.

Ако стечајни дужник односно стечајни управник не преда предмет лизинга у року из става 4. овог члана, давалац лизинга има право да захтева повраћај државине и извршење на предмету лизинга у складу са уговором односно законом.

У случају реорганизације, стечајни дужник односно стечајни управник је дужан да у року од осам дана од дана пријема писменог захтева, писмено обавести даваоца лизинга о намери да настави са коришћењем имовине која је предмет лизинга.

Ако стечајни дужник односно стечајни управник не обавести даваоца лизинга о намери да настави са коришћењем предмета лизинга у року из става 6. овог члана, односно не плаћа у уговореном року, давалац лизинга има право да захтева повраћај државине и извршење на предмету лизинга, у складу са уговором односно законом.

На случајеве покретања стечајног поступка против даваоца лизинга, као и на уговоре о оперативном лизингу, примењују се одредбе члана 74. овог закона.

Фиксни послови

Члан 76.

Ако је време испуњења обавезе из фиксног уговора наступило после покретања стечајног поступка, сауговорач стечајног дужника не може тражити испуњење, али може тражити накнаду због неиспуњења, као стечајни поверилац.

Накнада због неиспуњења одређује се у висини разлике између уговорене и тржишне цене која у месту испуњења важи за фиксне уговоре на дан покретања стечајног поступка.

Примена правила на друге послове са уговореним роком

Члан 77.

Одредбе чл. 74–76. овог закона сходно се примењују и на правне послове ако су предмет уговора чинидбе, као што су: предаја хартија од вредности, испорука племенитих метала, новчане чинидбе које се испуњавају у иностранству и друго, а уговорено време или рок испуњења су наступили после покретања стечајног поступка.

Налози и понуде

Члан 78.

Налог који је издао стечајни дужник губи дејство даном покретања стечајног поступка, ако стечајни управник не одлучи другачије.

Понуде учињене стечајном дужнику или понуде које је учињено стечајни дужник које нису прихваћене до дана покретања стечајног поступка престају да важе даном покретања стечајног поступка, ако стечајни управник не одлучи другачије.

Закуп

Члан 79.

Закуп непокретности не престаје покретањем стечајног поступка.

Права која су настала у време пре покретања стечајног поступка према стечајном дужнику, сауговорач стечајног дужника може остваривати само као стечајни поверилац.

Уговоре о закупу стечајни управник може отказати независно од законских и уговорених рокова, са отказним роком од 30 дана. Право на накнаду штете због отказа закупа закупавац остварује у износу који не може бити виши од износа полугодишње закупнине.

Сауговорач стечајног дужника не може отказати закуп због кашњења закупнине или због погоршања имовинског стања стечајног дужника после подношења предлога за покретање стечајног поступка.

Ако уговор о закупу остане на снази стечајни дужник је у обавези да уредно плаћа уговорену закупнину, а потраживање по основу тог уговора спада у први исплатни ред, као трошак стечајног поступка.

Ако је стечајни поступак покренут пре него што је стечајни дужник ушао у непокретност као закупца, стечајни управник и сауговорач стечајног дужника могу одустати од уговора о закупу.

Роба у превозу

Члан 80.

Сауговорач стечајног дужника односно продавац или његов комисионар, коме цена није исплаћена у целости, може тражити да му се врати роба која је послата стечајном дужнику, а до дана покретања стечајног поступка није припела у место одређења, односно није преузета од стечајног дужника – право на потрагу.

Ако је стечајни дужник преузео робу која је стигла у место одређења пре покретања стечајног поступка само на чување, продавац нема право на потрагу, али може остварити своја права као излучни поверилац по општим правилима.

VI. СТЕЧАЈНА МАСА

Обим и састав стечајне масе

Појам стечајне масе

Члан 81.

Стечајна маса је целокупна имовина стечајног дужника у земљи и иностранству на дан покретања стечајног поступка, као и имовина коју стечајни дужник стекне током стечајног поступка.

*Излучна права, накнада за излучна права***Члан 82.**

Ако је излучно право уписано у земљишну или у другу јавну књигу или регистар, терет доказивања да ствар на којој постоји такво право улази у стечајну масу пада на стечајног дужника.

Ако је ствар на којој постоји излучно право стечајни дужник неовлашћено отуђио пре покретања стечајног поступка, излучни поверилац може захтевати да се на њега пренесе право на противчинидбу ако она још није извршена, а ако је извршена, може тражити накнаду штете као стечајни поверилац.

*Трошкови стечајној постојаности***Члан 83.**

Трошкови стечајног поступка обухватају: судске трошкове, трошкове закупа после покретања стечајног поступка, награде и накнаде стечајном управнику, привременом стечајном управнику, као и друге издатке за које је законом предвиђено да се намирују као трошкови стечајног поступка.

Управљање имовином и правима*Преузимање стечајне масе***Члан 84.**

Покретањем стечајног поступка стечајни управник узима у државину целокупну имовину која улази у стечајну масу и њоме управља.

Ако се одбије предаја ствари које улазе у имовину стечајног дужника, стечајни управник ће од стечајног суда затражити да спроведе принудно извршење на основу правноснажног решења о покретању стечајног поступка. Уз налог за предају ствари, стечајни суд може према стечајном дужнику или трећем лицу одредити и мере принуде ради спровођења извршења.

Ако се у имовини стечајног дужника нађу готов новац, хартије од вредности или драгоцености, стечајни управник одређује начин њиховог чувања или улагања уз сагласност одбора поверилаца.

*Попис и печећење***Члан 85.**

Стечајни управник пописује ствари које улазе у стечајну масу, уз назначење њихове процене у висини очекиваног уновчења. Ако је то потребно, стечајни управник ће, уз сагласност стечајног судије, процену вредности ствари поверити вештаку.

Стечајни управник може, пошто је преузео стечајну масу, пре пописа ствари или после њега, према околностима, затражити да службено лице стечајног суда запечати просторије у којима се налазе ствари стечајног дужника.

Стечајни дужник обавештава стечајног судију и одбор поверилаца о печећењу и скидању печата.

*Листа поверилаца***Члан 86.**

Стечајни управник је дужан да састави листу свих поверилаца за које је сазнао из пословних књига и остале документације стечајног дужника, из других података, као и из пријаве потраживања. У листи из става 1. овог члана посебно се евидентирају различити и излучни повериоци и запослени код стечајног дужника за износе неисплаћених зарада.

За сваког повериоца у листи се наводе подаци о:

- 1) фирми односно имену и седишту односно пребивалишту са контакт адресом;
- 2) износу потраживања, са одређивањем главног дуга и обрачуном камата;
- 3) правном основу потраживања;
- 4) стварима на којима постоји различито или излучно потраживање.

*Попис дужника стечајној дужника***Члан 87.**

Стечајни управник је дужан да састави листу дужника стечајног дужника, са подацима из члана 86. став 3. овог закона.

*Припремни преглед имовине и обавеза стечајној дужника и извештај о економском положају***Члан 88.**

Стечајни управник је дужан да у року од 30 дана од преузимања имовине и права стечајног дужника састави почетни стечај-

ни биланс у ком ће навести и упоредити активу и пасиву стечајног дужника.

На предлог стечајног управника, рок из става 1. овог члана стечајни судија може продужити из оправданих разлога, али највише за 10 дана.

Стечајни управник је дужан да поднесе суду и одбору поверилаца почетни стечајни биланс са извештајем о економско-финансијском положају стечајног дужника са проценом могућности реорганизације најкасније пет дана пре дана одржавања првог поверилачког роцишта.

*Пословне књиге и пореске обавезе***Члан 89.**

Пословне књиге стечајног дужника после покретања стечајног поступка води стечајни управник или лице које он одреди.

Покретањем стечајног поступка сматра се да је почела нова пословна година.

Стечајно веће може да постави ревизора за оцену завршног рачуна односно почетног стечајног биланса.

VII. УТВРЂИВАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА**Пријављивање потраживања****Члан 90.**

Повериоци подnose пријаве потраживања писмено стечајном суду. У пријави се нарочито мора назначити:

- 1) фирма односно име и седиште односно пребивалиште повериоца са контакт адресом;
- 2) правни основ потраживања;
- 3) износ потраживања, и то посебно износ главног потраживања са обрачуном камата;
- 4) ствар на којој је поверилац стекао различито право уколико се ради о обезбеђеном потраживању и износ његовог потраживања који није обезбеђен, ако његово потраживање није у целини обезбеђено;
- 5) одређени захтев повериоца, сходно одредбама члана 186. закона којим се уређује парнични поступак.

Повериоци који имају потраживања у страниј валути пријављују их у валути потраживања.

Ако се пријављују потраживања о којима се води парница, у пријави се наводи суд пред којим тече поступак са ознаком списка.

Солидарни садужници и јемци стечајног дужника могу, као стечајни повериоци, тражити да им се врати оно што су за стечајног дужника платили после дана покретања стечајног поступка, ако према стечајном дужнику имају право регреса.

Излучно потраживање**Члан 91.**

Излучни поверилац подноси захтев да му се из стечаја излучи ствар која не улази у стечајну масу.

Стечајни управник је дужан да у року од 20 дана од дана пријема захтева обавести повериоца да ли прихвата захтев за излучење или одбија такав захтев повериоца, као и да прецизира рок у ком ће омогућити повраћај ствари излучном повериоцу.

Рок из става 2. не може бити дужи од 10 дана од дана прихватања захтева излучног повериоца, осим у случају да стечајни судија из оправданих разлога одобри продужење овог рока.

Ако стечајни управник одбије да излучи ствар из стечајне масе, против те одлуке поверилац има право приговора стечајном већу у року од пет дана од пријема обавештења од стечајног управника.

Ако стечајно веће оспори право на излучење ствари, поверилац своје право може остваривати у другим судским поступцима.

Поступак утврђивања потраживања и листа потраживања**Члан 92.**

После истека рока за пријављивање стечајни судија истовремено доставља све пријаве потраживања стечајном управнику.

Управник утврђује ваљаност, обим и исплатни ред сваког потраживања и о томе сачињава листу признатих и оспорених потраживања у року од 40 дана од дана пријема последње пријаве од суда.

Стечајни управник је дужан да у року од пет дана од дана истека рока из става 2. овог члана, истакне листу потраживања на огласној табли суда или, уколико је листа несразмерно велика, да на огласној табли истакне обавештење о месту где се листа налази.

Стечајни управник је дужан да изврши личну доставу обавештења оним повериоцима чија су потраживања оспорена. На захтев повериоца чије је потраживање оспорено, стечајни управник је дужан да заједно са повериоцем прегледа поново његову пријаву са додатним доказима и да после тога одлучи коначно да ли ће признати или оспорити потраживање.

Ако стечајни управник после поновног прегледа пријаве промени своју одлуку, дужан је да исправи листу из става 2. овог члана.

Испитно рочиште

Члан 93.

Конечна листа о свим пријавама потраживања сачињава се на испитном рочишту.

На испитно рочиште ће се позивати стечајни управник, а могу се позвати стечајни дужник и повериоци, као и лица која су обављала послове код стечајног дужника, а могу да пруже податке о постојању и висини потраживања, као и ревизори који су вршили преглед послова стечајног дужника.

Испитно рочиште ће се одржати и ако му не присуствују сви повериоци који су пријавили своја потраживања.

Повериоци могу оспоравати пријављена потраживања других поверилаца. Ако повериоци нису оспоравали потраживања других поверилаца у прописаном року, то не могу учинити у каснијем поступку.

Утврђена потраживања

Члан 94.

Потраживање се сматра утврђеним ако није оспорено од стране стечајног управника или од стране стечајних поверилаца у року од 40 дана од пријема последње пријаве.

Стечајни судија ће усвојити коначну табелу на основу листе потраживања коју је саставио стечајни управник, и на основу измена унетих на рочишту. Коначна табела садржи податке о свим пријављеним потраживањима, о томе ко их је оспорио и у ком износу су утврђена, односно оспорена.

На основу ове табеле, стечајни судија доноси закључак о листи потраживања и закључак о оспореним потраживањима.

Закључак о листи потраживања доставља се стечајном управнику и сваком стечајном повериоцу, и објављује се на огласној табели суда.

Против закључка из става 4. овог члана приговор може поднети стечајни управник и стечајни поверилац, с тим што стечајни поверилац може оспоравати закључак само у делу који се тиче његовог потраживања.

Приговор из става 5. овог члана подноси се стечајном већу.

Правноснажна одлука којом се утврђује потраживање и његов исплатни ред обавезујућа је за стечајног дужника и за све стечајне повериоце.

Закључак о оспореном потраживању доставља се стечајном управнику и сваком стечајном повериоцу чије је потраживање оспорено и који је упућен на парницу, и објављује се на огласној табели суда.

Стечајни поверилац који докаже своје потраживање у парници на коју је упућен, има право да тражи исправљање табеле у листи утврђених потраживања.

Накнадне пријаве

Члан 95.

На испитном рочишту испитују се и потраживања пријављена после истека рока за пријављивање потраживања, ако су пријављена суду и стечајном управнику пре одржавања испитног рочишта или непосредно на рочишту.

Ако стечајни управник или неки од поверилаца стави приговор, тражећи да се накнадно пријављено потраживање не испитује на испитном рочишту, или ако потраживање буде пријављено тек после испитног рочишта, стечајно веће ће о трошку повериоца који је накнадно пријавио потраживање одредити допунско испитно рочиште.

На допунском испитном рочишту не могу се оспоравати потраживања утврђена на ранијим испитним рочиштима.

У поступку испитивања накнадно пријављених потраживања сходно се примењују одредбе чл. 90–93. овог закона.

Оспорена потраживања

Члан 96.

Поверилац чије је потраживање оспорено упућује се на парницу ради утврђивања оспореног потраживања, коју може да покрене у року од осам дана од дана пријема закључка из члана 94. овог закона.

Поверилац који је оспорио потраживање другог повериоца признато од стране стечајног управника, упућује се на парницу, у складу са ставом 1. овог члана. Оспорено потраживање сматра се признатим ако поверилац који је оспорио потраживање другог повериоца не покрене парницу у законском прописаном року.

Поверилац који је упућен на парницу дужан је да о покретању поступка из става 1. овог члана обавести стечајно веће.

Ако поверилац из става 1. овог члана не обавести стечајно веће о покретању парнице, одговоран је за трошкове и штету проузроковану пропуштањем.

Поверилац оспореног потраживања може, уместо да покрене парницу у смислу става 1. овог члана, да у року од осам дана од дана пријема закључка из члана 94. овог закона достави предлог стечајном судији да о оспореном потраживању одлучи стечајни судија као арбитар, односно арбитражно веће, зависно од висине спора.

Предлог из става 5. овог члана садржи изјаву да поверилац жели да о његовом оспореном потраживању одлучи стечајни судија као арбитар односно арбитражно веће, захтев и чињенице на којима се захтев заснива, као и доказе у вези са захтевом.

Ако се стечајни управник или стечајни дужник сагласи са предлогом повериоца да о оспореном потраживању одлучи стечајни судија, стечајни судија, зависно од висине спора, одлучује као арбитар појединац или у арбитражном већу које је састављено од тројице арбитра који председава стечајни судија. Састав арбитражног већа одређују странке тако што је једног арбитра предлаже поверилац, другог стечајни дужник, а председник већа је стечајни судија.

Арбитражни поступак се спроводи по одредбама закона којим се уређује парнични поступак.

Против одлуке стечајног судије као арбитра односно арбитражног већа, незадовољна странка има право жалбе другостепеном суду, у року од осам дана од дана достављања одлуке.

Ако одлука арбитра односно арбитражног већа буде укинута, предмет се враћа арбитра односно арбитражном већу.

Поступак о оспореном потраживању

Члан 97.

Ако у време покретања стечајног поступка тече парница о потраживању, стечајни управник ће преузети парницу у стању у ком се она налази у тренутку покретања стечајног поступка.

Ако се парница из става 1. овог члана не води пред стечајним судом, суд пред којим се води парница ће прекинути поступак, а по ставању предлога за наставак поступка огласиће се ненадлежним и предмет уступити стечајном суду. Против решења о уступању предмета није допуштена жалба.

Правноснажна одлука о оспореном потраживању има дејство према стечајном дужнику и према свим повериоцима стечајног дужника.

VIII. ПОБИЈАЊЕ ПРАВНИХ РАДЊИ СТЕЧАЈНОГ ДУЖНИКА

Општи услови

Члан 98.

Правне послове и друге правне радње закључене односно предузете пре покретања стечајног поступка, којима се нарушава равномерно намирење стечајних поверилаца или оштећују повериоци, као и правне послове и друге правне радње којима се поједини повериоци стављају у погоднији положај (у даљем тексту: погодовање поверилаца), могу побијати стечајни управник, у име стечајног дужника и повериоци, у складу са одредбама овог закона.

Пропуштање закључења правног посла односно пропуштање предузимања радње, у погледу побијања, изједначава се са правним послом односно са правном радњом.

Побијати се могу и правни послови и правне радње за које постоји извршена исправа или које су предузете у поступку принудног извршења. Ако захтев за побијање буде усвојен, престаје дејство извршне исправе према повериоцима стечајног дужника.

Побијање се може вршити од дана отварања стечајног поступка до дана одржавања рочишта за главну деобу стечајне масе.

Уобичајено намирење

Члан 99.

Правни посао или друга правна радња предузети у последња три месеца пре подношења предлога за покретање стечајног поступка, којима се једном повериоцу пружа обезбеђење или даје намирење на начин и у време који су у складу са садржином његовог права (у даљем тексту: уобичајено намирење), могу се побијати ако је у време када су предузети стечајни дужник био неспособан за плаћање, а поверилац је знао или морао знати за његову неспособност плаћања.

Правни посао или друга правна радња уобичајеног намирења могу се побијати и када су предузети после подношења предлога за покретање стечајног поступка, ако је поверилац знао или је морао знати да је стечајни дужник неспособан за плаћање или је знао да је стављен предлог за покретање стечајног поступка.

Сматраће се да је поверилац знао или морао знати за неспособност плаћања стечајног дужника или за предлог за покретање стечајног поступка ако је знао за околности из којих се на несум-

њив начин може закључити да постоји неспособност плаћања, односно да је стављен предлог за покретање стечајног поступка.

Неубичајено намирење

Члан 100.

Правни посао или правна радња којима се једном повериоцу пружа обезбеђење или даје намирење које он уопште није имао право да тражи или је имао право да тражи али не на начин и у време када је предузето, могу се побијати ако су предузети у последњих шест месеци пре подношења предлога за покретање стечајног поступка.

Непосредно оштећење стечајних поверилаца

Члан 101.

Правни посао стечајног дужника којим се повериоци непосредно оштећују може се побијати ако је:

- 1) предузет у последња три месеца пре покретања стечајног поступка, а у време закључења посла стечајни дужник је био неспособан за плаћање и ако је сауговорач стечајног дужника знао за његову неспособност плаћања;
- 2) посао закључен после подношења предлога за покретање стечајног поступка, а сауговорач стечајног дужника је знао или је морао знати да је стечајни дужник неспособан за плаћање или да је стављен предлог за покретање стечајног поступка;
- 3) у питању предузимање или пропуштање предузимања правне радње стечајног дужника којом он губи неко своје право или због које он то право више не може остварити.

Намерно оштећење поверилаца

Члан 102.

Правни посао односно правна радња закључени односно предузети у последњих пет година пре подношења предлога за покретање стечајног поступка или после тога, са намером оштећења једног или више поверилаца, могу се побијати ако је сауговорач стечајног дужника знао за намеру стечајног дужника. Знање намере се претпоставља ако је сауговорач стечајног дужника знао да стечајном дужнику прети неспособност плаћања и да се радњом оштећују повериоци.

Послови и радње без накнаде или уз незнатну накнаду

Члан 103.

Правни посао и правна радња стечајног дужника без накнаде или уз незнатну накнаду могу се побијати ако су закључени односно предузети у последње две године пре подношења предлога за покретање стечајног поступка.

Немогућност побијања

Члан 104.

Не могу се побијати правни послови закључени односно правне радње предузете ради:

- 1) извршења одобреног плана реорганизације стечајног дужника предузета после покретања стечајног поступка;
- 2) настављања послова предузетих после покретања стечајног поступка;
- 3) исплате по меницама или чековима ако је друга страна морала примити исплату да не би изгубила право на регрес против осталих меничних односно чековних обезбеника.

Рокови

Члан 105.

Рокови који се рачунају уназад, а односе се на правне радње и правне послове стечајног дужника који се могу побијати тужбом, рачунају се од дана у месецу који по броју одговара дану подношења предлога за покретање стечајног поступка. Ако дан са тим бројем не постоји у последњем месецу, рок се рачуна од последњег дана тог месеца.

Сматра се да је правни посао закључен онда када су испуњени услови за његову пуноважност, а ако је за пуноважност неког правног посла потребан упис у земљишну књигу или у регистар бродова, ваздухоплова или патената, односно у другу јавну књигу или регистар, сматра се да је правни посао закључен онда када је оверена изјава воље за упис и кад је захтев за упис поднет надлежном органу.

Радње побијања

Члан 106.

Правни посао или правна радња стечајног дужника побијају се тужбом.

Правни посао или правна радња стечајног дужника могу се побијати и подношењем противтужбе или приговора у парници, у ком случају не важи рок прописан у члану 98. став 4. овог закона.

Странке у поступку побијања

Члан 107.

Тужиоци могу бити поверилац и стечајни управник, у име и за рачун стечајног дужника.

Тужба се подноси против лица са којим је правни посао закључен, односно према коме је правна радња предузета (у даљем тексту: противник побијања) и против стечајног дужника, ако у његово име тужбу није поднео стечајни управник.

Тужба за побијање правног посла или правне радње може се поднети и против наследника или другог универзалног правног следбеника противника побијања.

Тужба се може поднети и против осталих правних следбеника противника побијања ако је:

- 1) правни следбеник знао за чињенице које представљају разлог за побијање правних послова или радњи његовог претходника;
- 2) оно што је стечено правним послом или правном радњом који се побијају правном следбенику уступљено без накнаде или уз незнатну накнаду.

Дејства побијања

Члан 108.

Ако захтев за побијање правног посла или друге правне радње буде правноснажно усвојен, побијени правни посао односно правна радња немају дејства према стечајној маси, а противник побијања је дужан да у стечајну масу врати сву имовинску корист стечену на основу побијеног посла или друге радње.

Противник побијања, пошто врати имовинску корист из става 1. овог члана, има право да остварује своје противпотраживање као стечајни поверилац.

IX. УНОВЧЕЊЕ И ДЕОБА СТЕЧАЈНЕ МАСЕ, НАМИРЕЊЕ И ЗАКЉУЧЕЊЕ СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА

Уновчење стечајне масе

Одлука о банкротсиству и уновчењу имовине

Члан 109.

Закључак о уновчењу стечајне масе доноси стечајни судија ако:

- 1) је очигледно да стечајни дужник не показује интересовање за реорганизацију или личну управу;
- 2) на првом поверилачком рочишту за то гласа одговарајући број стечајних поверилаца, у складу са чланом 23. став 5. овог закона;
- 3) стечајни дужник не сарађује са стечајним управником или одбором поверилаца ради испуњавања објективних захтева за пружање података и обавештења у складу са одредбама овог закона;
- 4) стечајни дужник не извршава налоге стечајног судије или стечајног већа;
- 5) ниједан план реорганизације није поднет у прописаном року;
- 6) ниједан план реорганизације није усвојен у време одржавања рочишта.

Против закључка стечајног судије, стечајни управник и одбор поверилаца могу изјавити приговор стечајном већу у року из члана 31. овог закона.

По доношењу закључка о уновчењу имовине, стечајни управник ће обуставити пословање стечајног дужника и без одлагања започети поступак уновчења.

Начин уновчења

Члан 110.

По доношењу закључка о уновчењу целокупне имовине или дела имовине од стране стечајног судије, продају целокупне имовине или дела имовине из стечајне масе врши стечајни управник или лице које он овласти.

Продаја имовине врши се јавним надметањем, јавним прикупљањем понуда или непосредном погодбом, по одредбама овог закона.

Ако се продаја врши јавним прикупљањем понуда, стечајни управник је дужан да огласи продају у најмање три високотиражна дневна листа и то у року који не може бити краћи од 30 дана од дана одређеног за достављање понуда.

Оглас нарочито садржи услове и рокове продаје, као и податке о томе када и где потенцијални купци могу да виде имовину која се продаје.

Продаја непосредном погодбом може се извршити искључиво ако је такав начин продаје унапред одобрен од стране одбора поверилаца.

Поступак продаје

Члан 111.

Пре продаје имовине стечајни управник је дужан да стечајном дужнику, одбору поверилаца, повериоцима који имају обезбеђено потраживање на имовини која се продаје и свим оним лицима која су исказала интерес за ту имовину, без обзира по ком основу, достави обавештење о намери, плану продаје, начину продаје и роковима продаје.

Стечајни управник је дужан да обавештење из става 1. овог члана достави најкасније 30 дана пре предложеног датума јавног надметања, односно 15 дана пре дана закључења продаје јавним прикупљањем понуда или непосредном погодбом.

Ако се продаја врши јавним надметањем, обавештење стечајног управника мора да садржи:

- 1) место и адресу на којој се налази имовина која се продаје;
- 2) детаљан опис имовине са подацима о намени имовине;
- 3) почетну цену и услове под којима ће се извршити јавно надметање.

У случају продаје јавним прикупљањем понуда или непосредном погодбом, обавештење мора да садржи:

- 1) место и адресу на којој се имовина налази;
- 2) детаљан опис имовине и њене функције;
- 3) процену вредности имовине;
- 4) процедуру и услове за избор понуда;
- 5) податке о свим прикупљеним понудама;
- 6) податке о купцу који се предлаже;
- 7) све услове продаје која се предлаже, укључивши и цену и начин плаћања.

Када је имовина која се продаје предмет обезбеђења потраживања једног или више различних поверилаца, различни поверилац може у року од 10 дана од дана пријема обавештења о предложеној продаји да предложи повољнији начин уновчења имовине.

Стечајни дужник и повериоци могу поднети приговор на предложену продају најкасније у року од 10 дана пре предложеног датума продаје или преноса, ако за њега постоји прописан основ. О приговору одлучује стечајни судија. Приговор не задржава продају, осим ако стечајни судија не одлучи другачије.

После извршене продаје стечајни управник је дужан да о извршеној продаји, условима и цени обавести стечајног судију, стечајно веће и одбор поверилаца у року од 10 дана од дана извршене продаје.

Повериоци могу ставити приговор на извршену продају уколико за то постоји основ. Приговор не утиче на извршену продају, већ утиче на евентуалну штету до које је дошло радњама стечајног управника у поступку продаје. Основ за приговор може бити: превара, пристрасно понашање стечајног управника, непотпуно дато обавештење или било који други разлог из кога произлази да је стечајни управник водио поступак продаје на штету стечајне масе. Обична тврдња да је постигнута цена прениска није довољан основ за подношење приговора.

Средства остварена продајом имовине на којој нису постојала оптерећења улазе у стечајну масу, а њихова деоба врши се у складу са поступком деобе прописаним овим законом.

Ако је имовина била предмет обезбеђења потраживања једног или више различних поверилаца из остварене цене првенствено се намирају трошкови продаје а из преосталог износа исплаћују се различни повериоци чије је потраживање било обезбеђено продајом имовином у складу са њиховим правом приоритета. Намирење различних поверилаца мора бити извршено у року од три дана од дана када је стечајни управник примио средства по основу продаје имовине. Ако после намирења различних поверилаца преостану средства, целокупан преостали износ улази у стечајну масу и дели се стечајним повериоцима у складу са одредбама овог закона које се односе на деобу.

Када купац исплати цену, на купца се преноси имовина без терета.

Драгоцени метали, минерали, хартије од вредности и друге ствари које имају берзанску односно тржишну цену, продају се по тој цени на одговарајућој берзи или тржишту. Ако драгоцени метали, минерали, хартије од вредности и друге сличне ствари које се уобичајено продају на берзи или имају тржишну цену, у време продаје немају берзанску односно тржишну цену, продају се непосредном погодбом уз сагласност одбора поверилаца.

Продаја стечајног дужника или делова стечајног дужника

Члан 112.

Предмет продаје може бити стечајни дужник као правно лице или његови делови који представљају функционалну целину, уз сагласност одбора поверилаца.

Пре него што изложи продаји стечајног дужника као правно лице, односно његове делове, стечајни управник је дужан да на прописани начин изврши процену њихове вредности.

Последице продаје стечајног дужника

Члан 113.

После продаје стечајног дужника као правног лица, стечајни поступак се у односу на стечајног дужника обуставља.

Новац добијен продајом стечајног дужника улази у стечајну масу и стечајни поступак се у односу на овако добијену стечајну масу наставља намирењем стечајних поверилаца.

У случају када је стечајни дужник продат као правно лице или када је продат део стечајног дужника, различни повериоци који су имали различно право на било ком делу те имовине имају право приоритета у деоби средстава остварених продајом, према рангу приоритета који су стекли у складу са законом.

За потраживања према стечајном дужнику која су настала до обуставе стечајног поступка ни стечајни дужник ни његов купац не одговарају повериоцима.

Продаја кварљиве робе

Члан 114.

Стечајни управник ће изложити продаји ствари подложне ланком кварењу, уз обавештавање стечајног судије о намераваној продаји.

Уколико стечајни судија у року од 24 сата од пријема обавештења не обавести стечајног управника о доношењу закључка о уновчењу кварљиве робе, стечајни управник може приступити продаји.

Стечајни управник код ове продаје није дужан да спроведе поступак продаје из члана 111. овог закона.

Деоба*Општа правила*

Члан 115.

Стечајну масу за поделу стечајним повериоцима (деобну масу), чине: новчана средства стечајног дужника на дан покретања стечајног поступка, новчана средства добијена настављањем започетих послова и новчана средства остварена уновчењем ствари и права стечајног дужника, као и потраживања стечајног дужника наплаћена у току стечајног поступка.

Деоба средстава ради намирења стечајних поверилаца врши се према динамици прилива готовинских средстава стечајног дужника.

На основу предлога стечајног управника, а у зависности од пригицања готовинских средстава стечајног дужника, стечајно веће одлучује да ли ће одобрити одржавање делимичне деобе.

Одлуку о деоби по закључењу стечајног поступка доноси стечајни судија.

Нацрт решења за главну деобу

Члан 116.

Пре главне деобе стечајне масе, стечајни управник је дужан да састави нацрт решења за главну деобу деобне масе (у даљем тексту: нацрт за главну деобу).

Нацрт из става 1. овог члана садржи следеће податке:

- 1) коначну листу свих потраживања из члана 93. овог закона;
- 2) износ сваког потраживања;
- 3) исплатни ред сваког потраживања;
- 4) износ стечајне масе који ће се расподелити стечајним повериоцима, као предложени проценат намирења стечајних поверилаца.

Нацрт за главну деобу стечајни управник је дужан да достави одбору поверилаца, а одбор је дужан да обавести стечајне повериоце да се нацрт за главну деобу налази на огласној табли суда односно у писарници у одређеној просторији.

Нацрт за главну деобу ће се учинити доступним учесницима поступка објављивањем на огласној табли суда односно излагањем на увид у писарници суда.

Решење о главној деоби

Члан 117.

Стечајно веће доноси решење о главној деоби по истеку рока од 15 дана од дана пријема нацрта за главну деобу, ако није поднет приговор на нацрт за главну деобу од стране одбора поверилаца односно поверилаца појединачно.

Ако одбор поверилаца односно повериоци појединачно поднесу приговоре на нацрт за главну деобу, стечајно веће ће одржати рочиште и на њему донети решење о главној деоби.

Решење о главној деоби објављује се на огласној табли и доставља се одбору поверилаца, повериоци који је изјавио приговор и стечајном управнику.

Стечајни управник и повериоци имају право жалбе против решења о главној деоби.

Жалба из става 4. овог члана изјављује се другостепеном суду, у року од осам дана од дана достављања решења.

Осборена појтраживања

Члан 118.

Поверилац који је упућен на парницу подноси, у року од 15 дана од дана излагања нацрта главне деобе, у писарници доказ да је поднео тужбу, односно да је преузео раније покренуту парницу.

У случају из става 1. овог члана, износ који би поверилац добио да његово потраживање није оспорено, издваја се у сразмери одређеној решењем о главној деоби до правноснажног окончања парнице.

Појтраживања везана за услов

Члан 119.

Ако је стечајном повериоцу утврђено потраживање са раскидним условом, оно ће се узети у обзир ако стечајни поверилац положи обезбеђење да ће оно што је примио вратити ако се испуни раскидни услов.

Ако је стечајном повериоцу утврђено потраживање са одложним условом, исплатиће му се сразмерни део потраживања ако одложни услов наступи до рочишта за главну деобу.

Главна и накнадна деоба

Члан 120.

Деоби стечајне масе односно намирењу стечајних поверилаца приступа се после правноснажности решења о главној деоби.

Накнадној деоби приступа се према приливу новчаних средстава у деобну масу.

Завршна деоба

Члан 121.

Завршној деоби стечајне масе приступа се после завршетка уновчења целокупне стечајне масе односно претежног дела стечајне масе, ако главном деобом није обухваћена целокупна деобна маса.

Завршна деоба се спроводи на начин и под условима спровођења главне деобе.

Завршно рочишће

Члан 122.

Стечајно веће решењем одређује завршно рочиште на ком се:

- 1) расправља о завршном рачуну стечајног управника;
- 2) расправља о коначним захтевима за исплату награда и накнада трошкова;
- 3) подноси приговори на завршни рачун или на поднете захтеве за исплату накнада и награда;
- 4) одлучује о нерасподељеним деловима деобне масе;
- 5) одлучује о другим питањима од значаја за банкротство стечајног дужника.

Решење о завршном рочишту објављује се на огласној табли суда, као и у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Рок за одржавање завршног рочишта не може бити краћи од осам дана односно дужи од 30 дана од дана објављивања позива за његово одржавање.

После закључења стечајног поступка, предузетник може бити ослобођен обавезе измирења оног дела дуга у односу на који потраживања у стечајном поступку нису намирена.

Полањање задржаних износа

Члан 123.

Стечајни управник ће, уз сагласност стечајног већа, а за рачун заинтересованих лица, положити код суда износе који су издвојени приликом завршне деобе стечајне масе.

Посејуак са вишком деобне масе

Члан 124.

У случају да се у поступку завршне деобе могу у пуном износу намирити потраживања стечајних поверилаца, стечајни управник је дужан да преостали вишак деобне стечајне масе преда акционарима или власницима.

Ако је преостала имовина у друштвеној или државној својини, продаја и расподела те имовине вршиће се у складу са прописима о приватизацији.

Закључење стечајног поступка

Решење о закључењу стечајној посејуака

Члан 125.

Стечајно веће доноси решење о закључењу стечајног поступка на завршном рочишту.

Решење из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”, а доставља се суду или другом надлежном органу који води регистар правних лица или предузетника над којима је окончан стечајни поступак.

Деоба по закључењу стечајној посејуака

Члан 126.

Стечајни судија ће, на предлог стечајног управника или неког од поверилаца, одредити поступак деобе по закључењу стечајног поступка, ако се по закљученом поступку:

- 1) пронађе имовина која улази у стечајну масу;
- 2) ако наступе услови или се сазна за наступање услова за исплату условљених потраживања.

Против решења о одређивању деобе по закључењу стечајног поступка жалбу стечајном већу могу изјавити стечајни управник и било који поверилац.

Решење којим се одређује деоба по закључењу стечајног поступка доставља се стечајном управнику, који накнадно пронађену имовину уновчује и дели на основу решења о главној деоби, укључујући и стечајне повериоце код којих је наступио одложни услов.

О уновчењу и деоби стечајни управник доставља допунски завршни рачун стечајном суду.

X. РЕОРГАНИЗАЦИЈА

План реорганизације

Садржина плана

Члан 127.

Стечајни поступак који обухвата реорганизацију спроводи се према плану реорганизације који се сачињава у писменој форми.

План реорганизације се може поднети истовремено са подношењем предлога за покретање стечајног поступка, под условом да су испуњени остали услови из овог закона.

План реорганизације садржи:

- 1) кратак увод, не дужи од једне странице, у којем су опште-но објашњени делатност коју стечајни дужник обавља и околности које су довеле до финансијских тешкоћа;
- 2) попис мера и средстава за реализацију плана, као и детаљан опис мера које је потребно предузети и начин на који ће се реорганизација спровести;
- 3) висину новчаних износа или имовину која ће служити за потпуно или делимично намирење према исплатном реду, укључујући и обезбеђене и необезбеђене повериоце, као и поступак за измирење потраживања и временску динамику тих плаћања;
- 4) опис поступка продаје имовине, уз навођење имовине која ће се продавати са заложним правом или без њега и намену прихода од такве продаје;
- 5) рокове за извршење плана реорганизације и рокове за реализацију главних елемената плана реорганизације, ако их је могуће одредити;
- 6) списак чланова органа управљања и износ њихових накнада;
- 7) списак стручњака који ће бити ангажовани и износ накнада за њихов рад, као и износ накнаде за рад стечајног управника;
- 8) годишње финансијске извештаје за претходних пет година;
- 9) финансијске пројекције, укључујући пројектовани биланс успеха, биланс стања и извештај о новчаним токовима за наредних пет година;
- 10) процену новчаног износа који се очекује после продаје имовине у стечајном поступку, уколико је привредно друштво у стечају;
- 11) датум почетка примене плана реорганизације.

Мере за реализацију плана реорганизације

Члан 128.

Мере за реализацију плана реорганизације су:

- 1) задржавање целокупне имовине из стечајне масе или њеног дела;
- 2) продаја имовине из стечајне масе, са заложним правом или без њега или пренос такве имовине на име намирења потраживања;
- 3) затварање непрофитабилних погона или промена делатности;
- 4) раскид или измена оптерећених или неповољних уговора или закупа;
- 5) одлагање отплате дугова или обезбеђивање отплате у ратама;
- 6) измена рокова доспелости, каматних стопа или других услова зајма или инструмената обезбеђења;

- 7) опрост дугова у целини или делимично;
- 8) извршење или измена заложног права;
- 9) претварање необезбеђених зајмова у обезбеђене зајмове;
- 10) давање у залог неоптерећене имовине;
- 11) претварање дуга у акцијски капитал;
- 12) узимање новог кредита;
- 13) прибављање нове инвестиције;
- 14) оспоравање и поништење потраживања која нису правно ваљана;
- 15) намирење доспелих потраживања;
- 16) отпуштање запослених;
- 17) уступање неоптерећене имовине на име намирења потраживања;
- 18) измене и допуне статута, општих аката привредног друштва стечајног дужника и других докумената о оснивању или управљању;
- 19) спајање или припајање два или више правних лица;
- 20) пренос дела или целокупне имовине на једног или више постојећих или новоформираних субјеката;
- 21) поништавање или издавање нових хартија од вредности од стране стечајног дужника, или било ког новоформираног субјекта;
- 22) друге мере од значаја за реализацију плана реорганизације.

Подносилац плана и трошкови подношења плана реорганизације

Члан 129.

План реорганизације могу поднети стечајни дужник, стечајни управник, повериоци који имају најмање 30% обезбеђених потраживања, стечајни повериоци који имају најмање 30% необезбеђених потраживања, као и лица која су власници најмање 30% капитала стечајног дужника.

Трошкове сачињавања и подношења плана реорганизације сноси подносилац плана реорганизације. Трошкови у вези са сачињавањем и подношењем плана реорганизације који предложи стечајни управник или стечајни дужник обрачунавају се на терет стечајне масе.

Рок за подношење плана

Члан 130.

План реорганизације подноси се стечајном судији најкасније 90 дана од дана покретања стечајног поступка.

Рок из става 1. овог члана стечајни судија може да продужи највише за 30 дана. Свако даље продужење рока за подношење плана реорганизације стечајни судија може да одобри само уз једногласну сагласност чланова одбора поверилаца.

Расправа о плану реорганизације

Члан 131.

Стечајни судија заказује рочиште за разматрање плана реорганизације и гласање од стране поверилаца у року од 20 дана од дана подношења плана реорганизације.

Обавештење о заказивању рочишта доставља суд или предлагач плана, на начин који одобри суд, стечајном дужнику, стечајном управнику, свим стечајним повериоцима и свим другим оштећеним лицима, најкасније 10 дана пре дана одржавања рочишта. План реорганизације доставља се стечајном управнику, стечајном дужнику, свим повериоцима који су познати суду и свим власницима, или им се омогућава доступност плану најкасније 10 дана пре дана одржавања рочишта.

Суд издаје обавештење о гласању за план реорганизације које се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”. У овом обавештењу се наводи име стечајног дужника, име лица које предлаже план, дан и место одржавања рочишта и поступак гласања.

Гласање и усвајање

Члан 132.

Право гласа имају сви повериоци сразмерно висини њихових потраживања. У случају када је потраживање оспорено, стечајни судија може извршити процену висине потраживања у сврху гласања.

Када се гласање обавља путем писма (у одсуству), правна лица морају да поднесу суду гласачке листиће који су оверени њиховим печатом, а физичка лица и субјекти који немају својство правног лица морају да поднесу гласачке листиће које оверава надлежни суд односно овлашћени орган или лице.

Ако се поднесе више од једног плана реорганизације, о свим поднетим плановима се гласа на истом рочишту.

Гласање се врши у оквиру класа поверилаца. Потраживања поверилаца деле се на класе по основу њихових различитих права и права приоритета њихових потраживања. Стечајни судија може

одобрити формирање једне или више додатних класа у следећим случајевима:

- 1) ако су стварне и суштинске карактеристике потраживања такве да је оправдано формирање посебне класе;
- 2) ако су сва потраживања у оквиру предложене посебне класе у значајној мери слична, изузимајући класе формиране из административних разлога у складу са ставом 5. овог члана.

Посебна класа потраживања може бити формирана из административних разлога, односно ако постоји више од 200 потраживања чији износи не прелазе 50.000 динара и ако суд одобри формирање такве класе. По добијању судског одобрења, таква потраживања из административне класе могу бити измирена по убрзаној процедури, ако је потребно умањити административно оптерећење које је својствено великом броју малих потраживања. Ова потраживања могу бити плаћена само ако је очигледно да ће бити довољно расположивих средстава за исплату свих приоритетних и главних потраживања.

Пре почетка гласања, суд обавештава све присутне на рочишту о резултатима гласања путем писма (у одсуству).

План реорганизације се сматра усвојеним у једној класи поверилаца ако су за план реорганизације гласали повериоци који имају обичну већину потраживања у односу на укупна потраживања поверилаца у тој класи.

Класа поверилаца чија потраживања према плану реорганизације треба да буду у потпуности измирена не гласа за план реорганизације, односно сматра се да је план реорганизације у тој класи усвојен.

План реорганизације се сматра усвојеним ако га на прописани начин прихвате све класе и ако је у складу са одредбама овог закона.

Ако се изгласа више од једног плана реорганизације, стечајни судија усваја план реорганизације поднет од стране стечајног дужника.

Ако предлагач плана реорганизације не добије потребан број гласова или поднесе план реорганизације који на други начин не испуњава услове за усвајање или из других разлога није у складу са овим законом, стечајни судија може одобрити предлагачу плана реорганизације рок од 30 дана да поднесе измењени план реорганизације и закаже рочиште у складу са овим законом. Ако се не усвоји ни измењени план реорганизације, над стечајним дужником се спроводи банкротство.

Усвојени план реорганизације може се мењати под истим условима и на исти начин на који је и донет.

Правне последице усвајања

Члан 133.

После усвајања плана реорганизације, сва потраживања и права поверилаца и других лица и обавезе стечајног дужника одређене планом реорганизације уређују се према условима из плана реорганизације. Усвојени план реорганизације има снагу извршне исправе и сматра се новим уговором за измирење потраживања која су у њему наведена.

Послови и радње које предузима стечајни дужник морају бити у складу са усвојеним планом реорганизације.

Стечајни дужник је дужан да предузме све мере прописане усвојеним планом реорганизације.

Током спровођења усвојеног плана реорганизације права запослених се остварују у складу са прописима који регулишу радне односе, осим ако је овим законом другачије уређено.

Стечајни управник врши надзор над применом одредаба плана реорганизације и има право приговора суду и обавештавања суда и поверилаца о поступањима која су супротна усвојеном плану реорганизације.

Усвајањем плана реорганизације у фирми односно називу стечајног дужника брише се ознака „у стечају”.

Приоритетна класа поверилаца

Члан 134.

По сваком плану реорганизације, повериоци из ниже класе могу примити средства из деобне масе, односно задржати одређена права, само ако су сва потраживања поверилаца из више класе у потпуности измирена или ако су ти повериоци гласали, у складу са планом реорганизације, да се третирају као да су повериоци ниже класе.

Поштом намирење

Члан 135.

Планом реорганизације може се предвидети намирење у износу већем од номиналног износа првобитног потраживања, као надокнада за продужење рокова исплате, а у циљу еквивалентног намирења.

Повериоци више класе могу примити средства чији износ премашује износ којим се у потпуности намирују њихова потраживања ако су сва потраживања поверилаца ниже класе у потпуности намирена или ако су ти повериоци гласали за другачији третман, у складу са планом реорганизације.

Изузетак од примене ѱојиса о хартијама од вредности

Члан 136.

На хартије од вредности које се постојећим учесницима у реорганизацији издају или поништавају у складу са усвојеним планом реорганизације не примењују се прописи о хартијама од вредности у делу који се односи на емисију акција јавном понудом.

Извршење ѱлана реорганѱације

Члан 137.

Извршењем плана реорганизације којим је стечајни дужник испунио све обавезе предвиђене планом реорганизације, власници акцијског капитала стечајног дужника поново стичу власничка права на капиталу.

Извршењем плана реорганизације којим је стечајни дужник испунио све обавезе предвиђене планом реорганизације, престају сва потраживања поверилаца из стечајног поступка.

После извршења плана реорганизације којим је стечајни дужник испунио све обавезе предвиђене планом реорганизације, врши се продаја друштвеног односно државног капитала стечајног дужника у складу са прописима којима је уређена приватизација.

Нејостѱујање ѱо усвојеном ѱлану

Члан 138.

У случају да стечајни дужник не поступа по одредбама усвојеног плана реорганизације, сваки поверилац или друго лице које има правни интерес може поднети суду обавештење о неприменивању усвојеног плана реорганизације. Суд прослеђује обавештење стечајном дужнику и стечајном управнику у року од пет дана од дана пријема обавештења, и заказује расправу о обавештењу у року од 10 дана од дана пријема обавештења.

Ако суд утврди да стечајни дужник не поступа по одредбама плана реорганизације, може наложити:

- 1) стечајном дужнику да у одређеном року поступи по плану, као и да отклони последице претходног непоступања по плану;
- 2) стечајном управнику да преузме контролу над стечајним дужником;
- 3) наставак поступка банкротством стечајног дужника;
- 4) предузимање других мера у циљу отклањања последица непоступања по плану реорганизације, у складу са овим законом.

Обуѱтавања ѱримене ѱлана

Члан 139.

Стечајни судија доноси решење о започињању банкротства, у складу са овим законом, ако суд утврди да стечајни дужник:

- 1) примењује план реорганизације чије је усвајање издејствовао на преваран или незаконит начин;
  - 2) поступа супротно условима из усвојеног плана, а нису предложене задовољавајуће мере у циљу отклањања последица предметног непоступања по плану;
  - 3) не сарађује са стечајним управником, одбором поверилаца или судом ради испуњавања објективних захтева за подацима и обавештењима;
  - 4) не испуњава налоге стечајног судије или стечајног већа.
- Стечајни судија је дужан да пре доношења решења из става 1. овог члана затражи мишљење одбора поверилаца.

Лична управа предузетника

Услови за личну уђраву

Члан 140.

Стечајно веће може решењем о покретању стечајног поступка овластити стечајног дужника – предузетника да сам управља и располаже стечајном масом ако:

- 1) се са тим сагласи поверилац који је покренуо поступак;
- 2) стечајни дужник то сам предложи;
- 3) је вероватно да одређивање личне управе неће довести до оштећења интереса поверилаца ни до продужавања стечајног поступка.

Ако је стечајни поступак покренуо надлежни јавни тужилац, лична управа се не може одобрити.

На захтев одбора поверилаца лична управа се замењује управљањем од стране стечајног управника.

Положај стечајној уђравника

Члан 141.

Решењем о покретању стечајног поступка којим је одређена лична управа стечајног дужника поставља се стечајни управник.

Решењем из става 1. овог члана стечајно веће одређује послове за чију пуноважност је потребна претходна сагласност стечајног управника.

Ограничење из става 2. овог члана не односи се на послове располагања за која важе општа правила поуздања у јавне књиге.

У случају непоступања по одредби из става 2. овог члана, друга страна има право да захтева враћање противчинилбе из стечајне масе као стечајни поверилац.

Обавеза јодношења извештаја

Члан 142.

Стечајни дужник саставља попис имовине која улази у стечајну масу, попис поверилаца и преглед имовине, у складу са поступком прописаним овим законом.

Стечајни управник увек може прегледати попис и писмено обавестити стечајни суд да ли је састављен исправно и на које делове пописа стечајни повериоци могу да изјаве приговор.

Обуѱтава личне уђраве

Члан 143.

Стечајно веће може обуставити личну управу на предлог:

- 1) одбора поверилаца;
- 2) повериоца који је покренуо стечајни поступак;
- 3) стечајног дужника;
- 4) стечајног управника и
- 5) стечајног судије.

Пре доношења одлуке о обустави личне управе, стечајно веће ће саслушати стечајног дужника.

Против решења којим се одлучује о обустави поступка може се изјавити жалба.

Жалбу могу изјавити стечајни дужник, одбор поверилаца, поверилац који је покренуо стечајни поступак и стечајни управник.

После доношења решења о обустави личне управе, стечајни управник преузима стечајну масу и врши све радње прописане овим законом.

Сходна ѱримена одредаба овој закона

Члан 144.

Стечајни поступак над стечајним дужником – предузетником коме је одобрена лична управа спроводи се по одредбама овог закона.

Одредбе овог закона сходно се примењују на поступак ликвидације предузећа ако законом којим је уређен правни положај предузећа није другачије прописано.

У поступку из става 2. овог члана неће се примењивати одредбе стечајног поступка којим се уређују реорганизација, скупштина и одбор поверилаца, различни повериоци, побијање правних радњи и рочиште за главну деобу.

XI. СТЕЧАЈНИ ПОСТУПАК МАЛЕ ВРЕДНОСТИ

Посебна правила поступка

Члан 145.

Стечајни поступак мале вредности спроводи се када је књиговодствена вредност имовине стечајног дужника мања од 5.000.000 динара.

У стечајном поступку мале вредности поступак води и одлуке доноси стечајни судија.

У стечајном поступку мале вредности не образује се одбор поверилаца.

XII. СТЕЧАЈНИ ПОСТУПАК СА ЕЛЕМЕНТОМ ИНОСТРАНОСТИ

Примена одредаба о стечајном поступку са елементом иностраности

Члан 146.

Стечајни поступак са елементом иностраности спроводи се када:

- 1) страни суд или страни представник затражи помоћ у вези са поступком који се води у иностраној држави;
- 2) страна држава затражи помоћ у вези са поступком који се у Републици Србији води у складу са овим законом;
- 3) се поступак у иностраној земљи води истовремено са поступком који се у Републици Србији води на основу овог закона;

4) повериоци или друга лица из стране државе која имају правни интерес, захтевају покретање поступка или учествују у поступку који се води у складу са овим законом.

Значење израза

Члан 147.

Поједини изрази имају следеће значење:

1) „страни поступак” означава судски или управни поступак у иностраној држави, укључујући и претходни поступак, у складу са прописом којим се уређује стечајни поступак. Предмет овог поступка су имовина и послови стечајног дужника над којима страни суд врши контролу или надзор у сврху реорганизације или банкротства;

2) „главни страни поступак” означава поступак који се води у држави у којој је средиште главних интереса стечајног дужника;

3) „споредни страни поступак” означава поступак који се води у држави у којој стечајни дужник има седиште;

4) „страни представник” означава лице или орган, укључујући и оне који су привремено именовани, који су у страном поступку овлашћени да воде реорганизацију или банкротство над имовином или пословима стечајног дужника или да делују као представници страног поступка;

5) „страни суд” означава орган надлежан за контролу или спровођење страног поступка;

6) „седиште” означава место у којем стечајни дужник континуирано обавља привредну делатност.

Меродавно право

Члан 148.

На стечајни поступак и његова дејства примењује се право државе у којој је стечајни поступак покренут, ако овим законом није другачије уређено.

Ако се ствари и права на којима постоји излучно или различно право налазе на територији државе у којој се тражи признање стране одлуке о покретању стечајног поступка, онда се на та права примењује право државе признања.

За дејство стечајног поступка на уговоре о раду примењује се право које је меродавно за уговор о раду.

Међународне обавезе Републике Србије

Члан 149.

Ако су одредбе о стечајном поступку са елементом иностраности у супротности са обавезама Републике Србије преузетим међународним мултилатералним споразумом, примениће се тај споразум.

Надлежност суда

Члан 150.

Одредбе овог закона које се односе на признање страних поступака и сарадњу са страним судовима примењује надлежни суд, у складу са законом.

Овлашћење стечајног управника да предузима радње у иностраној држави

Члан 151.

Стечајни управник који је именован у складу са одредбама овог закона овлашћен је да предузима радње у иностраној држави, ако је то допуштено страним законом.

Изузетак у случајевима супротним јавном поретку

Члан 152.

Суд може да одбије да предузме радњу прописану овим законом, ако би таква радња била у супротности са јавним поретком Републике Србије.

Помоћ у складу са другим законима

Члан 153.

Суд или стечајни управник могу да пружају и другу помоћ страним представницима у складу са овим и другим законима Републике Србије.

Тумачење

Члан 154.

Одредбе о стечају са елементом иностраности тумаче се у складу са међународним стандардима, у циљу његове једнообразне примене.

Право непосредног приступа

Члан 155.

Страни представник има право непосредног обраћања судовима у Републици Србији.

Надлежност у случају подношења захтева од стране страног представника

Члан 156.

Подношењем захтева суду у Републици Србији од стране страног представника, у складу са овим законом, успоставља се надлежност суда у Републици Србији само за одлучивање о захтеву страног представника.

Обраћање страног представника ради покретања поступка на основу овог закона

Члан 157.

Страни представник има право да поднесе предлог за покретање поступка у складу са одредбама овог закона.

Учествовање страног представника у поступку

Члан 158.

После признања страног поступка, страни представник има право да учествује у поступку који се према дужнику води на основу овог закона.

Учествовање страних поверилаца у поступку

Члан 159.

Страни повериоци имају иста права као и повериоци из Републике Србије у вези са покретањем и учествовањем у поступку, у складу са овим законом.

Обавештавање страних поверилаца о поступку који се спроводи на основу овог закона

Члан 160.

У свим случајевима у којима овај закон прописује обавештавање поверилаца у Републици Србији, такво обавештење се доставља и познатим повериоцима који немају адресу у Републици Србији. Суд може наложити да се и према повериоцима чија адреса није позната предузму одговарајуће радње ради обавештавања.

Обавештење из става 1. овог члана доставља се појединачно, осим ако суд сматра да је, с обзиром на одређене околности, потребан други начин обавештавања. Достављање се врши на уобичајени начин и није дозвољено достављање посредством дипломатског представништва или друго слично достављање.

Кад се обавештење о покретању поступка доставља страним повериоцима, обавештење садржи:

- 1) разумни рок за подношење пријава потраживања са назначењем места на којем се подносе;
- 2) назначење да ли повериоци чија су потраживања обезбеђена морају да пријављују своја потраживања;
- 3) друге податке које такво обавештење треба да садржи, у складу са овим законом или по налогу суда.

Захтев за признање страног поступка

Члан 161.

Страни представник може суду да поднесе захтев за признање страног поступка у којем је именован.

Уз захтев за признање прилаже се:

- 1) оверена копија одлуке о покретању страног поступка и именовању страног представника;
- 2) потврда страног суда о постојању страног поступка и именовању страног представника;
- 3) било који други доказ о постојању страног поступка и именовању страног представника за који суд сматра да је прихватљив, а у одсуству доказа означених у тач. 1. и 2. овог става.

Уз захтев за признање прилаже се и изјава у којој се наводе сви страни поступци у вези са дужником који су познати страном представнику.

Суд може захтевати да му се документа која се прилажу доставе и на језику на којем се води поступак пред тим судом.

Услови за признање

Члан 162.

Ако одлука или потврда из члана 161. став 2. овог закона пружа доказ да страни поступак има обележја поступка из члана 147. тачка 1. и да је страни представник лице или орган са обележјима

из члана 147. тачка 4. овог закона, суд може те чињенице сматрати утврђеним.

Суд може да прихвати да су документа која су поднесена уз захтев за признавање аутентична, без обзира на то да ли су оверена.

Ако се не докаже супротно, сматра се да је седиште стечајног дужника или његово пребивалиште ако се ради о физичком лицу, средиште његових главних интереса.

Одлука о признању страног поступка

Члан 163.

У складу са чланом 162. овог закона, страни поступак се признаје ако:

- 1) има обележја поступка из члана 147. тачка 1. овог закона;
- 2) је страни представник који поднесе захтев за признање лице или орган који има обележја из члана 147. тачка 4. овог закона;
- 3) захтев испуњава услове из члана 161. став 2. овог закона;
- 4) је захтев поднет надлежном суду, у складу са одредбама овог закона.

Страни поступак се признаје као:

- 1) главни поступак, ако се води у држави у којој је средиште главних интереса стечајног дужника;
- 2) споредни поступак, ако стечајни дужник има седиште у иностраној држави, у смислу члана 147. тачка 6. овог закона.

О захтеву за признање страног поступка одлучује се по хитном поступку.

Одлука о признању страног поступка може се преиначити или укинута ако се после њеног доношења утврди да су основи за њено доношење погрешни или да су престали да постоје, у складу са законом.

Обавеза обавештавања

Члан 164.

После подношења захтева за признање страног поступка, страни представник је дужан да без одлагања обавести суд о:

- 1) свакој битној промени статуса признатог страног поступка или статуса именованог страног представника;
- 2) сваком другом страном поступку у вези са истим стечајним дужником о којем страни представник има сазнања.

Помоћ која се пружа после подношења захтева за признање страног поступка

Члан 165.

Суд може, од момента подношења захтева за признање до одлучивања о том захтеву, на захтев страног представника пружити потребну помоћ у случају да је та помоћ хитно потребна ради заштите имовине стечајног дужника или интереса поверилаца.

Помоћ из става 1. овог члана укључује изрицање и следећих мера:

- 1) обустављање поступка извршења над имовином стечајног дужника;
- 2) поверавање управљања или продаје имовине или дела имовине стечајног дужника која се налази у Републици Србији страном представнику или другом лицу које одреди суд, ради заштите и очувања вредности имовине којој, због њене природе или других околности, кварљивости или осетљивости, прети опасност од губљења вредности или је угрожена на други начин;
- 3) друге мере у складу са законом.

Помоћ која се пружа на начин прописан овим чланом престаје када суд донесе одлуку о захтеву за признање, ако овим законом није другачије уређено.

Суд може одбити да пружа затражену помоћ ако би таква помоћ ометала вођење главног страног поступка.

Правно дејство признања главног страног поступка

Члан 166.

После признања главног страног поступка:

- 1) обустављају се започете или настављене појединачне правне радње или појединачни поступци у вези са имовином, правима, обавезама или одговорностима стечајног дужника;
- 2) обуставља се извршење на имовини стечајног дужника;
- 3) привремено се забрањује право преноса, конституисања терета или на други начин располагања имовином стечајног дужника.

Примена, као и измена и окончање прекида и привремене забране из става 1. овог члана, уређена је одредбама чл. 47, 48. и 73. овог закона.

Одредба из става 1. тачка 1. овог члана не представља сметњу за предузимање појединачних правних радњи или за покретање поступка, ако је то неопходно, ради заштите потраживања повериоца према дужнику.

Одредба из става 1. овог члана не представља сметњу за подношење захтева за покретање поступка у Републици Србији, на основу овог закона, или за пријављивање потраживања у таквом поступку.

Помоћ која се пружа после признања страног поступка

Члан 167.

После признања страног поступка, било главног или споредног, ако је то неопходно ради заштите имовине стечајног дужника или интереса поверилаца, суд може, на захтев страног представника, пружити одговарајућу помоћ, укључујући и:

- 1) обустављање појединих правних радњи или појединих поступака, права, обавеза или одговорности, ако већ нису обустављене у складу са чланом 166. став 1. тачка 1. овог закона;
- 2) обустављање извршења на имовини стечајног дужника, ако није обустављено на основу члана 166. став 1. тачка 2. овог закона;
- 3) привремену забрану преноса, оптерећења или другог располагања имовином стечајног дужника, ако таква забрана није спроведена у складу са законом;
- 4) извођење доказа, саслушање сведока или пружање података у вези са имовином стечајног дужника или пословима, правима, обавезама или одговорностима;
- 5) поверавање страном представнику или другом лицу које одреди суд управљања или продаје имовине или дела имовине стечајног дужника која се налази у Републици Србији;
- 6) настављање пружања помоћи из члана 165. став 1. овог закона;
- 7) указивање сваке друге помоћи коју суд или стечајни управник може да пружи на основу овог и других закона.

После признања страног поступка, било да се ради о главном или споредном поступку, суд може, на захтев страног представника, поверити расподелу имовине или дела имовине стечајног дужника која се налази у Републици Србији страном представнику или другом лицу које одреди суд, ради одговарајуће заштите интереса поверилаца у Републици Србији.

Приликом пружања помоћи представнику страног споредног поступка у складу са овим чланом, суд мора да утврди да се помоћ која се указује у складу са овим или другим законом односи на имовину којом се управља у страном споредном поступку или на податке који се захтевају у том поступку.

Заштита поверилаца и других заинтересованих лица

Члан 168.

Приликом доношења одлуке о пружању или одбијању помоћи, у складу са чл. 165. или 167. овог закона, о измени начина пружања помоћи или о ускраћивању помоћи у складу са ставом 3. овог члана, суд мора да утврди да су интереси поверилаца и других заинтересованих лица, укључујући и стечајног дужника, заштићени на одговарајући начин.

Суд може условити пружање помоћи у складу са чл. 165. или 167. овог закона, како би обезбедио заштиту интереса из става 1. овог члана.

Суд може, на захтев страног представника, лица чији би интереси били угрожени пружањем помоћи на основу чл. 165. или 167. овог закона или по службеној дужности, изменити начин пружања помоћи или ускратити помоћ.

Тужба за побијање правних радњи стечајног дужника

Члан 169.

После признања страног поступка, страни представник има право да поднесе тужбу за побијање правних радњи, у складу са чланом 98. овог закона.

Када се ради о споредном страном поступку, суд мора утврдити да се поднесена тужба односи на имовину којом се, у складу са законом Републике Србије, управља у страном споредном поступку.

Учесће страног представника у поступку који се води у Републици Србији

Члан 170.

После признања страног поступка, страни представник може, у складу са законом Републике Србије, бити учесник у сваком поступку у којем је стечајни дужник странка.

Сарадња између судова у Републици Србији и страних судова или страних представника

Члан 171.

У случајевима из члана 146. овог закона, суд је дужан да у највећој могућој мери сарађује са страним судовима или страним представницима, непосредно или преко стечајног управника.

Суд има право да непосредно сарађује, односно да непосредно затражи податке или помоћ од страних судова или страних представника.

Сарадња између стечајног управника и страних судова или страних представника

Члан 172.

У случајевима из члана 146. овог закона, стечајни управник, у извршавању својих дужности и под надзором суда, у највећој могућој мери сарађује са страним судовима или страним представницима.

Стечајни управник има право да, у извршавању својих дужности и под надзором суда, непосредно сарађује са страним судовима и страним представницима.

Облици сарадње

Члан 173.

Сарадња из чл. 171. и 172. овог закона укључује све облике сарадње у складу са законом, а нарочито:

- 1) именоване лица или органа који предузима радње по налогу суда;
- 2) размену података на начин за који суд сматра да је одговарајући;
- 3) координацију управљања и надзора над имовином и пословима стечајног дужника;
- 4) одобравање и примену споразума о сарадњи поступака од стране судова;
- 5) остваривање сарадње у поступцима који се истовремено воде према истом стечајном дужнику.

Покретање поступка на основу овог закона после признања главног страног поступка

Члан 174.

После признања главног страног поступка, поступак у складу са овим законом може се покренути само ако стечајни дужник има имовину у Републици Србији.

Поступак из става 1. производи правно дејство само у односу на имовину стечајног дужника која се налази у Републици Србији, у мери која је неопходна за остваривање сарадње у складу са чл. 171, 172. и 173. овог закона, као и на другу имовину стечајног дужника којом се, у складу са законом Републике Србије, управља у том поступку.

Координација поступка који се води на основу овог закона и страног поступка

Члан 175.

Када се страни поступак и поступак који се води на основу овог закона воде истовремено према истом стечајном дужнику, суд ће тражити сарадњу и координацију у складу са чл. 171, 172. и 173. овог закона, на следећи начин:

- 1) када се поступак у Републици Србији води у време када је већ поднет захтев за признање страног поступка:
  - а) свака помоћ која се пружа у складу са чланом 165. или 167. овог закона мора бити у складу са поступком који се води у Републици Србији;
  - б) члан 166. овог закона се не примењује ако је страни поступак признат у Републици Србији као главни страни поступак;
- 2) када је поступак који се води у Републици Србији започет после признања или после подношења захтева за признање страног поступка:
  - а) сваку помоћ која се пружа у складу са чл. 165. или 167. овог закона испитаће суд и изменити начин њеног пружања, односно ускратиће даљу помоћ, ако њено пружање није складу са прописима Републике Србије којима је тај поступак уређен;
  - б) ако се ради о главном страном поступку, прекид и привремена забрана сходно члану 166. став 1. овог закона измениће се или укинута на основу члана 166. став 2, ако није у складу са прописима Републике Србије којима је тај поступак уређен.

Код пружања, допуне или измене начина пружања помоћи представницима споредног страног поступка, суд мора да утврди да се помоћ односи на имовину којом се, у складу са законом Републике Србије, управља у страном споредном поступку или да преиспита податке који се захтевају у том поступку.

Поступање у случају постојања више страних поступака

Члан 176.

Када се у односу на истог стечајног дужника води више страних поступака, суд ће затражити помоћ и сарадњу, која се у складу са чл. 171, 172. и 173. овог закона, остварује на следећи начин:

- 1) помоћ која се пружа у складу са чл. 165. или 167. овог закона, представнику страног споредног поступка, после признања

главног страног поступка, мора бити у сагласности са главним страним поступком;

2) ако је одлука о признању главног страног поступка донета после признања споредног страног поступка или после подношења захтева за признање споредног страног поступка, суд испитује помоћ која се пружа на основу чл. 165. или 167. овог закона, а овлашћен је и да донесе одлуку о измени или ускраћивању пружања помоћи, ако таква помоћ није у сагласности са главним страним поступком;

3) ако, после признања споредног страног поступка, буде донета одлука о признању другог споредног страног поступка, суд је овлашћен да пружи, измени или ускрати помоћ, у циљу обезбеђивања координације поступака.

Претпоставка неспособности за плаћање која се заснива на признању главног страног поступка

Члан 177.

Ако се не докаже супротно, признањем главног страног поступка сматра се да је доказана неспособност за плаћање стечајног дужника, што је услов за покретање поступка који се води у складу са овим законом.

Намирење поверилаца у поступцима који се воде истовремено

Члан 178.

Стечајни поверилац који је делимично исплаћен у поступку у складу са законом којим се уређује стечајни поступак у иностраној држави, не може да прими од истог стечајног дужника исплату на име истог потраживања у поступку који се води у складу са овим законом, све док су исплате осталим стечајним повериоцима исте класе пропорционално мање од износа који је поверилац већ примио.

XIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Кривична дела

Подношење фалсификоване документације

Члан 179.

Ко поднесе документацију у поступку који се води на основу овог закона у коју су унети подаци са неистинитом садржином, казниће се затвором од једне до три године и новчаном казном до 800.000 динара.

Пријављивање лажног потраживања

Члан 180.

Ко суду у стечајном поступку који се води по овом закону пријави лажно потраживање подношењем лажних докумената или на други начин, казниће се затвором од једне до три године и новчаном казном до 800.000 динара.

Умањење стечајне масе

Члан 181.

Ко у смислу одредаба овог закона умањи стечајну масу тиме што стечајном управнику или лицу у својству стечајног управника не преда целокупну имовину стечајног дужника како би избегао поступање по овом закону, казниће се затвором од једне до три године и новчаном казном до 800.000 динара.

Несавесан рад у стечајном пословању

Члан 182.

Одговорно лице у стечајном поступку које свесним кршењем овог закона или на други начин очигледно несавесно поступа у пословању, вођењу стечајног поступка или у погледу коришћења имовине из стечајне масе и ако је било свесно или је било дужно и могло бити свесно да услед тога за повериоца може наступити штета, па таква штета и наступи у износу већем од 50.000 динара, казниће се новчаном казном до 200.000 динара или затвором до три године.

Располажање имовином стечајног дужника после оиварања стечајног пословања

Члан 183.

Ко после покретања претходног стечајног поступка, док стечајни управник не ступи на дужност, располаже стварима и правима из стечајне масе, казниће се затвором до пет година и новчаном казном до 800.000 динара.

Прекршаји

Подношење предлога за покретање стечајног поступка из неоправданих разлога

Члан 184.

Ако је предлог за покретање стечајног поступка поднет из неоправданих разлога или у намери да се обмане суд или поверилац, суд може подносиоцу предлога изрећи новчану казну, и то:

- до 1.000.000 динара ако је подносилац предлога правно лице;
- до 500.000 динара ако је подносилац предлога предузетник;
- до 50.000 динара ако је подносилац предлога физичко лице или одговорно лице у правном лицу.

XIV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 185.**

Стечајни поступци и поступци принудног поравнања, као и поступци ликвидације, покренути по Закону о принудном поравнању, стечају и ликвидацији („Службени лист СФРЈ”, број 84/89 и „Службени лист СРЈ”, бр. 37/93 и 28/96) у којима, до дана ступања на снагу овог закона, суд није донео одлуку о уновчењу имовине или у којима није закључено принудно поравнање, наставиће се по одредбама овог закона.

Стечајни поступци и поступци принудног поравнања, као и поступци ликвидације, покренути по Закону о принудном поравнању, стечају и ликвидацији („Службени лист СФРЈ”, број 84/89 и „Службени лист СРЈ”, бр. 37/93 и 28/96) у којима је донета одлука на снагу овог закона није продато више од 50% од књиговодствене вредности имовине, наставиће се по одредбама овог закона.

Остали стечајни поступци и поступци принудног поравнања, као и поступци ликвидације, покренути по Закону о принудном поравнању, стечају и ликвидацији („Службени лист СФРЈ”, број 84/89 и „Службени лист СРЈ”, бр. 37/93 и 28/96) до дана ступања на снагу овог закона, наставиће се по одредбама закона по ком су и започети.

Члан 186.

Стечајни управници могу обављати ту дужност без лиценце најдуже три месеца од дана почетка издавања лиценци из члана 14. став 2. овог закона.

Члан 187.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о принудном поравнању, стечају и ликвидацији („Службени лист СФРЈ”, број 84/89 и „Службени лист СРЈ”, бр. 37/93 и 28/96).

Члан 188.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а почиње да се примењује по истеку шест месеци од дана ступања на снагу.

2547

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О АГЕНЦИЈИ ЗА ЛИЦЕНЦИРАЊЕ СТЕЧАЈНИХ УПРАВНИКА**

Проглашава се Закон о Агенцији за лиценцирање стечајних управника, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на седници Шестог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2004. години, 23. јула 2004. године.

ПР број 39

У Београду, 24. јула 2004. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН**О АГЕНЦИЈИ ЗА ЛИЦЕНЦИРАЊЕ СТЕЧАЈНИХ УПРАВНИКА****Оснивање****Члан 1.**

Овим законом оснива се Агенција за лиценцирање стечајних управника (у даљем тексту: Агенција).

Статус Агенције**Члан 2.**

Агенција има својство правног лица са правима, обавезама и одговорностима утврђеним законом.

Агенција послује у складу са прописима о јавним службама. Седиште Агенције је у Београду. Агенција има рачун.

Послови Агенције**Члан 3.**

Агенција обавља следеће послове:

- 1) издаје, обнавља и одузима лиценцу за обављање послова стечајног управника, у складу са законом;
  - 2) организује и спроводи стручни испит за стечајног управника;
  - 3) води именик стечајних управника;
  - 4) врши надзор над радом и прати развој професије стечајног управника;
  - 5) прати примену прописа којима се уређује стечајни поступак;
  - 6) прикупља и обрађује статистичке и друге податке од значаја за спровођење стечајног поступка;
  - 7) предлаже националне стандарде за управљање стечајном масом и кодекс етике, који се доносе у складу са законом којим се уређује стечајни поступак;
  - 8) обавља и друге послове, у складу са законом и статутом.
- Послове из става 1. тач. 1), 2) и 4) овог члана Агенција обавља као поверене послове.

Члан 4.

У оквиру надзора над радом стечајних управника Агенција проверава да ли стечајни управник обавља послове у складу са законом којим се уређује стечајни поступак, националним стандардима за управљање стечајном масом и кодексом етике.

Надзор из става 1. овог члана Агенција обавља увидом у писмене извештаје стечајног управника, стечајног судије и у другу документацију везану за рад стечајног управника у стечајном поступку.

Обављање појединих стручних послова**Члан 5.**

За обављање појединих стручних послова из своје надлежности Агенција може ангажовати домаћа или страна правна или физичка лица.

Средства за оснивање и рад Агенције**Члан 6.**

Средства за оснивање Агенције обезбеђују се из:

- 1) буџета Републике Србије;
  - 2) донација, прилога и спонзорства домаћих и страних правних и физичких лица.
- Средства за рад Агенције обезбеђују се из:
- 1) прихода које оствари обављањем послова из своје надлежности;
  - 2) донација, прилога и спонзорства домаћих и страних правних и физичких лица;
  - 3) других извора, у складу са законом.

Органи Агенције**Члан 7.**

Органи Агенције су управни одбор, директор и надзорни одбор.

Управни одбор**Члан 8.**

Управни одбор чине председник и четири члана, које именује и разрешава Влада Републике Србије, на предлог министра надлежног за послове привреде.

Мандат председника и чланова управног одбора траје четири године.

Управни одбор обавља следеће послове:

- 1) доноси статут;
- 2) доноси годишњи финансијски план;
- 3) усваја завршни рачун;
- 4) усваја извештај о пословању;
- 5) доноси акт о организацији и систематизацији;
- 6) доноси и друге опште акте;
- 7) доноси пословник о раду;
- 8) обавља и друге послове, у складу са законом и статутом.

Надзорни одбор**Члан 9.**

Надзорни одбор чине председник и два члана, које именује и разрешава Влада Републике Србије, на предлог министра надлежног за послове привреде.

Мандат председника и чланова надзорног одбора траје четири године.

Надзорни одбор обавља следеће послове:

- 1) врши надзор над законитошћу рада управног одбора и директора;
- 2) прегледа завршни рачун и извештаје о пословању и утврђује да ли су сачињени у складу са законом и другим прописима;
- 3) доноси пословник о раду;
- 4) обавља и друге послове, у складу са законом и статутом.

Директор

Члан 10.

Директора именује и разрешава Влада Републике Србије, на предлог министра надлежног за послове привреде.

Мандат директора траје четири године.

Директор обавља следеће послове:

- 1) заступа Агенцију;
- 2) организује и руководи пословањем Агенције;
- 3) предлаже и организује припрему аката које доноси управни одбор;
- 4) извршава одлуке управног одбора и предузима мере за њихово спровођење;
- 5) стара се и одговара за законитост рада, коришћење и располагање средствима Агенције;
- 6) обавља и друге послове, у складу са законом и статутом.

Статут и други општи акти

Члан 11.

Општи акти Агенције су статут и други акти којима се на општи начин уређују питања од значаја за рад Агенције.

Статут садржи одредбе о:

- 1) називу и седишту;
- 2) делатности, односно пословима;
- 3) органима, делокругу, одговорности и начину одлучивања;
- 4) заступању и одговорности за обавезе;
- 5) општим актима и начину њиховог доношења;
- 6) поступку измене статута;
- 7) правима, обавезама и одговорностима запослених;
- 8) унутрашњој организацији;
- 9) другим питањима од значаја за рад и пословање Агенције.

На статут Агенције сагласност даје Влада Републике Србије.

Надзор над радом Агенције

Члан 12.

Министарство надлежно за послове привреде обавља послове надзора над радом Агенције.

Агенција најмање два пута годишње подноси извештаје о пословању министарству из става 1. овог члана.

Министарство надлежно за послове привреде извештај о извршеном надзору доставља Влади Републике Србије.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 13.

Влада Републике Србије именуваће председника и чланове управног одбора, директора, председника и чланове надзорног одбора у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 14.

Управни одбор је дужан да у року од 15 дана од дана именована донесе статут.

Члан 15.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

2548

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ И ОБЕЗБЕЂИВАЊУ СОЦИЈАЛНЕ СИГУРНОСТИ ГРАЂАНА

Проглашава се Закон о изменама и допунама Закона о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на седници Шестог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2004. години, 23. јула 2004. године.

ПР број 40

У Београду, 24. јула 2004. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ И ОБЕЗБЕЂИВАЊУ СОЦИЈАЛНЕ СИГУРНОСТИ ГРАЂАНА

Члан 1.

У Закону о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана („Службени гласник РС”, бр. 36/91, 79/91, 33/93, 53/93, 67/93, 46/94, 48/94, 52/96 и 29/01) у члану 8. став 3. после речи: „грађани” додају се запета и речи: „ако овим законом није другачије утврђено”.

Члан 2.

У члану 9. став 1. тачка 4) после речи: „боравак” додају се речи: „привремени смештај у прихватилиште и прихватну станицу”.

У ставу 3. после речи: „боравак” додају се речи: „привремени смештај у прихватилиште и прихватну станицу”.

После става 4. додају се ст. 5. и 6. који гласе:

„У буџету Републике обезбеђују се средства за доделу једнократне помоћи у случајевима изузетног угрожавања животног стандарда великог броја грађана.

О додели једнократне помоћи из става 5. овог члана одлучује Влада Републике Србије.”

Члан 3.

У члану 10. после речи: „испод” додаје се реч: „минимално”.

Додаје се став 2. који гласи:

„Појединцу који је способан за рад, односно породици која има чланове способне за рад, осим у којој је већина чланова неспособна за рад или је члан породице на одслужењу војног рока, материјално обезбеђење припада у трајању до девет месеци годишње.”

Члан 4.

Члан 11. мења се и гласи:

„Члан 11.

Минимални ниво социјалне сигурности за месец септембар 2004. године утврђује се у процентуалном износу од основице коју чини просечна зарада остварена по запосленом у Републици у другом кварталу 2004. године и износи, за:

- 1) појединца 16%;
- 2) породицу са два члана 22%;
- 3) породицу са три члана 28%;
- 4) породицу са четири члана 30%;
- 5) породицу са пет и више чланова 32%.

Минимални ниво социјалне сигурности из става 2. овог члана усклађује се сваког месеца са индексом трошкова живота.

Номиналне месечне износе минималног нивоа социјалне сигурности, заокружено у динарима, у складу са ст. 1. и 2. овог члана, утврђује министар надлежан за социјална питања.”

Члан 5.

У члану 12. став 1. после речи: „приход од” додаје се реч: „минимално”.

Члан 6.

Члан 16. мења се и гласи:

„Члан 16.

За остваривање права и обавеза по основу овог закона узимају се у обзир сви приходи осим дечијег додатка, родитељског додатка, додатка за помоћ и негу другог лица, накнаде за телесно оштећење, примања по основу награда и отпремнина за одлазак у пензију, као и примања по основу ученичког и студентског стандарда. Изузетно од става 1. овог члана, додатка за помоћ и негу другог лица сматра се приходом корисника код утврђивања учешћа у трошковима смештаја у установу социјалне заштите, дневног боравка и помоћи у кући.”

Члан 7.

У члану 18. став 1. тачка 1) мења се и гласи:

„1) приходи који се остварују у месечном износу у висини просечног месечног прихода без пореза и доприноса, оствареног у три месеца који претходе месецу у коме је поднет захтев, односно у висини прихода без пореза и доприноса оствареног у једном месецу или просека оствареног у два месеца, ако нема прихода за сва три месеца;”.

У тачки 6) речи: „претходном кварталу” замењују се речима: „три месеца који претходе месецу у коме је поднет захтев”.

Члан 8.

Члан 19. мења се и гласи:

„Члан 19.

Као приход сматрају се и улози дати на штетњу, готов новац, хартије од вредности и вредност отуђене имовине, осим у случаје-

вима када се имовина отуђује ради обезбеђивања трошкова лечења чланова породице.

У случају отуђења непокретне или покретне имовине као приход узима се тржишна вредност отуђене имовине у моменту решавања о праву из овог закона.”

Члан 9.

Члан 20. мења се и гласи:

„Члан 20.

Материјално обезбеђење утврђује се у месечном новчаном износу у висини разлике између минималног нивоа социјалне сигурности утврђеног у смислу члана 11. овог закона и износа просечног месечног прихода појединца, односно породице оствареног у три месеца који претходе месецу у коме је поднет захтев.

Износ материјалног обезбеђења усклађује се сваког месеца са индексом трошкова живота и исплаћује се у износима заокруженим у динарима.”

Члан 10.

Члан 21. мења се и гласи:

„Члан 21.

Установа која решава о праву на материјално обезбеђење преиспитује услове за коришћење права у мају месецу текуће године, а на основу прихода оствареног у претходна три месеца.

За породице које имају радно способне чланове, преиспитивање из става 1. овог члана врши се тромесечно, на основу прихода остварених у претходна три месеца.

У поступку преиспитивања услова из ст. 1. и 2. овог члана ново решење се доноси уколико је дошло до промена које су од утицаја на даље коришћење права.”

Члан 11.

Члан 22. мења се и гласи:

„Члан 22.

Право на материјално обезбеђење признаје се од дана подношења захтева.”

Члан 12.

У члану 23. став 1. после речи: „основу” ставља се тачка, а текст до краја реченице, брише се.

Члан 13.

Члан 25. мења се и гласи:

„Члан 25.

Додатак за помоћ и негу другог лица утврђује се у номиналном месечном износу.

Месечни износ додатка из става 1. овог члана за септембар 2004. године износи 4.000,00 динара.

Право на додатак за помоћ и негу другог лица признаје се од дана подношења захтева ако су у моменту подношења захтева испуњени услови за признавање права.

Износ додатка за помоћ и негу другог лица усклађује се сваког месеца са индексом трошкова живота.

Номиналне месечне износе додатка за помоћ и негу другог лица, заокружене у динарима, у складу са ст. 2. и 4. овог члана, утврђује министар надлежан за социјална питања.”

Члан 14.

У члану 37. став 1. тачка 4) речи: „до девет месеци” замењују се речима: „до године дана”.

Члан 15.

У члану 40. додају се ст. 3, 4, 5. и 6. који гласе:

„У другу породицу може се сместити највише троје деце, односно двоје деце ометене у развоју, с тим да укупан број деце која живе у породици хранитеља, рачунајући и децу хранитеља, не може бити већи од четворо деце.

Изузетно од става 3. овог члана, када је то у интересу деце, у хранитељску породицу може бити смештено више деце, и то када се смештају у породицу сродника или када се смештају браћа и сестре.

У другу породицу може се сместити највише три одрасла или три стара лица.

Ближе услове, врсте и облике смештаја у другу породицу утврђује министар надлежан за социјална питања.”

Члан 16.

У члану 42. став 2. мења се и гласи:

„Уговор се закључује са једним чланом породице који је, у поступку процене подобности, припреме и обуке у надлежној установи социјалне заштите, оспособљен за хранитеља и коме по том

основу, министар надлежан за социјална питања изда акт о оспособљености за хранитеља.”

После става 8. додају се ст. 9, 10. и 11. који гласе:

„Накнада за рад хранитеља по кориснику не може бити мања од 20% од просечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици, с тим да укупна накнада за рад хранитеља за више корисника не може бити већа од просечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици, осим у случајевима из члана 15. став 4. овог закона.

Средства за рад хранитеља, остварена по уговору, са припадајућим законским обавезама обезбеђују се у буџету Републике.

Ближе услове као и образац акта из става 2. овог члана утврђује министар надлежан за социјална питања.”

Члан 17.

У члану 47. после става 3. додају се нови ст. 4, 5. и 6. који гласе:

„Ако обвезник издржавања из става 3. овог члана не врши уплату трошкова смештаја у одређеном року, надлежни центар за социјални рад у року од 30 дана од протека рока покреће поступак за наплату дуга пред надлежним судом.

У случају из става 4. овог члана, а када се ради о смештају корисника у другу породицу, истовремено са покретањем поступка пред надлежним судом, центар за социјални рад доноси решење којим утврђује да се до окончања судског поступка обавеза родитеља, односно сродника извршава на терет буџета Републике.

Средства на име дуговања из става 5. овог члана, по окончању судског поступка, уплаћују се у буџет Републике.”

Досадашњи ст. 4. и 5. постају ст. 7. и 8.

У досадашњем ставу 6. који постаје став 9. после речи: „цене смештаја” брише се тачка и додају се речи: „као и трошкове поступка за остваривање овог права који се уплаћују центру за социјални рад.”

Досадашњи став 7. који постаје став 10. мења се и гласи:

„Капацитете високог стандарда у смислу става 9. овог члана утврђује министар надлежан за социјална питања.”

После става 10. додаје се став 11. који гласи:

„Средства која центар за социјални рад оствари на име трошкова поступка за смештај у капацитете високог стандарда усмеравају се на стручно усавршавање запослених и побољшање услова рада.”

Члан 18.

У члану 48. став 2. реч: „овим,” брише се.

У ставу 3. речи: „превентиве, остваривања права из овог закона и породично правне заштите” замењују се речима: „превентиве и остваривања права из овог закона”.

Члан 19.

Члан 57. став 8. мења се и гласи:

„Против коначних решења из ст. 2, 3. и 4. овог члана може се покренути управни спор.”

Члан 20.

У члану 61. став 1. после речи: „дана” додају се речи: „односно на одслужењу војног рока”.

Члан 21.

У члану 65. став 2. мења се и гласи:

„Установе социјалне заштите за смештај корисника, осим прихватилишта и прихватне станице, оснива Влада Републике Србије, односно надлежни орган аутономне покрајине, у складу са одлуком о мрежи ових установа коју доноси Влада Републике Србије”.

У ставу 3. речи: „на основу критеријума које утврђује Влада Републике Србије” замењују се речима: „у складу са законом”.

У ставу 4. после речи: „Србије,” додају се речи: „аутономна покрајина”.

Члан 22.

У члану 67. после става 4. додају се ст. 5. и 6. који гласе:

„Физичко лице које организује пружање саветодавних услуга у области социјалне заштите и услуга помоћи у кући може почети са радом и обављати послове када градска, односно општинска управа утврди да су испуњени услови за почетак рада и обављање тих послова.

Установе из ст. 1. до 4. овог члана, односно физичко лице из става 5. овог члана може почети са радом и обављати делатност, односно послове социјалне заштите ако, поред услова прописаних овим законом и прописима донетим за његово спровођење, претходно обезбеди доказе о испуњености услова за обављање те делатности утврђене другим прописима.”

Члан 23.

Члан 69а, брише се.

Члан 24.

У члану 69б став 2. мења се и гласи:

„Директора установе социјалне заштите коју оснива Влада Републике Србије односно надлежни орган аутономне покрајине именује министар за социјална питања, односно надлежни орган аутономне покрајине, на основу конкурса а по прибављеном мишљењу управног одбора установе.”

У ставу 3. после речи: „питања” додају се запета и речи: „односно надлежног органа аутономне покрајине”.

Став 4. мења се и гласи:

„За директора центра за социјални рад може се именовати лице које има високо образовање струке: социјални радник, правник, психолог, педагог, специјални педагог, дефектолог, андрагог, економиста и социолог и најмање пет година радног искуства у струци.”

Став 5. мења се и гласи:

„За директора установе социјалне заштите за смештај корисника коју оснива Влада Републике Србије, односно надлежни орган аутономне покрајине, може се именовати лице које испуњава услове из става 4. овог члана, а изузетно и лице које има више образовање струке из става 4. овог члана, под условом да има најмање десет година радног искуства у струци, од чега најмање пет година у области социјалне заштите”.

После става 5. додају се нови став 6. и став 7. који гласе:

„Изузетно од става 5. овог члана, у установи социјалне заштите за смештај пензионера и старих лица, деце и одраслих инвалидних лица, деце и одраслих лица ометених у развоју, оболелих од аутизма и душевно оболелих лица, за директора се може именовати и лекар са најмање пет година радног искуства у струци, а у дому за децу и омладину, односно заводу за васпитање деце и омладине, и лице које има високо образовање, испуњава услове за наставника и има најмање пет година радног искуства у струци.

За директора установе социјалне заштите за дневни боравак, помоћ у кући, прихватилиште и прихватну станицу, може се именовати лице које испуњава услове утврђене у ст. 5. и 6. овог члана.”

Досадашњи став 6. постаје став 8.

После става 8. додају се ст. 9, 10. и 11. који гласе:

„Кандидат за директора установе социјалне заштите уз прописану конкурсну документацију подноси програм рада за мандатни период који разматра управни одбор у поступку давања мишљења за именовање директора.

Ако надлежни орган општине, односно града не именује директора центра за социјални рад у одређеном року, надлежни орган за давање сагласности на именовање директора центра може именовати вршиоца дужности директора до именовања у складу са законом.

Ако управни одбор установе чији је оснивач Влада Републике Србије, односно надлежни орган аутономне покрајине, не достави мишљење о именовању директора установе у одређеном року, надлежни орган за именовање директора може именовати директора, односно вршиоца дужности директора, у складу са законом.”

Члан 25.

Члан 69в мења се и гласи:

„Члан 69в

Управни одбор установе социјалне заштите за смештај корисника чине представници оснивача, локалне самоуправе, запослених у тој установи, корисника, старалаца или законских заступника корисника.

Управни одбор центра за социјални рад чине представници оснивача и запослених у тој установи, а управни одбор центра за социјални рад који у свом саставу има домско одељење и представници корисника, старалаца, односно законских заступника корисника.

Председник и чланови управног одбора именују се за период од четири године, осим представника корисника, старалаца или законских заступника корисника, који се именују за период од две године.

Састав и број чланова управног одбора утврђује се актом о оснивању, односно статутом установе.”

Члан 26.

Члан 69г мења се и гласи:

„Члан 69г

Надзорни одбор установе социјалне заштите за смештај корисника чине представници оснивача, локалне самоуправе и запослених у тој установи.

Надзорни одбор центра за социјални рад чине представници оснивача и запослених у тој установи.

Председник и чланови надзорног одбора именују се за период од четири године.

Састав и број чланова надзорног одбора утврђује се актом о оснивању, односно статутом установе.”

Члан 27.

После члана 69г додају се чл. 69д и 69ђ који гласе:

„Члан 69д

Установа социјалне заштите може за обављање одређених послова за које се не заснива радни однос да закључи уговор са одређеним лицем, и то:

- 1) уговор о волонтерском раду;
- 2) уговор о допунском раду.

Уговори из става 1. овог члана закључују се у писаном облику и садрже, нарочито: врсту, начин, време трајања посла, као и начин утврђивања накнаде за рад из става 1. тачка 2) овог члана.

Установа социјалне заштите води евиденцију о закљученим уговорима из става 1. тачка 1) овог члана.

Запослени у установи социјалне заштите обавезан је да обавести директора установе социјалне заштите о уговору из става 1. тачка 2) овог члана који је закључио са другим послодавцем, о чему установа социјалне заштите води евиденцију.

Установа социјалне заштите води евиденцију о уговорима из става 1. тачка 2) овог члана које је закључила са лицима у радном односу код другог послодавца.

Установа социјалне заштите дужна је да по закључењу уговора из става 1. тачка 2) овог члана достави примерак тог уговора министарству надлежном за социјална питања ради евидентирања и реализације.

Лице са којим је закључен уговор у смислу става 1. овог члана остварује права из обавезног социјалног осигурања у складу са законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Члан 69ђ

Установа социјалне заштите може да закључи уговор о волонтерском раду:

1) са незапосленим стручним радником у области социјалне заштите, ради обављања приправничког стажа и полагања стручног испита;

2) са незапосленим стручним радником у области социјалне заштите који жели да се стручно усаврши и стекне посебна знања и способности за рад у својој струци.

Установа социјалне заштите може да закључи уговор о допунском раду само за обављање послова за које се, ни по поновљеном конкурс, није пријавио ниједан кандидат и по претходно прибављеној сагласности министарства надлежног за социјална питања.”

Члан 28.

После члана 75. додају се чл. 75а и 75б који гласе:

„Члан 75а

Министар надлежан за социјална питања, односно покрајински секретар надлежан за послове социјалне заштите даје сагласност на статут и акт о систематизацији послова и задатака установе социјалне заштите чији је оснивач Влада Републике Србије, односно надлежни орган аутономне покрајине.

Члан 75б

Република Србија додељује стручним и другим радницима као и грађанима награде и признања за изузетни успех у раду у области социјалне заштите.

Министар надлежан за социјална питања прописује ближе услове за додељивање награда и признања из става 1. овог члана, састав комисије и поступак за додељивање награда и признања.”

Члан 29.

У члану 76. после тачке 3) додаје се тачка 4) која гласи:

„4) завод за социјалну заштиту.”

Члан 30.

Члан 77. мења се и гласи:

„Члан 77.

Центар за социјални рад оснива општина.

Више општина може основати заједнички центар за социјални рад.

Град може основати центар за социјални рад за територију града.

Када више општина оснива заједнички центар за социјални рад, у свакој општини организује се одељење центра за непосредно пружање услуга грађанима на подручју општине.

Када више општина оснива заједнички центар за социјални рад, оснивачким актом утврђује се која општина именује органе установе и уређују друга питања везана за рад заједничког центра, у складу са законом.”

Члан 31.

После члана 104. додаје се поднаслов: „4) Завод за социјалну заштиту” и члан 104а који гласе:

„4) Завод за социјалну заштиту

Члан 104а

Ради праћења, унапређивања социјалне заштите, подстицања развоја и обављања истраживачких и стручних послова у области социјалне заштите, Влада Републике Србије односно надлежни орган аутономне покрајине оснива завод за социјалну заштиту.

Завод за социјалну заштиту:

1) прати и проучава социјалне појаве и проблеме, израђује анализе и извештаје о стању у области социјалне заштите и предлаже мере за унапређење заштите;

2) прати и проучава рад и организацију служби социјалне заштите, стара се о унапређењу њиховог рада и пружа стручну помоћ;

3) израђује за потребе државних органа или установа стручне елаборате и на њихов захтев даје стручно мишљење о појединим питањима;

4) врши надзор над стручним радом установа социјалне заштите, других правних и физичких лица која обављају делатност, односно послове социјалне заштите на територији за коју је основан, као поверени посао;

5) учествује у изради критеријума за реализовање квалитета услуга социјалног рада и норматива и стандарда услуга социјалне заштите;

6) организује стално стручно усавршавање стручних радника, обавља стручне послове који се односе на развој, праћење и осигурање квалитета рада и стручности запослених у социјалној заштити, стандарде знања, вештина и способности потребних за рад у овој области и за професионално напредовање;

7) сарађује са одговарајућим установама у обављању одређених послова;

8) обавља стручне послове који се односе на подстицај развоја и квалитета заштите лица којима је потребна посебна друштвена подршка (лица ометена у психо-физичком развоју, лица са телесним инвалидитетом, лица оболела од системских болести, лица са поремећајем у понашању) и стварање позитивног односа јавног мњења и толеранције према овим лицима;

9) објављује резултате свога рада, податке и публикације из оквира своје делатности;

10) врши и друге послове одређене посебним прописима и статутом.

Средства за рад завода за социјалну заштиту обезбеђују се из средстава буџета Републике, односно аутономне покрајине.”

Члан 32.

Поглавље V. и чл. 105. до 111. мењају се и гласе:

„V. НАДЗОР**1. Управни надзор****Члан 105.**

Надзор над извршавањем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши министарство надлежно за социјална питања.

Министарство надлежно за социјална питања врши надзор над законитошћу рада установа и других правних лица која обављају делатност социјалне заштите, надзор над законитошћу аката установе када она на основу закона решава о правима, обавезама и правним интересима грађана и инспекцијски надзор.

Надзор из става 2. овог члана над радом установа и других правних лица која обављају делатност социјалне заштите на територији аутономне покрајине врши надлежни покрајински орган управе за социјалну заштиту, а над радом центра за социјални рад и установа за дневни боравак и помоћ у кући на територији града Београда градска управа града Београда – као поверене послове.

Члан 106.

Послове инспекцијског надзора врши инспектор за социјалну заштиту.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор за социјалну заштиту има право и дужност да:

1) врши контролу поступања установа, других правних и физичких лица која обављају делатност социјалне заштите у погледу придржавања овог закона, других прописа и општих аката, осим контроле која се односи на проверу стручног рада установе;

2) врши контролу испуњености услова у погледу простора, опреме и потребних стручних и других радника за обављање делатности социјалне заштите;

3) врши контролу поступка пријема корисника у установу социјалне заштите за смештај корисника у погледу категорије корисника и капацитета установе;

4) врши контролу вођења прописаних евиденција.

Инспектор за социјалну заштиту овлашћен је да:

1) наложи решењем отклањање неправилности и недостатака у одређеном року;

2) забрани решењем спровођење радњи које су супротне овом закону;

3) привремено забрани решењем рад установа и других правних и физичких лица која обављају делатност, односно послове социјалне заштите, а не испуњавају законом прописане услове у погледу простора, опреме и потребних стручних и других радника, чиме је угрожена неопходна заштита корисника, а најдуже до 60 дана;

4) поднесе пријаву надлежном органу за учињено кривично дело или привредни преступ, односно захтев за покретање прекршајног поступка;

5) забрани рад установа социјалне заштите односно другом правном и физичком лицу које обавља делатност, односно послове социјалне заштите без решења надлежног органа у смислу овог закона о испуњености услова за почетак рада и обављање делатности;

6) обавештава други орган ако постоје разлози за предузимање мера за које је тај орган надлежан и обавља друге послове, у складу са законом.

По жалби против решења инспектора за социјалну заштиту решава министар надлежан за социјална питања.

Члан 107.

Инспектор за социјалну заштиту министарства надлежног за социјална питања (у даљем тексту: републички инспектор), у односу на органе којима је поверено вршење инспекцијског надзора, има право и дужност да:

1) остварује непосредан надзор над њиховим радом;

2) издаје обавезне инструкције за извршавање закона и других прописа, за вршење послова и контролише њихово извршавање;

3) одузме овлашћење поједином инспектору који послове не обавља благовремено, стручно, законито и савесно и предложи утврђивање одговорности у органу којем је поверено вршење инспекцијског надзора;

4) организује заједничке акције са инспекторима у органима којима је поверено вршење инспекцијског надзора;

5) врши непосредан инспекцијски надзор у свим пословима и са свим овлашћењима, ако их органи којима је поверен инспекцијски надзор не врше;

6) тражи извештаје, податке и обавештења о вршењу поверених послова инспекцијског надзора.

Члан 108.

Послове инспектора социјалне заштите може да обавља лице које има високо образовање, положен испит за рад у органима државне управе и најмање три године радног искуства.

2. Надзор над стручним радом**Члан 109.**

Послове надзора над стручним радом установа и других правних и физичких лица која обављају делатност односно послове социјалне заштите врши завод за социјалну заштиту као поверене послове, преко саветника за социјалну заштиту.

Саветник за социјалну заштиту у вршењу надзора из става 1. овог члана: вреднује квалитет рада установе; саветује и пружа стручну помоћ стручним радницима ради побољшања квалитета рада; остварује непосредан увид у стручни рад и предлаже предузимање неопходних мера за отклањање неправилности и недостатака у стручном раду и за унапређење стручног рада.

Члан 110.

Послове саветника за социјалну заштиту може да обавља лице које има одговарајуће високо образовање струке дипломирани правник, дипломирани социјални радник, дипломирани психолог, дипломирани педагог, дипломирани специјални педагог, дипломирани дефектолог и дипломирани социолог, најмање пет година радног искуства у области социјалне заштите и истиче се у струци.

Саветник за социјалну заштиту дужан је да се стално стручно усавршава ради успешнијег остваривања и унапређивања надзора над стручним радом.

Члан 111.

Министар надлежан за социјална питања прописује начин и поступак вршења надзора над стручним радом, мерила за вредновање квалитета рада и образац легитимације за саветника за социјалну заштиту.”

Члан 33.

У члану 112. после става 4. додају се ст. 5. до 8. који гласе:
„У буџету Републике обезбеђују се средства за учешће у финансирању програма унапређења социјалне заштите у Републици.

У буџету аутономне покрајине, општине, односно града, обезбеђују се средства за учешће у финансирању програма унапређења социјалне заштите у аутономној покрајини, општини, односно граду.

Програми из ст. 1. и 2. овог члана обухватају мере и активности за подстицај и развој облика и услуга социјалне заштите, побољшање квалитета услуга социјалне заштите и стално усавршавање стручних радника запослених у установама социјалне заштите.

Програм из става 1. овог члана доноси министар надлежан за социјална питања, а програм из става 2. овог члана доноси функционер који руководи органом надлежним за социјална питања у аутономној покрајини, граду односно општини.”

Члан 34.

Члан 113. мења се и гласи:

„Средства која се обезбеђују у буџету Републике за намене утврђене у члану 47. став 5. и члану 112. овог закона преносе се крајњим корисницима на основу решења министра надлежног за социјална питања, у складу са законом.”

Члан 35.

У члану 116. став 1. после речи: „овлашћења” додају се речи: „цену програма рада завода за социјалну заштиту, као и износ трошкова поступка за смештај у капацитете високог стандарда”, а текст до краја реченице, брише се.

После става 1. додају се нови ст. 2, 3, 4. и 5. који гласе:

„Управни одбор установе социјалне заштите за смештај пензионера и других старих лица доноси одлуку о увећању цене смештаја у капацитетима високог стандарда по претходно прибављеној сагласности министарства надлежног за социјална питања.

Међусобни односи корисника смештених у капацитетима високог стандарда и установе уређују се уговором у складу са овим законом.

Средства обезбеђена увећањем цена услуга из става 2. овог члана усмеравају се на одржавање стандарда корисника смештених у капацитетима високог стандарда предвиђеног уговором, инвестиционо одржавање и опремање установе.

Део средстава из става 4. овог члана може се усмерити на стручно усавршавање и побољшање стандарда запослених под условом да су обезбеђени прописани стандарди живота корисника у установи.”

Досадашњи став 2. постаје став 6.

Члан 36.

У члану 119. став 1. после тачке 5) додаје се тачка 6) која гласи:

„6) не покрене благовремено поступак наплате дуговања од лица која су у законској обавези да учествују у издржавању корисника (члан 47. став 4).”

Члан 37.

Центри за социјални рад извршиће усклађивање права корисника материјалног обезбеђења и додатка за помоћ и негу другог лица са одредбама овог закона до 31. октобра 2004. године.

До окончања поступка усклађивања корисници имају право на аконтацију материјалног обезбеђења и додатка за помоћ и негу другог лица у висини оствареној по прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 38.

Захтеви за остваривање права на материјално обезбеђење и додатка за помоћ и негу другог лица поднети до ступања на снагу овог закона, решаваће се по овом закону.

Члан 39.

Корисник који је до дана ступања на снагу овог закона смештен у капацитет високог стандарда има право да плаћа цену смештаја која се утврђује по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, ако је то за корисника повољније.

Члан 40.

Општина односно град преузеће обезбеђивање права на привремено смештај у прихватилиште и прихватну станицу од 1. јануара 2005. године.

Општина односно град, од 1. јануара 2005. године, преузеће оснивачка права према прихватилиштима и прихватним станицама, средства и запослене који су до дана ступања на снагу овог закона радили у прихватилишту односно прихватној станици, ако је прихватилиште односно прихватна станица организована у засебном објекту.

Ако је прихватилиште односно прихватна станица организована у оквиру установе социјалне заштите за смештај корисника, надлежни орган општине, односно града закључиће уговор са установом за смештај корисника о обезбеђивању услова за рад прихватилишта, односно прихватне станице, најкасније до 1. фебруара 2005. године.

Члан 41.

Директор установе социјалне заштите који на дан ступања на снагу овог закона не испуњава услове за именовање утврђене овим законом, може вршити функцију до истека мандата на који је именован.

Члан 42.

Заводи из члана 31. овог закона основаће се до 31. децембра 2005. године.

Завод за социјалну заштиту који оснива Влада Републике Србије, односно надлежни орган аутономне покрајине, преузеће одговарајући број запослених из надлежног републичког, односно покрајинског органа који раде на пословима надзора над стручним радом.

До оснивања завода из става 2. овог члана послове надзора над стручним радом обављаће министарство надлежно за социјална питања, односно надлежни орган аутономне покрајине.

Члан 43.

Именовање управних и надзорних одбора по одредбама овог закона извршиће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 44.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а одредбе чл. 3. до 5, чл. 7. до 16. и чл. 32. и 35. овог закона примењиваће се од 1. септембра 2004. године.

2549

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ**

Проглашава се Закон о порезу на додату вредност, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на седници Шестог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2004. години, 23. јула 2004. године.

ПР број 41

У Београду, 24. јула 2004. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН**О ПОРЕЗУ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ****I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ****Члан 1.**

Овим законом уводи се порез на додату вредност (у даљем тексту: ПДВ) у Републици Србији (у даљем тексту: Република).

ПДВ је општи порез на потрошњу који се обрачунава и плаћа на испоруку добара и пружање услуга, у свим фазама производње и промета добара и услуга, као и на увоз добара, осим ако овим законом није друкчије прописано.

Члан 2.

Приход од ПДВ припада буџету Републике.

II. ПРЕДМЕТ ОПОРЕЗИВАЊА**Члан 3.**

Предмет опорезивања ПДВ су:

- 1) испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности;
- 2) увоз добара у Републику.

Промет добара и услуга**Члан 4.**

Промет добара, у смислу овог закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим

добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Добрима се сматрају и вода, електрична енергија, гас и топлотна енергија.

Прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и:

1) пренос права располагања на добрима уз накнаду на основу прописа државног органа, органа територијалне аутономије или локалне самоуправе;

2) предаја добара по основу уговора о лизингу, у складу са законом, или на основу уговора о продаји са одложеним плаћањем којим је утврђено да се право располагања преноси најкасније отплатом последње рате;

3) пренос добара од стране власника комисионару и од стране комисионара примаоцу;

4) испорука добара по уговору на основу којег се плаћа провизија при продаји;

5) пренос добара од стране власника консигнатуру и од консигнатора примаоцу добара;

6) испорука добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала испоручиоца, ако се не ради само о додацима или другим споредним материјалима;

7) први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски делјивим целинама у оквиру тих објеката (у даљем тексту: објекти);

8) размена добара за друга добра или услуге.

Са прометом добара уз накнаду изједначава се:

1) узимање добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, запослених или других лица;

2) сваки други промет добара без накнаде;

3) исказани расход (кало, растур, квар и лом) изнад количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије.

Узимање добара, односно сваки други промет добара из става 4. овог члана сматра се прометом добара уз накнаду под условом да се ПДВ обрачунат у претходној фази промета на та добра или њихове саставне делове може одбити у потпуности или сразмерно.

Ако се уз испоруку добара врши споредна испорука добара или споредно пружање услуга, сматра се да је извршена једна испорука добара.

Код испоруке у низу једног истог добра, код које први испоручилац преноси право располагања непосредно последњем примаоцу добра, свака испорука добара у низу сматра се посебном испоруком.

Министар надлежан за послове финансија (у даљем тексту: министар) ближе уређује шта се сматра новоизграђеним грађевинским објектима из става 3. тачка 7) овог члана, као и шта се сматра узимањем добара која су део пословне имовине пореског обвезника, као и сваки други промет без накнаде из става 4. овог члана.

Члан 5.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Промет услуга је и свако нечињење и трпљење.

Прометом услуга, у смислу овог закона, сматра се и:

1) пренос и уступање ауторских права, патената, лиценци, заштитних знакова, као и других права интелектуалне својине;

2) пружање услуга уз накнаду на основу прописа државних органа, органа територијалне аутономије или локалне самоуправе;

3) предаја добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала наручиоца;

4) размена услуга за добра или услуге;

5) предаја јела и пића за конзумацију на лицу места;

6) пренос власничког удела на непокретностима;

7) уступање других удела или права.

Са прометом услуга уз накнаду изједначава се:

1) употреба добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, запослених или других лица;

2) пружање услуга које порески обвезник изврши без накнаде за личне потребе оснивача, запослених или других лица.

Употреба добара из става 4. тачка 1) овог члана сматра се прометом услуга уз накнаду под условом да се ПДВ обрачунат у претходној фази промета на та добра може одбити у потпуности или сразмерно.

Ако се уз услугу врши споредно пружање услуга или споредна испорука добара, сматра се да је пружена једна услуга.

Министар ближе уређује шта се сматра употребом добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, запослених или других лица и пружањем услуга које порески обвезник изврши без накнаде за личне потребе оснивача, запослених или других лица из става 4. овог члана.

Члан 6.

Прометом добара и услуга, у смислу овог закона, не сматра се:

1) пренос целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, ако је стицалац порески обвезник или тим преносом

постане порески обвезник и ако продужи да обавља исту делатност;

2) пренос права својине на половним моторним возилима, односно половним пловним објектима, ако преносилац није порески обвезник у смислу овог закона;

3) бесплатно давање пословних узорака у уобичајеним количинама за ту намену купцима или будућим купцима;

4) давање поклона мање вредности, ако се дају повремено различитим лицима.

Код преноса целокупне или дела имовине из става 1. тачка 1) овог члана сматра се да стицалац ступа на место преносиоца.

Министар ближе уређује шта се сматра уобичајеним количинама пословних узорака и поклоном мање вредности из става 1. тач. 3) и 4) овог члана.

Увоз добара

Члан 7.

Увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике.

III. ПОРЕСКИ ОБВЕЗНИК И ПОРЕСКИ ДУЖНИК

Порески обвезник

Члан 8.

Порески обвезник (у даљем тексту: обвезник) је лице које самостално обавља промет добара и услуга или увози добра, у оквиру обављања делатности.

Делатност из става 1. овог члана је трајна активност произвођача, трговца или пружаоца услуга у циљу остваривања прихода, укључујући и делатности експлоатације природних богатстава, пољопривреде, шумарства и самосталних занимања.

Сматра се да обвезник обавља делатност и када је врши у оквиру пословне јединице.

Обвезник је лице у чије име и за чији рачун се врши испорука добара, пружање услуга или увоз добара.

Обвезник је лице које врши испоруку добара, односно пружање услуга у своје име, а за рачун другог лица.

Члан 9.

Република и њени органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и правна лица основана законом у циљу обављања послова државне управе, нису обвезници у смислу овог закона ако обављају промет добара и услуга из делокруга органа, односно у циљу обављања послова државне управе.

Република, органи, односно правна лица из става 1. овог члана обвезници су, ако обављају промет добара и услуга изван делокруга органа, односно ван обављања послова државне управе, а који су опорезиви у складу са овим законом.

Порески дужник

Члан 10.

Порески дужник, у смислу овог закона, је:

1) обвезник из члана 8. и члана 9. став 2. овог закона;

2) порески пуномоћник кога одреди страном лице које у Републици нема седиште ни сталну пословну јединицу, а које обавља промет добара и услуга у Републици;

3) прималац добара и услуга, ако страном лице из тачке 2) овог става не одреди пореског пуномоћника;

4) лице које у рачуну или другом документу који служи као рачун (у даљем тексту: рачун) исказе ПДВ, а у складу са овим законом није дужан да обрачуна и плаћа ПДВ;

5) лице које увози добро.

Ако је порески дужник из става 1. тач. 2) и 3) овог члана и обвезник, дужан је да испуни обавезе које су овим законом прописане за обвезника, осим издавања рачуна.

IV. МЕСТО И ВРЕМЕ ПРОМЕТА ДОБАРА И УСЛУГА И НАСТАНАК ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ

Место промета добара

Члан 11.

Место промета добара је место:

1) у којем се добро налази у тренутку слања или превоза до примаоца или, по његовом налогу, до трећег лица, ако добро шаље или превози испоручилац, прималац или треће лице, по његовом налогу;

2) уградње или монтаже добра, ако се оно уграђује или монтира од стране испоручиоца или, по његовом налогу, од стране трећег лица;

3) у којем се добро налази у тренутку испоруке, ако се добро испоручује без отпреме, односно превоза;

4) пријема воде, електричне енергије, гаса и топлотне енергије.

У случају промета добара у оквиру комисионих или консигнационих послова, место промета добара од стране комисионера или консигнатора одређује се, у складу са ставом 1. овог члана, и за испоруку комисионару или консигнатору.

Место промета услуга

Члан 12.

Место промета услуга је место у којем пружалац услуга обавља своју делатност.

Ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга сматра се место:

1) у којем се налази непокретност, ако се ради о промету услуге која је непосредно повезана са том непокретношћу, укључујући делатност посредовања и процене у вези непокретности, као и пројектовање, припрему и извођење грађевинских радова и надзор над њима;

2) где се обавља превоз, а ако се превоз обавља и у Републици и у иностранству (у даљем тексту: међународни транспорт), одредбе овог закона примењују се само на део превоза извршен у Републици;

3) где је услуга стварно пружена, ако се ради о:

(1) услугама из области културе, уметности, спорта, науке и образовања, забавно – естрадним и сличним услугама, укључујући услуге организатора приредби, као и са њима повезане услуге;

(2) споредним услугама у области транспорта, као што су утовар, истовар, претовар и сличне услуге;

(3) услугама процене покретних ствари;

(4) радовима на покретним стварима;

4) у којем прималац услуге обавља делатност или има пословну јединицу за коју се пружа услуга, односно место у којем прималац услуге има седиште или пребивалиште, ако се ради о услугама:

(1) изнајмљивања покретних ствари, осим превозних средстава;

(2) пружања телекомуникационих услуга;

(3) преузимања обавезе да се у потпуности или делимично одустане од вршења неке делатности или коришћења неког права;

(4) у области економске пропаганде;

(5) преноса, уступања и стављања на располагање ауторских права, права на патенте, лиценце, заштитних знакова и других права интелектуалне својине;

(6) банкарског, финансијског пословања и пословања у области осигурања и реосигурања, осим изнајмљивања сефова;

(7) саветника, инжењера, адвоката, ревизора и сличних услуга;

(8) обраде података и уступања информација;

(9) стављања на располагање особља;

(10) пруженим електронским путем, као и радио-телевизијским услугама;

(11) посредовања приликом пружања услуга из подгач.

(1)–(10) ове тачке.

5) у којем се испоруче добра или пруже услуге које су предмет посредовања које није посредовање из тачке 4) подгача (11) овог става.

Место увоза добара

Члан 13.

Место увоза добара је место у којем је увезено добро унето у царинско подручје Републике.

Време промета добара

Члан 14.

Промет добара настаје даном:

1) отпочињања слања или превоза добара примаоцу или трећем лицу, по његовом налогу, ако добра шаље или превози испоручилац, прималац или треће лице, по њиховом налогу;

2) преузимања добара од стране примаоца у случају уградње или монтаже добара од стране испоручиоца или, по његовом налогу, трећег лица;

3) преноса права располагања на добрима примаоцу, ако се добро испоручује без отпреме, односно превоза;

4) читавања стања примљене воде, електричне енергије, гаса и топлотне енергије које врши испоручилац, у циљу обрачуна потрошње;

5) када је добро унето у царинско подручје Републике.

У комисионим или консигнационим пословима, време испоруке добара од стране комисионера или консигнатора одређује се, у складу са ставом 1. овог члана и за испоруку комисионару или консигнатору.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана односе се и на делимичне испоруке.

Делимичне испоруке из става 3. овог члана постоје ако је за испоруку одређених делова економски дељиве испоруке посебно уговорена накнада.

Време промета услуга

Члан 15.

Услуга се сматра пруженом даном када је:

1) завршено појединачно пружање услуге;

2) престао правни однос који је основ пружања услуге – у случају пружања временски ограничених или неограничених услуга.

Ако се за пружање услуга издају периодични рачуни, промет услуга сматра се извршеним последњег дана периода за који се издаје рачун.

Делимична услуга сматра се извршеном у време када је окончано пружање тог дела услуге.

Делимична услуга из става 3. овог члана постоји ако је за одређене делове економски дељиве услуге посебно уговорена накнада.

Настанак пореске обавезе

Члан 16.

Пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи:

1) промет добара и услуга;

2) наплата ако је накнада или део накнаде наплаћен пре промета добара и услуга;

3) настанак обавезе плаћања царинског дуга, код увоза добара, а ако те обавеза нема, даном у којем би настала обавеза плаћања тог дуга.

V. ПОРЕСКА ОСНОВИЦА И ПОРЕСКА СТОПА

Пореска основица код промета добара и услуга

Члан 17.

Пореска основица (у даљем тексту: основица) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

У основицу се урачунавају и:

1) аклизе, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ;

2) сви споредни трошкови које обвезник зарачунава примаоцу добара и услуга.

Основица не садржи:

1) попусте и друга умањења цене, који се примаоцу добара или услуга одобравају у моменту вршења промета добара или услуга;

2) износе које обвезник наплаћује у име и за рачун другог, ако тај износ преноси лицу у чије име и за чији рачун је извршио наплату.

Ако накнада или део накнаде није изражен у новцу, већ у облику промета добара и услуга, основицом се сматра тржишна вредност тих добара и услуга на дан њихове испоруке у коју није укључен ПДВ.

Члан 18.

Основицом код промета добара и услуга из члана 4. став 4. и члана 5. став 4. овог закона сматра се набавна цена, односно цена коштања тих или сличних добара и услуга, у моменту промета.

У случају из става 1. овог члана ПДВ се не урачунава у основицу.

У случају превоза путника аутобусима, који врши лице које нема место стварне управе у Републици, основицу чини просечна накнада превоза за сваки појединачни превоз.

Начин утврђивања накнаде из става 3. овог члана ближе уређује министар.

Основица код увоза добара

Члан 19.

Основица код увоза добара је вредност увезеног добра утврђена по царинским прописима.

У основицу из става 1. овог члана урачунава се и:

1) аклиза, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ;

2) сви споредни трошкови који су настали до првог одредишта у Републици.

Првим одредиштем, у смислу става 2. тачка 2) овог члана, сматра се место које је назначено у отпремници или другом превозу.

зном документу, а ако није назначено, место првог претовара добара у Републици.

Члан 20.

Код увоза добара, које је обвезник привремено извезао ради оплемењивања, обраде, дораде или прераде (у даљем тексту: оплемењивање), оправке или уградње, основицу чини накнада коју је обвезник платио или треба да плати за оплемењивање, оправку или уградњу, а ако се та накнада не плаћа, основицу чини пораст вредности настао оплемењивањем, оправком или уградњом.

У случају из става 1. овог члана примењују се одредбе члана 19. став 2. овог закона.

Измена пореске основице

Члан 21.

Ако се измени основица за промет добара и услуга који подлеже опорезивању, обвезник који је испоручио добра или услуге дужан је да износ ПДВ, који дугује по том основу, исправи у складу са изменом.

Обавеза из става 1. овог члана односи се и на лица из члана 10. став 1. тач. 2) и 3) овог закона.

Ако се основица накнадно измени због враћања добара или поништења уговора, обвезник који је извршио промет добара и услуга може да исправи износ ПДВ само ако обвезник коме је извршен промет добара и услуга измени одбитак претходног ПДВ и ако о томе писмено обавести испоручиоца добара и услуга.

Обвезник може да измени основицу за износ накнаде који није наплаћен само на основу правноснажне одлуке суда о закљученом стечајном поступку или принудном поравнању.

Ако обвезник који је изменио основицу у складу са ставом 4. овог члана прими накнаду или део накнаде за испоручена добра и услуге у вези са којима је дозвољена измена основице, дужан је да на примљени износ накнаде обрачуна ПДВ.

Измена основице из ст. 1–4. овог члана врши се у пореском периоду у којем је наступила измена.

Ако се у складу са царинским прописима измени основица за увоз добара која подлежу ПДВ, примењују се одредбе овог закона.

Обрачун вредности исказаних у страним валутама

Члан 22.

Ако је накнада за промет добара и услуга изражена у иностраној валути, за обрачун те вредности у домаћој валути примењује се средњи курс централне банке који важи на дан настанка пореске обавезе.

Ако је основица за увоз добара изражена у иностраној валути, за обрачун те вредности у домаћој валути примењују се царински прописи који утврђују царинску вредност, а који важе на дан настанка пореске обавезе.

Пореска стопа

Члан 23.

Општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

По посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет добара и услуга или увоз добара, и то:

- 1) хлеба, млека, брашна, шећера, јестивог уља од сунцокрета, кукуруза, уљане репице, соје и маслине, јестиве масноће животињског и биљног порекла;
  - 2) свежег и расхлађеног воћа, поврћа, меса, рибе и јаја;
  - 3) лекова који су наведени у листи лекова који се прописују и издају на терет средстава за здравствено осигурање, у складу са прописима о здравственом осигурању;
  - 4) ортотичких и протетичких средстава, као и медицинских средстава – производа који се хирушки уграђују у организам;
  - 5) материјала за дијализу;
  - 6) ђубрива, средстава за заштиту биља, семена за репродукцију, садног материјала и приплодне стоке;
  - 7) уџбеника и наставних средстава;
  - 8) дневних новина;
  - 9) монографских и серијских публикација;
  - 10) огревног дрвета;
  - 11) услуга смештаја у хотелима, мотелима, одмаралиштима, домовима и камповима;
  - 12) комуналних услуга;
  - 13) природног гаса који се испоручује индивидуалним произвођачима преко гасне дистрибутивне мреже.
- Министар ближе уређује шта се, у смислу овог закона, сматра добрима и услугама из става 2. тач. 1) и 4) – 12) овог члана.

VI. ПОРЕСКА ОСЛОБОЂЕЊА

Пореска ослобођења за промет добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза

Члан 24.

ПДВ се не плаћа на:

- 1) превозне и остале услуге, које су повезане са увозом добара, ако је вредност тих услуга садржана у основици из члана 19. став 2. овог закона;
- 2) промет добара која обвезник или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство;
- 3) промет добара која инострани примаоца или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство;
- 4) промет добара која инострани примаоца отпрема у пртљагу који носи са собом у иностранство, ако:
  - (1) се добра отпремају пре истека три календарска месеца по испоруци тих добара;
  - (2) је укупна вредност испоручених добара већа од 10.000 динара, укључујући ПДВ;
  - (3) унос добара у слободну зону, осим добара за крајњу потрошњу у слободној зони;
  - (4) пружање превозних и других услуга корисницима слободних зона које су непосредно повезане са уносом добара у слободну зону;
  - (5) услуге радова на покретним добрима набављеним од стране иностраног примаоца услуге у Републици, или која су увезена ради оплемењивања, оправке или уградње, а која после оплемењивања, оправке или уградње, испоручилац услуге, инострани примаоца или треће лице, по њиховом налогу, превози или отпрема у иностранство;
  - (6) превозне и остале услуге које су у непосредној вези са извозом, транзитом или привременим увозом добара, осим услуга које су ослобођене од ПДВ без права на порески одбитак у складу са овим законом;
  - (7) услуге међународног превоза лица у ваздушном саобраћају, с тим што за нерезидентно ваздухопловно предузеће пореско ослобођење важи само у случају узајамности;
  - (8) испоруке летилица, сервисирање, поправке, одржавање, чартерисање и изнајмљивање летилица, које се претежно користе уз накнаду у међународном ваздушном саобраћају, као и испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих летилица;
  - (9) промет добара и услуга намењених непосредним потребама летилица из тачке 10) овог става;
  - (10) услуге међународног превоза лица бродовима у речном саобраћају, с тим што за нерезидентно предузеће које врши међународни превоз лица бродовима у речном саобраћају, пореско ослобођење важи само у случају узајамности;
  - (11) испоруке бродова, сервисирање, поправке, одржавање и изнајмљивање бродова, који се претежно користе уз накнаду у међународном речном саобраћају, као и испоруке, изнајмљивање, поправке и одржавање добара намењених опремању тих бродова;
  - (12) промет добара и услуга намењених непосредним потребама бродова из тачке 13) овог става;
  - (13) испоруке злата Народној банци Србије;
  - (14) добра и услуге намењене за:
    - (1) службене потребе дипломатских и конзуларних представништава;
    - (2) службене потребе међународних организација, ако је то предвиђено међународним уговором;
    - (3) личне потребе страног особља дипломатских и конзуларних представништава, укључујући и чланове њихових породица;
    - (4) личне потребе страног особља међународних организација, укључујући чланове њихових породица, ако је то предвиђено међународним уговором;
  - (15) услуге посредовања које се односе на промет добара и услуга из тач. 1) – 14) овог става.

Пореско ослобођење из става 1. тачка 3) овог члана не односи се на промет добара која инострани примаоца сам превезе ради опремања или снабдевања спортских чамаца, спортских авиона и осталих превозних средстава за приватне потребе.

Ослобођење из става 1. тачка 16) подтач. (1) и (3) овог члана се остварује под условом реципроцитета, а на основу потврде министарства надлежног за иностране послове.

Иностраним примаоцем добара или услуга, у смислу овог члана, сматра се лице које:

  - 1) је обвезник, а чије је место стварне управе ван Републике;
  - 2) није обвезник, а има пребивалиште или седиште ван Републике.

Начин и поступак остваривања пореског ослобођења из ст. 1–3. овог члана прописује министар.

Пореска ослобођења за промет добара и услуга без права на одбитак претходног пореза

Члан 25.

ПДВ се не плаћа у промету новца и капитала, и то код:

1) пословања и посредовања у пословању законским средствима плаћања, осим папирног и кованог новца који се не користи као законско средство плаћања или има нумизматичку вредност;

2) пословања и посредовања у пословању акцијама, уделитема у друштвима и удружењима, обвезницама и другим хартијама од вредности, осим пословања које се односи на чување и управљање хартијама од вредности;

3) кредитних послова, укључујући посредовање;

4) преузимања обавеза, гаранција и других средстава обезбеђења, укључујући посредовање;

5) пословања и посредовања у пословању депозитима, текућим и жиро рачунима, налозима за плаћање, као и платним прометом и дознакама;

6) пословања и посредовања у пословању новчаним потраживањима, чековима, меницама и другим сличним хартијама од вредности, осим наплате потраживања за друга лица.

ПДВ се не плаћа и на промет:

1) услуга осигурања и реосигурања, укључујући пратеће услуге посредника и агента (заступника) у осигурању;

2) земљишта (пољопривредног, грађевинског, изграђеног или неизграђеног);

3) објеката, осим промета објеката из члана 4. став 3. тачка 7) овог закона;

4) услуга закупа станова и стамбених објеката, ако се користе за стамбене потребе;

5) удела, хартија од вредности, поштанских вредносница, таксених и других важећих вредносница по њиховој утиснутој вредности у Републици;

6) поштанских услуга од стране јавног предузећа, као и са њима повезаних испорука добара;

7) услуга које пружају здравствене установе у складу са прописима који регулишу здравствену заштиту, укључујући и смештај, негу и исхрану болесника у тим установама, осим апотека и апотекарских установа;

8) услуга које пружају лекари, стоматолози или друга лица у складу са прописима који регулишу здравствену заштиту;

9) услуга и испоруке зубне протетике у оквиру делатности зубног техничара, као и испорука зубне протетике од стране стоматолога;

10) људских органа, ткива, телесних течности и ћелија, крви и мајчиног млека;

11) услуга социјалног старања и заштите, дечје заштите и заштите младих, услуга установа социјалне заштите, као и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга од стране лица регистрованих за обављање тих делатности;

12) услуга смештаја и исхране ученика и студената у школским и студентским домовима или сличним установама, као и са њима непосредно повезан промет добара и услуга;

13) услуга образовања (основно, средње, више и високо) и професионалне преквалификације, као и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга од стране лица регистрованих за обављање тих делатности, ако се ове делатности обављају у складу са прописима који уређују ту област;

14) услуга из области културе и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а која су регистрована за ту делатност;

15) услуга из области науке и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а која су регистрована за ту делатност;

16) услуга верског карактера од стране регистрованих верских организација и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга;

17) услуга јавног радиодифузног сервиса, осим услуга комерцијалног карактера;

18) услуга приређивања игара на срећу;

19) услуга из области спорта и физичког васпитања лицима која се баве спортом и физичким васпитањем, од стране лица чија делатност није усмерена ка остваривању добити, а која су регистрована за ту делатност.

Министар ближе уређује начин и поступак остваривања права на пореска ослобођења из става 2. тач. 7), 11), 12), 13), 14), 15) и 18) овог члана.

Пореска ослобођења код увоза добара

Члан 26.

ПДВ се не плаћа на увоз добара:

1) чији промет је у складу са чланом 24. став 1. тач. 5), 10), 11) и 13) – 16) и чланом 25. став 1. тач. 1) и 2) и став 2. тач. 5) и 10) овог закона ослобођен ПДВ;

2) која се, у оквиру царинског поступка, привремено увозе и поново извозе, као и стављају у царински поступак активног оплемењивања са системом одлагања;

3) која се, у оквиру царинског поступка, привремено извозе и у непромењеном стању поново увозе;

4) за која је, у оквиру царинског поступка, одобрен поступак прераде под царинском контролом;

5) у оквиру царинског поступка, над транзитом робе;

6) за која је, у оквиру царинског поступка, одобрен поступак царинског складиштења;

7) за која је у складу са чланом 192. тач. 1) – 10) и чланом 193. став 1. тачка 6) Царинског закона („Службени гласник РС”, број 73/03) прописано ослобођење од царине.

VII. ПРЕТХОДНИ ПОРЕЗ

Појам

Члан 27.

Претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Услови за одбитак претходног пореза

Члан 28.

Право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме и објеката за вршење делатности, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

1) који подлеже ПДВ;

2) за који у складу са чланом 24. овог закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ;

3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици. Право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако поседује:

1) рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу са овим законом;

2) документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

У пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга, који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1–3. овог члана.

Право на одбитак претходног пореза може да оствари и порески дужник из члана 10. став 1. тач. 2) и 3) овог закона, под условом да је на накнаду за примљена добра и услуге обрачунао ПДВ у складу са овим законом и да примљена добра и услуге користи за промет добара и услуга који подлеже ПДВ.

Изузимање од одбитка претходног пореза

Члан 29.

Обвезник нема право на одбитак претходног пореза по основу:

1) набавке, производње и увоза путничких аутомобила, мотоцикала, пловних објеката и ваздухоплова, резервних делова, горива и потрошног материјала за њихове потребе, као и изнајмљивања, одржавања, поправки и других услуга, које су повезане са коришћењем ових превозних средстава;

2) издатака за репрезентацију обвезника;

3) набавке или увоза тепиха, електричних апарата за домаћинство, телевизијских и радио пријемника, уметничких дела ликовне и примењене уметности и других украсних предмета, који се користе за опремање административних просторија;

4) издатака за смештај у хотелима и сличним објектима и издатака за исхрану и превоз лица.

Изузетно од става 1. тачка 1) овог члана, обвезник има право на одбитак претходног пореза ако превозна средства и друга добра користи искључиво за обављање делатности:

1) промета и изнајмљивања наведених превозних средстава и других добара;

2) превоза лица и добара или обуку возача за управљање наведеним превозним средствима.

Право на сразмерни одбитак претходног пореза

Члан 30.

Ако обвезник користи испоручена или увезена добра за потребе своје делатности или прима услуге да би извршио промет до-

бара и услуга са правом и без права на одбитак претходног пореза, може да користи право на одбитак сразмерног дела претходног пореза.

Сразмерни део претходног пореза одговара учешћу промета добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза у који није укључен ПДВ, у укупном промету у који није укључен ПДВ (у даљем тексту: проценат сразмерног одбитка).

Процент сразмерног одбитка за порески период утврђује се стављањем у однос промета добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза у који није укључен ПДВ и укупног промета добара и услуга у који није укључен ПДВ, извршеног од 1. јануара текуће године до истека пореског периода за који се подноси пореска пријава.

Сразмерни порески одбитак утврђује се применом процента сразмерног одбитка на износ претходног пореза умањеног за износ из члана 29. став 1. овог закона.

Министар ближе уређује начин утврђивања сразмерног пореског одбитка.

Исправка одбитка претходног пореза код измене основице

Члан 31.

Ако дође до измене основице опорезивог промета добара и услуга, обвезник коме је извршен промет добара и услуга дужан је да, у складу са том изменом, исправи одбитак претходног пореза који је по том основу остварио.

Исправка одбитка претходног пореза из става 1. овог члана односи се и на примаоца добара или услуга из члана 10. став 1. тач. 2) и 3) овог закона.

Исправка одбитка претходног пореза из става 1. овог члана врши се и у случајевима враћања добара, поништења уговора и правноснажне одлуке суда о закљученом принудном поравњању, у складу са чланом 21. ст. 3. и 4. овог закона.

Ако је ПДВ за увоз добара, који је одбијен као претходни порез, повећан, смањен, рефундиран или обвезник ослобођен обавезе плаћања, обвезник је дужан да, на основу царинског документа или одлуке царинског органа, исправи одбитак претходног пореза у складу са том изменом.

Исправка одбитка претходног пореза врши се у пореском периоду у којем је измењена основица.

Исправка одбитка претходног пореза за опрему и објекте за вршење делатности

Члан 32.

Обвезник који је остварио право на одбитак претходног пореза при набавци опреме и објеката за вршење делатности, дужан је да изврши исправку одбитка претходног пореза ако престане да испуњава услове за остваривање овог права, и то у року краћем од пет година од момента прве употребе за опрему, односно десет година од момента прве употребе за објекте.

Исправка одбитка претходног пореза врши се за период који је једнак разлици између рокова из става 1. овог члана и периода у којем је обвезник испуњавао услове за остваривање права на одбитак претходног пореза.

Обвезник је дужан да изврши исправку одбитка претходног пореза и када изврши промет опреме и објеката за вршење делатности пре истека рокова из става 1. овог члана.

У случају преноса из члана 6. став 1. тачка 1) овог закона не прекидају се рокови из става 1. овог члана.

Преносилац имовине из става 4. овог члана дужан је да достави стисаоцу неопходне податке за спровођење исправке из става 1. овог члана.

Министар ближе уређује шта се сматра опремом и објектима за вршење делатности у смислу овог закона, као и начин спровођења исправке одбитка претходног пореза.

VIII. ПОСЕБАН ПОСТУПАК ОПОРЕЗИВАЊА

Мали порески обвезници

Члан 33.

Лице чији укупан промет добара и услуга, осим промета опреме и објеката за вршење делатности (у даљем тексту: укупан промет) у претходних 12 месеци није већи од 2.000.000 динара, односно ако при отпочињању делатности процени да у наредних 12 месеци неће остварити укупан промет већи од 2.000.000 динара (у даљем тексту: мали обвезник), не обрачунава ПДВ за извршен промет добара и услуга.

Мали обвезник нема право исказивања ПДВ у рачунима или другим документима, нема право на одбитак претходног пореза и није дужан да води евиденцију прописану овим законом.

Мали обвезник, који је у претходних 12 месеци остварио или процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет ве-

ћи од 1.000.000 динара, може се на почетку календарске године одредити за обавезу плаћања ПДВ, подношењем евиденционе пријаве прописане у складу са овим законом, надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара текуће године.

У случају из става 3. овог члана, обавеза плаћања ПДВ траје најмање две календарске године.

По истеку рока из става 4. овог члана, обвезник може да поднесе захтев за престанак обавезе плаћања ПДВ надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара текуће године.

Пољопривредници

Члан 34.

Обвезници пореза на доходак грађана на приходе од пољопривреде и шумарства на основу катастарског прихода (у даљем тексту: пољопривредници), имају право на надокнаду по основу ПДВ (у даљем тексту: ПДВ надокнада), под условима и на начин одређен овим законом.

ПДВ надокнада признаје се пољопривредницима који изврше промет пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга обвезницима.

Ако пољопривредници изврше промет добара и услуга из става 2. овог члана, обвезник је дужан да обрачуна ПДВ надокнаду у износу од 5% на вредност примљених добара и услуга, о чему издаје документ за обрачун (у даљем тексту: признаница).

Обвезници из става 3. овог члана имају право да одбију износ ПДВ надокнаде као претходни порез, под условом да су ПДВ надокнаду и вредност примљених добара и услуга платили пољопривреднику.

Пољопривредник може да се на почетку календарске године одреди за обавезу плаћања ПДВ, подношењем евиденционе пријаве прописане овим законом, надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара текуће године, под условом да је у претходних 12 месеци остварио укупан промет пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга у износу већем од 1.000.000 динара.

У случају из става 5. овог члана, обавеза плаћања ПДВ траје најмање две календарске године.

По истеку рока из става 6. овог члана, пољопривредник може да поднесе захтев за престанак обавезе плаћања ПДВ надлежном пореском органу, најкасније до 15. јануара текуће године.

Туристичка агенција

Члан 35.

Туристичком агенцијом, у смислу овог закона, сматра се обвезник који путницима пружа туристичке услуге и у односу на њих иступа у своје име, а за организацију путовања прима добра и услуге других обвезника које путници непосредно користе (у даљем тексту: претходне туристичке услуге).

Туристичке услуге које пружа туристичка агенција сматрају се, у смислу овог закона, јединственом услугом.

Место вршења јединствене туристичке услуге утврђује се у складу са чланом 12. ст. 1. и 2. овог закона.

Основица јединствене туристичке услуге коју пружа туристичка агенција је износ који представља разлику између укупне накнаде коју плаћа путник и стварних трошкова које туристичка агенција плаћа за претходне туристичке услуге, уз одбитак ПДВ који је садржан у тој разлици.

У случајевима из члана 5. став 4. овог закона, као укупна накнада у смислу става 4. овог члана сматра се вредност из члана 18. овог закона.

Туристичка агенција може да утврди основицу у складу са ст. 4. и 5. овог члана за групе туристичких услуга или за све туристичке услуге пружене у току пореског периода.

Туристичка агенција за туристичке услуге из става 1. овог члана не може да исказује ПДВ у рачунима или другим документима и нема право на одбитак претходног пореза на основу претходних туристичких услуга које су јој исказане у рачуну.

Половна добра, уметничка дела, колекционарска добра и антиквитети

Члан 36.

Основица за промет половних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета је разлика између продајне и набавне цене добра (у даљем тексту: опорезивање разлике), уз одбитак ПДВ који је садржан у тој разлици.

Основица из става 1. овог члана примењује се ако код набавке добара њихов испоручилац није дубовао ПДВ или је користио опорезивање разлике из става 1. овог члана.

У случајевима из члана 4. став 4. овог закона, као продајна цена за израчунавање разлике сматра се вредност из члана 18. овог закона.

Код промета добара из става 1. овог члана, обвезник не може исказивати ПДВ у рачунима или другим документима и нема право на одбитак претходног пореза.

Министар ближе уређује шта се сматра уметничким делом, колекционарским добром и антиквитетом из става 1. овог члана.

IX. ОБАВЕЗЕ ПОРЕСКИХ ОБВЕЗНИКА КОД ПРОМЕТА ДОБАРА И УСЛУГА

Члан 37.

Обвезник је дужан да:

- 1) поднесе пријаву за ПДВ (у даљем тексту: евиденциона пријава);
- 2) издаје рачуне о извршеном промету добара и услуга;
- 3) води евиденцију у складу са овим законом;
- 4) обрачунава и плаћа ПДВ и подноси пореске пријаве.

Евидентирање и брисање из евиденције обвезника ПДВ

Члан 38.

Обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 2.000.000 динара или који при отпочињању делатности процени да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет већи од 2.000.000 динара дужан је да, најкасније до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

Обавеза подношења евиденционе пријаве не односи се на:

- 1) лица из члана 10. став 1. тач. 2) и 3) овог закона ако нису обвезници;
- 2) лица која у Републици немају место стварне управе и контроле или сталну пословну јединицу (у даљем тексту: страни обвезник);
- 3) мале обвезнике који се нису определили за обавезу плаћања ПДВ;
- 4) пољопривреднике који се нису определили за обавезу плаћања ПДВ.

Надлежни порески орган обвезнику издаје потврду о извршеном евидентирању за ПДВ.

Обвезник је дужан да писмено обавести надлежни порески орган о изменама података од значаја за обрачунавање и плаћање ПДВ из евиденционе пријаве из става 1. овог члана, најкасније у року од 15 дана од дана настанка измене.

Обвезник је дужан да наведе порески идентификациони број (у даљем тексту: ПИБ) у свим документима у складу са овим законом.

Члан 39.

На захтев обвезника из члана 33. став 3. и члана 34. став 5. овог закона за престанак обавезе плаћања ПДВ, надлежни порески орган спроводи поступак и издаје потврду о брисању из евиденције за ПДВ.

Надлежни порески орган, по службеној дужности, а по спроведеном поступку, извршиће брисање обвезника из евиденције за ПДВ ако је обвезник остварио укупан промет у претходној календарској години у износу мањем од 1.000.000 динара, о чему издаје потврду из става 1. овог члана.

Члан 40.

Пре брисања из регистра привредних субјеката, односно другог регистра у складу са законом (у даљем тексту: регистар) код органа надлежног за вођење регистра, обвезник који престане са обављањем делатности дужан је да, најкасније у року од 15 дана пре брисања из регистра надлежном пореском органу поднесе захтев за брисање из евиденције обвезника за ПДВ.

Надлежни порески орган спроводи поступак и издаје потврду о брисању из евиденције за ПДВ.

Орган надлежан за вођење регистра не може извршити брисање обвезника из регистра без потврде из става 2. овог члана.

Потврда из члана 38. став 3. и члана 39. овог закона и из става 2. овог члана садржи следеће податке:

- 1) назив и адресу обвезника;
- 2) датум издавања потврде о извршеном евидентирању за ПДВ, односно брисању из евиденције за ПДВ;
- 3) ПИБ;
- 4) датум отпочињања обављања делатности, евидентирања за ПДВ, односно датум брисања из евиденције за ПДВ.

Надлежни порески орган води евиденцију о свим обвезницима којима су издате потврде из става 4. овог члана.

Члан 41.

Министар прописује образац евиденционе пријаве и поступак евидентирања и брисања из евиденције обвезника за ПДВ.

Издавање рачуна

Члан 42.

Обвезник је дужан да изда рачун или други документ који служи као рачун (у даљем тексту: рачун) за сваки промет добара и услуга другим обвезницима.

Обавеза издавања рачуна из става 1. овог члана постоји и ако обвезник наплати накнаду или део накнаде пре него што је извршен промет добара и услуга (авансно плаћање), с тим што се у коначном рачуну одбијају авансна плаћања у којима је садржан ПДВ.

Рачун нарочито садржи следеће податке:

- 1) назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна;
- 2) место и датум издавања и редни број рачуна;
- 3) назив, адресу и ПИБ обвезника – примаоца рачуна;
- 4) врсту и количину испоручених добара или врсту и обим услуга;
- 5) датум промета добара и услуга и висину авансних плаћања;
- 6) износ основице;
- 7) пореску стопу која се примењује;
- 8) износ ПДВ који је обрачунат на основицу;
- 9) напомену о пореском ослобођењу.

Рачун се издаје у најмање два примерка, од којих један задржава издавалац рачуна, а остали се дају примаоцу добара и услуга.

Члан 43.

Рачун из члана 42. став 1. овог закона је и документ о обрачунавању који издаје обвезник као прималац добара и услуга, којим се обрачунава накнада за промет добара и услуга, ако:

- 1) обвезник – прималац добара и услуга има право да исказе ПДВ у рачуну;
- 2) између обвезника који издаје и обвезника који прима документ о обрачунавању постоји сагласност да обрачун промета добара и услуга изврши прималац добара и услуга;
- 3) је документ о обрачунавању достављен обвезнику који је испоручио добра или услугу;
- 4) се обвезник који је испоручио добра и услуге писмено сагласио са исказаним ПДВ.

Члан 44.

Ако обвезник у рачуну за испоручена добра и услуге исказе већи ПДВ од оног који у складу са овим законом дугује, дужан је да тако исказан ПДВ плати, док у новом рачуну не исправи износ ПДВ.

Код исправке рачуна, у складу са овим законом, примењује се члан 21. став 6. овог закона.

Лице које исказе ПДВ у рачуну или неком другом документу, а није обвезник ПДВ или није извршило промет добара и услуга или нема право да исказе ПДВ, дугује исказани ПДВ.

Члан 45.

Министар ближе уређује у којим случајевима нема обавезе издавања рачуна или могу да се изоставе поједини подаци у рачуну, односно да се предвиде додатна поједностављења у вези са издавањем рачуна.

Обавеза вођења евиденције

Члан 46.

Обвезник је дужан да, ради правилног обрачунавања и плаћања ПДВ, води евиденцију која обезбеђује вршење контроле.

Министар ближе уређује облик, садржину и начин вођења евиденције.

Члан 47.

Обвезник је дужан да чува евиденцију из члана 46. овог закона најмање пет година по истеку календарске године на коју се евиденција односи.

Порески период, подношење пореске пријаве, обрачун и плаћање ПДВ

Члан 48.

Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ је календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 20.000.000 динара или процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет већи од 20.000.000 динара.

Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ је календарско тромесечје за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет мањи од 20.000.000 динара или процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет мањи од 20.000.000 динара.

Обвезник из става 2. овог члана, може да поднесе надлежном пореском органу захтев за промену пореског периода у календарски месец, најкасније до 15. јануара текуће календарске године.

Одобрени порески период из става 3. овог члана траје најмање 12 месеци.

За обвезнике који први пут започну обављање делатности у текућој календарској години, за текућу и наредну календарску годину порески период је календарски месец.

Члан 49.

Обвезник је дужан да обрачунава ПДВ за одговарајући порески период на основу промета добара и услуга у том периоду, ако је за њих, у складу са чланом 14. овог закона настала пореска обавеза, а обвезник је истовремено и порески дужник.

При обрачуна ПДВ узимају се у обзир и исправке из члана 21. и члана 44. став 1. овог закона.

ПДВ обрачунат у складу са ст. 1. и 2. овог члана умањује се за износ претходног пореза у складу са чл. 28, 30. и 34. овог закона.

Код обрачуна износа претходног пореза из става 3. овог члана узимају се у обзир и исправке из чл. 31. и 32. овог закона.

ПДВ код увоза одбија се од ПДВ у пореском периоду у којем је плаћен.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, у случају превоза путника аутобусима, који врше страни обвезници ако се прелази државна граница, надлежни царински орган обрачунава ПДВ за сваки превоз (у даљем тексту: појединачно опорезивање превоза), под условом узајамности.

Члан 50.

Обвезник подноси пореску пријаву надлежном пореском органу на прописаном обрасцу, у року од 10 дана по истеку пореског периода.

Обвезник подноси пореску пријаву независно од тога да ли у пореском периоду има обавезу плаћања ПДВ.

Пореску пријаву дужни су да поднесу и порески дужници из члана 10. став 1. тач. 2) и 3) и члана 44. став 3. овог закона.

Пореска пријава из става 3. овог члана подноси се за порески период у којем је настала обавеза по основу ПДВ.

Члан 51.

Обвезник је дужан да за сваки порески период плати ПДВ који је једнак позитивној разлици између укупног износа пореске обавезе и износа претходног пореза, у року за подношење пореске пријаве из члана 50. став 1. овог закона.

Х. ПОВРАЋАЈ И РЕФАКЦИЈА ПОРЕЗА

Повраћај пореза

Члан 52.

Ако је износ претходног пореза већи од износа пореске обавезе, обвезник има право на повраћај разлике.

Ако се обвезник не определи за повраћај из става 1. овог члана, разлика се признаје као порески кредит.

Повраћај из става 1. овог члана врши се најкасније у року од 45 дана, односно у року од 15 дана за обвезнике који претежно врше промет добара у иностранство, по истеку рока за предају пореске пријаве.

Влада Републике Србије прописује критеријуме на основу којих се утврђује шта се, у смислу овог закона, сматра претежним прометом добара у иностранство.

Министар ближе уређује поступак остваривања права на повраћај ПДВ.

Рефакција ПДВ страном обвезнику

Члан 53.

Рефакција ПДВ извршиће се страном обвезнику, на његов захтев, ако је платио рачун и ако су испуњени услови под којима обвезник може остварити право на одбитак претходног пореза у складу са овим законом, под условом да страни обвезник:

- 1) не врши промет добара и услуга у Републици;
- 2) пружа само услуге које су у складу са чланом 24. став 1. тач. 1) и 8) овог закона ослобођене пореза;
- 3) врши само превоз путника који у складу са чланом 49. став 6. овог закона подлеже појединачном опорезивању превоза.

Рефакција ПДВ у случајевима из става 1. овог члана врши се под условима узајамности.

Хуманитарне организације

Члан 54.

Право на рефакцију ПДВ, на основу поднетог захтева, имају организације регистроване за хуманитарну делатност, за добра која им се испоручују у Републици или која увозе, под условом да:

- 1) је промет добара, односно увоз добара опорезив;
- 2) је ПДВ за испоручена добра исказан у рачуну, у складу са чланом 42. овог закона, као и да је рачун плаћен, односно да је ПДВ који се дугује по основу увоза добара претходно плаћен;

3) су набављена добра отпремљена у иностранство, где се користе у хуманитарне, добротворне или образовне сврхе.

Страни донатори

Члан 55.

Право на рефакцију ПДВ, на основу захтева, имају страни донатори који новчаним средствима финансирају реализацију пројеката у Републици, за добра која им се испоручују у Републици или која увозе, као и за услуге које им се пружају, под условом да:

1) су испоруке или увоз добара, односно пружене услуге опорезиве;

2) је ПДВ за промет добара и услуга исказан у рачуну, у складу са овим законом, као и да је рачун плаћен, односно да је ПДВ који се дугује по основу увоза добара плаћен;

3) се донаторска средства за финансирање пројеката заснивају на уговору закљученом са државном заједницом Србија и Црна Гора, односно Републиком, а предвиђено је да се из добијених новчаних средстава неће сносити трошкови пореза.

Рефакција ПДВ страном држављанину

Члан 56.

На захтев страног држављанина који није обвезник и нема пребивалиште у Републици извршиће се рефакција ПДВ под условима из члана 24. став 1. тачка 4) овог закона.

Члан 57.

Начин и поступак рефакције пореза из чл. 53 – 56. овог закона ближе уређује министар.

XI. ПОСЕБНИ ПРОПИСИ ЗА УВОЗ ДОБАРА

Члан 58.

На ПДВ при увозу добара примењују се царински прописи, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 59.

За обрачун и наплату ПДВ при увозу добара надлежан је царински орган који спроводи царински поступак, ако овим законом није друкчије одређено.

XII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 60.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај обвезник – правно лице, ако:

- 1) не испуни овим законом прописане обавезе (члан 10. став 2);
- 2) не исправи износ ПДВ који дугује или не обрачуна ПДВ у случају измене пореске основице (члан 21);
- 3) користи право на одбитак претходног пореза, а за то не поседује потребну документацију (члан 28. став 2);
- 4) одбије претходни порез за испоруку добара и пружање услуга, а на то нема право (члан 29. став 1);
- 5) не исправи одбитак претходног пореза (члан 31);
- 6) не изврши исправку одбитка претходног пореза за опрему и објекте за вршење делатности (члан 32. ст. 1 – 3);
- 7) не пружи стицаоцу неопходне податке за усклађивање претходног пореза (члан 32. став 5);
- 8) искаже ПДВ на рачуну или другом документу или одбије претходни порез, а није имао на то право (члан 33. став 2. и члан 35. став 7);
- 9) одбије износ ПДВ надокнаде као претходни порез, а ПДВ надокнаду и вредност примљених добара и услуга није платио (члан 34. став 4);
- 10) не изда рачун (члан 37. тачка 2) и члан 42);
- 11) не води прописану евиденцију (члан 37. тачка 3) и члан 46);
- 12) не обрачуна ПДВ (члан 37. тачка 4) и члан 49);
- 13) не плати ПДВ у прописаном року (члан 37. тачка 4) и члан 51);
- 14) не преда евиденциону пријаву у прописаном року (члан 38. став 1. и члан 63);
- 15) не обавести Пореску управу о изменама података у својој евиденционој пријави или о престанку обављања делатности (члан 38. став 4. и члан 40. став 1);
- 16) не наведе ПИБ у свим документима које прописује овај закон (члан 38. став 5);
- 17) не чува евиденцију у прописаном року (члан 47).

За прекршај из става 1. овог члана, казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара.

За прекршаје из става 1. овог члана, казниће се предузетник новчаном казном од 12.500 до 500.000 динара.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у суду, органу јединице локалне самоуп-

праве, адвокатској комори, професионалном удружењу, као и другом органу или организацији надлежној за упис у регистар, ако без потврде из члана 40. став 3. овог закона изврши брисање обвезника из регистра.

ХИИ. ПРЕЛАЗНИ РЕЖИМ

Члан 61.

Влада Републике Србије уредиће извршавање овог закона на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН број 1244.

ХИВ. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 62.

Одредбе овог закона примењују се на сав промет добара и услуга и увоз добара, који се врше од 1. јануара 2005. године.

Ако је обвезник за издате рачуне или примљене авансе закључно са 31. децембром 2004. године, платио порез на промет, а промет добара, односно услуга је настао од 1. јануара 2005. године, може да умањи пореску обавезу по основу пореза на додату вредност за испоручена добра и услуге у пореском периоду, за износ плаћеног пореза на промет.

Ако се добра или услуге испоручују у деловима у смислу члана 14. став 4. и члана 15. став 3. овог закона, одредбе овог закона примењују се на онај део промета добара и услуга извршен од 1. јануара 2005. године, а одредбе закона којим се уређује порез на промет на део који је извршен закључно са 31. децембром 2004. године.

Порески обвезник је дужан да сачини списак издатих рачуна и примљених аванса из става 2. овог члана и списак достави надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара 2005. године.

Члан 63.

Лице које је у 12 месеци који претходе дану подношења евиденционе пријаве из члана 37. тачка 1) овог закона остварило или процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет производа и услуга већи од 2.000.000 динара, обавезно је да надлежном пореском органу поднесе евиденциону пријаву за ПДВ најкасније до 30. септембра 2004. године.

Лице које је у 12 месеци који претходе дану подношења евиденционе пријаве из става 1. овог члана остварило или процењује да ће у наредних 12 месеци остварити укупан промет производа и услуга већи од 1.000.000 динара, може надлежном пореском органу да поднесе евиденциону пријаву најкасније до 30. септембра 2004. године.

Члан 64.

Лица која су обвезници ПДВ у складу са овим законом, дужна су да на дан 31. децембра 2004. године изврше попис затечених залиха дуванских прерађевина, алкохолних пића, кафе, моторног бензина, дизел горива и лож-уља, намењених даљем промету и утврде износ пореза на промет производа садржаног у тим залихама који је обрачунат при набавци, а који је плаћен преко куповне цене или при увозу.

Утврђени износ пореза из става 1. овог члана, обвезник може да користи као претходни порез, у складу са одредбама овог закона, ако те производе користи за вршење промета добара и услуга, а има право на одбитак претходног пореза.

Одбитак претходног пореза из става 2. овог члана може се остварити у износу који одговара сразмерно извршеном промету добара и услуга у наредним пореским периодима.

Обвезник нема право на повраћај утврђеног износа пореза на промет из става 1. овог члана.

Пописне листе из става 1. овог члана, као и списак добављача, односно увозних царинских декларација за производе из става 1. овог члана, обвезник је дужан да достави надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара 2005. године.

Министар ближе уређује начин остваривања права на одбитак пореза на промет као претходног пореза.

Члан 65.

Лица која су обвезници ПДВ у складу са овим законом дужна су да на дан 31. децембра 2004. године изврше попис новоизграђених грађевинских објеката и грађевинских објеката чија је изградња у току.

Новоизграђени грађевински објекти који до 31. децембра 2004. године нису испоручени или нису плаћени, опорезују се у складу са законом којим се уређују порези на имовину.

За грађевински објекат чија је изградња у току, а који се испоручује од 1. јануара 2005. године, утврђује се вредност на дан

31. децембра 2004. године и опорезује се у складу са законом којим се уређују порези на имовину.

Вредност објекта из става 3. овог члана настала од 1. јануара 2005. године, опорезује се у складу са овим законом.

Пописне листе из става 1. овог члана обвезник је дужан да достави надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара 2005. године.

Члан 66.

На обавезе обрачунавања и плаћања пореза на промет производа и услуга настале до 31. децембра 2004. године примењује се Закон о порезу на промет („Службени гласник РС”, бр. 22/01, 73/01, 80/02 и 70/03).

Члан 67.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о порезу на додату вредност („Службени лист СРЈ”, бр. 74/99, 4/00, 9/00, 69/00 и 70/01).

1. јануара 2005. године престаје да важи Закон о порезу на промет („Службени гласник РС”, бр. 22/01, 73/01, 80/02 и 70/03) и прописи донети на основу тог закона, с тим што ће се Уредба о начину евидентирања промета преко регистар каса са фискалном меморијом и о динамици увођења тих каса („Службени гласник РС”, бр. 5/03, 39/03, 72/03, 2/04 и 31/04) и прописи донети на основу те уредбе примењивати до почетка примене закона којим ће се уредити увођење и евидентирање промета преко фискалних каса.

Члан 68.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се од 1. јануара 2005. године, осим одредаба члана 37. тачка 1), члана 63. и одредаба овог закона које садрже овлашћења за доношење подзаконских аката, које ће се примењивати од дана ступања на снагу овог закона.

2550

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ПРОМЕТ

Проглашава се Закон о измени и допуни Закона о порезу на промет, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на седници Шестог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2004. години, 23. јула 2004. године.

ПР број 42

У Београду, 24. јула 2004. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ПРОМЕТ

Члан 1.

У Закону о порезу на промет („Службени гласник РС”, бр. 22/01, 73/01, 80/02 и 70/03), у члану 38. став 4. тачка на крају замењује се запетом и додају речи: „као и на лица којима је, услед специфичности делатности које обављају, онемогућено креирање апликативног програма у складу са техничким и функционалним карактеристикама фискалне касе.”

После става 4. додаје се нови став 5, који гласи:

„Влада Републике Србије, на заједнички предлог министарства надлежног за послове финансија и министарства надлежног за послове трговине, туризма и услуга, утврдиће којим лицима је, у смислу става 4. овог члана, услед специфичности делатности које обављају, онемогућено креирање апликативног програма у складу са техничким и функционалним карактеристикама фискалне касе.”

Досадашњи ст. 5. и 6. постају ст. 6. и 7.

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

2551

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА
ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОБИТ ПРЕДУЗЕЋА

Проглашава се Закон о изменама и допунама Закона о порезу на добит предузећа, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на седници Шестог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2004. години, 23. јула 2004. године.

ПР број 43
У Београду, 24. јула 2004. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ
НА ДОБИТ ПРЕДУЗЕЋА

Члан 1.

У Закону о порезу на добит предузећа („Службени гласник РС”, бр. 25/01, 80/02 и 43/03), члан 6. мења се и гласи:

„Члан 6.

Основица пореза на добит предузећа је опорезива добит. Опорезива добит утврђује се у пореском билансу усклађивањем добити обвезника исказане у билансу успеха, који је сачињен у складу са међународним рачуноводственим стандардима (у даљем тексту: МРС) и прописима којима се уређује рачуноводство, на начин утврђен овим законом.”.

Члан 2.

Члан 7. мења се и гласи:

„Члан 7.

За утврђивање опорезиве добити признају се расходи у износу утврђеним билансом успеха, у складу са МРС и прописима којима се уређује рачуноводство, осим расхода за које је овим законом прописан други начин утврђивања.”.

Члан 3.

После члана 7. додаје се члан 7а, који гласи:

„Члан 7а

На терет расхода не признају се:
1) трошкови који се не могу документовати;
2) исправке вредности појединачних потраживања од лица којима се истовремено дугује;
3) поклони и прилози дати политичким организацијама;
4) поклони и други расходи пропаганде који нису документовани или је прималац повезано лице у смислу члана 59. овог закона;
5) камате због неблаговремено плаћених пореза, доприноса и других јавних дажбина;
6) новчане казне и пенали;
7) примања запослених или других лица по основу удела у добити;
8) трошкови који нису настали у сврху обављања пословне делатности, ако овим законом није друкчије уређено.”.

Члан 4.

У члану 8. став 1. реч: „трговачке” брише се, а речи: „у складу са законом којим се уређује рачуноводство” замењују се речима: „или FIFO методе”.

Став 2. брише се.

У досадашњем ставу 3. који постаје став 2. реч: „трговачке” брише се.

Члан 5.

У члану 9. став 2. брише се.

Члан 6.

После члана 9. додаје се члан 9а, који гласи:

„Члан 9а

Обрачунате а неисплаћене отпремнине и новчане накнаде за посленом по основу одласка у пензију или престанка радног односа по другом основу, не признају се као расход у пореском билансу.”.

Члан 7.

Члан 10. мења се и гласи:

„Члан 10.

Амортизација сталних средстава признаје се као расход у износу и на начин утврђен овим законом.

Стална средства из става 1. овог члана обухватају материјална средства чији је век трајања дужи од једне године и чија је појединачна набавна цена у време набавке већа од просечне бруто зараде по запосленом у Републици, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, као и нематеријална средства.

Средства из става 2. овог члана разврставају се у пет група са следећим амортизационим стопама:

- 1) I група 2,5%;
- 2) II група 10%;
- 3) III група 15%;
- 4) IV група 20%;
- 5) V група 30%.

Амортизација за стална средства разврстана у I групу утврђује се применом пропорционалне методе, на основуцу коју чини набавна вредност средства, за свако стално средство посебно.

Амортизација за стална средства разврстана у групе II-V утврђује се применом дегресивне методе на вредност средстава разврстаних по групама.

Основицу за амортизацију из става 5. овог члана у првој години чини набавна вредност, а у наредним периодима неотписана вредност.

Стална средства разврстана у I групу јесу непокретности.

Министар финансија ближе уређује начин разврставања сталних средстава по групама и начин утврђивања амортизације.”.

Члан 8.

Чланови 11–14. бришу се.

Члан 9.

У члану 15. ст. 6. и 9. бришу се.

Досадашњи ст. 7. и 8. постају ст. 6. и 7, а досадашњи став 10. постаје став 8.

Члан 10.

Члан 16. мења се и гласи:

„Члан 16.

На терет расхода признаје се отпис вредности појединачних потраживања, осим потраживања из члана 7а тачка 2) овог закона, под условом:

- 1) да се несумњиво докаже да су та потраживања претходно била укључена у приходе обвезника;
- 2) да је то потраживање у књигама пореског обвезника отписано као ненаплативо;
- 3) да порески обвезник пружи доказе о неуспелој наплати тих потраживања судским путем.

На терет расхода признаје се исправка вредности појединачних потраживања ако је од рока за њихову наплату прошло најмање 60 дана.

Сва отписана, исправљена и друга потраживања која су призната као расход, а која се касније наплате, у моменту наплате улазе у приходе пореског обвезника.”.

Члан 11.

Члан 21. брише се.

Члан 12.

После члана 22. додају се чл. 22а, 22б и 22в, који гласе:

„Члан 22а

На терет расхода у пореском билансу банака и других финансијских организација признаје се увећање опште исправке вредности, утврђене у складу са прописима Народне банке Србије, као разлика износа ове исправке на крају и на почетку пореске године, односно у периоду израде пореског биланса.

Члан 22б

На терет расхода признају се извршена дугорочна резервисања за обнављање природних богатстава, за трошкове у гарантном року и задржане кауције и депозите.

Члан 22в

На терет расхода у пореском билансу не признају се расходи настали по основу обезвређења имовине, које се утврђује као разлика између набавне цене имовине утврђене у складу са овим законом и њене процењене надокнадиве вредности, осим у случају оштећења услед више силе.”.

Члан 13.

Члан 23. мења се и гласи:

„Члан 23.

За утврђивање опорезиве добити признају се приходи у износу утврђеним билансом успеха, у складу са МРС и прописима којима се уређује рачуноводство, осим прихода за које је овим законом прописан други начин утврђивања.”.

Члан 14.

Члан 24. мења се и гласи:

„Члан 24.

Код потраживања од дужника са статусом повезаног лица из члана 59. овог закона или кредита који обвезник даје дужнику са статусом повезаног лица, камата и припадајући трошкови који улазе у приходе у пореском билансу не могу бити мањи од оних који би се остварили да је то потраживање уговорено на тржишту, односно да је одобрен кредит на тржишту у пореском периоду.”.

Члан 15.

Члан 25. мења се и гласи:

„Члан 25.

Приход који резидентни обвезник оствари по основу дивиденди и удела у добити од другог резидентног обвезника, не улази у пореску основу.

Министар финансија ближе уређује начин изузимања прихода из става 1. овог члана из пореске основе.”.

Члан 16.

После члана 25. додаје се члан 25а, који гласи:

„Члан 25а

Приходи и расходи који због фундаменталне грешке или промене рачуноводствене политике нису исказани у финансијским извештајима у периоду у којем су настали, не укључују се у добит или губитак текућег периода, већ се накнадно установљене грешке и ефекти промене рачуноводствене политике исправљају у финансијским извештајима за годину у којој су настале.

Фундаменталном грешком из става 1. овог члана сматра се грешка дефинисана на начин у МРС, ако за више од 2% мења опорезиву добит, односно губитак исказан у пореском билансу.”.

Члан 17.

Наслов изнад члана 26а и чл. 26а – 26к бришу се.

Члан 18.

У члану 27. став 1. мења се и гласи:

„Капиталним добитком сматра се приход који обвезник оствари продајом, односно другим преносом уз накнаду (у даљем тексту: продаја):

- 1) непокретности;
- 2) права индустријске својине;
- 3) удела у имовини правних лица и акција и осталих хартија од вредности, осим обвезница издатих у складу са прописима којима се уређује измирење обавезе Републике по основу зајма за привредни развој и девизне штедне грађана, државних записа Републике и записа Народне банке Србије.”.

Члан 19.

У члану 29. став 1. после речи: „амортизације” запета се замењује тачком, а речи до краја става бришу се.
Став 6. брише се.

Члан 20.

У члану 34. став 4. речи: „до 15. јануара наредне године” замењују се речима: „у року од 10 дана од дана истека рока прописаног за подношење финансијских извештаја”.

Члан 21.

У члану 35. реч: „ревалоризоване” брише се.

Члан 22.

У члану 36. реч: „ревалоризована” брише се.

Члан 23.

У члану 37. речи: „чл. 34. до 36.” замењују се речима: „члана 34.”.

Члан 24.

Назив дела четвртог изнад члана 38. и члан 38. мењају се и гласе:

„Део четврти

ПОРЕСКИ ПЕРИОД

Члан 38.

Порески период за који се обрачунава порез на добит је пословна година.

Пословна година је календарска година, осим у случају престанка или отпочињања обављања делатности у току године, укључујући и статусне промене.”.

Члан 25.

У члану 39. став 2. стопа: „14%” замењује се стопом: „10%”.

Члан 26.

Члан 40. мења се и гласи:

„Члан 40.

На приходе које оствари нерезидентни обвезник од резидентног обвезника по основу дивиденди и удела у добити у правном лицу, ауторских накнада, камата, капиталних добитака и накнада по основу закупа непокретности и покретних ствари, обрачунава се и плаћа порез по одбитку по стопи од 20%, ако међународним уговором о избегавању двоструког опорезивања није друкчије уређено.

Порез по одбитку не обрачунава се и не плаћа ако се приход из става 1. овог члана исплаћује сталној пословној јединици нерезидентног обвезника из члана 4. овог закона.”.

Члан 27.

После члана 40. додаје се члан 40а, који гласи:

„Члан 40а

Код обрачуна пореза по одбитку на приходе нерезидента, исплатилац прихода примењује одредбе уговора о избегавању двоструког опорезивања, под условом да нерезидент докаже статус резидента државе са којом је државна заједница Србија и Црна Гора закључила уговор о избегавању двоструког опорезивања и да је нерезидент стварни власник прихода.

Статус резидента државе са којом је закључен уговор о избегавању двоструког опорезивања у смислу става 1. овог члана, нерезидент доказује код исплатиоца прихода потврдом или другим одговарајућим документом овереним од надлежног органа друге државе уговорнице чији је резидент.

Ако исплатилац прихода примени одредбе уговора о избегавању двоструког опорезивања, а нису испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана, што за последицу има мање плаћени износ пореза, дужан је да плати разлику између плаћеног пореза и дугованог пореза по овом закону.

Надлежни порески орган, на захтев нерезидента, дужан је да изда потврду о порезу плаћеном у Републици.”.

Члан 28.

У члану 42. став 2. речи: „у чл. 10. до 14.” замењују се речима: „у члану 10.”.

Члан 29.

У члану 48. ст. 1. и 2. мењају се и гласе:

„Обвезнику који изврши улагања у основна средства у сопственој регистрованој делатности признаје се право на порески кредит у висини од 20% извршеног улагања, с тим што не може бити већи од 50% обрачунаог пореза у години у којој је извршено улагање.

Изузетно од става 1. овог члана, обвезнику који је према закону којим се уређује рачуноводство разврстан у мало предузеће признаје се право на порески кредит у висини од 40% извршеног улагања у основна средства у сопственој регистрованој делатности, с тим што не може бити већи од 70% обрачуног пореза у години у којој је извршено улагање.”.

У ст. 3. и 4. речи: „из става 2.” замењују се речима: „из ст. 1. и 2.”.

У ст. 5. и 6, на сва три места, речи: „из става 1.” замењују се речима: „из ст. 1. и 2.”.

Члан 30.

После члана 48. додаје се члан 48а, који гласи:

„Члан 48а

Изузетно од члана 48. ст. 1. и 2. овог закона, обвезнику се признаје право на порески кредит из тог члана у висини од 80% од улагања извршеног у тој години у основна средства за обављање

делатности, под условом да је, у складу са законом којим се уређује класификација делатности и регистар јединица разврставања, разврстан у једну од следећих делатности:

- 01 – пољопривреда;
- 05 – рибарство;
- 17 – производња текстилних предива и тканина;
- 18 – производња одевних предмета, дорада и бојење крзна;
- 19 – прерада коже и производња предмета од коже;
- 27 – производња основних метала;
- 28 – производња стандардних металних производа;
- 29 – производња машина и уређаја;
- 30 – производња канцеларијских и рачунских машина;
- 31 – производња електричних машина и апарата;
- 32 – производња радио, тв и комуникационе опреме;
- 33 – производња медицинских, прецизних и оптичких инструмената;
- 34 – производња моторних возила, приколица и полуприколица;
- 35 – производња осталих саобраћајних средстава;
- 37 – рециклажа;
- 92 – група 9211 – кинематографска и видео производња.

Обвезнику који је разврстан у смислу става 1. овог члана признаје се право на порески кредит за све делатности из тог става за чије обављање је регистрован.

Обвезнику из ст. 1. и 2. овог члана порески кредит се признаје без ограничења у односу на обрачунати порез у години у којој је извршено улагање и у наредних 10 година у које се може пренети неискоришћени део пореског кредита.

Код остваривања пореског кредита из ст. 1–3. овог члана примењују се одредбе члана 48. ст. 5–7. овог закона.”

Члан 31.

У члану 49. у ставу 1. после речи: „умањује се” додају се речи: „у пореском периоду”.

Ставови 2. и 3. мењају се и гласе:

„Порески кредит из става 1. овог члана признаје се и у случају кад порески обвезник раскине уговор о раду са једним бројем запослених, ако у истом пореском периоду запосли више лица на неодређено време него што је број запослених са којима је раскинут уговор о раду.

У случају из става 2. овог члана, обрачунати порез умањује се за позитивну разлику између зарада, односно плата, увећаних за припадајуће јавне приходе на терет послодавца, исплаћених новозапосленим лицима и зарада, односно плата, увећаних за припадајуће јавне приходе на терет послодавца, које би од дана раскида уговора о раду до краја пореског периода примили радници са којима је раскинут уговор о раду.”

Ставови 4. и 5. бришу се.

Члан 32.

Члан 50. брише се.

Члан 33.

У члану 50з запета и речи: „решењем о утврђивању укупне годишње пореске обавезе,” бришу се.

Члан 34.

После члана 50з додаје се члан 50и, који гласи:

„Члан 50и

Ако се посебним законом утврди општи интерес за стимулисање развоја одређене делатности, Влада Републике Србије може прописати додатне пореске подстицаје за стимулисање развоја те делатности.”

Члан 35.

У члану 52. после става 3. додаје се нови став 4, који гласи: „Неискоришћени део пореског кредита из става 1. овог члана може се пренети на рачун пореза матичног предузећа из будућих обрачунских периода, али не дуже од 10 година.”

Досадашњи ст. 4. и 5. постају ст. 5. и 6.

Члан 36.

Наслов изнад члана 58. и члан 58. бришу се.

Члан 37.

Члан 63. мења се и гласи:

„Члан 63.

Порески обвезник дужан је да надлежном пореском органу поднесе пореску пријаву у којој је обрачунат порез и порески биланс за период за који се утврђује порез.

Уз пореску пријаву и порески биланс, обвезник је дужан да надлежном пореском органу достави и биланс успеха, биланс ста-

ња, извештај о новчаним токовима, извештај о променама на капиталу, као и другу документацију прописану овим законом.

Пореска пријава подноси се у року од 10 дана од дана истека рока прописаног за подношење финансијских извештаја.

Садржај пореске пријаве и пореског биланса ближе уређује министар финансија.”

Члан 38.

Члан 64. мења се и гласи:

„Члан 64.

Обвезник пореза који у току године отпочне са обављањем делатности дужан је да поднесе пореску пријаву у року од 15 дана од дана уписа у регистар надлежног органа.

У пореској пријави из става 1. овог члана обвезник даје процену прихода, расхода и добити за ту годину.”

Члан 39.

Члан 65. мења се и гласи:

„Члан 65.

Обвезник коме истекне рок за остваривање права на пореско ослобођење у току године, дужан је да надлежном пореском органу поднесе пореску пријаву са пореским билансом у року од 15 дана од дана истека тог рока.”

Члан 40.

Наслов изнад члана 66. и члан 66. мењају се и гласе:

„Обрачунавање и плаћање пореза

Члан 66.

Порески обвезник је дужан да у пореској пријави обрачуна порез на добит за порески период за који се пријава подноси.

Ако је обвезник пореза у виду аконтације платио мање пореза него што је био дужан да плати по обавези обрачунатој у пореској пријави, дужан је да разлику уплати најкасније до подношења пореске пријаве.

Уз пореску пријаву порески обвезник је дужан да поднесе доказ о уплати разлике пореза из става 2. овог члана.

Ако је обвезник пореза у виду аконтације платио више пореза него што је био дужан да плати по обавези обрачунатој у пореској пријави, више плаћени порез урачунава се као аконтација за наредни период или се обвезнику враћа на његов захтев.”

Члан 41.

Члан 67. мења се и гласи:

„Члан 67.

Порески обвезник током године порез на добит плаћа у виду месечних аконтација, чију висину утврђује на основу пореске пријаве за претходну годину у којој исказује и податке од значаја за утврђивање висине аконтације у текућој години.

Месечна аконтација пореза на добит плаћа се до 15-ог у месецу за претходни месец.

Плаћање месечних аконтација у складу са пореском пријавом из става 1. овог члана врши се од првог дана наредног месеца у односу на месец у коме је пријава поднета.

До почетка плаћања месечне аконтације у складу са ставом 3. овог члана, обвезник у текућој години плаћа месечну аконтацију у висини која одговара месечној аконтацији из последњег месеца претходног пореског периода.

На износ месечних аконтација које нису плаћене у року утврђеном у ставу 2. овог члана, порески обвезник дужан је да обрачуна и плати камату, у складу са законом којим се уређује порески поступак и пореска администрација.”

Члан 42.

Члан 68. мења се и гласи:

„Члан 68.

Ако у текућој години дође до значајних промена у пословању обвезника, промене пореских инструмената или других околности које битно утичу на висину месечне аконтације пореза, порески обвезник може поднети пореску пријаву са пореским билансом, у којој ће исказати податке од значаја за измену месечне аконтације и обрачунати њену висину, најкасније у року од 30 дана по истеку периода за који се саставља порески биланс.

Порески обвезник може започети плаћање аконтације у складу са пореском пријавом из става 1. овог члана од првог дана наредног месеца у односу на месец у коме је пријава поднета.”

Члан 43.

Члан 69. мења се и гласи:

„Члан 69.

Ако обвезник пореза не поднесе пореску пријаву или ако се у поступку пореске контроле утврди да је пореска пријава непотпуна, да садржи нетачне податке или да постоје други недостаци и неправилности од значаја за утврђивање пореске обавезе, Пореска управа утврђује пореску обавезу за порески период, односно месечну аконтацију за текућу годину, у складу са законом којим се уређује порески поступак и пореска администрација.”

Члан 44.

У члану 71. додаје се став 2, који гласи:

„Порез по одбитку из става 1. овог члана обрачунава се и плаћа по прописима који важе у моменту исплате прихода.”

Члан 45.

Наслов изнад члана 74. и члан 74. мењају се и гласе:

„Примена закона који уређује порески поступак

Члан 74.

У погледу утврђивања, наплате и повраћаја пореза, правних лекова, казних одредаба и других питања која нису уређена овим законом примењују се одредбе закона којим се уређује порески поступак и пореска администрација.”

Члан 46.

Чланови 75. и 76. бришу се.

Члан 47.

У члану 112. став 1. у уводној реченици речи: „од 2.000 до 200.000” замењују се речима: „од 100.000 до 600.000”.

Тачка 1) мења се и гласи:

„1) ако не обрачуна и не уплати порез по одбитку на дивиденде и уделе, ауторске накнаде, камате, капиталне добитке и накнаде од закупа непокретности и покретних ствари (члан 40.);”

Тачка 4) мења се и гласи:

„4) ако пореском органу не достави биланс успеха, биланс стања и другу документацију прописану овим законом (члан 63. став 2.);”

Тачка 5) мења се и гласи:

„5) ако у прописаном року не поднесе порески биланс или ако у пореском билансу поднесе нетачне податке, што је за последицу могло да има смањење пореске основице или неосновано остваривање права на пореске подстицаје или ако не поднесе остала прописана документа (чл. 34, 63, 65. и 70.);”

У тачки 6) речи: „не поднесе пореску пријаву или” бришу се, а после речи: „прихода” додаје се запета и речи: „расхода и добити”.

У тачки 7) речи у загради: „члан 74. ст. 3. и 4.” замењују се речима: „члан 67. ст. 2. и 3. и члан 68. став 2.”.

Тачка 8) мења се и гласи:

„8) ако у прописаном року не изврши уплату разлике пореза обрачунаог у пореској пријави и уплаћених месечних аконтација пореза (члан 66. ст. 2. и 3.).”

Досадашњи став 2. брише се.

У досадашњем ставу 3, који постаје став 2, речи: „од 500 до 10.000” замењују се речима: „од 2.500 до 20.000”.

Досадашњи став 4. брише се.

Члан 48.

У члану 113. речи: „чл. 34, 63, 64. и 70.” замењују се речима: „чл. 34, 63, 64, 65. и 70.”.

Члан 49.

У чл. 5, 15, 44, 45, 50е, 50ж, 54, 56, 61. и 62. речи: „министар финансија и економије” у датом падежу, замењују се речима: „министар финансија” у одговарајућем падежу.

Члан 50.

Ефекти усклађивања почетног стања у пословним књигама од 1. јануара 2004. године, ради примене МРС у складу са прописима који уређују рачуноводство, и члан 16. овог закона, нису од утицаја на утврђену пореску обавезу обвезника за 2003. годину и на вису утврђене аконтације за 2004. годину.

Члан 51.

Влада Републике Србије уредиће начин утврђивања и плаћања месечних аконтација пореза на добит за 2004. годину после ступања на снагу овог закона.

Члан 52.

Порески кредит из члана 30. овог закона, порески обвезник може остваривати у 2004. години по основу улагања у основна

средства која су извршена у складу са одредбама тог члана, од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 53.

Обвезник који је до дана ступања на снагу овог закона стекао право и започео коришћење пореске олакшице по члану 49. Закона о порезу на добит предузећа („Службени гласник РС”, бр. 25/01, 80/02 и 43/03), наставља са коришћењем те олакшице до истека рока њеног коришћења, под условима који су били прописани одредбама тог члана.

Члан 54.

Порески обвезници који остваре право на пореске подстицаје по овом закону, не могу се довести у неповољнији положај у погледу услова и рокова за остваривање тих права због накнадне измене закона и других прописа.

Члан 55.

Порески биланс за 2004. годину саставиће се у складу са одредбама овог закона.

Члан 56.

Одредбе чл. 1-14. и чл. 16-19. овог закона примењиваће се од 1. јануара 2004. године.

Члан 57.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

2552

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ДОПРИНОСИМА
ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ**

Проглашава се Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на седници Шестог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2004. години, 23. јула 2004. године.

ПР број 44

У Београду, 24. јула 2004. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН**О ДОПРИНОСИМА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ****И. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ****Члан 1.**

Овим законом уређују се доприноси за обавезно социјално осигурање (у даљем тексту: доприноси), обвезници доприноса, основице доприноса, стопе доприноса, начин обрачунавања и плаћања доприноса, као и друга питања од значаја за утврђивање и плаћање доприноса.

Члан 2.

Доприносима се обезбеђују средства за финансирање обавезног социјалног осигурања, и то:

- 1) пензијског и инвалидског осигурања;
- 2) здравственог осигурања;
- 3) осигурања за случај незапослености.

Члан 3.

Доприноси, у смислу овог закона, јесу:

- 1) за пензијско и инвалидско осигурање:
- (1) допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање;
- (2) додатни допринос за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем у складу са законом;
- (3) допринос за случај инвалидности и телесног оштећења по основу повреде на раду и професионалне болести у случајевима утврђеним законом.

2) за здравствено осигурање:

- (1) допринос за обавезно здравствено осигурање;
- (2) допринос за случај повреде на раду и професионалне болести у случајевима утврђеним законом.
- 3) за осигурање за случај незапослености – допринос за обавезно осигурање за случај незапослености.

Члан 4.

Средства доприноса су јавни приход, под контролом и на располагању организација за обавезно социјално осигурање, основних законима који уређују систем обавезног социјалног осигурања, за намене утврђене у складу са тим законима.

Члан 5.

Ако су доприноси који су уређени овим законом на друкчији начин уређени другим законом, примењују се одредбе овог закона.

II. ДЕФИНИЦИЈЕ ПОЈМОВА

Члан 6.

Изрази који се користе у овом закону имају следеће значење:

- 1) **Обезник доприноса** је осигураник и послодавац или исплатилац прихода, на чији терет се плаћа допринос;
- 2) **Обезник обрачунавања, односно плаћања доприноса** је осигураник и послодавац, односно други исплатилац прихода који је дужан да обрачуна, односно плати допринос у своје име и у своју корист или у своје име, а у корист осигураника;
- 3) **Осигураник** је физичко лице обавезно осигурано према законима који уређују систем обавезног социјалног осигурања;
- 4) **Запослени** је осигураник – физичко лице које у радном односу обавља послове за послодавца према законима који уређују радне односе;
- 5) **Упућени радник** је осигураник – запослени који за послодавца са седиштем у Републици Србији (у даљем тексту: Република) обавља послове у другој држави или је на раду у дипломатском или конзуларном представништву или у међународној организацији у иностранству;
- 6) **Домаћи држављанин запослен у иностранству** је осигураник запослен у иностранству код иностраног послодавца ако за то време није обавезно осигуран код страног носиоца осигурања или ако права из обавезног социјалног осигурања, по прописима те државе, не може остварити или користити ван њене територије;
- 7) **Инострани пензионер** је осигураник – домаћи држављанин који прима пензију, инвалиднину или ренту искључиво од иностраног носиоца осигурања;
- 8) **Лице које обавља привремене и повремене послове** је осигураник који обавља послове по уговору о привременим и повременим пословима, закљученом у складу са законом који уређује радне односе, и по том основу остварује уговорену накнаду;
- 9) **Волонтер** је физичко лице које се, у складу са прописима, по основу уговора о волонтерском раду налази на стручном ослобављању или на практичном раду без заснивања радног односа;
- 10) **Послодавац** је правно, односно физичко лице или други правни субјекат које је обезник доприноса, обезник обрачунавања и плаћања доприноса за запослене, лица која обављају привремене и повремене послове и за изабрана, именована и постављена лица која остварују разлику зараде, односно плате. Послодавцем се сматра и задруга, за лица која обављају привремене и повремене послове преко задруге;
- 11) **Задруга** је омладинска или студентска задруга основана у складу са законом који уређује задруге;
- 12) **Исплатилац прихода** је послодавац, друго правно, односно физичко лице или други правни субјекат које је дужно да у име и у корист осигураника или у своје име, а у корист осигураника обрачуна и плати допринос истовремено са исплатом прихода на које се плаћа допринос;
- 13) **Самостална делатност** је привредна, професионална или друга делатност коју обавља: предузетник, оснивач односно члан привредног друштва, самостални уметник, свештеник и верски службеник;
- 14) **Предузетник** је осигураник – физичко лице које обавља самосталну привредну, професионалну или другу делатност у складу са законом по основу које плаћа порез на доходак грађана на приходе од самосталне делатности;
- 15) **Оснивач, односно члан привредног друштва** је осигураник – физичко лице које ради у привредном друштву чији је оснивач односно члан, без обзира да ли је са привредним друштвом засновало радни однос. Под радом се, поред радног односа, подразумева и представљање и заступање привредног друштва на основу уписа у регистар надлежног суда, као и обављање пословодствених овлашћења и послова управљања у складу са законом којим се уређује положај привредних друштава;
- 16) **Самостални уметник** је осигураник – физичко лице које самостално обавља уметничку или другу делатност у области културе у складу са законом;
- 17) **Лице које остварује уговорену накнаду** је физичко лице које обавља послове по основу уговора о делу, ауторског уговора, уговора о допунском раду и другог уговора или по неком другом основу, а за извршен рад остварује уговорену накнаду, односно накнаду за рад (у даљем тексту: уговорена накнада);

18) **Уговорена накнада** је накнада у којој су садржани порез и доприноси који се плаћају на терет лица која остварују ту накнаду;

19) **Накнада по основу инвалидности** је накнада која се по основу преостале радне способности и опасности од настанка инвалидности остварује, као стечено право по закону који уређује обавезно пензијско и инвалидско осигурање, из средстава организације за обавезно пензијско и инвалидско осигурање;

20) **Новчана накнада** је накнада која се остварује за време незапослености из средстава организације надлежне за запошљавање, а у којој су садржани доприноси који се плаћају на терет лица које остварује ту накнаду;

21) **Накнада зараде** је накнада која се остварује као право из средстава организације обавезног здравственог осигурања, као и накнада по основу закона који уређује финансијску подршку породици са децом;

22) **Пољопривредник, односно земљорадник** је осигураник који обавља пољопривредну делатност;

23) **Лице укључено у обавезно осигурање** је физичко лице које се на свој захтев укључило у обавезно социјално осигурање у складу са законом;

24) **Допринос из основице** је износ доприноса који обрачунава, обуставља и плаћа послодавац, односно други исплатилац прихода у име и у корист осигураника;

25) **Допринос на основицу** је износ доприноса који обрачунава и плаћа послодавац, односно други исплатилац прихода у своје име, а у корист осигураника или осигураник који сам за себе плаћа допринос;

26) **Месечна основица доприноса** је износ на који се обрачунавају и плаћају доприноси за један календарски месец осигурања;

27) **Најнижа месечна основица доприноса** је најнижи износ на који се обрачунавају и плаћају доприноси за један календарски месец осигурања;

28) **Највиша месечна основица доприноса** је највиши износ на који се обрачунавају и плаћају доприноси за један календарски месец осигурања;

29) **Највиша годишња основица доприноса** је највиши износ на који се обрачунавају и плаћају доприноси по свим основима за календарску годину осигурања;

30) **Просечна месечна зарада у Републици** је просечан износ месечне зараде исплаћене по запосленом у Републици у одређеном периоду према објављеним подацима републичког органа надлежног за послове статистике;

31) **Просечна годишња зарада у Републици** је просечан износ годишње зараде исплаћене по запосленом у Републици у години за коју се доприноси обрачунавају и плаћају, према објављеним подацима републичког органа надлежног за послове статистике.

III. ОБВЕЗНИЦИ ДОПРИНОСА

Члан 7.

Обезници доприноса за пензијско и инвалидско осигурање су осигураници, у складу са законом који уређује систем обавезног пензијског и инвалидског осигурања, и то:

- 1) запослени;
  - 2) изабрана, именована и постављена лица која остварују разлику зараде, односно плате;
  - 3) лица која обављају привремене и повремене послове по уговору закљученом непосредно са послодавцем, односно преко задруге осим лица до навршених 26 година живота ако су на школовању;
  - 4) лица која остварују накнаду зараде по закону који уређује финансијску подршку породици са децом;
  - 5) лица која остварују накнаду зараде по закону који уређује обавезно здравствено осигурање;
  - 6) предузетници;
  - 7) оснивачи, односно чланови привредног друштва;
  - 8) пољопривредници;
  - 9) лица која остварују уговорену накнаду;
  - 10) самостални уметници;
  - 11) свештеници и верски службеници;
  - 12) лица која остварују новчану накнаду по закону који уређује запошљавање и осигурање за случај незапослености;
  - 13) домаћи држављани запослени у иностранству;
  - 14) лица укључена у обавезно осигурање, у складу са законом;
  - 15) други осигураници, у складу са законом који уређује систем обавезног пензијског и инвалидског осигурања.
- Обезници доприноса на основицу, за осигуранике из става 1. тач. 1) до 5) овог члана су и послодавци, односно други исплатиоци прихода, по истој стопи и на исту основицу као и ти осигураници.

Члан 8.

Обезници доприноса за здравствено осигурање су осигураници у складу са законом који уређује систем обавезног здравственог осигурања, и то:

- 1) запослени;
- 2) изабрана, именована и постављена лица која остварују разлику зараде, односно плате;

3) лица која обављају привремене и повремене послове по уговору;

4) лица која остварују накнаду зараде по закону који уређује финансијску подршку породици са децом;

5) лица која остварују накнаду зараде по закону који уређује обавезно здравствено осигурање;

6) предузетници;

7) оснивачи, односно чланови привредног друштва;

8) пољопривредници, односно земљорадници;

9) самостални уметници;

10) свештеници и верски службеници;

11) монаси и монахиње;

12) лица која остварују новчану накнаду по закону који уређује запошљавање и осигурање за случај незапослености;

13) домаћи држављани запослени у иностранству;

14) инострани пензионери;

15) страни држављани за време школовања или стручног усавршавања на територији Републике;

16) други осигураници, у складу са законом који уређује систем обавезног здравственог осигурања.

Обвезници доприноса на основицу, за осигуранике из става 1. тач. 1) до 5) овог члана су и послодавци, односно други исплатиоци прихода, по истој стопи и на исту основицу као и ти осигураници.

Обвезници доприноса на основицу су послодавци за:

1) запослене за време неплаћеног одсуства у складу са законом који уређује систем обавезног здравственог осигурања;

2) стране држављане који на територији Републике раде код домаћег послодавца на основу посебног уговора о размени стручњака или споразума о међународној техничкој сарадњи.

Обвезници доприноса на основицу су исплатиоци пензија и накнада по основу инвалидности по закону који уређује обавезно пензијско и инвалидско осигурање.

Члан 9.

Обвезници доприноса за осигурање за случај незапослености су осигураници у складу са законом који уређује систем обавезног осигурања за случај незапослености, и то:

1) запослени;

2) изабрана, именована и постављена лица која остварују разлику зараде, односно плате;

3) лица која обављају привремене и повремене послове по уговору;

4) лица која остварују накнаду зараде по закону који уређује финансијску подршку породици са децом;

5) лица која остварују накнаду зараде по закону који уређује обавезно здравствено осигурање;

6) предузетници;

7) оснивачи, односно чланови привредног друштва;

8) други осигураници, у складу са законом који уређује систем обавезног осигурања за случај незапослености.

Обвезници доприноса на основицу, за осигуранике из става 1. тач. 1) до 5) овог члана су и послодавци, односно други исплатиоци прихода, по истој стопи и на исту основицу као и ти осигураници.

Члан 10.

Послодавац је обвезник додатног доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за стаж осигурања који се запосленом рачуна са увећаним трајањем, у складу са законом.

Предузетник је обвезник додатног доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, а који као осигураник остварује у складу са законом.

Члан 11.

Обвезници доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за случај инвалидности и телесног оштећења по основу повреде на раду и професионалне болести и доприноса за здравствено осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести, у случајевима утврђеним законом јесу:

1) задруга – за лица која, у складу са законом, обављају привремене и повремене послове преко задруге, у складу са законима који уређују систем обавезног социјалног осигурања;

2) организација за запошљавање – за лица која, у складу са законом који уређује запошљавање и осигурање за случај незапослености, упуту на додатно образовање и обуку;

3) орган, организација или установа (школа, факултет и др.) – код које се ученик или студент налази на обавезном производном раду, професионалној пракси или практичној настави;

4) орган, организација или установа у којој се обавља волонтерски рад, односно организација за запошљавање када она упуту на волонтерски рад – за волонтера;

5) други правни субјекти, у складу са законима који уређују систем обавезног социјалног осигурања.

Члан 12.

Када осигураник остварује приходе по више различитих основа (радни однос, самостална делатност, уговори и др.), допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање обрачунава се и плаћа по свим тим основима, до износа највише годишње основне доприноса, у складу са овим законом.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, обавеза обрачунавања и плаћања доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање по основу запослења, односно по основу самосталне делатности искључује обавезу плаћања доприноса по основу пољопривредне делатности.

IV. ОСНОВИЦЕ ДОПРИНОСА

Члан 13.

Основица доприноса за запослене и за послодавце је зарада, односно плата и накнада зараде, односно плате у складу са законом који уређује радне односе, општим актом и уговором о раду, односно решењем надлежног органа (у даљем тексту: зарада).

Основица из става 1. овог члана за послодавце је и основица додатног доприноса за стаж осигурања који се запосленом рачуна са увећаним трајањем у складу са законом.

Члан 14.

Основица доприноса за упућене раднике, ако нису обавезно осигурани по прописима државе у коју су упућени или ако међународним уговором није другачије одређено, као и за послодавце је износ зараде коју ти радници остварују за време рада у иностранству.

Члан 15.

Основица доприноса за домаће држављане који су на територији Републике запослени код страних или међународних организација и установа, страних дипломатских и конзуларних представништава или код страних правних или физичких лица, ако међународним уговором није другачије одређено, и за стране држављане и лица без држављанства који су на територији Републике запослени код страних правних или физичких лица, ако међународним уговором није другачије одређено, односно код међународних организација и установа и страних дипломатских и конзуларних представништава, ако је такво осигурање предвиђено међународним уговором, као и за послодавце је зарада.

Члан 16.

Основица доприноса за лица која обављају привремене и повремене послове, као и за послодавце је уговорена накнада по том основу.

Члан 17.

Основица доприноса за изабрана, именована и постављена лица која, поред зараде код послодавца код кога су у радном односу, остварују и разлику зараде, односно плате за време обављања јавне функције, као и за исплатиоце је та разлика зараде, односно плате.

Члан 18.

Основица доприноса за осигуранике који остварују накнаду зараде за време породичног одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета у складу са законом који уређује финансијску подршку породици са децом, као и за исплатиоце накнаде је износ накнаде зараде.

Члан 19.

Основица доприноса за осигуранике који остварују накнаду зараде по основу привремене спречености за рад из средстава организације за обавезно здравствено осигурање, у складу са законом, као и за исплатиоце накнаде је износ накнаде зараде.

Члан 20.

Основица доприноса за исплатиоце пензије и накнаде по основу инвалидности из средстава организације за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, у складу са законом, је износ пензије, односно накнаде.

Члан 21.

Основица доприноса за осигуранике који остварују новчану накнаду из средстава организације надлежне за запошљавање, у складу са законом, је износ новчане накнаде.

Члан 22.

Основица доприноса за предузетнике је опорезива добит, односно паушално утврђен приход на који се плаћа порез по закону који уређује порез на доходак грађана.

До коначног утврђивања опорезиве добити за текућу годину, предузетници плаћају месечну аконтацију доприноса на основу коју чини основица за месечну аконтацију пореза на доходак грађана.

Основица из ст. 1. и 2. овог члана за предузетнике је и основица додатног доприноса за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, а који предузетник остварује у складу са законом.

Члан 23.

Основица доприноса за осниваче, односно чланове привредног друштва је опорезива добит на коју се плаћа порез по закону који уређује порез на добит предузећа.

До коначног утврђивања опорезиве добити за текућу годину, оснивачи односно чланови привредног друштва плаћају месечну аконтацију доприноса на основу коју чини основица за месечну аконтацију пореза на добит.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, основица доприноса за осниваче, односно чланове привредног друштва који су засновали радни однос са привредним друштвом чији су оснивачи, односно чланови је зарада у складу са чланом 13. овог закона.

Члан 24.

Ако се приход од самосталне делатности, односно добит привредног друштва дели на више предузетника, односно оснивача и чланова привредног друштва, основица доприноса за сваког од њих је њихов удео у оствареном приходу или добити.

Члан 25.

Основица доприноса за самосталне уметнике је приход који остварују обављањем уметничке или друге делатности у области културе на који се плаћа порез по закону који уређује порез на доходак грађана.

Члан 26.

Основица доприноса за свештенике и верске службенике је просечна месечна зарада у Републици исплаћена у четвртном кварталу претходне године, према објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Основица доприноса за монахе и монахиње је најнижа месечна основица доприноса.

Члан 27.

Основица доприноса за пољопривреднике, односно земљораднике је приход од пољопривредне делатности на који се плаћа порез у складу са законом који уређује порез на доходак грађана.

Члан 28.

Основица доприноса за лица која остварују уговорену накнаду је опорезиви приход од уговорене накнаде у складу са законом који уређује порез на доходак грађана.

Члан 29.

Основица доприноса за лица укључена у обавезно социјално осигурање су основице прописане актом организације за обавезно социјално осигурање, на који сагласност даје Влада Републике Србије.

Члан 30.

Основица доприноса за домаће држављане запослене у иностранству је просечна месечна зарада у Републици исплаћена у четвртном кварталу претходне године, према објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Члан 31.

Основица доприноса за иностране пензионере је износ пензије, инвалиднине или ренте остварене у месецу за који се допринос утврђује, односно плаћа.

Пензија, инвалиднина или рента која се прима у иностранству, ради утврђивања основице доприноса из става 1. овог члана, прерачунава се у динарску противвредност по званичном средњем курсу Народне банке Србије важећем последњег дана у месецу за који се допринос утврђује, односно плаћа.

Члан 32.

Основица доприноса за послодавце за запосленог на неплаћеном одсуству је зарада коју би тај запослени остварио да је на раду.

Члан 33.

Основица доприноса за послодавца за стране држављане који на територији Републике раде код домаћег послодавца на основу посебног уговора о размени стручњака или споразума о међународној техничкој сарадњи је просечна месечна зарада у Републици исплаћена у четвртном кварталу претходне године, према објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Члан 34.

Основица доприноса за стране држављане за време школовања или стручног усавршавања на територији Републике је износ најниже месечне основице доприноса.

Члан 35.

Основице доприноса за обвезнике из члана 11. овог закона за пензијско и инвалидско осигурање за случај инвалидности и телесног оштећења по основу повреде на раду и професионалне болести и доприноса за здравствено осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести, у случајевима утврђеним законом је најнижа месечна основица доприноса, односно уговорена накнада ако се остварује и ако је виша од најниже месечне основице доприноса.

V. НАЈНИЖА И НАЈВИШЕ ОСНОВИЦЕ ДОПРИНОСА

1. Најнижа месечна основица доприноса

Члан 36.

Месечна основица доприноса не може бити нижа од најниже месечне основице доприноса.

Ако је основица доприноса, прописана овим законом, нижа од најниже месечне основице доприноса, обрачун и плаћање доприноса врши се на најнижу месечну основицу доприноса, ако овим законом није друкчије уређено.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, најнижа месечна основица доприноса не примењује се код обрачуна и плаћања доприноса на основице из чл. 17. до 21. и члана 28. овог закона.

Члан 37.

Најнижу месечну основицу доприноса чини износ од 40% просечне месечне зараде у Републици исплаћене у претходном кварталу за који су објављени подаци републичког органа надлежног за послове статистике, ако овим законом није друкчије одређено.

Износ најниже месечне основице, из става 1. овог члана, утврђује и објављује министар надлежан за послове финансија, а примењује се од првог у наредном месецу по објављивању тог износа.

Члан 38.

Најнижа месечна основица доприноса за осигуранике из члана 26. став 2. и чл. 27. и 34. овог закона чини износ од 40% просечне месечне зараде у Републици исплаћене у четвртном кварталу претходне године, према објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Износ најниже месечне основице из става 1. овог члана, сваке године објављује министар надлежан за послове финансија, а служи за обрачун и плаћање доприноса почев од првог јануара године за коју се доприноси утврђују и плаћају.

Члан 39.

Када је период за који се обрачунава допринос краћи од месеца дана, а испуњени су услови за примену најниже месечне основице доприноса, обрачун доприноса се врши на сразмерни износ најниже месечне основице доприноса.

Сразмерни износ најниже месечне основице доприноса утврђује се од најниже месечне основице доприноса сразмерно броју дана у месецу за који постоји обавеза обрачуна доприноса.

Члан 40.

За запосленог који ради са непуним радним временом код једног послодавца, а зарада коју остварује је нижа од најниже месечне основице доприноса, основица доприноса је најнижа месечна основица доприноса.

За запосленог који ради са непуним радним временом код два или више послодаваца и тако остварује пуно радно време, коме је укупна зарада коју остварује код свих послодаваца нижа од најниже месечне основице доприноса, сваки послодавац обрачунава и плаћа доприносе на сразмерни износ најниже месечне основице доприноса који се утврђује сразмерно радном времену запосленог код сваког послодавца.

За запосленог који ради са непуним радним временом код два или више послодаваца, а укупна зарада коју остварује код свих послодаваца је виша од најниже месечне основице доприноса, сваки послодавац обрачунава и плаћа доприносе на зараду коју исплаћује, без примене најниже месечне основице доприноса.

2. Највиша месечна основица доприноса

Члан 41.

Ако је прописана основица доприноса виша од највише месечне основице доприноса, обрачун и плаћање доприноса врши се на највишу месечну основицу доприноса.

Изузетно од става 1. овог члана, највиша месечна основица доприноса не примењује се код обрачуна и плаћања доприноса на основице из члана 28. овог закона.

Члан 42.

Највишу месечну основицу доприноса чини петоструки износ просечне месечне зараде исплаћене по запосленом у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, а примењује се од првог у наредном месецу по објављивању податка о просечној месечној заради исплаћеној по запосленом у Републици.

3. Највиша годишња основица доприноса

Члан 43.

Највишу годишњу основицу доприноса чини петоструки износ просечне годишње зараде у Републици исплаћене у години за коју се обрачунавају и плаћају доприноси.

Номинални износ највише годишње основице, у складу са ставом 1. овог члана, објављује министар надлежан за послове финансија.

VI. СТОПЕ ДОПРИНОСА

Члан 44.

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси јесу:

- 1) за обавезно пензијско и инвалидско осигурање – 22%;
- 2) за обавезно здравствено осигурање – 12,3%;
- 3) за осигурање за случај незапослености – 1,5%.

Када се доприноси плаћају истовремено из основице и на основицу, обрачун доприноса врши се по следећим стопама:

- 1) за обавезно пензијско и инвалидско осигурање – 11%;
- 2) за обавезно здравствено осигурање – 6,15%;
- 3) за осигурање за случај незапослености – 0,75%.

Члан 45.

Послодавац који запосли лице које је на дан закључивања уговора о раду старије од 50 година и које код Националне службе за запошљавање има статус корисника новчане накнаде за време незапослености или је код те службе пријављено као незапослено најмање годину дана без прекида, ослобађа се обавезе плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање који се плаћају на основицу, односно на терет средстава послодавца.

Послодавац који запосли лице које је на дан закључивања уговора о раду старије од 45 година и које код Националне службе за запошљавање има статус корисника новчане накнаде за време незапослености или је код те службе пријављено као незапослено најмање годину дана без прекида, има право да доприносе за обавезно социјално осигурање који се плаћају на основицу, односно на терет средстава послодавца, обрачунава и плаћа по стопама из члана 44. став 2. овог закона умањеним за 80%.

Право на плаћање доприноса у складу са ст. 1. и 2. овог члана послодавац остварује у периоду од две године од дана заснивања радног односа запосленог.

Ако запосленом из ст. 1. и 2. овог члана престане радни однос у току трајања олакшице, као и у наредном периоду од три године после истека олакшице из ст. 1 до 3. овог члана, послодавац губи право на олакшицу и дужан је да плати допринос који би иначе платио да није користио олакшицу, валоризован применом стопе раста цена на мало према подацима републичког органа надлежног за послове статистике, у року од 60 дана од престанка радног односа запосленог.

Одредба става 4. овога члана не примењује се у случају престанка радног односа смрћу запосленог или из других разлога независно од воље запосленог и воље послодавца, у смислу одредаба закона који уређује радне односе.

Национална служба за запошљавање плаћа допринос, односно разлику доприноса, за лица за која је послодавац остварио олакшицу у складу са ст. 1. и 2. овог члана.

Начин и поступак примене одредаба овог члана споразумно уређују министар надлежан за послове финансија и министар надлежан за послове рада и запошљавања.

Члан 46.

Стопе додатног доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за стаж осигурања који се запосленом и предузетнику рачуна са увећаним трајањем у складу са законом јесу:

- 1) када се ефективних 12 месеци рада рачуна као 14 месеци стажа осигурања – 3,70%;
- 2) када се ефективних 12 месеци рада рачуна као 15 месеци стажа осигурања – 5,50%;
- 3) када се ефективних 12 месеци рада рачуна као 16 месеци стажа осигурања – 7,30%;
- 4) када се ефективних 12 месеци рада рачуна као 18 месеци стажа осигурања – 11,00%.

Члан 47.

Стопе доприноса за случај инвалидности и телесног оштећења по основу повреде на раду и професионалне болести, односно за случај повреде на раду и професионалне болести, у случајевима утврђеним законом, јесу:

- 1) за пензијско и инвалидско осигурање – 4,00%;
- 2) за здравствено осигурање – 2,00%.

VII. МИРОВАЊЕ ОБАВЕЗА ПЛАЋАЊА ДОПРИНОСА

Члан 48.

За време мировања радног односа које је запосленом одобрено у складу са законом који уређује радне односе, мирује обавеза плаћања доприноса, осим ако законом није друкчије одређено.

Члан 49.

Пољопривреднику коме мирује својство осигураника пољопривредника, у складу са законом који уређује обавезно пензијско и инвалидско осигурање, за тај период мирује обавеза плаћања доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање.

Члан 50.

Предузетнику који привремено одјави обављање делатности, у складу са законом, за тај период мирује обавеза плаћања доприноса, осим ако поднесе захтев Пореској управи за плаћање доприноса у том периоду.

Предузетник може поднети захтев из става 1. овог члана надлежној организационој јединици Пореске управе у року од 30 дана од дана привремене одјаве обављања делатности.

VIII. ОБРАЧУНАВАЊЕ, УТВРЂИВАЊЕ И ПЛАЋАЊЕ ДОПРИНОСА

Члан 51.

Обвезник обрачунавања и плаћања доприноса из основице и на основицу за запослене, изабрана, именована и постављена лица и лица која обављају привремене и повремени послове је послодавац.

Послодавац је дужан да доприносе из става 1. овог члана обрачуна и уплати истовремено са исплатом зараде, разлике зараде или уговорене накнаде за привремене и повремени послове, по прописима који важе у моменту исплате тих примања.

Члан 52.

Ако се зарада исплаћује у деловима, а први део зараде је мањи од најниже месечне основице доприноса, послодавац је дужан да приликом исплате првог дела зараде, обрачуна и плати доприносе на најнижу месечну основицу доприноса.

Члан 53.

Доприноси за оснивача, односно члана привредног друштва који је у радном односу у привредном друштву чији је оснивач односно члан, обрачунавају се и плаћају на исти начин као и за остале запослене у том привредном друштву, а допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање се уплаћује организацији надлежној за те осигуранике према закону који уређује обавезно пензијско и инвалидско осигурање.

Члан 54.

Обрачун и уплату доприноса за запосленог на неплаћеном одсуству, послодавац је дужан да изврши приликом исплате зарада другим запосленим.

Члан 55.

Обрачун и уплату доприноса за страног држављанина на раду по основу посебног уговора о размени стручњака или споразума о међународној техничкој сарадњи, послодавац је дужан да изврши приликом исплате зарада другим запосленим.

Члан 56.

Доприносе по основу накнаде зараде, односно новчане накнаде која се исплаћује из средстава организације за обавезно здравствено осигурање, организације за запошљавање и осигурање за случај незапослености или у складу са законом који уређује финансијску подршку породици са децом, исплатиоци су дужни да обрачунају и уплате истовремено са исплатом накнаде, по прописима који важе у моменту исплате накнаде.

Члан 57.

Доприносе за лица која остварују уговорену накнаду исплатилац је дужан да обрачуна, обустави и уплати приликом исплате уговорене накнаде.

Лице које остварује уговорену накнаду дужно је да само обрачуна и уплати доприносе у случају када ту накнаду остварује од лица које приликом исплате накнаде није обвезник обрачунавања и плаћања доприноса.

Члан 58.

За лица која обављају самосталну делатност, изузев лица из члана 53. овог закона и за пољопривреднике, обавезу доприноса утврђује решењем Пореска управа.

Члан 59.

Утврђивање обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, монахе и монахиње, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере врши Пореска управа решењем, на основу података о осигураницима по том основу које јој доставља надлежна организација за обавезно социјално осигурање.

Члан 60.

Доприноси из члана 58. овог закона плаћају се у року који је законом који уређује порез на доходак грађана утврђен као рок за плаћање пореза по тим основама.

Доприноси из члана 59. овог закона плаћају се до 15. у месецу за претходни месец.

Доприноси из члана 11. овог закона плаћају се истовремено са исплатом уговорене накнаде, односно до петог у месецу за претходни месец ако се не остварује уговорена накнада.

Члан 61.

Утврђивање обавезе доприноса за лица која су се укључила у обавезно социјално осигурање врши надлежна организација за обавезно социјално осигурање, у складу са својим актом.

Члан 62.

Страни држављани који се налазе на школовању или стручном усавршавању на територији Републике дужни су да плате допринос за здравствено осигурање најкасније до дана уписа школске године, семестра, односно почетка другог облика стручног усавршавања, за тај период.

Образовна установа код које се страни држављани налазе на школовању или стручном усавршавању на територији Републике не може извршити упис тих лица на школовање, оверу семестра, односно одобрити други облик стручног усавршавања уколико не пружи доказ да су платили допринос за обавезно здравствено осигурање.

Начин плаћања доприноса из става 1. овог члана утврђује организација за обавезно здравствено осигурање својим актом.

Члан 63.

У случају када надлежна организација за обавезно социјално осигурање утврђује својство осигураника, из разлога што пријава на осигурање није поднета у року или из других разлога, у складу са законом, истовремено са утврђивањем својства осигураника утврђује и обавезу плаћања доприноса.

Члан 64.

Обвезници доприноса не могу бити ослобођени обавезе обрачунавања и плаћања доприноса.

Члан 65.

У погледу утврђивања, наплате и повраћаја доприноса, правних лекова, камате, казних одредаби и других питања која нису уређена овим законом, изузев одредаба које се односе на пореска ослобођења, олакшице и отпис, примењују се одговарајуће одредбе закона који уређује порез на доходак грађана, односно закона који уређује порески поступак и пореску администрацију, ако овим законом поједина питања нису друкчије уређена.

IX. ПОВРАЋАЈ ВИШЕ ПЛАЋЕНОГ ДОПРИНОСА И ПРЕСТАНАК ПЛАЋАЊА ДОПРИНОСА У ТОКУ ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ

Члан 66.

Обвезник доприноса који је сам платио допринос, односно коме је у његово име и у његову корист плаћен допринос из основне која прелази износ највише годишње основне за календарску годину има право на повраћај тако више плаћеног износа доприноса.

Право на повраћај више плаћеног износа доприноса у смислу става 1. овог члана утврђује се решењем Пореске управе, на захтев обвезника доприноса који се подноси на прописаном обрасцу.

Члан 67.

Обвезник доприноса по основу уговорене накнаде може у току текуће године на прописаном обрасцу поднети захтев за престанак обавезе плаћања доприноса по основу будуће уговорене накнаде у тој години, када основна доприноса који су плаћени по основу уговорене накнаде заједно са основницама доприноса који су плаћени по другим основима достигне износ процењене највише годишње основнице доприноса.

Процењену највишу годишњу основу доприноса из става 1. овог члана чини петоструки износ годишње зараде остварене по за- посленом у Републици у претходној години увећан за процењени раст зарада у текућој години.

Номинални износ процењене највише годишње основнице доприноса утврђује и објављује министар надлежан за послове финансија.

Решење о престанку обавезе плаћања доприноса по основу будуће уговорене накнаде у току текуће године доноси организација за обавезно социјално осигурање, у року од 15 дана од дана доношења документованог захтева обвезника.

Члан 68.

Министар надлежан за послове финансија, министар надлежан за послове рада, запошљавања и социјалне политике и министар надлежан за послове здравља споразумно ближе уређују услове, поступак и начин за повраћај више плаћеног доприноса и престанак обавезе плаћања доприноса по основу уговорене накнаде у току текуће године.

X. КОНТРОЛА ОБРАЧУНАВАЊА И ПЛАЋАЊА ДОПРИНОСА

Члан 69.

Контролу обрачунавања и плаћања доприноса врши Пореска управа, у складу са прописима који уређују порески поступак и пореску администрацију.

Члан 70.

Обвезник плаћања доприноса дужан је да о плаћеним доприносима обавештава Пореску управу, сагласно закону који уређује порески поступак и пореску администрацију, као и надлежне организације обавезног социјалног осигурања, сагласно прописима који уређују обавезно социјално осигурање.

Члан 71.

Пореска управа и организације обавезног социјалног осигурања дужни су да међусобно размењују податке о обвезницима доприноса, обвезницима обрачунавања и плаћања доприноса, основницама доприноса, износима задужених и наплаћених доприноса, као и друге службене податке везане за допринос.

Пореска управа дужна је да надлежним организацијама за обавезно социјално осигурање доставља обавештења, односно обрађене податке о утврђеним и наплаћеним доприносима за осигуранике самосталне делатности и осигуранике пољопривреднике, квартално, а најкасније 30 дана од дана истека квартала.

XI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 72.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако као послодавац или други исплатилац прихода истовремено са исплатом зараде или другог прихода, односно у прописаном року не обрачуна и не уплати или погрешно обрачуна и уплати допринос (чл. 51, 52, 53, 54, 55, 56, члан 57. став 1. и члан 60. став 3).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај предузетник, новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај одговорно лице у државном органу или органу јединице локалне самоуправе новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара.

Члан 73.

Новчаном казном од 2.500 до 250.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако не изврши уплату доприноса или уплату доприноса не изврши у прописаном року (члан 60. став 1).

Члан 74.

Новчаном казном од 2.500 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако не изврши уплату доприноса или уплату доприноса не изврши у прописаном року (члан 57. став 2, члан 60. ст. 1. и 2. и члан 62. став 1).

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 75.

Допринос за које је обавеза плаћања настала, односно доспела до дана почетка примене овог закона, обвезници плаћања доприноса су дужни да плате у складу са прописима који су важали до дана почетка примене овог закона.

Члан 76.

Послодавци који су до дана почетка примене овог закона извршили исплату дела зараде за претходни месец, а после почетка примене овог закона врше исплату другог дела или коначну исплату зараде за тај месец, дужни су да обрачун и плаћање доприноса код те исплате изврше у складу са овим законом.

Члан 77.

Даном почетка примене овог закона престају да важе:

1) члан 8. став 1, члан 151. тачка 2), члан 160. став 1. тачка 4), члан 170, члан 174. ст. 1, 4. и 5, чл. 175. до 182, чл. 184. до 190, чл. 192. до 194, чл. 196. до 200, члан 201. ст. 1, 3, 4. и 6, чл. 202. и 203, члан 205. и чл. 216. и 217. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС”, број 34/03);

2) члан 94. тач. 9) и 10), члан 100. став 1. тач. 5) и 6), чл. 108. до 108њ, члан 108п ст. 2. и 3. и чл. 108р, 108т, 125а и 125б Закона о здравственом осигурању („Службени гласник РС”, бр. 18/92, 26/93, 53/93, 67/93, 48/94, 25/96, 46/98, 54/99, 29/01, 18/02 и 80/02);

3) члан 65. став 1. тачка 4) и чл. 127. до 143. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, број 71/03).

Члан 78.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. септембра 2004. године.

2553

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИГРАМА НА СРЕЋУ**

Проглашава се Закон о играма на срећу, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на седници Шестог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2004. години, 23. јула 2004. године.

ПР број 45

У Београду, 24. јула 2004. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН**О ИГРАМА НА СРЕЋУ****И. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ****Предмет уређивања****Члан 1.**

Овим законом уређују се врсте, услови и начин приређивања игара на срећу, остваривање и припадност прихода остварених приређивањем игара на срећу, као и надзор над приређивањем игара на срећу.

Појам игара на срећу**Члан 2.**

Играма на срећу, у смислу овог закона, сматрају се игре у којима се учесницима, уз непосредну наплату или наплату посредним путем (преко обрачуна додатних телефонских импулса и сл.), пружа могућност да остваре добитак у новцу, стварима, услугама или правима, при чему крајњи исход игре не зависи само од знања или вештине учесника у игри, него и од случаја или неког неизвесног догађаја.

Квиз у којем крајњи исход зависи од случаја или неког неизвесног догађаја сматра се игром на срећу у смислу овог закона.

Квиз у којем крајњи исход зависи искључиво од знања учесника у игри на основу кога му се пружа могућност да оствари добитак у новцу, стварима, услугама или правима, не сматра се игром на срећу.

Однос према забавним играма**Члан 3.**

Играма на срећу, у смислу овог закона, не сматрају се забавне игре на рачунарима, симулаторима, видео-аутоматима, флиперицама и другим сличним направама, које се стављају у погон уз по-

моћ новца или жетона, као и пикадо, билијар и друге сличне игре, у којима се учествује уз наплату, а у којима учесник не може остварити добитак у новцу, стварима, услугама или правима, већ право на једну или више бесплатних игара исте врсте.

Забавне игре, у смислу става 1. овог члана, нису предмет уређивања овог закона.

Одређивање својства игре на срећу**Члан 4.**

У складу са овим законом могу се приређивати само игре на срећу које су уписане у каталог о врстама игара на срећу и за чије приређивање су донета правила игре.

Министарство надлежно за послове финансија (у даљем тексту: Министарство) одлучује да ли се нека игра односно квиз сматра игром на срећу у смислу овог закона.

Циљ приређивања и расподела средстава**Члан 5.**

Игре на срећу приређују се ради разоноде учесника, остваривања добитака у новцу, стварима, услугама или правима и остваривања дела средстава која су приход буџета Републике Србије (у даљем тексту: Република).

Део средстава који је приход буџета Републике у износу од 40% (у даљем тексту: наменска примања буџета), користи се за финансирање Црвеног крста Србије и других друштвених организација и удружења грађана које спроводе програме у циљу заштите и унапређења положаја особа са инвалидитетом, установа социјалне заштите, социјално-хуманитарних организација, спорта и локалне самоуправе.

Право на приређивање**Члан 6.**

Приређивање игара на срећу представља делатност од општег интереса за Републику.

Приређивање игара на срећу је право Републике, ако овим законом није друкчије предвиђено.

Република не гарантује за добитке које остваре учесници у играма на срећу.

Преношење права на приређивање**Члан 7.**

Република може, у складу са овим законом, пренети право на приређивање игара на срећу на правна лица са седиштем на територији Републике, као приређиваче игара.

Право приређивања игара на срећу из става 1. овог члана, у складу са законом, преноси се на основу:

- 1) дозволе;
- 2) одобрења;
- 3) сагласности.

Дозвола, одобрење, односно сагласност из става 2. овог члана не могу се пренети на треће лице.

Правила игре**Члан 8.**

За сваку врсту игре на срећу приликом достављања захтева за приређивање игре на срећу морају се приложити правила игре.

Министар надлежан за послове финансија (у даљем тексту: министар финансија) прописује ближе услове које правила морају да садрже и даје сагласност на њих.

Правила игре морају бити истакнута на видном месту у просторији у којој се игра приређује или објављена на други начин уређен овим законом.

Евиденција о добитницима и чување документације**Члан 9.**

Приређивач игре на срећу (у даљем тексту: приређивач) дужан је да води базу података о лицима која су остварила добитак, на начин који пропише министар финансија.

Електронске податке и осталу документацију, прописану овим законом, приређивач је дужан да чува најмање пет година.

Забране**Члан 10.**

Забрањено је приређивање и учествовање у играма на срећу супротно одредбама закона, као и:

1) учествовање у играма на срећу које се приређују у иностранству, за које се улози плаћају на територији Републике;

2) прикупљање улога у Републици за учествовање у играма на срећу које се приређују у иностранству;

3) продаја, уступање, издавање, оглашавање и свако друго представљање иностраних срећки и тикета (листића) за игре на срећу на територији Републике;

4) приређивање игара на срећу у слободним зонама;

5) забрањено је учествовање малолетних лица у посебним играма на срећу;

6) приређивање и учествовање у играма са пирамидалним карактером (ланци среће и сл.);

7) приређивање наградиних конкурса (у даљем тексту: наградне игре) у којима се награда исплаћује у новцу.

Изузетно од става 1. овог члана, допуштено је држање срећки и тикета (листића) иностраних игара на срећу ради личног учествовања у игри на срећу, ако су улози уплаћени у иностранству.

Забрањено је користити речи: лутрија, лото, бинго и називе других врста класичних игара на срећу у називу правног лица или предузетника, осим Државне лутрије Србије.

Управа за игре на срећу

Члан 11.

Образује се Управа за игре на срећу (у даљем тексту: Управа), као орган управе у саставу Министарства, за обављање послова државне управе у области игара на срећу.

Надлежности Управе

Члан 12.

Управа обавља следеће послове:

1) утврђује предлог каталога о врстама игара на срећу, који прописује министар финансија;

2) даје сагласност на одлуку Државне лутрије Србије о приређивању класичне игре на срећу;

3) спроводи поступак јавног позива и разматра понуде доспеле на јавни позив за дозволу за приређивање посебних игара на срећу у играчницама, у складу са поступком давања дозволе и обавља остале стручне послове у вези са давањем дозволе и припрема предлог Министарства Влади Републике Србије (у даљем тексту: Влада) за одузимање дозволе;

4) издаје и одузима одобрење односно сагласност за приређивање игре на срећу;

5) врши процену вредности наградног фонда за приређивање наградиних игара у роби и услугама;

6) припрема предлог уговора о међусобним правима и обавезама о приређивању класичних игара на срећу, који се закључује са Државном лутријом Србије;

7) налаже техничке и информатичке услове које приређивач мора да испуни и даје мишљење о њиховој испуњености;

8) издаје одобрење за промену простора у коме ће се приређивати игре у играчници, на аутоматима, односно кладионици или уплатном месту;

9) издаје и одузима одобрење за држање ризико – депозита за осигурање исплата добитка у складу са овим законом;

10) издаје дозволе за промотивне жетоне који се не могу откупити новцем;

11) одређује свог представника у комисијама за извлачење добитка у класичним играма на срећу;

12) издаје посебне ознаке које се истичу на улазу у играчницу, кладионицу или уплатно место кладионице;

13) издаје налепнице за аутомате и столове;

14) припрема нацрте подзаконских аката за спровођење одредаба овог закона;

15) одобрава промену места или дана извлачења добитака;

16) води евиденције о пословима из своје надлежности;

17) обавља и друге послове у складу са овим законом.

Министарство врши надзор над спровођењем одредаба овог закона, као и закона којим се уређује спречавање прања новца.

Министарство:

1. уређује начин, садржај и динамику подношења извештаја које достављају приређивачи;

2. уређује начин штампања срећки, листића и других хартија на којима се играју игре на срећу.

II. ВРСТЕ ИГАРА НА СРЕЋУ

Члан 13.

Игре на срећу из члана 2. овог закона јесу:

1) класичне игре на срећу (лутрија, спортска прогноза, лото, кено, томбола, фонто);

2) посебне игре на срећу;

3) наградне игре у роби и услугама.

Игре на срећу могу се организовати и путем интернета, телефона или на други начин путем телекомуникационих веза, у складу са овим законом.

Класичне игре на срећу

Члан 14.

Класичне игре на срећу су игре у којима учествује већи број учесника са намером да буду једини или делимични добитници унапред дефинисаног фонда добитка.

Класичне игре на срећу су:

1) лутрија, инстант-лутрија и друге сличне игре које за основу имају лутрију;

2) спортска прогноза (погађање исхода фудбалских и других спортских такмичења);

3) лото, кено и сличне игре;

4) томбола, бинго и друге сличне игре које за основу имају томболу;

5) фонто и друге сличне игре;

6) друге игре на срећу у смислу става 1. овог члана, садржане у каталогу о врстама игара на срећу.

Посебне игре на срећу

Члан 15.

Посебне игре на срећу су игре у којима учесници играју један против другог, или против приређивача и очекују добитак у зависности од висине улога и правила игре.

Посебне игре на срећу су:

1) игре које се приређују у играчницама (казинима), у којима играчи играју против играчнице или један против другог, на столу за игру са:

(1) куглицама;

(2) коцкицама;

(3) картама;

(4) другим сличним реквизитима.

2) игре које се приређују на аутоматима;

3) клађење на спортске и друге догађаје.

Наградне игре у роби и услугама

Члан 16.

Наградне игре у роби и услугама су игре које у рекламне и друге сврхе приређује правно лице, односно предузетник, у којима се учесницима пружа могућност да остваре награду у стварима или услугама.

III. НАМЕНСКА ПРИМАЊА БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ

Финансирање Црвеног крста Србије и других друштвених организација и удружења грађана које спровode програме у циљу заштите и унапређење положаја особа са инвалидитетом и социјално-хуманитарних организација, установа социјалне заштите, спорта и програма локалне самоуправе

Члан 17.

Наменска примања буџета и извршени издаци, ради остваривања циља из члана 5. став 2. овог закона, водиће се одвојено у оквиру главне књиге трезора на повезаним евиденционим контима (у даљем тексту: буџетски фондови).

Буџетски фондови се оснивају на неодређено време и њима управљају министарства надлежна за послове: социјалне заштите, просвете и спорта и државне управе и локалне самоуправе.

Извори финансирања буџетских фондова су:

1) апропријације обезбеђене у буџету за текућу годину;

2) накнаде за приређивање игара на срећу;

3) накнада за дозволу и накнада за добијено одобрење за приређивање посебних игара на срећу, односно сагласност за приређивање наградне игре у роби и услугама;

4) других извора.

Расподела прихода остварених по основу накнада

Члан 18.

Наменска примања буџета из члана 5. став 2. овог закона, распоређују се, у износу од по 20%, за финансирање Црвеног крста Србије, инвалидских организација и установа социјалне заштите, социјално-хуманитарних организација, спорта и локалне самоуправе.

IV. ПРАВО НА ПРИРЕЂИВАЊЕ ИГАРА НА СРЕЋУ

Право на приређивање класичних игара на срећу

Члан 19.

Право на приређивање класичних игара на срећу, има Државна лутрија Србије.

Државна лутрија Србије може, уз претходну сагласност Владе, да за приређивање одређених класичних игара на срећу ангажује одређена правна лица – оператере.

Оператерима, у смислу овог закона, сматрају се правна лица која пружају услуге Државној лутрији Србије у организовању појединих игара.

Државна лутрија Србије може да за продају срећака ангажује правна лица, предузетнике или физичка лица – агенте.

Међусобна права и обавезе између Државне лутрије Србије и оператера, односно агената регулишу се уговором.

Влада ће уредити начин и услове ангажовања оператера и агената из овог члана.

За исплату добитака код приређивања класичних игара на срећу јемчи Државна лутрија Србије.

Право на приређивање посебних игара на срећу

Члан 20.

Право на приређивање посебних игара на срећу у играчницама преноси се дозволом, коју даје Влада.

Право на приређивање посебних игара на срећу на аутоматима, као и право на приређивање клађења на спортске и друге догађаје, преноси се одобрењем које даје Управа.

За исплату добитака код посебних игара на срећу јемчи приређивач.

Право на приређивање наградних игара

Члан 21.

Право на приређивање наградних игара у роби и услугама преноси се сагласношћу коју даје Управа.

За исплату добитка у наградним играма јемчи приређивач.

Право на приређивање игара на срећу путем интернета и сл.

Члан 22.

Право на приређивање игара на срећу путем интернета, телефона или на други начин путем телекомуникационих веза има Државна лутрија Србије.

Државна лутрија Србије може, уз претходну сагласност Владе, да ангажује одређена правна лица – оператере ради организовања игре на срећу у смислу става 1. овог члана.

Међусобна права и обавезе између Државне лутрије Србије и оператера из става 2. овог члана регулишу се уговором, на који сагласност даје Влада.

За исплату добитака јемчи Државна лутрија Србије.

Право коришћења спортских догађаја

Члан 23.

Приређивач има право да за приређивање игара на срећу, користи спортске активности (спортске догађаје из спортских грана, које обухвата Олимпијски комитет Србије и Црне Горе, односно које су заступљене у Спортском савезу Србије), без накнаде и на неодређено време.

Обавезе приређивача у погледу спречавања прања новца

Члан 24.

Правна лица из чл. 19-21. овог закона дужна су да предузимају мере из закона којим се уређује спречавање прања новца и да своје евиденције воде у складу са захтевима органа надлежног за спречавање прања новца.

V. КЛАСИЧНЕ ИГРЕ НА СРЕЋУ

Одлука о приређивању

Члан 25.

Државна лутрија Србије дужна је да достави Управи одлуку о приређивању игре на срећу.

Одлука из става 1. овог члана садржи нарочито:

- 1) назив игре;
- 2) трајање игре;
- 3) правила игре;
- 4) анализу економских ефеката приређивања игре у складу са методологијом коју прописује министар финансија;

5) разлоге за престанак приређивања игре.

Управа даје сагласност на одлуку из ст. 1. и 2. овог члана и обавља надзор над спровођењем те одлуке.

Учесници

Члан 26.

Учесник у класичној игри на срећу је свако лице које испуњава услове за учествовање у одређеној игри на срећу (колу или серији), што се доказује поседовањем одређене срећке, листића или друге потврде о уплати или регистрацијом у централном компјутерском систему приређивача, у зависности од врсте игре у којој учествује, сагласно одговарајућим правилима игре.

Код класичних игара на срећу у којима се учествовање доказује поседовањем одговарајућег листића (лото и др.), учесник је лице чији је листић снимљен на микрофилм, магнетни медијум или је регистрован у централном компјутерском систему приређивача, ако је то предвиђено правилима игре.

Код класичних игара на срећу преко телекомуникацијских медија (фонто и др.), учесник је лице које је регистровано у централном компјутерском систему Државне лутрије Србије, у складу са правилима игре.

Правила

Члан 27.

Правила класичних игара на срећу садрже нарочито:

- 1) назив и седиште приређивача;
- 2) назив органа приређивача који је донео одлуку о приређивању игре, датум и број одлуке;
- 3) назив, опис и време трајања игре на срећу;
- 4) услове за учествовање у игри на срећу;
- 5) место приређивања игре, односно подручје на којем ће се обављати продаја срећака, односно примати уплате;
- 6) појединачну цену срећке, односно комбинације и крајњи рок за уплату улога за учествовање у игри;
- 7) количину и новчану вредност емисије срећака;
- 8) опис срећке, листића или картице, уз навођење текста који ће се на њима налазити;
- 9) износ фонда и врсту добитка;
- 10) начин и поступак извлачења, односно утврђивања добитка и надзор над извлачењем, односно утврђивањем добитка;
- 11) начин објављивања износа фонда добитака (осим за клађење) и резултата игре;
- 12) начин и рок исплате новчаних добитака, односно остваривања добитака друге врсте;
- 13) начин обавештавања учесника у игри о правилима игре;
- 14) поступак у случају отказивања извлачења, односно спортског или другог догађаја.

Правила класичних игара на срећу не могу се мењати ако је започела продаја срећки, листића или картица одређеног кола или серија, односно пријем улога.

Државна лутрија Србије је дужна да објави правила игре на срећу у дневној или недељној штампи пре почетка приређивања игре и омогући лицима заинтересованим за учешће у игри да се упознају са правилима на продајним (уплатним) местима.

Извлачење, односно утврђивање добитака

Члан 28.

У класичним играма на срећу извлачење, односно утврђивање добитака мора се обављати пред комисијом од најмање три члана, које именује приређивач.

Један члан комисије из става 1. овог члана је представник Управе.

Извлачење, односно утврђивање добитака је јавно.

ТВ извлачења добитака

Члан 29.

Државна лутрија Србије може, за све игре укупно, највише два пута недељно да организује извлачење добитака у телевизијском преносу.

Забрањује се индиректан телевизијски пренос извлачења добитака.

Промена места и дана извлачења добитака и отказ приређивача

Члан 30.

Управа може, из оправданих разлога и на захтев приређивача, одобрити промену места или дана извлачења добитака најдуже за 15 дана.

Државна лутрија Србије мора објавити промену места или дана извлачења добитака на исти начин на који се објављују и правила игре на срећу.

Ако се мења дан извлачења добитака из техничких разлога (нестанак струје, квар на бубњу за извлачење добитака и сл.), извлачење се наставља у року од 24 часа, а Државна лутрија Србије је дужна да о томе обавести Управу.

Ако се, у складу са одредбама ст. 1. и 2. овог члана, одложи дан извлачења добитака, Државна лутрија Србије може наставити са продајом срећки, листића или картица до новоутврђеног датума за извлачење.

Државна лутрија Србије може отказати приређивање игре на срећу, коло или серију поједине игре, за коју је започета продаја срећака, листића или картица, односно пријем улога, уз сагласност Управе, с тим што је дужна да врати учесницима новац од продајних срећки, листића или картица, односно уплаћених улога.

Записник

Члан 31.

Комисија из члана 28. овог закона сачињава записник о току извлачења, односно утврђивања добитака, који садржи нарочито: место, време и начин извлачења, број продатих листића или картица, податак о укупној уплати у том колу или серији, добитне комбинације и фонд добитака и примедбе учесника у игри.

Државна лутрија Србије доставља записник о току извлачења, односно утврђивања добитака Управи најкасније у року од седам дана од дана извлачења, односно утврђивања добитака.

Објављивање резултата игре на срећу

Члан 32.

Државна лутрија Србије је дужна да у штампи и на продајним местима објави резултате игре на срећу најкасније у року од седам дана од дана извлачења, односно утврђивања добитака.

Исплата добитака

Члан 33.

Исплата новчаног добитка, односно преузимање другог добитка у класичним играма на срећу обавља се у року одређеном правилима игре на срећу, а најкасније у року од 60 дана од дана објављивања резултата извлачења, односно утврђивања добитака.

После истека рока из става 1. овог члана, комисија из члана 28. овог закона утврђује који добитци у игри нису исплаћени, односно преузети и која је њихова вредност и о томе сачињава записник.

Ако добитник у класичним играма на срећу не затражи од приређивача исплату добитка поједине игре (кола, серије и сл.) у року из става 1. овог члана, износ добитка уплаћује се на консолидовани рачун трезора Републике (у даљем тексту: рачун трезора) и постаје приход Републике.

Записник из става 2. овог члана Државна лутрија Србије доставља Министарству најкасније у року од седам дана од дана истека рока за исплату, односно издавања добитка.

Државна лутрија Србије може објавити идентитет добитника само уз његову писмену сагласност.

Расподела средстава

Члан 34.

Из средстава остварених приређивањем класичних игара на срећу:

1. исплаћују се добитци учесницима у игри, у складу са одговарајућим правилима за сваку игру, а најмање 50% од укупне вредности емисије срећки, односно примљених уплата за учествовање у игри;

2. плаћа се накнада за приређивање класичних игара на срећу, чији приход служи за финансирање буџета Републике и намена из члана 5. став 2. овог закона;

3. приређивач остварује приход.

Накнада за приређивање

Члан 35.

Накнада за приређивање класичних игара на срећу износи 60% од укупне вредности примљених уплата за учествовање у игри по одбитку фонда добитака.

Државна лутрија Србије је дужна да обезбеди податке о основици за обрачун накнаде из става 1. овог члана, и то аналитички за сваку врсту игре на срећу посебно.

Државна лутрија Србије је дужна да накнаду из става 1. овог члана уплати на рачун трезора најкасније до петог у месецу за претходни месец.

VI. ПОСЕБНЕ ИГРЕ НА СРЕЋУ

1. Посебне игре на срећу у играчницама

Приређивачи игара

Члан 36.

Посебне игре на срећу у играчницама могу приређивати правна лица са седиштем на територији Републике, на основу дозволе, која су регистрована за обављање делатности коцке и клађења.

Број дозвола

Члан 37.

Влада може дати највише десет дозвола за приређивање игара на срећу у играчницама.

Дозвола из става 1. овог члана односи се на једну играчницу. Динамику давања дозвола утврђује Влада на предлог Министарства.

Ако се у простору одобреном за играчницу приређују игре на аутоматима, дозвола за приређивање посебних игара на срећу у играчници обухвата и одобрење за аутомате у простору играчнице, у складу са одредбама чл. 59-70. овог закона, а без обавезе поседовања најмање 100 аутомата.

У случају из става 4. овог члана примењују се одредбе овог закона које уређују приређивање игара на срећу – на аутоматима.

Основни капитал

Члан 38.

Дозволу за приређивање посебних игара на срећу у играчницама може добити правно лице које, поред испуњења осталих услова, има основни капитал који не може бити мањи од динарске противвредности од 1.000.000 евра обрачунате по званичном средњем курсу Народне Банке Србије (у даљем тексту: динарска противвредност), на дан добијања дозволе.

Основни капитал правног лица у висини из става 1. овог члана мора бити уписан у одговарајући регистар, у складу са прописима о регистрацији правних лица (у даљем тексту: одговарајући регистар).

Правно лице које је добило дозволу дужно је да у периоду важења дозволе одржава основни капитал у висини из става 1. овог члана.

Осигурање исплате добитка и најлакше јавних прихода

Члан 39.

Ради осигурања исплате добитка играчима и измирења обавеза по основу јавних прихода, приређивач посебних игара на срећу у играчницама мора у периоду за који је дата дозвола имати у банци са седиштем на територији Републике наменски депозит у износу од најмање 300.000 евра у динарској противвредности по играчници или поседовати банкарску гаранцију на тако утврђен износ.

Приређивач посебне игре на срећу у играчницама је дужан да у корист Републике преда овлашћење за располагање средствима наменског депозита из става 1. овог члана.

Приређивач посебне игре на срећу у играчницама мора свакога дана када се приређују игре обезбедити у благајни играчнице ризико-депозит у износу од најмање 50.000 евра динарске противвредности, на основу одобрења Управе.

Посебан давања дозволе

Члан 40.

Дозвола за приређивање посебних игара на срећу у играчницама даје се на основу јавног позива, објављеног у дневној штампи, на начин и по поступку који одреди Влада.

Уз пријаву на јавни позив за дозволу за приређивање посебних игара на срећу у играчницама достављају се:

- 1) подаци о називу и седишту правног лица;
- 2) решење о упису правног лица у одговарајући регистар са прилогом о висини основног капитала из члана 38. овог закона;
- 3) статут правног лица;
- 4) пословни план правног лица за период од најмање три године;
- 5) потврда надлежног државног органа да оснивач или члан правног лица из тачке 1. овог става, као и лице које у смислу закона којима се уређују области опорезивања дохотка грађана и добити предузећа има статус повезаног лица са учесником на јавном позиву, односно његовим оснивачем или чланом, није осуђиван за кривична дела предвиђена актом Владе, а у периоду од пет година који претходи подношењу пријаве;
- 6) предлог висине износа накнаде за дозволу;
- 7) банкарска гаранција за минимални износ накнаде за дозволу из тачке 6) овог става;
- 8) опис врсте и правила посебних игара на срећу које ће се приређивати;
- 9) подроби подаци о оснивачима правног лица.

Накнада из става 2. тачка 6) овог члана не може бити мања од динарске противвредности 500.000 евра на дан подношења пријаве на јавни позив.

Ближе услове за издавање дозволе утврђује Влада.

Стручне послове у вези са јавним позивом обавља Управа.

Рок важења дозволе

Члан 41.

Дозвола за приређивање посебних игара на срећу у играчницама даје се на рок од десет година.

По истеку рока из става 1. овог члана, дозвола се може продужити на начин и под условима из члана 40. овог закона.

Недојучињеност жалбе

Члан 42.

Против акта Владе донетог по јавном позиву из члана 40. овог закона не може се изјавити жалба, али се може покренути управни спор у року од 30 дана од дана пријема одлуке.

Уговор о преношењу права на приређивање посебних игара на срећу у играчницама

Члан 43.

Правно лице које је добило дозволу за приређивање посебних игара на срећу у играчницама закључује са Републиком уговор о преношењу права на приређивање игре на срећу.

Уговор из става 1. овог члана садржи податке о:

- 1) називу и седишту правног лица које је добило дозволу;
- 2) уплаћеној накнади за дозволу;
- 3) месту и адреси пословног простора у којем се приређују игре на срећу, броју столова и аутомата;
- 4) врсти игара на срећу које се могу приређивати у играчници;
- 5) датуму отпочињања приређивања игара на срећу;
- 6) осталим правима и обавезама уговорних страна.

Услов за закључивање уговора из става 1. овог члана јесу приложени докази о:

- 1) основном капиталу из члана 38. овог закона;
- 2) уплаћеној накнади за дозволу;
- 3) уплаћеном наменском депозиту и предатом овлашћењу у корист Републике, односно банкарској гаранцији из члана 39. став 1. овог закона;
- 4) обезбеђеном ризико-депозиту из члана 39. став 3. овог закона;
- 5) праву својине или праву коришћења на одговарајућим просторијама у којима ће се приређивати посебне игре на срећу.

Уговор о преношењу права на приређивање посебних игара на срећу у играчницама закључује се најкасније у року од 45 дана од дана доношења акта о давању дозволе.

Приређивач може приређивати само ону врсту игара на срећу за коју је добио дозволу и која је утврђена у уговору о преношењу права на приређивање посебних игара на срећу.

Уговор из става 1. овог члана, као и његове измене, у име Републике закључује министар финансија уз претходну сагласност Владе.

Пресељење играчнице

Члан 44.

Приређивач може поднети Управи захтев за пресељење играчнице на нову локацију, уз који се прилаже доказ о праву својине или праву коришћења на одговарајућим просторијама у којима ће се приређивати посебне игре на срећу, као и документација којом се потврђује испуњеност осталих услова из овог закона.

Пријављивање столова и аутомата за игре на срећу

Члан 45.

Приређивач је дужан да сваки сто и аутомат за игре на срећу пре стављања у употребу, пријави Управи најкасније 48 часова пре предузимања тих радњи.

Обавеза пријављивања из става 1. овог члана односи се и на повлачење из употребе или премештај столова, односно аутомата.

Обавеза обавештавања о престајанку права на приређивање посебних игара на срећу у играчницама

Члан 46.

Приређивач може отказати уговор о преношењу права на приређивање посебних игара на срећу у играчницама, под условом да је измирио све доспеле обавезе по основу јавних прихода и прима играчима.

Одузимање дозволе

Члан 47.

На предлог министра, Влада може донети акт о одузимању дозволе за приређивање посебних игара на срећу у играчницама, ако утврди да:

- 1) је приређивач престао да испуњава услове из чл. 38. и 39. овог закона;

2) је дозвола дата на основу неистинитих података;

3) приређивач није почео са радом у року утврђеном у уговору из члана 43. овог закона;

4) је приређивач прекинуо рад супротно одредбама овог закона;

5) приређивач не испуњава прописане техничке, информатичке и остале услове;

6) приређивач крши правила игара на срећу;

7) приређивач не плаћа доспеле обавезе по основу јавних прихода или не исплаћује добитке играчима;

8) приређивач не допушта или на други начин спречава надзор, прописан овим законом или отежава спровођење надзора;

9) приређивач нетачно приказује остварени промет;

10) приређивач позајмљује новац играчима;

11) приређивач крши друге одредбе уговора из члана 43. овог закона;

12) су наступиле чињенице због којих дозвола уопште не би била дата;

13) приређивач крши одредбе из овог закона које се односе на организовање игара на аутоматима, уколико у оквиру играчнице организује игре на аутоматима.

Доношењем акта из става 1. овог члана уговор о преношењу права на приређивање посебних игара на срећу у играчницама сматра се раскинутим.

Просторни услови

Члан 48.

Играчница мора бити уређена тако да простор за игру, као и простор за госте и особље играчнице буде целина.

Играчница мора имати респесијску службу ради обезбеђења идентификације лица која улазе (играчи, гости и др.) у играчницу.

Играчница се може организовати у посебним грађевинским објектима специјално уређеним за ту сврху или у угоститељским објектима у којима се пружају услуге смештаја од I до III категорије (означене са пет, четири или три звездице – хотел и апартманско насеље).

У играчници се мора налазити благајна, мењачница и одвојен и заштићен простор за чување новца, других вредности и документације из члана 49. овог закона.

Физички надзор над играчницом и заштитна играча

Члан 49.

Приређивач је дужан да обезбеди непрекидан аудио-видео надзор са снимањем над свим столовима и апаратима за игру и уласка – изласка у играчницу, као и надзор над играчима и посетиоцима, тако да се игра одвија у складу са одредбама овог закона.

Приређивач је дужан да документацију о непрекидном снимању чува десет дана, а по налогу Управе и дуже.

Подаци из документације из става 2. овог члана представљају пословну тајну, а приређивач их може саопштавати другим лицима, у складу са законом.

Приређивач је дужан да обезбеди телесну заштиту играчима и посетиоцима у играчници.

Ближе услове за спровођење надзора, чување документације и телесне заштите из ст. 1 – 4. овог члана прописује министар финансија.

Документација о непрекидном снимању представља интерну документацију приређивача. Приређивач је дужан да у случају контроле достави видео документацију надлежној Управи за период из става 2. овог члана, с тим што се Управа према овако примљеним видео снимцима мора односити као о пословној тајни нарочито по питању идентитета учесника у игри и сл.

Услови за улазак у играчницу

Члан 50.

Услове за улазак у просторије играчнице одређује приређивач. Приређивач може забранити улазак појединим лицима или групама лица, а да не наведе разлоге за то.

Играчима који у току игре на срећу прекрше правила игре, приређивач може забранити даље учествовање у играма.

Униформисана лица имају приступ у играчницу само за вршење своје службене дужности.

Улазак у играчнице дозвољен је пунолетним лицима уз обавезу приређивача да обезбеди трајну базу података (лични број или број пасоша, датум и време уласка и изласка из играчнице и др.).

Ближе елементе за трајну базу података одређује министар финансија.

Ако се основано верује да одређеном лицу приходи, односно имовинске прилике не допуштају или допуштају у ограниченој мери учествовање у играма на срећу, приређивач може трајно или на одређено време забранити улазак у играчницу, или ограничити број посета том лицу.

Посетиоцима и играчима није дозвољено уношење техничких помагала у играчницу, која би могла њима или другим учесницима да донесу предност у игри.

Ако се основано верује да неко лице уноси техничка помагала из става 8. овог члана, приређивач ће га удаљити из играчнице.

Посебни услови за зайослене

Члан 51.

За обављање одређених послова у играчницама, које прописује министар финансија, мора се имати лиценца.

Лиценцу из става 1. овог члана издаје односно прихвата Управа.

Министар финансија прописује услове за издавање, односно прихватање и одузимање лиценци из става 1. овог члана, као и садржину и начин вођења евиденције о издатим, прихваћеним и одузетим лиценцама.

Евиденцију из става 3. овог члана води Управа.

Обавезе зайослених

Члан 52.

Запосленима у играчницама забрањено је учествовање у играма које се приређују у тим играчницама.

Запослени у играчници дужни су да као пословну тајну чувају податке о играчима до којих су дошли приликом обављања посла, осим података за које је предвиђено пријављивање у складу са законом којим се уређује област спречавања прања новца и других података у складу са законом.

Напојница

Члан 53.

Запосленима у играчници забрањено је да од играча примају напојнице, поклоне, позајмице или друге погодности за себе или другог, као и да новчано помажу играче.

Изузетно од става 1. овог члана, играчи могу давати напојницу за вођење одређених посебних игара на срећу, остављајући новац у посебну кутију на столу за игру (cagnotte).

Средства по основу напојнице из става 2. овог члана не представљају део прихода приређивача већ средства намењена радницима приређивача и могу се, у складу са његовим општим актом, користити за исплату.

Уплаћавање накнаде за дозволу

Члан 54.

Накнада за добијену дозволу из члана 43. став 3. тачка 2) овог закона уплаћује се на рачун трезора, у року од 30 дана од дана пријема акта о давању дозволе, а приређивач не може почети са радом док не изврши уплату накнаде.

Накнада за приређивање игре

Члан 55.

Приређивач плаћа накнаду за приређивање сваке посебне игре на срећу у играчницама, у проценту и на прописану основицу. Основицу накнаде из става 1. овог члана чини:

1) код игара које учесници играју један против другог (покер, chemin de fer и др.) – вредност примљених уплата;

2) код осталих игара – разлика између вредности примљених уплата за учествовање у игри и исплаћених добитака играчима за поједину врсту игре, умањена за вредност промотивних жетона који се не могу откупити новцем, а играчница их издаје само уз дозволу Управе.

Вредност промотивног жетона не може бити већа од вредности најнижег износа жетона за играње на столовима у играчници који је прописан правилима игре одређене играчнице.

У основицу из става 2. овог члана не улазе приходи од улазница и напојница које се примају у складу са одредбама овог закона.

Накнада за приређивање посебних игара на срећу у играчницама утврђује се по стопи од 3% на основицу из става 2. тачка 1) овог члана, односно 25% на основицу из става 2. тачка 2) овог члана.

За аутомате у оквиру играчнице приређивач обрачунава и плаћа накнаду за приређивање у складу са чланом 69. овог закона.

Приређивач уплаћује накнаду из става 5. овог члана месечно као аконтацију на рачун трезора, најкасније до петог у месецу за претходни месец.

Евиденција о основицама накнада

Члан 56.

Приређивач је дужан да води евиденцију о основицама на основу којих обрачунава и плаћа накнаде за приређивање посебних игара на срећу.

Приређивач је дужан да води евиденцију о напојницама.

Евиденција из ст. 1. и 2. овог члана води се за сваки дан посебно по столу и за сваку врсту игара.

На основу података из евиденције из става 1. овог члана приређивач саставља месечни обрачун накнаде за приређивање за сваку врсту игара, односно стола посебно.

Месечни обрачун из става 4. овог члана доставља се Пореској управи до петог у месецу за претходни месец, заједно са доказом о уплати накнаде за приређивање.

Садржину евиденције и месечног обрачуна из ст. 1-5. овог члана прописује министар финансија.

Извештаји о извршеним улагањима и позајмицама

Члан 57.

Приређивач је дужан да до 15. јула, односно 15. јануара достави Управи преглед свих трошкова и извештај о извршеним улагањима у претходном полугодшту.

Приређивач је дужан да у року од 15 дана по истеку тромесечја достави Управи извештај о датим и примљеним, односно враћеним позајмицама у том периоду.

У извештају из става 2. овог члана, приређивач наводи: корисника, односно даваоца позајмице, износе, камату и друге услове позајмице, као и јемство или друге облике обезбеђења обавезе.

Образац извештаја из ст. 1. и 2. овог члана, као и начин састављања прегледа трошкова из става 1. овог члана, прописује министар финансија.

Ако на основу извештаја из ст. 1. и 2. овог члана Управа закључи да су наступиле чињенице због којих дозвола уопште не би била додељена, проследиће образложени предлог Влади да се дозвола одузме.

Приређивање игара на срећу на аутоматима у играчници

Члан 58.

Обавезе из овог закона које се односе на приређивање игара на срећу на аутоматима из чл. 59-70. овог закона, односе се и на приређивање игара на срећу на аутоматима у играчници.

2. Посебне игре на срећу на аутоматима

Приређивачи игара

Члан 59.

Посебне игре на срећу на аутоматима могу приређивати правна лица са седиштем на територији Републике регистрована за обављање делатности кошке и клађења, на основу одобрења.

Аутоматима се сматрају механичке, електронске или сличне справе на којима играчи, по уплати одређеног износа (у новцу и жетонима), имају могућност да остваре добитак.

Ако на једном аутомату истовремено могу да играју више играча, свако место за игру, у смислу овог закона, сматра се посебним аутоматом.

Основни капитал

Члан 60.

Одобрење за приређивање посебних игара на срећу на аутоматима може добити правно лице које, поред испуњења осталих услова, има основни капитал који не може бити мањи од динарске противвредности од 150.000 евра, на дан добијања одобрења.

Основни капитал правног лица у висини из става 1. овог члана мора бити уписан у одговарајући регистар.

Правно лице које је добило одобрење дужно је да у периоду важења одобрења одржава износ основног капитала у висини из става 1. овог члана.

Осигурање исплате добитака и најлађе јавних прихода

Члан 61.

Ради осигурања исплате добитака играчима и измирења обавеза по основу јавних прихода, приређивач посебних игара на срећу на аутоматима мора у периоду за који је одобрење дато имати у банци са седиштем на територији Републике наменски депозит у износу од 300 евра у динарској противвредности по аутомату или поседовати банкарску гаранцију на тако утврђен износ.

Приређивач посебне игре на срећу на аутоматима је дужан да у корист Републике преда овлашћење за располагање средствима наменског депозита из става 1. овог члана.

Приређивач посебних игара на срећу на аутоматима мора свакога дана у коме се приређује игра обезбедити ризико-депозит у благајни у износу од најмање 100 евра у динарској противвредности по аутомату, на основу одобрења Управе.

*Послужба давања одобрења***Члан 62.**

Уз захтев за добијање одобрења, предаје се следећа документација:

- 1) подаци о називу и седишту правног лица;
- 2) решење о упису у одговарајући регистар са прилогом о висини уписаног капитала који не може бити мањи од висине из члана 60. овог закона;
- 3) статут правног лица;
- 4) биланс стања и биланс успеха за претходну годину;
- 5) доказ о поседовању најмање 100 аутомата на територији Републике и њиховој локацији, у смислу члана 83. овог закона;
- 6) потврда надлежног државног органа да оснивач или члан правног лица из тачке 1. овог става, као и лица која у смислу закона којима се уређује опорезивање дохотка грађана и добити предузећа има статус повезаног лица са подносиоцем захтева за добијање одобрења, односно његовим оснивачем или чланом, није осуђиван за кривична дела предвиђена актом Владе, а у периоду од пет година који претходи подношењу пријаве;
- 7) потврда о обављеној контроли и испуњености информативних услова;
- 8) потврда о техничком прегледу из члана 86. у вези са чланом 84. став 1. овог закона;
- 9) опис врсте посебних игара на срећу;
- 10) правила за сваку врсту посебних игара на срећу која ће се приређивати.

Управа је дужна да у року од 15 дана од дана пријема захтева донесе решење по захтеву.

Министар финансија ближе одређује начин утврђивања испуњености услова из става 1. овог члана.

*Рок важења одобрења***Члан 63.**

Одобрење за приређивање игара на срећу на аутоматима даје се на три године и може се продужити, на начин и под условима из члана 62. овог закона.

Приређивач може поднети захтев за продужење одобрења најраније три месеца пре истека рока из става 1. овог члана.

Приређивач може отказати приређивање игара на аутоматима, под условом да је измирио све доспеле обавезе по основу јавних прихода и према играчима.

Ако у току важења одобрења дође до измене било којег услова из члана 62. став 1. овог закона, приређивач је дужан да обавести Управу и поднесе захтев за доношење допунског решења.

*Недоуцљивеност жалбе***Члан 64.**

Против решења по захтеву за одобрење за приређивање посебних игара на срећу не може се изјавити жалба, али се може покренути управни спор, у року од 30 дана од дана пријема решења.

*Пресјанак важења одобрења***Члан 65.**

Ако приређивач коме је одобрено да приређује посебне игре на срећу на аутоматима престане да испуњава услове прописане овим законом, Управа му одузима одобрење.

*Забрана за зайослене***Члан 66.**

Запосленима који раде у објекту у коме се налазе аутомати забрањено је учешће у играма на аутоматима.

*Пријављивање аутомаћа и локације***Члан 67.**

Приређивач је дужан да сваки аутомат за игре на срећу пријави Управи најкасније 48 часова пре стављања у употребу аутомата. Обавеза пријављивања из става 1. овог члана односи се и на повлачење из употребе или премештај аутомата.

*Накнада за одобрење***Члан 68.**

Приређивач плаћа накнаду за добијено одобрење за приређивање посебних игара на срећу на аутоматима у висини 180 евра годишње динарске противвредности по аутомату.

Накнада из става 1. овог члана уплаћује се на рачун трезора, у року од осам дана од дана пријема решења о одобрењу.

Накнада из става 1. овог члана уплаћује се и за сваки нови аутомат који се уводи у игру у току важења одобрења, сразмерно броју месеци до истека важења одобрења.

Накнада из става 3. овог члана уплаћује се на рачун трезора, у року од осам дана од дана пријема допунског решења о одобрењу.

Сразмера из става 3. овог члана рачуна се од наредног месеца од месеца у коме је донето решење о допуни одобрења.

*Накнада за приређивање игре***Члан 69.**

Приређивач плаћа аконтацију накнаде за приређивање игара на срећу на аутоматима, у висини од 35 евра месечно у динарској противвредности, по аутомату.

Накнада из става 1. уплаћује се на рачун трезора, најкасније до петог у месецу за претходни месец.

Ако приређивач оствари годишњи промет по аутомату већи од динарске противвредности 12.000 евра, дужан је да на износ оствареног промета преко 12.000 евра годишње у динарској противвредности плати накнаду за приређивање у висини од 5%.

Накнада из става 3. овог члана за претходну годину уплаћује се на рачун трезора најкасније до 15. јануара текуће године за претходну годину.

Приређивач је дужан да води евиденцију о оствареном промету по аутомату на основу којег утврђује накнаду из става 3. овог члана.

Начин вођења евиденције из става 5. овог члана прописује министар финансија.

*Информатички услови***Члан 70.**

Обавеза приређивача је да има једну јединствену ажуру базу података о уплатама и исплатама оствареним по сваком аутомату.

Приређивач је дужан да утврди локацију на којој ће водити јединствену базу података из става 1. овог члана и да је повеже са Управом преко телекомуникационе, односно рачунарске мреже телекомуникационог оператера на рачунарску мрежу Управе.

Повезивањем са Управом, приређивач ће извештавати Управу у електронској форми.

Трошкове имплементирања и ажурирања јединствене базе података из става 1. овог члана, извештавања, повезивања приређивача и рачунарске мреже Управе и услуга телекомуникационог оператера преко чије мреже се остварује ово повезивање, сноси приређивач.

За ажурност, квалитет, безбедност, заштиту и правилно чување података, као и за тачност података у извештајима које приређивач шаље Управи одговоран је приређивач.

Министар финансија ближе одређује услове из ст. 1-5. овог члана, и то:

- 1) ниво ажурности и минимални садржај базе података;
- 2) техничке и безбедносне услове за реализацију комуникације између приређивача и Управе;
- 3) садржај, стандарде, динамику и термине за извештавање.

3. Посебне игре на срећу – клађење*Клађење***Члан 71.**

Клађење је посебна игра на срећу у којој се учесник, на начин одређен правилима игре, клади на:

- 1) резултате појединачних или групних спортских такмичења;
- 2) одређени догађај у току спортског такмичења (број постигнутих голова, који ће тим први дати гол, који ће играч бити најбољи стрелац у току такмичења и сл.);
- 3) успех учесника у забавно-естрадном такмичењима;
- 4) успех учесника у изборима;
- 5) резултате коњичких трка и трка паса и других животиња;
- 6) друге догађаје.

Висина добитка утврђена је у тренутку уплате улога и касније се не може мењати, ни у случају каснијих измена квота.

Изузетно од става 2. овог члана, клађење на резултате трка из става 1. тачка 5) овог члана допуштено је и са променљивим квотама, уз сагласност Управе.

*Приређивачи игара***Члан 72.**

Посебне игре на срећу – клађења могу приређивати правна лица са седиштем на територији Републике, која су регистрована за обављање делатности коцке и клађења, на основу одобрења.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, клађење на резултате коњичких трка може приређивати само правно лице које, поред испуњења услова из става 1. овог члана, у свом саставу има хиподром, за такмичења која се одржавају на том хиподрому.

Клађење на резултате коњичких трка може приређивати и лице из става 1. овог члана, које о томе закључи уговор са лицем из става 2. овог члана.

Основни капитал

Члан 73.

Одобрење за приређивање посебних игара на срећу – клађења може добити правно лице које, поред испуњења осталих услова, има основни капитал који не може бити мањи од динарске противвредности од 150.000 евра, на дан добијања одобрења.

Основни капитал правног лица у висини из става 1. овог члана мора бити уписан у одговарајући регистар.

Правно лице које је добило одобрење дужно је да у периоду важења одобрења одржава износ основног капитала у висини из става 1. овог члана.

Осигурање исцлапне добитица и најлапне јавних прихода

Члан 74.

Ради осигурања исплате добитака играчима и измирења обавеза по основу јавних прихода, приређивач посебних игара на срећу – клађења мора у периоду за који је одобрење дато имати у банци са седиштем на територији Републике намески депозит у износу од 3.000 евра по уплатном месту у динарској противвредности или поседовати банкарску гаранцију на тако утврђен износ.

Приређивач посебне игре на срећу – клађења је дужан да у корист Републике преда овлашћење за располагање средствима намеског депозита из става 1. овог члана.

Приређивач посебних игара на срећу – клађења мора свакога дана у коме се приређују игре да обезбеди ризико-депозит у благајни у износу од најмање 150 евра динарске противвредности по уплатном месту, на основу одобрења Управе.

Посиуак давања одобрења

Члан 75.

Уз захтев за добијање одобрења, предаје се следећа документација:

- 1) подаци о називу и седишту правног лица;
  - 2) решење о упису у одговарајући регистар са прилогом о висини основног капитала из члана 73. овог закона;
  - 3) статут правног лица;
  - 4) биланс стања и биланс успеха за претходну годину;
  - 5) доказ о праву својине или праву коришћења на одговарајућим просторијама, у којима ће се приређивати посебне игре на срећу – клађења, с тим што број уплатних – исплатних места не може бити мањи од 30;
  - 6) доказ о локацији уплатних, односно исплатних места у смислу члана 83. овог закона;
  - 7) потврда надлежног државног органа да оснивач или члан правног лица из тачке 1. овог става, као и лице које у смислу закона којима се уређује област опорезивања дохотка грађана и добити предузећа има статус повезаног лица са подносиоцем захтева за добијање одобрења, односно његовим оснивачем или чланом, није осуђиван за кривична дела предвиђена актом Владе, а у периоду од пет година који претходи подношењу пријаве;
  - 8) потврда о обављеној контроли и испуњености информативних услова;
  - 9) опис врсте игара на срећу – клађења;
  - 10) правила за сваку врсту игара која ће се приређивати.
- Управа је дужна да, у року од 15 дана од дана пријема захтева донесе решење по захтеву.
- Министар финансија ближе уређује начин утврђивања испуњености услова из става 1. овог члана.

Рок важења одобрења

Члан 76.

Одобрење за приређивање клађења даје се на три године и може се продужити, на начин и под условима из члана 75. овог закона.

Приређивач може поднети захтев за продужење одобрења најраније три месеца пре истека рока из става 1. овог члана.

Приређивач може отказати приређивање клађења, под условом да је измирио све доспеле обавезе по основу јавних прихода и према играчима.

Ако у току важења одобрења дође до измене било којег услова из члана 75. став 1. овог закона приређивач је дужан да обавести Управу и поднесе захтев за доношење допунског решења.

Престанак важења одобрења

Члан 77.

Ако приређивач коме је одобрено да приређује посебне игре на срећу – клађење престане да испуњава услове прописане овим законом, Управа му одузима одобрење.

Забрана за зайослене

Члан 78.

Запосленима у кладионици забрањено је учешће у играма на срећу у тој кладионици.

Пријављивање промене броја уцлапних и исцлапних месца и локације

Члан 79.

Приређивач је дужан да свако отварање и затварање уплатног и исплатног места пријави Управи најкасније 48 часова пре отварања, односно затварања тог места.

Накнада за одобрење

Члан 80.

Приређивач плаћа накнаду за добијање одобрења за приређивање посебних игара на срећу – клађења у висини од 100 евра месечно у динарској противвредности, по уплатном месту.

Накнада из става 1. овог члана уплаћује се на рачун трезора, у року од осам дана од дана пријема решења о одобрењу, а за наредне месеце до петог у месецу за претходни месец у периоду важења одобрења.

Накнада из ст. 1. и 2. овог члана уплаћује се и за свако ново отворено уплатно место које се отвара, у периоду важења одобрења.

Накнада за приређивање игре

Члан 81.

Приређивач плаћа накнаду за приређивање игара на срећу клађења у висини од 5% на основу коју чини остварена уплата, с тим што износ накнаде не може бити мањи од динарске противвредности 500 евра месечно, по уплатном месту.

Накнада из става 1. овог члана уплаћује се на рачун трезора, најкасније до петог у месецу за претходни месец.

Приређивач је дужан да води евиденцију о оствареном промету за свако уплатно место на основу којег утврђује накнаду из става 1. овог члана.

Начин вођења евиденције из става 3. овог члана прописује министар финансија.

Информативни услови

Члан 82.

Свако уплатно место кладионице мора поседовати рачунар, односно рачунаром контролисани уређај за регистровање свих уплата и исплата, чије техничке и функционалне карактеристике ближе прописује министар финансија.

Обавеза приређивача је да има једну јединствену ажуру базу података о уплатама и исплатама оствареним на свим уплатним местима, која се ажурира на крају сваког дана. Минимални садржај базе података су сви елементи са уплатних, односно исплатних листића.

Приређивач је дужан да утврди локацију на којој ће водити јединствену базу података из става 2. овог члана и да је повеже са Управом преко телекомуникационе, односно рачунарске мреже телекомуникационог оператера на рачунарску мрежу Управе.

Повезивањем са Управом, приређивач ће извештавати Управу у електронској форми.

Трошкове имплементирања и ажурирања јединствене базе података из става 2. овог члана, извештавања, повезивања кладионице и рачунарске мреже Управе и услуге телекомуникационог оператера преко чије мреже се остварује ово повезивање, сноси приређивач.

За ажурност, квалитет, безбедност, заштиту и правилно чување података, као и за тачност података у извештајима које приређивач шаље Управи одговоран је приређивач.

Министар финансија ближе одређује услове из ст. 1-6. овог члана, и то:

- 1) ниво ажурности и минимални садржај базе података;
- 2) техничке и безбедносне услове за реализацију комуникације између приређивача и Управе;
- 3) садржај, стандарде, динамику и термине за извештавање.

4. Посебни услови за приређивање посебних игара на срећу

Услови локације

Члан 83.

Удаљеност аутомата и кладионица, односно уплатних места од образовних установа (основних и средњих школа) не може бити мања од 150 метара.

Услови техничке исправности

Члан 84.

Столови и аутомати за игре на срећу приликом стављања у употребу морају бити технички исправни.

Аутомати за игре на срећу који се стављају у употребу морају имати одговарајуће системе, који омогућавају евидентирање рада и бележење промета за сваки аутомат, у складу и на начин који пропише министар финансија.

Минимална висина исплате играчима

Члан 85.

Апарат за игре на срећу мора бити тако конструисан, односно подешен да на укупан број програмираних комбинација исплату играчима најмање 60% од вредности уплата.

Технички преглед

Члан 86.

Утврђивање техничке исправности (технички преглед) и правку аутомата за игре на срећу и столова, обављају правна лица овлашћена од стране министра финансија.

Овлашћење из става 1. овог члана могу добити она правна лица која не приређују игре на срећу и не изнајмљују аутомате и столове за игре на срећу и испуњавају услове у погледу опремљености за вршење техничког прегледа, које прописује министар финансија.

Уверење о техничкој исправности аутомата и столова за игре на срећу важи годину дана и мора се продужити пре истека тога рока.

Уверење о техничкој исправности аутомата за игре на срећу мора се обновити после замене програмске плоче аутомата, поправке аутомата и поновног стављања у употребу.

За аутомате и столове за игре на срећу који се први пут стављају у употребу, приређивач игре на срећу обавезан је да правном лицу из става 1. овог члана преда на увид гаранцију и уверење произвођача аутомата и столова да испуњавају међународне стандарде квалитета.

Технички преглед аутомата и столова за игре на срећу не сме се обавити ако није испуњен услов из става 5. овог члана.

Налепница и посебна ознака

Члан 87.

Столови и аутомати за игре на срећу могу бити у употреби ако је на њима на видном месту истакнута налепница за означавање и регистрацију, која садржи податке: о врсти стола односно апарата, приређивачу игре, локацији и о року у којем важи, као и серијски број.

Кладионице су обавезне да видно на сваком уплатном месту истакну налепницу за означавање и регистрацију, која садржи податке: о приређивачу, локацији, року у којем важи, као и серијски број.

Налепница за означавање и регистрацију столова и аутомата важи годину дана од дана издавања, док налепница за кладионице или уплатно место важи три године.

Налепницу из ст. 1. и 2. овог члана издаје Управа, о чему води евиденцију.

На улазу у сваку играчницу или кладионицу, односно уплатно место кладионице мора бити видно истакнута посебна ознака.

Управа издаје посебну ознаку из става 5. овог члана приређивачу који је добио дозволу, односно одобрење и који поднесе потврду да је измирио све доспеле обавезе по основу јавних прихода.

Посебна ознака из става 5. овог члана издаје се на рокове трајања дозволе, односно одобрења предвиђене за сваку врсту посебне игре на срећу.

Министар финансија прописује облик и садржину ознаке из става 5. овог члана.

VII. НАГРАДНЕ ИГРЕ У РОБИ И УСЛУГАМА

Приређивач

Члан 88.

Приређивач – правно лице или предузетник у току године може приредити највише четири наградне игре, а по претходно добијеној сагласности Управе за сваку наградну игру појединачно.

У захтеву за добијање сагласности из става 1. овог члана приређивач је дужан да наведе врсту и правила наградне игре, висину наградног фонда и дужину трајања наградне игре.

Министар финансија ближе одређује начин утврђивања испуњености услова из ст. 1. и 2. овог члана.

Приређивач који је добио сагласност за приређивање наградне игре дужан је да 30 дана пре отпочињања наградне игре објави правила игре у најмање једном дневном листу који се дистрибуира на целој територији Републике.

Изузетно од става 1. овог члана, државни орган, односно организација може у циљу побољшања примене одређеног прописа организовати наградну игру искључиво за ту намену.

За организовање наградне игре из става 5. овог члана Влада утврђује критеријуме и даје сагласност.

Поступак давања сагласности

Члан 89.

Уз захтев за добијање сагласности, предаје се следећа документација:

- 1) подаци о називу и седишту приређивача;
- 2) решење о упису у одговарајући регистар;
- 3) опис наградне игре;
- 4) правила наградне игре;
- 5) подаци о фонду добитака са спецификацијом награда;
- 6) подаци о условима за учествовање у наградној игри.

Министар финансија ближе прописује начин утврђивања испуњености услова из става 1. овог члана.

Рекламирање, оглашавање и коришћење телекомуникационе и друге мреже

Члан 90.

Правно лице, односно предузетник који врши рекламирање, оглашавање или на други начин приређивање игре чини доступно јавности, или који омогућава приређивачу коришћење телекомуникационих мрежа за учествовање у игри, не може пружити те услуге правном лицу које није добило сагласност Управе за приређивање наградне игре.

Накнада за приређивање игре

Члан 91.

Приређивач плаћа накнаду за приређивање наградне игре у висини 20% од укупне вредности наградног фонда.

Ако Управа оцени да вредност наградног фонда из става 1. овог члана не одговара тржишној вредности, има право да утврди тржишну вредност фонда добитака.

Накнада из става 1. овог члана уплаћује се на рачун трезора по пријему решења о сагласности за приређивање наградне игре, а пре отпочињања наградне игре.

Извештај о приређеној наградној игри

Члан 92.

По окончању наградне игре приређивач је дужан да у року од 15 дана обавести Управу о резултатима наградне игре.

Начин извештавања из става 1. овог члана ближе уређује министар финансија.

VIII. НАДЗОР

Овлашћења органа који обавља надзор

Члан 93.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона обавља Министарство.

Приређивачи игара на срећу дужани су да свакодневно омогуће непосредно и посредно обављање надзора над целокупним материјално-финансијским пословањем овлашћеном лицу из Министарства (у даљем тексту: овлашћено лице).

Приређивачи су дужни да омогуће овлашћеном лицу преглед просторија и увид у радње које су, непосредно или посредно, повезане са приређивањем игара на срећу, пословне књиге, извештаје, евиденције, софтвера и друга документа или податаке, на основу којих се може утврдити пословање приређивача.

Овлашћено лице може присуствовати отварању, обрачунавању и затварању столова и аутомата за игре на срећу у играчници, односно у просторијама са аутоматима, као и дневном обрачунавању благајне и другим радњама које су, непосредно или посредно, повезане са пословањем играчнице, аутомата, односно кладионице.

Овлашћеном лицу забрањено је учествовање у играма на срећу.

Привремено решење о забрани**Члан 94.**

Ако у обављању надзора овлашћено лице утврди да се игра на срећу приређује супротно одредбама овог закона, без одлагања донеће решење којим ће наложити отклањање утврђених неправилности, односно незаконитости.

Ако приређивач не поступи у складу са решењем из става 1. овог члана, извршиће се печатење играчнице, кладонице, као и привремено одузимање столова и аутомата за игре на срећу.

Решење из става 1. овог члана је коначно.

Трошкове привременог одузимања и складиштења столова и аутомата за игре на срећу сноси приређивач.

Надзор над утврђивањем и плаћањем накнада**Члан 95.**

Контролу утврђивања обавезе плаћања накнада из овог закона, као и других јавних прихода, врши надлежни порески орган, у складу са законом којим се уређује порески поступак и пореска администрација.

На доспелу, а неплаћену накнаду плаћа се камата, обрачуната у складу са одредбама закона којим се уређује порески поступак и пореска администрација.

IX. ОСНИВАЊЕ ДРЖАВНЕ ЛУТРИЈЕ СРБИЈЕ**Члан 96.**

Ради приређивања класичних игара на срећу и игара на срећу путем интернета, телефона или на други начин путем телекомуникационих веза, Република оснива Државну лутрију Србије.

Државна лутрија Србије може приређивати и друге игре на срећу, у складу са овим законом и оснивачким актом.

Акт о оснивању Државне лутрије Србије донеће Влада.

Основни капитал Државне лутрије Србије износи 1.000.000 евра у динарској противвредности који обезбеђује Република.

Државна лутрија Србије има директора, управни одбор који се састоји од пет чланова и надзорни одбор који се састоји од три члана.

Директора и чланове управног и надзорног одбора Државне лутрије Србије именује и разрешава Влада.

X. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**Кривично дело****Члан 97.**

Ко без дозволе, одобрења или сагласности надлежног органа приређује игре на срећу, казниће се за кривично дело казном затвора од најмање шест месеци до три године.

За покушај дела из става 1. овог члана казниће се.

Прекршаји**Члан 98.**

Новчаном казном у износу од 10.000 динара до 1.000.000 динара казниће се за прекршај Државна лутрија Србије и правно лице које:

1) дозволу, одобрење, односно сагласност пренесе на треће лице (члан 7. став 3);

2) правила игре не истакне на видном месту у просторији у којој се игра приређује или их не објави на други начин утврђен овим законом (члан 8. став 3);

3) не води базу података о лицима која су остварила добитак, на начин који пропише министар финансија (члан 9. став 1);

4) не чува најмање пет година електронске податке и осталу документацију прописану овим законом (члан 9. став 2);

5) поступи супротно забрани из члана 10. овог закона;

6) приређује игре на срећу путем интернета, телефона или на други начин путем телекомуникационих веза и сл. супротно члану 22. овог закона;

7) не јемчи за исплату добитака (чл. 19, 20, 21. и 22);

8) не предузима мере из закона којим се уређује спречавање прања новца и своје евиденције не води у складу са захтевима органа надлежног за спречавање прања новца (члан 24);

9) не достави Управи одлуку о приређивању игре на срећу (члан 25. став 1);

10) промени правила класичних игара након почетка продаје срећака, листића или картица одређеног кола или серије (члан 27. став 2);

11) не објави правила игре у дневној или недељној штампи пре почетка приређивања игре на срећу или не омогући лицима заинтересованим за учешће у игри да се упознају са правилима на продајним (уплатним) местима (члан 27. став 3);

12) не извлачи добитке пред комисијом од најмање три члана коју именује приређивач, или не извлачи добитке јавно (члан 28);

13) извлачи добитке у индиректном телевизијском преносу (члан 29. став 2);

14) не објави промену места или дана извлачења добитака на исти начин на који се објављују и правила игре на срећу, или не обавести Управу ако се мења дан извлачења добитака из техничких разлога (члан 30. ст. 2. и 3);

15) не врати учесницима новац од продатих срећака, листића или картица, односно уплаћених улога (члан 30. став 5);

16) не достави Управи записник о току извлачења, односно утврђивања добитака у року из члана 31. став 2. овог закона;

17) не објави резултате игре на срећу у штампи и на продајним местима, у року из члана 32. овог закона;

18) не исплати новчани добитак, односно не обезбеди преузимање другог добитка у класичним играма на срећу у прописаном року или не достави Управи записник у прописаном року (члан 33. ст. 1. и 4);

19) не обезбеди податке о основици за обрачун накнаде из члана 35. став 2. овог закона или не уплати накнаду на рачун трезора најкасније до петог у месецу за претходни месец у смислу члана 35. став 3. овог закона;

20) не одржава износ основног капитала из чл. 38, 60. и 73. овог закона у периоду важења дозволе, односно одобрења;

21) не поседује у банци са седиштем на територији Републике наменски депозит или банкарску гаранцију ради осигурања исплате добитака и измирења обавеза по основу јавних прихода из чл. 39, 61. и 74. овог закона;

22) не обезбеди ризико-депозит у благајни у износу из чл. 39, 61. и 74. овог закона;

23) не пријави Управи у прописаном року сваки сто и аутомат за игре на срећу пре стављања у употребу, повлачења из употребе или премештаја, односно свако уплатно место пре његовог отварања или затварања (чл. 45, 67. и 79);

24) не уреди простор у складу са чланом 48. овог закона;

25) не обезбеди непрекидан аудио-видео надзор са снимањем над свим столовима и апаратима за игру, као и надзор уласка – изласка у играчницу и надзор над играчима и посетиоцима (члан 49. став 1);

26) не чува документацију о непрекидном снимању у року из члана 49. став 2. овог закона;

27) не обезбеди телесну заштиту играчима и посетиоцима у складу са чланом 49. ст. 4. и 5. овог закона;

28) не поседује лиценцу за запослене из члана 51. став 1. овог закона;

29) омогући запосленима у играчници учествовање у играма које се приређују у тим играчницама (члан 52. став 1);

30) омогући запосленима да од играча примају напојнице, поклоне, позајмице или друге погодности за себе или другог или новчано помажу играче (члан 53. став 1);

31) вредност промотивног жетона увећа у односу на вредност најнижег износа жетона за играње на столовима у играчници који је прописан правилима игре (члан 55. став 3);

32) не плаћа накнаду за приређивање посебних игара на срећу у играчницама у прописаном износу, на прописан начин и у прописаном року (члан 55. ст. 5, 6, 7);

33) не води евиденцију о дневним основицама накнаде или не води евиденцију о напојницама за игре на срећу на основу које се обрачунава и плаћа накнада, на начин и под условима које пропише министар финансија (члан 56);

34) не доставља у прописаном року Управи преглед свих трошкова и извештај о извршеним улагањима, или не доставља Управи у прописаном року извештај о датим, примљеним или враћеним краткотрајним позајмицама и позајмицама (члан 57);

35) не обавести Управу уколико у току важења дозволе дође до измене било којег услова за приређивање игре на срећу (члан 63. став 4. и члан 76. став 4);

36) омогући запосленима учествовање у играма на срећу супротно чл. 66. и 78. овог закона;

37) не уплати накнаду за сваки нови аутомат који се уводи у току године у игру (члан 68. став 3);

38) не плаћа накнаду за приређивање посебних игара на аутоматима у прописаном износу, на прописан начин и у прописаном року (члан 69. ст. 1–5);

39) исплату играчу изврши супротно члану 71. став 2. овог закона;

40) не плаћа накнаду за добијање одобрења за приређивање посебних игара на срећу клађења у прописаном износу, на прописан начин и у прописаном року (члан 80. ст. 1–3);

41) не плаћа накнаду за приређивање посебних игара на срећу клађења у прописаном износу, на прописан начин и у прописаном року (члан 81. ст. 1 и 2);

42) не поседује, односно не обезбеди информатичке услове прописане у чл. 70. и 82. овог закона;

43) не испуни услове техничке исправности столова и аутомата за игре на срећу приликом стављања у употребу (члан 84);

44) апарат за игре на срећу не подеси да на укупан број програмираних комбинација исплаћује играчима најмање 60% од вредности уплата (члан 85);

45) не продужи уверење о техничкој исправности аутомата за игре на срећу и столова пре истека рока из уверења, или не обнови уверење после замене програмске плоче аутомата, поправке аутомата и поновног стављања у употребу (члан 86. ст. 3. и 4);

46) не истакне на видном месту налепницу и посебну ознаку сагласно члану 87. овог закона;

47) не објави правила игре у најмање једном дневном листу који се дистрибуира на целој територији Републике 30 дана пре отпочињања наградне игре (члан 88. став 4);

48) врши рекламирање, оглашавање или на други начин приређивање игре чини доступно јавности, или омогући приређивачу коришћење телекомуникационих мрежа за учествовање у игри, правном лицу које није добило сагласност Министарства за приређивање наградне игре (члан 90);

49) не плаћа накнаду за приређивање наградне игре у прописаном износу, на прописан начин и у прописаном року (члан 91);

50) не обавести Управу о резултатима наградне игре у року од 15 дана од дана окончања наградне игре (члан 92. став 1);

51) не омогући овлашћеном лицу обављање непосредно и посредно надзора над целокупним материјално-финансијским пословањем, или не омогући преглед просторија и увид у радње које су непосредно или посредно повезане са приређивањем игара на срећу, пословних књига, извештаја, евиденције, софтвера и других докумената и података на основу којих се може утврдити пословање приређивача (члан 93);

52) не изврши уплату сразмерног дела накнаде за дозволу или одобрење (члан 104. ст. 2, 3. и 4).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у Државној лутрији Србије и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 500 до 50.000 динара.

За радње из става 1. овог члана тач. 47), 48), 49) и 50) казниће се за прекршај предузетник новчаном казном од 5.000 до 500.000 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај физичко лице новчаном казном од 500 до 50.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана, новчаном казном која се наплаћује на лицу места, може се казнити одговорно лице у износу од 5.000, а правно лице у износу од 20.000 динара.

За радње из става 1. овог члана, поред новчане казне може се изрећи и заштитна мера одузимања предмета који су употребљени или су били намењени за извршење прекршаја, или су настали извршењем прекршаја.

За радње из става 1. овог члана, поред новчане казне може се изрећи и заштитна мера забране обављања делатности за правно лице и одговорном лицу да врши одређене послове у трајању од три месеца до једне године.

Исплата добитака и наплата јавних прихода из наменског депозита и банкарске гаранције

Члан 99.

У случају да против приређивача, односно одговорног лица у правном лицу – приређивачу буде покренут поступак за прекршаје из члана 98. став 1. тач. 1), 5), 19), 20), 21), 32), 37), 38), 40), 41) и 51) овог закона, уплаћени депозит, односно активирана банкарска гаранција из члана 39, 61. и 74. овог закона, постају приход буџета, на основу налога министра финансија.

Ако приређивач, односно одговорно лице буде ослобођен одговорности за прекршај, средства која су постала приход буџета враћају се.

Поступак активирања средстава, односно поступак враћања средстава ближе уређује министар финансија.

Члан 100.

Управа води прекршајни поступак и у првом степену доноси решење за прекршаје предвиђене овим законом.

Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба надлежном органу за прекршаје.

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 101.

Доспеле а неизмирене обавезе Друштвеног предузећа за приређивање игара на срећу Лутрија Србије, Београд, Друштвеног предузећа за приређивање игара на срећу – Лутрија Београда са

потпуном одговорношћу, Београд, предузећа „Народна лутрија” – Друштвеног предузећа за приређивање игара на срећу и забавних игара, радио дифузну делатност, трговину, туризам и угоститељство, Београд, и Југолутрије – Акционарског друштва за приређивање свих врста игара на срећу и забавних игара, Београд, утврђене у складу са Законом о играма на срећу („Службени гласник РС”, бр. 83/92, 39/93, 53/93, 67/93, 8/94, 45/94, 71/94, 25/99, 33/99 и 12/00), као и њихове доспеле а неизмирене обавезе по основу јавних прихода, осим обавеза по основу доприноса за обавезно социјално осигурање, на дан ступања на снагу овог закона постају обавезе ових предузећа према Републици Србији.

Потраживања Републике из става 1. овог члана конвертују се у власнички удео Републике у овим предузећима.

Министар финансија у року од 15 дана од дана ступања на снагу овог закона, обавестиће предузећа из става 1. овог члана о висини њихових обавеза према Републици и даће им писмени налог да у року од 30 дана од дана достављања налога, конвертују те обавезе у власнички удео Републике у тим предузећима и сагласно томе организују предузећа као друштва са ограниченом одговорношћу, с тим што Југолутрија – Акционарско друштво није у обавези да се организује као друштво са ограниченом одговорношћу.

Влада Републике Србије уредиће начин и поступак утврђивања удела Републике насталог конверзијом дуга предузећа из става 1. овог члана у власнички удео Републике у тим предузећима.

Предузећа из става 1. овог члана дужна су да најкасније у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона спроведу измену власничке структуре капитала код надлежног судског регистра.

Овлашћења Републике по основу удела из става 2. овог члана врши Државна лутрија Србије.

Члан 102.

Оснивачки акт из члана 96. став 3. овог закона донеће се у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Управни и надзорни одбор Државне лутрије Србије формираће се у року од 45 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 103.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о играма на срећу („Службени гласник РС”, бр. 83/92, 39/93, 53/93, 67/93, 8/94, 45/94, 71/94, 25/99, 33/99 и 12/00).

Ако су другим законима питања из области које уређује овај закон уређена на другачији начин, примењиваће се одредбе овог закона.

Члан 104.

Приређивачи игара на срећу који на дан ступања на снагу овог закона поседују важеће решење о давању дозволе за приређивање игара на срећу издато у складу са Законом о играма на срећу („Службени гласник РС”, бр. 83/92, 39/93, 53/93, 67/93, 8/94, 45/94, 71/94, 25/99, 33/99 и 12/00), настављају са радом у складу са одредбама тог закона, с тим што су дужни да се најкасније до 1. јануара 2005. године ускладе са одредбама овог закона.

Приређивачи из става 1. овог члана који поседују решења о давању дозволе за приређивање посебних игара на срећу у играчници дужни су да за период од дана ступања на снагу овог закона до истека рока важења тог решења уплате на рачун трезора сразмерни део накнаде за дозволу из члана 40. став 3. овог закона, најкасније у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Приређивачи из става 1. овог члана који поседују решење о давању дозволе за приређивање посебних игара на срећу на аутоматима дужни су да за период од дана ступања на снагу овог закона до истека рока важења тог решења уплате на рачун трезора сразмерни део накнаде за одобрење из члана 68. став 1. овог закона, најкасније у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Приређивачи из става 1. овог члана који поседују решење о давању дозволе за приређивање посебних игара на срећу – клађења (погањање резултата утакмица), дужни су да уплаћују на рачун трезора накнаду за одобрење у висини и на начин утврђен у члану 80. став 1. овог закона, почев од наредног месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 105.

Обавезе настале до дана ступања на снагу овог закона по основу пореза на промет услуга од приређивања игара на срећу обрачунаће се и платити по одредбама Закона о порезу на промет („Службени гласник РС”, бр. 22/01, 73/01, 80/02 и 70/03).

Одредбе чл. 19. и 22. овог закона примењиваће се по истеку 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 106.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

2554

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ**О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЛЕКОВИМА И МЕДИЦИНСКИМ СРЕДСТВИМА**

Проглашава се Закон о лековима и медицинским средствима, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на седници Шестог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2004. години, 23. јула 2004. године.

ПР број 46
У Београду, 24. јула 2004. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН**О ЛЕКОВИМА И МЕДИЦИНСКИМ СРЕДСТВИМА****І. УВОДНА ОДРЕДБА****Члан 1.**

Овим законом уређују се услови за производњу, промет и испитивање лекова и медицинских средстава који се употребљавају у хуманој и ветеринарској медицини, надзор у овим областима, оснива Агенција за лекове и медицинска средства Србије, утврђују услови и поступак за издавање дозвола за стављање у промет лекова и медицинских средстава и уређују се и друга питања од значаја за ову област.

ІІ. АГЕНЦИЈА ЗА ЛЕКОВЕ И МЕДИЦИНСКА СРЕДСТВА СРБИЈЕ**Члан 2.**

Ради обезбеђивања квалитетних, ефикасних, безбедних и доступних лекова и медицинских средстава, оснива се Агенција за лекове и медицинска средства Србије (у даљем тексту: Агенција).

Члан 3.

Агенција има својство правног лица са правима, обавезама и одговорностима утврђеним овим законом, прописима донетим за спровођење овог закона и статутом.

Агенција послује у складу са прописима о јавним службама.

Агенција има жиро рачун.

Седиште Агенције је у Београду.

Члан 4.

Средства за оснивање и почетак рада Агенције обезбеђују се из:

- 1) буџета Републике Србије;
- 2) донација, у складу са законом.

Члан 5.

Средства за рад Агенције обезбеђују се из сопствених прихода, и то из надокнада утврђених за обављање послова из надлежности Агенције, у складу са законом.

Члан 6.

Агенција је надлежна да:

- 1) издаје дозволе за стављање у промет лекова и медицинских средстава;
- 2) врши лабораторијску контролу квалитета лекова и медицинских средстава;
- 3) издаје дозволе за клиничка испитивања лекова и медицинских средстава и врши контролу спровођења клиничких испитивања;
- 4) прати нежељене реакције лекова и медицинских средстава;
- 5) издаје уверења о примени смерница Добре клиничке праксе у клиничким испитивањима лекова и медицинских средстава;
- 6) издаје уверења за потребе извоза лекова и медицинских средстава у складу са препорукама Светске здравствене организације;
- 7) одобрава увоз нерегистрованих лекова и медицинских средстава за лечење одређеног пацијента или групе пацијената и лекова или медицинских средстава за научна истраживања;
- 8) врши класификацију лекова и медицинских средстава;
- 9) врши прикупљање и обраду података о промету и потрошњи лекова и медицинских средстава;
- 10) даје информације и предлоге за рационално коришћење лекова и медицинских средстава;
- 11) врши повезивање у међународне мреже информација о лековима и медицинским средствима, као и повезивање са асоцијацијама агенција;
- 12) врши друге послове, у складу са законом.

Послове из става 1. тач. 1), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9) и 11) овог члана Агенција врши као поверене послове.

За извршавање послова из става 1. овог члана, у Агенцији се образују: Национална контролна лабораторија, Национални центар за праћење нежељених реакција лекова и медицинских средстава и Национални центар за информације о лековима и медицинским средствима.

У извршавању послова из става 1. тач. 1), 3), 5), 6) и 7) овог члана примењује се закон којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није друкчије одређено.

Члан 7.

Органи Агенције су: Управни одбор, Надзорни одбор и директор.

Агенција може имати и заменика директора.

Председника и чланове Управног одбора и Надзорног одбора, као и директора, односно заменика директора, именује и разрешава Влада Републике Србије на период од четири године а могу бити поново именовани највише за још један изборни период.

Лица из става 3. овог члана, као и њихови сродници у правој линији без обзира на степен сродства, побочни сродници закључно са другим степеном сродства, усвојилац или усвојеник, супружници и сродници по тазбини закључно са првим степеном сродства, не смеју, директно или преко трећег физичког или правног лица, имати учешћа као власници удела, акционари, запослени, учешће у органима управљања, лица под уговором, која врше послове саветовања, заступања, представљања и сл. у правном лицу које обавља делатност производње, израде галенских лекова, промета и испитивања лекова и медицинских средстава, односно не смеју обављати ову делатност као предузетници, о чему лица из става 3. овог члана, потписују изјаву ради спречавања сукоба приватног и јавног интереса.

Члан 8.

Управни одбор има председника и четири члана, од којих је један из реда запослених у Агенцији.

Управни одбор:

- 1) доноси статут Агенције;
- 2) доноси годишњи програм рада;
- 3) доноси финансијски план;
- 4) усваја годишњи извештај о раду и пословању, као и завршни рачун;
- 5) доноси опште акте утврђене законом и статутом;
- 6) доноси кодекс понашања запослених у Агенцији;
- 7) обавља и друге послове утврђене законом и статутом.

Управни одбор подноси извештај о раду и финансијском пословању Агенције са годишњим обрачуном Влади Републике Србије, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

Члан 9.

Надзорни одбор има председника и два члана, од којих је један из реда запослених у Агенцији.

Надзорни одбор:

- 1) разматра годишњи и шестомесечни извештај о раду и пословању Агенције и завршни рачун;
- 2) врши увид у спровођење закона и других прописа у вези са финансијским пословањем Агенције;
- 3) врши увид у спровођење одлука Управног одбора;
- 4) обавља друге послове утврђене законом и статутом.

О резултатима извршеног надзора, Надзорни одбор најмање два пута годишње извештава директора и Управни одбор, као и министарство надлежно за послове здравља, а за лекове који се употребљавају искључиво у ветеринарској медицини, министарство надлежно за послове ветерине.

Члан 10.

Директор:

- 1) организује и руководи радом Агенције;
- 2) доноси одлуке, односно управне акте из надлежности Агенције, осим одлука које доноси Управни одбор;
- 3) заступа и представља Агенцију;
- 4) одговара за законитост рада, као и за стручни рад Агенције;
- 5) извршава одлуке Управног одбора и предузима мере за њихово спровођење;
- 6) предлаже акте које доноси Управни одбор;
- 7) доноси акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Агенцији;
- 8) предлаже програм рада Агенције;
- 9) обавља и друге послове утврђене законом и статутом.

Избор директора Агенције врши се на основу конкурса за именовање директора који расписује министар надлежан за послове здравља.

Влада Републике Србије именује директора Агенције на основу предлога министра надлежног за послове здравља.

Заменика директора Агенције Влада Републике Србије именује под условима из ст. 2. и 3. овог члана.

Министар надлежан за послове здравља даје сагласност на акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Агенцији из става 1. тачка 7) овог члана.

Члан 11.

Влада Републике Србије разрешиће директора, односно заменика директора, пре истека мандата:

- 1) ако сам писмено затражи разрешење;
- 2) ако је против тог лица покренут кривични поступак за дело које га чини недостојним за обављање те функције;
- 3) ако нестручно или несавесно обавља функцију, односно поступа супротно одредбама закона;
- 4) ако поступа супротно одредбама члана 7. став 4. овог закона;
- 5) ако злоупотреби посебна права која му припадају у обављању послова директора, односно заменика директора;
- 6) ако користи, ради стицања своје или туђе користи или nanoшења штете другом правном или физичком лицу, знања и обавештења до којих је дошао у обављању послова директора, односно заменика директора, ако она нису доступна јавности;
- 7) ако стекне услове за престанак радног односа, у складу са законом;
- 8) из других разлога утврђених законом и статутом.

Члан 12.

Општи акти Агенције су: статут, правилници и други општи акти.

Статут је основни општи акт Агенције.

Управни одбор доноси статут, на који сагласност даје Влада Републике Србије.

Статутом Агенције уређује се делатност Агенције, унутрашња организација, послови и рад саветодавних и стручних тела Агенције, управљање, пословање, органи и њихови послови, услови за именовање директора, односно заменика директора, као и друга питања од значаја за рад Агенције.

Статут Агенције објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 13.

Послови Агенције из члана 6. овог закона обављају се у: фармацеутском сектору, медицинском сектору, ветеринарском сектору, сектору за медицинска средства, сектору за информације и административном сектору.

У Агенцији се могу организовати и други сектори у складу са законом и статутом.

У погледу права, обавеза и одговорности на запослене у Агенцији примењује се закон којим се уређује рад, колективни уговор и уговор о раду, ако овим законом није друкчије одређено.

На запослене у Агенцији, који обављају послове из члана 6. став 2. овог закона, примењује се закон којим се уређује државна управа у делу који се односи на полагање стручног испита.

Ради забране конкуренције и спречавања сукоба приватног и јавног интереса, уговором о раду утврђује се послови које запослени у Агенцији не може обављати у своје име и за свој рачун, као и у име и за рачун другог правног или физичког лица.

Ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене уговором о раду из става 5. овог члана, послодавац може запосленом да откаже уговор о раду.

Члан 14.

Агенција, уз претходну сагласност министра надлежног за послове здравља, из реда истакнутих стручњака, именује чланове саветодавних комисија Агенције за: стављање у промет лекова; стављање у промет медицинских средстава; процену клиничких испитивања; процену безбедности лекова и медицинских средстава (фармаковигиланца); и за ветеринарске лекове уз претходну сагласност министра надлежног за послове ветерине.

За чланове комисије из става 1. овог члана могу се именовати лица која испуњавају услове из члана 7. став 4. овог закона.

Чланови комисија из става 1. овог члана у свом раду не могу представљати, нити заступати интерес заинтересованих правних или физичких лица у поступку производње, израде галенских лекова, испитивања, контроле и промета лекова и медицинских средстава, о чему потписују изјаву ради спречавања сукоба приватног и јавног интереса.

Чланови комисија из става 1. овог члана не могу учествовати у поступку припреме документације за издавање дозволе за стављање лека или медицинског средства у промет, као и извештаја о процени документације.

Трошкови рада комисија из става 1. овог члана обезбеђују се из средстава Агенције.

Члан 15.

Агенција, уз претходну сагласност министра надлежног за послове здравља, утврђује листу стручњака за област лекова и медицинских средстава, ради процене лекова и медицинских средстава, односно испитивања квалитета, безбедности и ефикасности лекова и медицинских средстава, а за ветеринарске лекове уз претходну сагласност министра надлежног за послове ветерине.

Лица из става 1. овог члана потписују изјаву о непостојању сукоба приватног и јавног интереса у пословима које обављају за Агенцију, у складу са чланом 7. став 4. и чланом 14. ст. 3. и 4. овог закона.

Трошкови рада стручњака из става 1. овог члана обезбеђују се из средстава Агенције.

Члан 16.

Агенција за свој рад одговара Влади Републике Србије, у складу са законом.

Министарство надлежно за послове здравља врши надзор над законитошћу рада и аката Агенције, као и надзор над стручним радом Агенције, а за лекове који се употребљавају искључиво у ветеринарској медицини надзор над законитошћу рада и аката, као и надзор над стручним радом Агенције врши министарство надлежно за послове ветерине.

Министарства из става 2. овог члана могу предузимати мере прописане законом којим се уређује државна управа у односу на послове које Агенција обавља као поверене послове из члана 6. став 2. овог закона.

Агенција најмање два пута годишње подноси извештај о раду и финансијском пословању министарству надлежном за послове здравља, које у року од 15 дана од дана пријема извештаја обавештава Владу Републике Србије, а на захтев Владе Републике Србије и министарства надлежног за послове здравља – Агенција је дужна да подноси и друге извештаје.

За лекове који се употребљавају искључиво у ветеринарској медицини, Агенција подноси посебне извештаје из става 4. овог члана, министарству надлежном за послове ветерине.

Члан 17.

На акте које Агенција доноси у складу са овим законом може се изјавити жалба министарству надлежном за послове здравља.

На акте Агенције који се односе на поступак добијања, измене или допуне дозволе за стављање у промет лекова и медицинских средстава, као и на одобрење за клиничко испитивање лекова и медицинских средстава, који се искључиво употребљавају у ветеринарској медицини – жалба се може изјавити министарству надлежном за послове ветерине.

Решења из ст. 1. и 2. овог члана коначна су.

Против решења из става 3. овог члана може се покренути управни спор.

Члан 18.

Министарство надлежно за послове здравља у вршењу послова одређених овим законом сарађује са министарством надлежним за послове ветерине у вези са лековима који се искључиво употребљавају у ветеринарској медицини.

Надлежним министарством, у смислу овог закона, сматра се министарство надлежно за послове здравља, односно министарство надлежно за послове ветерине – за лекове који се употребљавају искључиво у ветеринарској медицини.

Члан 19.

Агенцији припадају надокнаде за обављање следећих послова:

1) издавање дозвола за стављање у промет лекова и медицинских средстава, као и измене, допуне и обнове дозвола за стављање у промет лекова и медицинских средстава;

2) издавање дозволе за клиничко испитивање лекова и медицинских средстава;

3) контролу квалитета лекова и медицинских средстава;

4) издавање уверења о примени смерница Добре клиничке праксе у клиничким испитивањима лекова и медицинских средстава;

5) издавање уверења за потребе извоза лекова и медицинских средстава;

6) одобравање увоза нерегистрованих лекова и медицинских средстава;

7) издавање мишљења са оценом документације за добијање дозвола за стављање лекова и медицинских средстава у промет, као и других стручних мишљења из надлежности Агенције;

8) издавање потврде о квалитету лека и медицинског средства, у случајевима из члана 86. ст. 4. и 7. овог закона.

Надокнаде из става 1. овог члана плаћа подносилац захтева. Начин плаћања надокнада, као и висину надокнада, које одговарају стварним трошковима извршених послова, утврђује Агенција.

Влада Републике Србије даје сагласност на акт Агенције из става 3. овог члана.

Акт Агенције из става 3. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

III. ЛЕКОВИ

Члан 20.

Лек је производ који садржи супстанцу или комбинацију супстанци произведених и намењених за лечење или спречавање болести код људи или животиња, постављање дијагнозе, побољшање или промене физиолошких функција, као и за постизање других медицински оправданих циљева.

Супстанца из става 1. овог члана може бити:

- 1) хуманог порекла (крв, деривати крви и производи од крви);
- 2) животињског порекла (животиње, делови органа, ћелије, секрет, отрови, екстракти, крв и производи од крви);
- 3) биљног порекла (биљке, делови биљака, секрет, екстракти);
- 4) микробиолошког порекла (микроорганизми и генетски модификовани организми);
- 5) хемијског порекла (елементи, хемијске супстанце које се у природи налазе у датом облику, хемијски производи добијени хемијским процесима).

Агенција објављује списак производа који се у смислу овог члана могу сматрати лековима на основу стручних и научних сазнања.

Крв и компоненте крви намењене за трансфузију, не сматрају се леком у смислу овог закона.

Члан 21.

Готов лек, у смислу овог закона, јесте лек који се ставља у промет у одређеној јачини, облику и паковању, и под заштићеним именом или интернационалним незаштићеним именом.

Готов лек под посебним трговачким именом које је одредио произвођач, означава се, издаје, односно продаје као лек са заштићеним именом.

Готов лек се може издавати, односно продавати и под интернационалним незаштићеним именом (INN) које је дефинисала Светска здравствена организација, са именом произвођача.

Члан 22.

Магистрални лек је лек израђен у апотеци на основу рецепта (формуле) за одређеног пацијента – корисника.

Галенски лек је лек израђен у галенској лабораторији апотеке у складу са важећим фармакопејама или важећим магистралним формулама и намењен је за издавање или продају пацијентима-корисницима те апотеке.

Члан 23.

Ветеринарски лек је лек у смислу чл. 20, 21. и 22. овог закона, намењен за употребу само код животиња.

Члан 24.

Под леком у смислу овог закона сматра се, и:

- 1) лек из крви произведен из хумане или животињске крви;
- 2) имунолошки лек за хуману и ветеринарску медицину (сериуми, вакцине, специфични и неспецифични имуноглобулини, токсини и алергени);
- 3) радиофармацеутски лек, готов лек или лек припремљен пред непосредну употребу, а садржи један или више радионуклида намењених за медицинску примену.

Члан 25.

Традиционални лек је лек који може бити заснован на научним принципима, и израз је традиције или других традиционалних терапијских приступа (традиционални биљни лекови и други).

Услов за добијање дозволе за стављање у промет, производњу, промет, контролу, праћење нежељених реакција, оглашавање и обележавање лекова из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове здравља.

Члан 26.

Хомеопатски лек, у смислу овог закона, јесте лек израђен од производа, супстанци или једињења, који чине хомеопатске сировине у складу са хомеопатским поступком израде, по методама европске фармакопеје или фармакопеја важећим у некој од земаља Европске уније.

Услов за добијање дозволе за стављање у промет, производњу, промет, контролу, праћење нежељених реакција, оглашавање и обележавање лекова из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове здравља.

Члан 27.

Премикс је фармацеутски облик ветеринарског лека намењен за мешање са храном или водом за животиње.

Члан 28.

Изрази употребљени у овом закону, ако није друкчије одређено, имају следеће значење:

1) Производња је процес који обухвата набавку сировина, израду производа, контролу у процесу производње, контролу серије производа, паковање и обележавање готовог производа;

2) Добра произвођачка пракса (GMP) представља систем смерница за обезбеђење квалитета који се односи на организовање, спровођење надзора и контролу квалитета производње лекова. Добра контролна лабораторијска пракса је део добре произвођачке праксе којом се врши контрола квалитета лекова;

3) Добра пракса у дистрибуцији (GDP) представља систем смерница за обезбеђење квалитета који се односи на организовање, спровођење надзора у дистрибуцији лекова од произвођача до крајњег корисника;

4) Добра клиничка пракса у клиничком испитивању (GCP) представља систем смерница за обезбеђење квалитета при планирању и спровођењу клиничких испитивања ради добијања валидних клиничких закључака уз одговарајућу заштиту учесника у испитивањима;

5) Добра лабораторијска пракса (GLP) представља систем смерница за обезбеђење квалитета у организовању и спровођењу лабораторијског рада у предклиничким испитивањима;

6) Фармакопеја је збирка прописаних норми и стандарда за супстанце и израду лекова којима се одређује њихова идентификација, карактеристике, квалитет, начин припремања и анализа;

7) Фармацеутски облик је облик лека погодан за примену (таблета, капсула, маст, раствор за инјекције, премикс итд.);

8) Обезбеђење квалитета представља следиви процес којим се квалитет уводи у све фазе производње, укључујући и систем документованог праћења свих састојака и појединачног производног процеса, односно контролу квалитета, која обухвата све контроле у односу на квалитет лека. Контрола квалитета се остварује у производном процесу (на почетку и током процеса), на готовом производу (серијама производа) и на узорцима узетим из промета (контрола после стављања у промет);

9) Унутрашње паковање лека је паковање са којим је лек у непосредном контакту;

10) Спољње паковање лека је амбалажа у којој се налази унутрашње паковање лека;

11) Суштински слични лекови су лекови који имају исти квалитативни и квантитативни састав активне лековите супстанце у истом фармацеутском облику са доказаном биорасположивошћу, односно биоеквиваленцијом са леком који се користи за поређење;

12) Дозвола за стављање лека у промет је документ којим Агенција потврђује да су сви захтеви за стављање у промет лека испуњени и да лек може бити у промету;

13) Носилац дозволе за стављање лека у промет је произвођач са седиштем у Републици Србији или заступник, односно представник произвођача који имају седиште у Републици Србији који заступа односно представља произвођача у поступку добијања дозволе за стављање лека у промет;

14) Нежељена реакција лека подразумева штетљиву и ненамерно изазвану реакцију која се може појавити при прописаној примени лека;

15) Фармаковигиланца је процес који се користи за идентификовање, праћење и реаговање на нове налазе у погледу ризика у вези са употребом лекова или њихове интеракције са другим производима или супстанцама;

16) Истраживач у клиничком испитивању је доктор медицине, доктор стоматологије или дипломирани ветеринар који је непосредно укључен и одговоран за лечење и негу пацијената или учесника у испитивању и одговоран је за спровођење клиничког испитивања;

17) Спонзор клиничког испитивања је појединац или правно лице које преузима одговорност за започињање, спровођење, односно финансирање клиничког испитивања;

18) Каренца је временски период који мора да протекне од последњег давања лека животињама, па до тренутка када лечена животиња и њени производи могу да се користе у ланцу исхране;

19) Максимални ниво резидуа (MRL) је највећа дозвољена концентрација лека присутна у траговима у намирницама добијеним од лечених животиња;

20) Сажетак карактеристика лека (SPC) је документ произвођача који садржи основне информације о леку и обавезан је део документације за добијање дозволе за стављање лека у промет;

21) Физичко лице је предузетник који обавља делатност, у складу са законом;

22) Упутство за пацијента – корисника је документ који садржи основне информације о леку и како се лек правилно користи и мора бити написан јасним и разумљивим језиком.

Члан 29.

Правна лица која производе, врше промет, испитују и контролишу лекове, односно израђују галенске лекове морају испуњавати услове за производњу, промет, испитивање, контролу лекова, односно израду галенских лекова, прописане овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона, као и поступати у складу са смерницама Добре произвођачке праксе, Добре лабораторијске праксе, Добре клиничке праксе у клиничком испитивању и Добре праксе у дистрибуцији.

Смернице Добре произвођачке праксе, Добре лабораторијске праксе, Добре клиничке праксе у клиничком испитивању и Добре праксе у дистрибуцији из става 1. овог члана објављује министарство надлежно за послове здравља у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Смернице Добре клиничке праксе у клиничким испитивањима за лекове који се употребљавају искључиво у ветеринарској медицини објављује министарство надлежно за послове ветерине у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 30.

Лекови се могу издавати, односно продавати под условима:

- 1) да су произведени од стране произвођача који има дозволу за производњу или да су израђени у апотеци у складу са законом;
- 2) да су произведени у складу са смерницама Добре произвођачке праксе;
- 3) да имају дозволу за стављање у промет издату под условима прописаним овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона;
- 4) да су обележени у промету по одредбама овог закона и прописима донетим за спровођење овог закона.

Члан 31.

Забрањена је производња и промет лекова:

- 1) за које није издата дозвола за стављање у промет;
- 2) које је произвело правно лице које нема дозволу за производњу, односно израду лекова у апотеци;
- 3) који нису обележени по одредбама овог закона;
- 4) који немају одговарајућу документацију о квалитету;
- 5) којима је истекао рок употребе означен на паковању или је утврђена неисправност у погледу њиховог прописаног квалитета.

Забрањено је издавање и продаја лекова ван апотеке.

Изузетно од става 2. овог члана дипломирани ветеринар може продати лек неопходан за непосредно лечење животиња, а који је набављен преко апотеке, у складу са законом.

Дозвола за стављање готовог лека у промет**Члан 32.**

Ради добијања дозволе за стављање готовог лека у промет, лек мора бити фармацеутски (хемијско-фармацеутско-биолошки), фармаколошко-токсиколошки и клинички испитан.

Произвођач је одговоран за спровођење одговарајућег испитивања из става 1. овог члана и документацију за своје лекове.

Лек може да се фармацеутски, фармаколошко-токсиколошки и клинички испитује и после издавања дозволе за стављање у промет за добијање допунских података о леку.

Лек се испитује у складу са смерницама Добре произвођачке праксе, Добре лабораторијске праксе и Добре клиничке праксе у клиничким испитивањима.

Фармацеутско, фармаколошко-токсиколошко и клиничко испитивање лекова могу да врше правна, односно физичка лица која испуњавају услове у погледу кадра, простора, опреме, као и услове из смерница добрих пракса.

Начин испитивања и услове из става 5. овог члана, прописује министар надлежан за послове здравља.

Члан 33.

У Републици Србији лек се ставља у промет на основу дозволе за стављање лека у промет, издате од стране Агенције.

Захтев за издавање дозволе за стављање у промет лека предлагач подноси Агенцији са узорцима лека.

Предлагач може бити:

- 1) произвођач лекова који има дозволу за производњу лекова у Републици Србији;
- 2) заступник или представник произвођача који имају седиште у Републици Србији.

Предлагач из става 3. овог члана мора имати одговорно лице за фармаковигиланцу, као и одговорно лице за добијање дозволе за стављање лека у промет, њене измене, допуне и обнове.

Лица из става 4. овог члана морају имати завршен медицински, стоматолошки, фармацеутски или факултет ветеринарске медицине.

Предлагач је одговоран за документацију у поступку добијања дозволе за стављање лека у промет.

Члан 34.

Захтев за дозволу за стављање у промет готовог лека садржи најмање:

1) административне податке који садрже назив лека, INN, генеричко име или хемијску формулу активног састојка, фармацеутски облик и јачину лека, предлог сажетка карактеристика лека, предложено упутство за пацијента – корисника, назив и адресу подносиоца захтева за издавање дозволе за промет лека, назив и адресу произвођача, места производње, предлог унутрашњег и спољњег паковања, доказ да лек има дозволу за стављање у промет у земљи произвођача и да се налази на тржишту у тој земљи, списак земаља у којима лек има дозволу за стављање у промет и др;

2) фармацеутско-хемијско-биолошке податке који садрже квалитативне и квантитативне податке о саставу лека, технолошки поступак израде лека, контролу квалитета свих улазних сировина, контролу квалитета у процесу производње, контролу квалитета готовог лека, студије стабилности, као и податке о процени безбедности на животну средину;

3) фармаколошко-токсиколошке податке који садрже податке о фармакодинамским и фармакокинетичким особинама лека, податке о токсичности лека, утицај на репродуктивне функције, податке о ембрионалној, феталној и перинаталној токсичности, мутагености и канцерогеном потенцијалу, као и податке о локалној подношљивости, односно за ветеринарске лекове предлог каренце и максималног нивоа резидуа;

4) клиничке податке који садрже опште податке о испитивању, о извођењу испитивања, резултате испитивања, клиничко-фармаколошке податке, податке о биорасположивости, или биоеквиваленцији када је то потребно, податке о клиничкој безбедности и ефикасности, документацију о ванредним догађајима у испитивању и о искуствима добијеним после издавања дозволе за стављање лека у промет у другим земљама.

Ако подносилац захтева не располаже сопственим подацима из става 1. тач. 3) и 4) овог члана може приложити податке из литературе када је активна супстанца у леку добро позната, њена ефикасност и безбедност доказана, као и да је најмање десет година у употреби као лек у Републици Србији, Европској унији или у земљама које имају исте захтеве за издавање дозволе за стављање лека у промет.

У поступку издавања дозволе за стављање лека у промет, Агенција може тражити и друге податке од значаја за добијање дозволе, прописане овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Садржај захтева, поступак и услове за добијање дозволе за стављање лека у промет и садржај тражене документације, споразумно прописује министар надлежан за послове здравља и министар надлежан за послове ветерине.

Члан 35.

Дозвола за стављање у промет готовог лека може се издати и са скраћеном документацијом.

Скраћена документација из става 1. овог члана подразумева да се од предлагача не захтева да приложи резултате фармаколошко-токсиколошког и клиничког испитивања из члана 34. став 1. тач. 3) и 4) овог закона, ако докаже да је лек суштински сличан са леком који је већ добио дозволу за стављање лека у промет у Републици Србији, Европској унији или у земљама које имају исте захтеве за издавање дозволе за стављање лека у промет.

Ако је лек за који се подноси захтев намењен за другу индикацију, другачије дозирање или начин примене у односу на суштински сличан лек у промету, уз захтев се подносе и резултати одговарајућих фармаколошко-токсиколошких, односно клиничких испитивања.

Услове и документацију потребну за издавање дозволе са скраћеном документацијом споразумно прописује министар надлежан за послове здравља и министар надлежан за послове ветерине.

Члан 36.

Агенција, најкасније у року од 210 дана по пријему потпуног захтева доноси одлуку о издавању дозволе за стављање лека у промет, односно одлуку о одбијању издавања дозволе за стављање лека у промет, на основу мишљења надлежне комисије о ваљаности поднете документације и оцене о квалитету, безбедности и ефикасности лека.

Рок из става 1. овог члана престаје да тече од дана када Агенција од подносиоца захтева затражи потребне податке и наставља да тече од дана достављања затражених података.

Агенција, на посебан захтев предлагача, може да издаје мишљења са оштром документације из захтева за добијање дозволе за стављање лека у промет.

Дозвола за стављање у промет лека издаје се на период од пет година.

Саставни део дозволе из става 1. овог члана је сажетак карактеристика лека и упутство за пацијента – корисника.

Дозвола за стављање лека у промет може садржати посебне услове и по потреби може бити ограничена за примену у експерименталној или недовољно утврђеној терапији, односно може се издати на период краћи од пет година.

Дозвола за стављање лека у промет може се издати и само за извоз лека, под условима прописаним у чл. 33, 34. и 35. овог закона.

Носилац дозволе за стављање лека у промет дужан је да обавести Агенцију о датуму почетка промета и извоза лека.

Министар надлежан за послове здравља прописује садржај дозволе за стављање лека у промет.

Члан 37.

Агенција ће одбити захтев за издавање дозволе за стављање лека у промет ако утврди:

- да је лек штетан по прописаним условима употребе,
- да терапијско дејство лека не постоји или није довољно доказано од стране подносиоца захтева,
- да квалитативни и квантитативни састав лека не одговара подацима из приложене документације, и
- да документација није у складу са условима прописаним овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Члан 38.

Дозвола за стављање лека у промет не издаје се за:

- 1) магистралне лекове;
- 2) галенске лекове израђене у овлашћеној апотеци;
- 3) друге лекове које одреди Агенција, у складу са овим законом.

Члан 39.

Носилац дозволе за стављање лека у промет обавезан је да стално извештава Агенцију о свим новим налазима о оцени квалитета, безбедности и ефикасности лека у промету.

Носилац дозволе за стављање лека у промет може поднети захтев Агенцији за измену или допуно дозволе за стављање лека у промет (варијације), у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Агенција доноси одлуку по захтеву из става 2. овог члана у року од 90 дана од дана пријема потпуног захтева.

Рок из става 2. овог члана престаје да тече од дана када Агенција од подносиоца захтева затражи потребне податке и наставља да тече од дана достављања затражених података.

Услове, документацију, начин и поступак за измену, односно допуно дозволе за стављање лека у промет (варијације) из става 2. овог члана, споразумно прописују министар надлежан за послове здравља и министар надлежан за послове ветерине.

Члан 40.

Носилац дозволе за стављање лека у промет мора да поднесе захтев за обнову дозволе за стављање лека у промет, у року од 90 дана пре истека рока из дозволе за стављање лека у промет.

Агенција о захтеву из става 1. овог члана доноси одлуку у року од 90 дана од дана пријема потпуног захтева.

Рок из става 2. овог члана престаје да тече од дана када Агенција од подносиоца захтева затражи потребне податке и наставља да тече од дана достављања затражених података.

Поступак и садржај документације потребне за обнову дозволе за стављање лека у промет споразумно прописују министар надлежан за послове здравља и министар надлежан за послове ветерине.

Члан 41.

Дозвола за стављање лека у промет престаје да важи истеком рока за који је дата или на захтев носиоца дозволе за стављање лека у промет.

Дозвола из става 1. овог члана престаје да важи и ако Агенција утврди:

- 1) да лек није у складу са захтевима спецификације квалитета, безбедан или ефикасан у прописаним условима употребе;
- 2) да лек у промету не одговара условима из његове дозволе за стављање у промет;
- 3) да је дозвола донета на основу непотпуних и неистинитих података;
- 4) да носилац дозволе за стављање лека у промет више не испуњава прописане услове.

Одлуку о престанку важења дозволе за стављање лека у промет у случајевима из ст. 1. и 2. овог члана доноси Агенција.

У случајевима из става 2. овог члана Агенција предлаже надлежном министарству да обустави или забрани промет, односно повуче лек из промета.

Члан 42.

Лек који је у промету и коме је истекла дозвола за стављање у промет, а није обновљена, може бити у промету и после истека тог рока, а најкасније шест месеци по истеку рока из дозволе за стављање у промет.

Члан 43.

Ако произвођач одлучи да престане са производњом или прометом лека, пре истека рока важности дозволе за стављање лека у промет, мора да обавести Агенцију, у року од шест месеци пре престанка производње или промета лека.

Члан 44.

Приложена документација уз захтев за стављање лека у промет власништво је произвођача и представља пословну тајну.

Документација из става 1. овог члана чува се у Агенцији, трајно. Изузетно од става 1. овог члана, ради одговарајуће и рационалне примене лека, Агенција може стручној јавности дати информације о подацима из сажетка карактеристика лека, упутства за пацијента – корисника, као и податке са паковања лека.

Члан 45.

У случају епидемије, елементарних непогода, односно ванредних стања, Агенција на основу предлога министарства надлежног за послове здравља, изузетно може да изда привремену дозволу за стављање у промет одређене врсте и количине лекова и пре него што се стекну услови за издавање ове дозволе у складу са овим законом.

Дозволу из става 1. овог члана Агенција издаје на основу предлога министарства надлежног за послове ветерине, у случају епизоотије, за лекове који се искључиво употребљавају у ветеринарској медицини.

Дозвола за стављање у промет из става 1. овог члана издаје се само за период док трају околности из става 1. овог члана.

Члан 46.

Агенција у поступку издавања дозволе за стављање лека у промет одређује режим издавања лекова: лекови на рецепт и лекови без рецепта.

Лекови који имају малу токсичност, велику терапијску ширину, безбедност у предозирању, минималне интеракције, чије су индикације добро познате пацијенту – кориснику и служе за самолечење, издају се у апотекама без рецепта.

Лекови који садрже опојне дроге или психотропне супстанце у складу са међународним конвенцијама из ове области, издају се у складу са специфичним режимом издавања одређеним у дозволи за њихово стављање у промет.

Традиционални, хомеопатски и лекови чији је режим издавања без рецепта, продају се у апотекама.

Лекови се не могу издати, односно продавати противно условима и режиму издавања лекова утврђених у дозволи за њихово стављање у промет.

Лице које има право да прописује лекове у складу са законом, не може бити власник или сувласник апотеке, односно апотеке као другог облика обављања здравствене делатности, осим ако законом није другачије одређено.

Образац и садржину рецепта, као и начин издавања и прописивања лекова, прописује министар надлежан за послове здравља, а за лекове који се употребљавају искључиво у ветеринарској медицини – министар надлежан за послове ветерине.

Члан 47.

Влада Републике Србије доноси одлуку којом се утврђују критеријуми за формирање цене лекова као и цене лекова, на основу заједничког предлога министра надлежног за послове трговине и министра надлежног за послове здравља.

За лекове који се употребљавају искључиво у ветеринарској медицини, Влада Републике Србије доноси одлуку о ценама лекова на основу заједничког предлога министра надлежног за послове трговине и министра надлежног за послове ветерине.

Члан 48.

Списак лекова за које је издата дозвола за стављање у промет, односно измена или допуна дозволе, списак лекова за које је престала важност дозволе, као и списак лекова за чије је серије обустављен или забрањен промет, односно чије су серије повучене из промета, Агенција објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”, у року од 30 дана од доношења одлуке Агенције.

Клиничко испитивање

Члан 49.

Клиничко испитивање лекова је испитивање које се врши на људима у циљу утврђивања или потврђивања клиничких, фармаколошких, фармакодинамских дејстава једног или више испитиваних лекова, идентификације сваке нежељене реакције на један или више испитиваних лекова, испитивање ресорпције, дистрибуције, метаболизма и излучивања једног или више лекова са циљем утврђивања његове безбедности, односно ефикасности.

Циљеви клиничког испитивања из става 1. овог члана, односе се и на испитивања лекова који се користе у ветеринарској медицини на животињама.

Клиничко испитивање лекова обавља се у складу са смерницама Добре клиничке праксе у клиничком испитивању.

Члан 50.

Ако постоји здравствена оправданост клиничко испитивање лека може се обављати на људима, само уз њихов писмени пристанак који дају у присуству сведока.

За лица која немају пословну способност, пристанак за подвргавање клиничком испитивању дају родитељи или старатељи.

Давање пристанка из става 1. овог члана не сме се подстицати нуђењем или давањем било какве материјалне или друге користи.

Пристанак из става 1. овог члана може се у сваком тренутку повући.

Клиничко испитивање из става 1. овог члана не сме се обављати ако је могућа опасност од примене лека већа од здравствене оправданости његовог испитивања.

Члан 51.

Клиничко испитивање лекова не сме се обављати на:

- 1) здравим лицима до 18 година живота;
- 2) здравим трудницама и дојиљама;
- 3) лицима која су смештена у установе социјалне заштите;
- 4) лицима која су смештена у здравствене установе или у установе за извршење кривичних санкција, по одлуци судских органа;
- 5) лицима код којих се принудом или на други начин деловања може утицати на давање сагласности за учествовање у клиничком испитивању и на слободан пристанак за учествовање у клиничком испитивању.

Ако је то неопходно и под посебним мерама предострожности, клиничко испитивање лека може се вршити и на лицима до 18 година живота, трудницама и дојиљама који су оболели од болести или су у стањима за која је лек који се клинички испитује намењен.

Министар надлежан за послове здравља прописује услове и начин клиничког испитивања лека, као и поступак и садржај документације за одобрење клиничког испитивања лека.

Министар надлежан за послове ветерине прописује услове из става 3. овог члана за клиничко испитивање лекова који се употребљавају искључиво у ветеринарској медицини.

Члан 52.

Предлагач клиничког испитивања лека може бити произвођач, спонзор истраживања, као и истраживач у спровођењу клиничког испитивања и одговорни су за спровођење клиничког испитивања.

Лица из става 1. овог члана могу сва овлашћења у клиничком испитивању или део својих овлашћења у клиничком испитивању уговором пренети на друго правно или физичко лице које је одговорно за пренета овлашћења у спровођењу клиничког испитивања.

Лица из става 2. овог члана на која су пренета, у целини или делимично овлашћења у клиничком испитивању, дужна су да се пријаве Агенцији која о томе води евиденцију.

Члан 53.

Пре почетка клиничког испитивања лека који нема дозволу за стављање у промет, односно за који се предлаже употреба која није предвиђена одобреним сажетком карактеристика лека, предлагач клиничког испитивања лека мора Агенцији да поднесе захтев за одобрење клиничког испитивања и документацију која је у складу са Добром клиничком праксом у клиничким испитивањима.

Агенција издаје дозволу за клиничко испитивање лека из става 1. овог члана у року од 60 дана од дана пријема захтева са потпуном документацијом.

Рок из става 2. овог члана престаје да тече од дана када Агенција од подносиоца захтева затражи потребне податке и наставља да тече од дана достављања затражених података.

Предлагач клиничког испитивања лека, уз захтев за одобрење клиничког испитивања лека који нема дозволу за промет, или за нову индикацију лека, или за нови начин дозирања, прилаже документацију која садржи: сажетак о природи и особинама лека, о спроведеним истраживањима ради дефинисања његових фармаколошких и токсиколошких својстава, досадашње клиничко искуство, протокол предложеног испитивања, списак свих истраживача и установа укључених у испитивање, као и мишљење етичког одбора установе.

Члан 54.

Предлагач клиничког испитивања лека дужан је да пријави Агенцији спровођење клиничког испитивања за лек који има до-

зволу за стављање у промет, ако се испитивање спроводи по одобреном сажетку карактеристика лека и да у пријави наведе: име лека који се испитује, поступак испитивања, број лица који се подвргавају испитивању, број истраживача и установа у којима се испитивање спроводи.

За клиничко испитивање лека из става 1. овог члана није потребна дозвола Агенције.

Агенција потврђује пријем пријаве из става 1. овог члана у року од 30 дана од дана њеног пријема.

За клиничко испитивање лека који има дозволу за стављање у промет и употребљава се искључиво у ветеринарској медицини, у складу са одобреним сажетком карактеристика лека, није потребно подносити пријаву Агенцији.

Члан 55.

Лекови се клинички испитују после завршених фармацеутских и фармаколошко-токсиколошких испитивања.

Лекови који се користе у хуманој медицини испитују се у складу са начелима етике и уз обавезну заштиту личних података лица која су подвргнута испитивању.

Лекови који се користе у ветеринарској медицини испитују се у складу са начелима ветеринарске етике и заштите животиња.

Лекови који се користе у клиничким испитивањима морају бити произведени у складу са смерницама Добре производњачке праксе и обележени натписом: „за клиничко испитивање”.

Члан 56.

Лица која се подвргавају клиничком испитивању морају бити потпуно информисана о сврси, природи, поступку и могућим ризицима испитивања, на њима разумљив начин и у писменој форми.

Члан 57.

Ако дође до неочекиване нежељене реакције, незгоде или другог неповољног догађаја у току клиничког испитивања лека, предлагач клиничког испитивања дужан је да одмах обавести Агенцију и етички одбор здравствене установе у којој се спроводи клиничко испитивање.

Агенција може обуставити или забранити клиничко испитивање лека у случајевима из става 1. овог члана.

Члан 58.

Агенција врши контролу спровођења клиничког испитивања, у складу са овим законом, прописима донетим за спровођење овог закона, као и смерницама Добре клиничке праксе у клиничком испитивању.

Предлагач клиничког испитивања лека може захтевати да Агенција изврши контролу клиничког испитивања лека на месту где се врши клиничко испитивање.

У вршењу контроле из ст. 1. и 2. овог члана Агенција може обуставити или забранити клиничко испитивање лека.

Члан 59.

Предлагач клиничког испитивања лека дужан је да тромесечно извештава Агенцију о току клиничког испитивања лека, а у случају прекида клиничког испитивања предлагач је дужан да о томе обавести Агенцију у року од 15 дана од дана прекида.

Предлагач клиничког испитивања припрема завршни извештај о резултатима клиничког испитивања лека који доставља Агенцији у року од годину дана по завршетку клиничког испитивања лека.

Извештај из става 2. овог члана мора да садржи и позитивне и негативне резултате клиничког испитивања, детаљно и одговарајући приказане, тако да омогуће објективну процену односа користи и ризика, безбедности и ефикасности лека.

Члан 60.

Предлагач клиничког испитивања лека мора да пре почетка клиничког испитивања лека, осигура лица која су подвргнута клиничком испитивању за случај настанка штете по здравље тих лица, а која је изазвана клиничким испитивањем лека, у складу са законом, као и да уговором одреди износ неопходних трошкова који припадају лицима која учествују у клиничком испитивању.

Предлагач клиничког испитивања лека у ветеринарској медицини мора да наведе у уговору износ накнаде власнику животиње у случају настанка штете изазване испитивањем.

Члан 61.

Предлагач клиничког испитивања лека дужан је да установи у којој се спроводи испитивање и сваком истраживачу који учествује у испитивању лека, достави исту документацију на основу које је Агенција одобрила клиничко испитивање лека, као и одобрење Агенције за клиничко испитивање лека.

Пре почетка клиничког испитивања лека етички одбор здравствене установе у којој се спроводи клиничко испитивање ле-

ка, на основу потпуне документације од стране предлагача клиничког испитивања лека, доноси позитивну одлуку о спровођењу клиничког испитивања лека у тој здравственој установи.

Мултицентрично клиничко испитивање лека обавља се у складу са одредбама овог закона.

Производња лекова

Члан 62.

Производња лекова обухвата поступак или поједине делове поступка фармацеутско-технолошког обликовања готовог лека, производњу супстанци, технолошку обраду, паковање, контролу квалитета, складиштење и дистрибуцију лекова.

Производњу лека може обављати само правно лице које има дозволу за производњу лека издату од надлежног министарства.

Произвођач готовог лека је онај произвођач који је пустио у промет одређену серију лека и одговоран је за производњу и пуштање у промет тог лека.

Израда галенских лекова из члана 22. став 2. овог закона у овлашћеној апотеци, у количини до 100 готових појединачних паковања дневно намењених пацијентима – корисницима, не сматра се производњом у смислу овог закона и обавља се у галенској лабораторији те апотеке, у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Галенска лабораторија из става 4. овог члана мора имати дозволу за израду галенских лекова издату од надлежног министарства.

За издавање дозволе из става 5. овог члана примењују се рокови из члана 66. ст. 2. и 3. овог закона.

Услов за израду галенских лекова из става 4. овог члана прописује министар надлежан за послове здравља.

Израда магистралних лекова не сматра се производњом у смислу овог закона.

Члан 63.

Правно лице које производи лекове поступа у складу са смерницама Добре произвођачке праксе и Добре праксе у дистрибуцији. Правно лице из става 1. овог члана мора имати:

- 1) лице одговорно за производњу;
- 2) квалификованог фармацеута одговорног за контролу квалитета и пуштање серије лека у промет;
- 3) одговарајући простор, опрему и кадар за производњу, испитивање и контролу квалитета лекова.

Министар надлежан за послове здравља прописује услове из ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 64.

Правно лице које прикупља, обрађује или прерађује крв, њене састојке и деривате као сировине за производњу лекова из крви, мора испуњавати услове прописане посебним законом, као и друге посебне услове у погледу простора, опреме и кадра које прописује министар надлежан за послове здравља, а за крв животињског порекла – министар надлежан за послове ветерине.

Правно лице које производи радиофармацеутске лекове и биотехнолошке лекове мора испуњавати и посебне услове у погледу простора, опреме и кадра које прописује министар надлежан за послове здравља.

Члан 65.

Захтев за добијање дозволе за производњу лекова садржи:

- 1) опис поступка или дела поступка производње лека за који се дозвола тражи;
- 2) попис лекова и фармацеутских облика, за које се дозвола тражи;
- 3) седиште произвођача лекова и место производње;
- 4) седиште правног лица, место контроле квалитета, као и место пуштања серије лека;
- 5) име лица одговорног за производњу и име квалификованог фармацеута одговорног за контролу квалитета и пуштање серије лека у промет;
- 6) списак опреме за производњу и контролу квалитета лекова са атестима, као и опис простора;
- 7) информације о руковању отпадним производима и заштити животне околине;
- 8) друге податке значајне за добијање дозволе, у складу са овим законом.

Члан 66.

Захтев за добијање дозволе за производњу лекова подноси се надлежном министарству.

Надлежно министарство у року од 90 дана, од дана пријема потпуног захтева издаје дозволу за производњу лекова ако су испуњени услови прописани овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Рок из става 2. овог члана престаје да тече од дана када надлежно министарство од подносиоца захтева затражи потребне податке и наставља да тече од дана достављања затражених података. Дозвола за производњу лекова издаје се на неодређено време. Ако правно лице измени услове из дозволе за производњу лекова, дозвола за производњу престаје да важи.

Члан 67.

Дозвола за производњу лека издаје се за одређено место производње, фармацеутски облик и одређен готов лек.

Дозвола за производњу лека може се односити на поступак, или на делове поступка производње лекова.

Произвођач лека који обавља производњу из става 2. овог члана одговоран је за квалитет свог производа.

Произвођач лека дужан је да обавести надлежно министарство о свакој промени места производње, лица одговорног за производњу, квалификованог фармацеута одговорног за контролу квалитета и пуштање серије лека у промет, о променама у кадровима, простору и опреми.

Произвођач лека који пушта серију лека у промет одговоран је за квалитет, ефикасност и безбедност својих производа.

Члан 68.

Произвођач лека дужан је да без одлагања обавести надлежно министарство о свакој незгоди или грешци у процесу производње, као и о другим ситуацијама због којих би се могло посумњати у квалитет, безбедност и ефикасност лека.

У случајевима из става 1. овог члана надлежно министарство може, у складу са овим законом, да обустави и забрани производњу и промет лека или повуче тај лек из промета.

Произвођач лека дужан је да на захтев надлежног министарства достави извештај о производњи, залихама лекова, као и о обиму продаје за све појединачне лекове (по паковањима) у Републици Србији.

Извештај из става 3. овог члана представља пословну тајну, а обрађени подаци о укупној продаји лекова (по паковањима) доступни су јавности.

Промет лекова

Члан 69.

Промет лекова на велико у смислу овог закона је увоз, извоз, набавка, складиштење и дистрибуција лекова.

Члан 70.

Промет лекова на мало, као део здравствене заштите, обавља се у апотеци као здравственој установи, или у апотеци као другом облику обављања здравствене делатности (у даљем тексту: апотека).

Промет лекова на мало за употребу у ветеринарској медицини обавља се и у ветеринарској апотеци.

Услови за обављање делатности апотека из ст. 1. и 2. овог члана прописују се посебним законом.

За промет лекова на мало у хуманој медицини, у смислу овог члана, одговоран је квалификовани фармацеут за целокупну израду и руковање лековима у апотеци, а у случају промета на мало лековима који се користе у ветеринарској медицини, одговоран је квалификовани фармацеут или дипломирани ветеринар.

Апотека из ст. 1. и 2. овог члана дужна је да на видном месту истакне име и презиме одговорног лица из става 4. овог члана, као и да тај податак достави надлежном министарству.

Члан 71.

Прометом лекова на велико могу се бавити само правна лица која имају дозволу издату од надлежног министарства и која испуњавају услове прописане овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Промет лекова на велико може се вршити само са лековима који имају дозволу за стављање лека у промет, осим ако Агенција одобри увоз лека који нема дозволу за његово стављање у промет, у складу са овим законом.

У поступку издавања дозволе из става 1. овог члана примењују се рокови из члана 66. ст. 2. и 3. овог закона.

Члан 72.

Дозвола за промет лекова на велико, издаје се на неодређено време, а престаје да важи, у складу са овим законом.

Члан 73.

Носилац дозволе за промет лекова на велико има право да увози и извози лекове у складу са законом.

Произвођач лекова може да увози или извози лекове из свог производног програма, полазне материјале за производњу, полупроизводе и супстанце, у складу са законом.

Произвођач лекова може, без дозволе за промет лекова на велико, да дистрибуира лекове из свог производног програма апотекама, здравственим и ветеринарским установама, у складу са овим законом.

Члан 74.

Правно лице које врши промет лекова на велико поступа у складу са смерницама Добре праксе у дистрибуцији лекова.

Правно лице које врши промет лекова на велико мора да има одговарајући простор и опрему за смештај и чување лекова, превозна средства и кадар, као и одговорног фармацеута за складиштење и дистрибуцију односно одговорног дипломираног ветеринара за промет лекова на велико за употребу у ветеринарској медицини.

Правно лице које врши промет лекова на велико мора да обезбеди континуирано снабдевање траженог асортимана лекова за подручје које снабдева, као и да их на захтев достави у најкраћем року.

Правно лице из става 3. овог члана мора да има копију потврде о извршеној контроли квалитета за сваку серију лека коју дистрибуира.

Поред услова из ст. 2. и 3. овог члана министар надлежан за послове здравља прописује и друге услове за промет лекова на велико.

Услове из ст. 1, 2. и 4. овог члана морају испуњавати и правна лица која имају консигнационо складиште за лекове.

Надлежно министарство утврђује испуњеност услова из става 6. овог члана.

Члан 75.

Носилац дозволе за промет лекова на велико и произвођач лекова дужни су да воде евиденцију о врсти и количини увезених, извезених и продатих лекова по појединачним паковањима у Републици Србији, као и посебну евиденцију о лековима који се увозе ради истраживања и лечења.

Евиденције из става 1. овог члана садрже:

- 1) назив лека, класификациону и идентификациону шифру („АТС”, „АТС-vet” и ЕАН-код), облик, јачину и паковање лека;
- 2) интернационални незаштитени назив лека, генеричко име или хемијску формулу активног састојка;
- 3) назив и адресу произвођача;
- 4) количину лека;
- 5) број решења којим је издата дозвола за стављање лека у промет, односно број решења којим је издата дозвола за њихов увоз ради истраживања и лечења;
- 6) број серије увезеног или извезеног, односно продатог лека;
- 7) назив правног лица за које се врши увоз;
- 8) друге податке у складу са законом, на захтев Агенције.

Члан 76.

Агенција прикупља и обрађује податке о промету и потрошњи лекова.

Носилац дозволе за промет лекова на велико и произвођач лекова достављају извештај Агенцији на основу евиденције из члана 75. ст. 1. и 2. овог закона.

Извештај из става 2. овог члана представља пословну тајну, а обрађени подаци доступни су јавности.

Носилац дозволе за промет лекова на велико мора имати план за хитно повлачење лекова из промета којим ће се обезбедити ефикасно повлачење лекова са тржишта по захтеву надлежног министарства, произвођача или носиоца дозволе за стављање лека у промет.

Члан 77.

Носилац дозволе за промет лекова на велико дужан је да без одлагања обавести надлежно министарство о свим значајним променама у кадровима, простору и опреми.

Носилац дозволе из става 1. овог члана дужан је да без одлагања обавести надлежно министарство о свакој незгоди и инциденту који би могао да утиче на квалитет лекова или безбедно руковање.

У случајевима из ст. 1. и 2. овог члана надлежно министарство може да обустави или забрани, односно повуче из промета лекове и да донесе одлуку о престанку важења дозволе за промет на велико.

Члан 78.

Произвођач лекова не сме вршити промет лекова или бесплатно давати лекове из свог програма другим правним или физичким лицима, осим онима који имају дозволу за производњу, дозволу за промет на велико, апотекама, као и другим здравственим и ветеринарским установама.

Носилац дозволе за промет лекова на велико не сме вршити промет лекова или бесплатно давати лекове из свог асортимана другим правним или физичким лицима, осим онима који имају до-

зволу за производњу, дозволу за промет на велико апотекама, као и другим здравственим и ветеринарским установама.

Апотека не сме вршити промет лекова или бесплатно давати лекове другим правним или физичким лицима, осим пацијентима и другим здравственим и ветеринарским установама, односно другим облицима који обављају здравствену или ветеринарску делатност.

Члан 79.

Агенција на захтев здравствених или ветеринарских установа може одобрити увоз лекова који немају дозволу за стављање у промет, а намењени су лечењу одређеног пацијента или групе пацијената, с тим да испоруку, односно издавање врши правно лице које има дозволу за промет на велико и апотека.

За увоз лекова који немају дозволу за стављање у промет, под условом да су намењени научним или медицинским истраживањима, подноси се захтев Агенцији.

Количина увезеног лека из става 1. овог члана не сме бити већа од једногодишње потребе здравствене, односно ветеринарске установе.

Лекови из става 2. овог члана по количини морају одговарати потребама научног или медицинског истраживања.

Надлежно министарство врши контролу наменског коришћења увезених лекова из ст. 1. и 2. овог члана.

Министар надлежан за послове здравља прописује услове за увоз лекова који немају дозволу за стављање у промет из ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 80.

Произвођач лека или предлагач за стављање лека у промет могу увозити узорке лека, супстанце и друге материјале који су им потребни у поступку добијања дозволе за промет, на основу мишљења Агенције.

Члан 81.

Лице које улази у земљу или из ње излази, може носити оне количине лекова које су му потребне за личну употребу или за животињу која путује са њим, највише за шест месеци, зависно од природе и дужине болести.

Члан 82.

Лекови којима је истекао рок важности, или је утврђена неисправност у погледу њиховог прописаног квалитета и други лекови којима је забрањен промет, морају се уништити.

Начин уништавања лекова из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове здравља.

Обезбеђење квалитета лекова

Члан 83.

Агенција обезбеђује да сви лекови одговарају прописаним стандардима квалитета проценом документације о квалитету, лабораторијском контролом квалитета и поступком контроле од стране Агенције, у складу са овим законом.

Елементи квалитета лекова утврђују се и документују за сваку фазу производње и промета, у складу са Добром произвођачком праксом за све лекове.

Члан 84.

Лабораторијска контрола квалитета лекова врши се у складу са европском, националном фармакопејом или другим признатим фармакопејама или провереним методама анализе, односно магистралним формулама.

Националну фармакопеју и магистралне формуле из става 1. овог члана, на предлог Агенције, утврђује министар надлежан за послове здравља.

Акт министра из става 2. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Национална контролна лабораторија врши испитивање сваког лека за који сматра да је то потребно.

У случају одступања од стандарда квалитета лека из става 4. овог члана, Агенција предузима одговарајуће мере за измену таквог стања, односно предлаже надлежном министарству да обустави, забрани промет или повуче серију тог лека из промета.

Члан 85.

Под контролом квалитета лека подразумева се утврђивање прописаног квалитета лека, у складу са овим законом.

Квалитет лекова из става 1. овог члана утврђује се лабораторијском контролом квалитета коју врши Агенција, у складу са овим законом.

О контроли квалитета из става 2. овог члана Агенција издаје потврду о извршеној контроли квалитета.

Члан 86.

Национална контролна лабораторија обавља следеће лабораторијске контроле квалитета:

1) Контролу квалитета лека пре издавања дозволе за стављање у промет и пре пуштања у промет лека, која обухвата:

– контролу квалитета лека у поступку издавања дозволе за стављање у промет, ако је то потребно;

– контролу квалитета прве серије лека после издавања дозволе за стављање лека у промет;

– поновну контролу квалитета лека у поступку измене и допуне, као и обнове дозволе за стављање у промет, ако је то потребно;

– обавезну контролу квалитета за сваку серију вакцина, серума и производа од крви;

– поновну контролу квалитета лека који има потврду произвођача о извршеној контроли квалитета серије за лекове домаћих произвођача који не примењују или не примењују у потпуности смернице Добре произвођачке праксе и у другим случајевима ако је то потребно;

– поновну контролу квалитета лека који има потврду произвођача о извршеној контроли квалитета серије за лекове страних произвођача који не примењују или не примењују у потпуности смернице Добре произвођачке праксе, као и поновну контролу квалитета лека за произвођаче из земаља које нису потписнице конвенција или споразума којима се уређује међусобно признавање инспекција и у другим случајевима ако је то потребно;

2) Контролу квалитета лека после издавања дозволе за стављање у промет и после пуштања у промет лека, која обухвата:

– узимање случајних узорака;

– испитивање квалитета осетљивих лекова;

– решавање идентификованих проблема;

– сваку серију увезеног лека; и

3) Контролу квалитета магистралних и галенских лекова.

Лабораторијска контрола квалитета врши се и провером методологије, разрадом стандарда, односно развојем фармакопеје и међународном сарадњом у циљу обезбеђења квалитета лекова.

Носилац дозволе за промет лекова на велико и произвођач лекова, дужни су да за увезене лекове Агенцији доставе потврду произвођача о извршеној контроли квалитета за сваку серију увезеног лека ради њиховог пуштања у промет.

Агенција издаје потврду о квалитету увезеног лека из става 3. овог члана.

Агенција контролише узорке сваког лека за који сматра да је то потребно ради обезбеђења одговарајућег квалитета.

Начин вршења контроле квалитета из ст. 1. и 2. овог члана и вођење евиденције прописује министар надлежан за послове здравља.

Агенција може, за специфичне лабораторијске контроле које не обавља, закључити уговор о обављању ових контрола са другим правним лицем, с тим да потврду о квалитету лека издаје Агенција.

Члан 87.

У области лекова која се уређује овим законом, могу се закључивати међудржавни уговори, у складу са законом.

Обележавање лекова и упутство за пацијента – корисника**Члан 88.**

Сваки лек у промету мора бити обележен на српском језику у складу са дозволом за стављање лека у промет и са сажетком карактеристика лека.

Лек у промету, на спољњем паковању, мора имати најмање следеће податке:

1) име лека и интернационални незаштићени назив сваке активне супстанце;

2) активне супстанце, изражене квалитативно и квантитативно по јединици дозирања;

3) фармацеутски облик и паковање;

4) списак оних помоћних супстанци које имају потврђено дејство, а за лекове у облику инјекција, лекове за локалну примену и препарате за очи обавезно се наводе све помоћне супстанце;

5) начин примене лека;

6) упозорење да се лек мора чувати ван домашаја деце, као и друга потребна упозорења;

7) датум истека рока употребе лека (месец/година);

8) начин чувања лека, ако постоје посебни услови чувања;

9) посебне предострожности код одлагања и уништавања лекова;

10) назив и адресу произвођача, као и носиоца дозволе за стављање лека у промет;

11) број дозволе за стављање лека у промет;

12) број серије лека и EAN – код;

13) начин за коришћење лекова чији је режим издавања без рецепта.

Лек у промету, на унутрашњем паковању, мора имати најмање следеће податке:

1) назив лека и интернационални незаштићени назив активне супстанце;

2) јачину лека и фармацеутски облик;

3) назив носиоца дозволе за стављање лека у промет;

4) датум истека рока важности употребе лека (месец/година);

5) број серије лека.

Члан 89.

Обележавање традиционалних и хомеопатских лекова мора да садржи назив терапијске школе на основу које је одобрен, као и друге прописане ознаке.

Лекови који се употребљавају у ветеринарској медицини морају бити обележени натписом на српском језику: „За примену на животињама”, а у упутству за лек мора бити назначена каренца.

Члан 90.

Упутство за пацијента – корисника прилаже се у паковању лека и мора бити усклађено са одобреним сажетком карактеристика лека.

Упутство за пацијента – корисника мора бити на српском језику и припремљено на разумљив начин.

Обележавање спољњег и унутрашњег паковања лека и садржај упутства за пацијента – корисника приложеног уз паковање, одобрава Агенција.

Садржај и начин обележавања спољњег и унутрашњег паковања лека, као и садржај упутства за пацијента – корисника, споразумно прописује министар надлежан за послове здравља и министар надлежан за послове ветерине.

Члан 91.

Супстанца и комбинација супстанци морају у промету бити обележени подацима из члана 88. став 2. тач. 1), 6), 7), 8), 9), 10) и 12) овог закона.

Галенски лек израђен у овлашћеној апотеци мора бити обележен подацима из члана 88. став 2. овог закона, осим података из тач. 4) и 11) и EAN -кода из тачке 12) истог члана овог закона.

Фармаковигиланца**Члан 92.**

Агенција организује и прати начин прикупљања и процену нежељених реакција лекова и њихових интеракција, као и обраду и процену добијених података, како би, у циљу заштите здравља праве информације о томе биле доступне здравственим и ветеринарским радницима, а по потреби и широј јавности.

На основу података из става 1. овог члана Агенција може да за одређени лек измени услове из дозволе за стављање у промет или да донесе одлуку о престанку дозволе за стављање у промет, односно предложи надлежном министарству да обустави или забрани, односно повуче тај лек из промета.

Подаци и информације о нежељеним реакцијама лекова уносе се у базу фармацеутског информационог система и доступни су здравственим и ветеринарским радницима.

Послове прикупљања, обраде, селекције и пружање података о нежељеним реакцијама лекова обавља Национални центар за праћење нежељених реакција лекова и медицинских средстава.

Члан 93.

У успостављању система прикупљања података о нежељеним реакцијама лекова за употребу у ветеринарској медицини, Агенција организује и прати систем безбедности животиња, систем безбедности лица која животињама дају лекове, систем безбедности потрошача у коришћењу производа животињског порекла, као и заштиту животне околине.

Члан 94.

Агенција сарађује са овлашћеним центром за нежељене реакције Светске здравствене организације, другим агенцијама и установама ради добијања најновијих стручних информација у вези са безбедном употребом лекова.

Члан 95.

Здравствене и ветеринарске установе, здравствени и ветеринарски радници одмах обавештавају Агенцију о новој и неочекиваној нежељеној реакцији лека коју приметите.

Начин пријављивања, прикупљања и праћења нежељених реакција лекова прописује министар надлежан за послове здравља, а за лекове који се употребљавају искључиво у ветеринарској медицини – министар надлежан за послове ветерине.

Оглашавање лекова**Члан 96.**

Оглашавање лекова, у смислу овог закона, је сваки облик давања информација о леку општој и стручној јавности ради подстицања прописивања лекова, њиховог снабдевања, продаје и потрошње.

Оглашавање лекова у смислу става 1. овог члана обухвата:

- 1) рекламирање лекова посредством јавних медија, интерне-та, рекламирање на јавним местима и други облици рекламирања јавности (поштом, посетама и сл.);
- 2) промоцију лекова здравственим и ветеринарским радницима који прописују лекове и то непосредним обавештавањем у стручним часописима и другим облицима промоције;
- 3) давање бесплатних узорака стручној јавности;
- 4) спонзорисање научних и промотивних скупова у којима учествује стручна јавност (покривањем неопходних трошкова за пут, смештај, исхрану, као и трошкова обавезног учешћа на научним и промотивним скуповима).

Под стручном јавношћу у смислу става 1. овог члана подразумевају се: здравствени и ветеринарски радници који прописују лекове, дипломирани фармацеути и друга стручна лица у области производње и промета лекова на велико и мало.

Не сматра се оглашавањем лека само навођење имена лека, у складу са овим законом.

Министар надлежан за послове здравља прописује начин и услове оглашавања лека.

Члан 97.

Промовисање стручној јавности лека који се издаје на рецепт дозвољено је под условима из дозволе за стављање лека у промет и садржи податке из сажетка карактеристика лека.

Ради информисања стручне јавности о карактеристикама новог лека који се уводи у промет дозвољено је давање једног најмањег паковања новог лека са напоменом на паковању: „Бесплатан узорак, није за продају”.

Члан 98.

Лекови који се издају без рецепта могу се рекламирати у средствима јавног информисања и на други начин, односно могу се давати информације о њиховом деловању само у складу са сажетком карактеристика лека који је саставни део дозволе за стављање у промет.

Рекламирање из става 1. овог члана мора бити објективно и не сме доводити у заблуду.

Агенција утврђује листу лекова из става 1. овог члана.

Листа лекова из става 3. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 99.

Забрањено је оглашавање лекова који немају дозволу за стављање лека у промет, чија је дозвола за стављање у промет престала да важи или чије су серије повучене из промета.

Забрањено је оглашавање лекова које доводи у заблуду, односно наводи на закључак да су безбедност и ефикасност лека осигурани њиховим природним пореклом, односно којим се описује болест и успеси лечења тако да наводе на самолечење, као и оглашавање лекова на неодговарајући и сензационалистички начин о његовим успесима у лечењу, приказивањем слика и др.

Забрањено је оглашавање лекова којим се наводи на закључак да лек спада у храну, козметику или друге предмете опште употребе.

Забрањено је оглашавање лекова ради подстицања на прописивање и издавање лекова давањем или обећавањем финансијских, материјалних или других користи.

Забрањено је рекламирање лекова општој јавности, и то:

- 1) лекова који се издају на рецепт;
- 2) лекова који се издају на терет средстава здравственог осигурања;
- 3) хомеопатских лекова;
- 4) лекова који садрже опојне дроге или психотропне супстанце;
- 5) лекова за туберкулозу;
- 6) лекова за болести које се преносе полним путем;
- 7) лекова за инфективне болести;
- 8) лекова за хроничну несаницу;
- 9) лекова за дијабетес и друге метаболичке болести.

Осим лекова из става 2. овог члана министар надлежан за послове здравља може прописати и друге лекове који се не могу рекламирати.

Забрањено је рекламирање лекова општој јавности директним обраћањем деци, а који су намењени за њихово лечење.

Забрањено је давање бесплатних узорака лекова општој јавности.

Забрањено је спонзорисање научних и промотивних скупова изнад неопходних трошкова, односно давање већих финансијских, материјалних или других користи из члана 96. став 2. тачка 4) и става 4. истог члана овог закона.

Члан 100.

Изузетно од члана 97. овог закона, надлежно министарство може, када је то у општем интересу (спречавање епидемије, епизоотије и сл.), у средствима јавног информисања обавештавати грађане о употреби лекова који се издају на рецепт.

Надзор у области лекова**Члан 101.**

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих за спровођење овог закона врши надлежно министарство преко инспектора.

У вршењу надзора из става 1. овог члана инспектор има овлашћење да:

1) утврђује и контролише примену смерница Добре произвођачке праксе, Добре лабораторијске праксе, Добре праксе у дистрибуцији, као и стандардних и оперативних поступака из тих области;

2) утврди испуњеност услова за производњу, израду галенских лекова, промет и испитивање лекова у погледу простора, опреме и кадра прописаних овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона;

3) предузећу, другом правном или физичком лицу забрани производњу, израду галенских лекова, промет и испитивање лекова, ако не испуњавају услове прописане овим законом и прописима донетим за његово спровођење;

4) предузећу, другом правном или физичком лицу нареди да усклади пословање односно отклони недостатке у погледу услова прописаних овим законом и прописима донетим за његово спровођење, у року који не може бити краћи од 15 дана ни дужи од шест месеци од дана пријема одлуке којом се та мера наређује;

5) предузећу, другом правном или физичком лицу из тачке 3) овог става, забрани рад ако не усклади пословање, односно отклони недостатке у року из тачке 4) овог става;

6) предузећу, другом правном или физичком лицу забрани промет лека ако не испуњавају прописане услове из овог закона и прописа донетих за његово спровођење;

7) обустави промет лека односно његове серије који не одговарају условима прописаним овим законом и прописима донетим за његово спровођење;

8) нареди повлачење лека односно његове серије из промета у случајевима предвиђеним овим законом;

9) нареди уништавање неисправног лека у складу са овим законом и прописима донетим за његово спровођење;

10) забрани оглашавање, рекламирање и промовисање лека које се врши противно условима прописаним овим законом и прописима донетим за његово спровођење;

11) предузме и друге прописане мере, у складу са законом.

Члан 102.

Инспектор има посебну легитимацију, којом се идентификује и коју је дужан да покаже на захтев одговорног или другог заинтересованог лица, приликом вршења надзора.

Образац и садржину легитимације из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове здравља, односно министар надлежан за послове ветерине.

Члан 103.

Инспектор је самосталан у границама овлашћења утврђених овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона и за свој рад је лично одговоран.

У вршењу надзора из члана 101. став 1. овог закона инспектор има овлашћења да:

1) прегледа опште и појединачне акте, евиденције и другу документацију која се односи на производњу, израду галенских лекова, промет, оглашавање и испитивање лекова, као и документације која се односи на примену смерница Добре произвођачке праксе, Добре лабораторијске праксе, Добре праксе у дистрибуцији, односно стандардних и оперативних поступака из тих области;

2) саслуша и узима изјаве од одговорних и заинтересованих лица;

3) прегледа пословне просторије, објекте, постројења, уређаје, опрему, као и документацију о прописаном кадру која се односи на производњу, израду галенских лекова, промет и испитивање лекова;

4) изврши непосредни увид у примену смерница Добре произвођачке праксе, Добре лабораторијске праксе, Добре праксе у дистрибуцији, као и стандардних и оперативних поступака из тих области;

5) узима узорке лекова ради утврђивања квалитета;
6) предузима друге мере и радње у вези са предметом надзора, у складу са овим законом.

О сваком извршеном прегледу и радњама предузетим у поступку надзора, инспектор је дужан да сачини записник који садржи налаз стања.

Записник из става 3. овог члана обавезно се доставља субјекту над којим је извршен надзор.

Инспектор на основу записника из става 3. овог члана доноси решење којим налаже мере и радње субјектима над којима је извршен надзор.

Против решења из става 5. овог члана може се изјавити жалба министру надлежном за послове здравља, односно министру надлежном за послове ветерине – за лекове који се употребљавају искључиво у ветеринарској медицини.

Решење министра из става 6. овог члана је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор.

Ако инспектор оцени да је поступањем, односно непоступањем субјеката над којима је извршен надзор учињено кривично дело, привредни преступ или прекршај, дужан је да без одлагања поднесе надлежном органу пријаву за учињено кривично дело или привредни преступ, односно захтев за покреање прекршајног поступка.

Члан 104.

Правна и физичка лица чији рад подлеже надзору, дужна су да инспектору омогуће несметано обављање послова надзора, у складу са овим законом, као и да му без накнаде ставе на располагање довољан број узорака лека за анализу, односно да му пруже све потребне податке којима располажу.

Инспектор је дужан да поступа у складу са овим законом, прописима донетим за спровођење овог закона, савесно и непристрасно, односно да чува, као службену тајну, податке до којих дође приликом вршења надзора.

IV. МЕДИЦИНСКА СРЕДСТВА

Члан 105.

Медицинским средством у смислу овог закона сматрају се:

а) сваки инструмент, апарат, уређај и производ који се примењује на људима и животињама, било да се користе самостално или у комбинацији, укључујући и софтвер потребан за правилну примену, ради:

- утврђивања дијагнозе, превенције, праћења, лечења или ублажавања болести;
- утврђивања дијагнозе, праћења, лечења или ублажавања повреда или инвалидитета;
- испитивања, замене или модификације анатомских или физиолошких функција;
- контроле зачећа;

б) дијагностичко медицинско средство „in vitro” које обухвата реагенс, производ реагенаса, материјал за контролу и калибрацију, комплет реагенса, инструмент, апаратуру, опрему или систем који се користи самостално или у комбинацији намењен за употребу у „in vitro” условима за испитивање узорака, укључујући крв и узорке ткива добијене од људског организма, ради обезбеђивања информација:

- које се односе на физиолошка или патолошка стања;
- које се односе на конгениталне аномалије;
- за одређивање сигурности и компатибилности потенцијалног примаоца;
- за праћење терапијских поступака;

в) помоћно средство које по дефиницији није медицинско средство а означава производ који у комбинацији са медицинским средством омогућава функционисање у складу са његовом наменом;

г) медицинско средство произведено по наруџбини за одређеног корисника (производ израђен у складу са писаним упутством одговарајућег стручњака, где сам производ има посебне особине);

д) медицинско средство намењено клиничком испитивању (средства која користе здравствени радници у функцији клиничког испитивања).

Медицинским средством из става 1. тачка а) овог члана сматра се и оно средство које не испуњава своју основну намену у или на људском, односно животињском организму фармаколошком, имунолошком или метаболичком активношћу, али може у својој намени бити потпомогнуто супстанцијама у свом саставу које испољавају исту такву активност.

Члан 106.

Медицинска средства из члана 105. став 1. тачка а) овог закона деле се:

- 1) према степену ризика у односу на корисника на:
  - I класу – медицинска средства са ниским степенем ризика за корисника;

– II класу – медицинска средства са вишим степенем ризика за корисника;

– III класу – медицинска средства са високим степенем ризика за корисника;

– III класу – медицинска средства са највишим степенем ризика за корисника;

2) према природи производа, повезаности са изворима енергије и другим особинама производа на:

– неинвазивна;

– инвазивна;

– активна;

3) према дужини примене у или на људском односно животињском организму на:

– пролазне примене (намењене за континуирану примену за период краћи од 60 минута);

– краткотрајне примене (намењене за континуирану примену за период који није дужи од 30 дана);

– дуготрајне примене (намењене за континуирану примену за период дужи од 30 дана).

Члан 107.

Медицинска средства из члана 105. став 1. тачка б) овог закона деле се на:

1) ЛИСТУ А:

– реагенси и производи реагенаса, укључујући и материјале за контролу и калибрацију за одређивање следећих крвних група: „ABO” систем, резус („С, с, D, E, е”) „anti-Kell”;

– реагенси и производи реагенаса укључујући и материјале за контролу и калибрацију за откривање, потврђивање и квантификовање маркера ХИВ инфекције (ХИВ 1 и 2), HTLV I и II, и хепатитис Б, Ц и Д у хуманом материјалу;

2) ЛИСТУ Б:

– реагенси и производи реагенаса, као и материјали за контролу и калибрацију за одређивање следећих крвних група: „anti-Duffy” и „anti-Kidd”;

– реагенси и производи реагенаса, као и материјали за контролу и калибрацију за одређивање недозвољених анти еритроцитних антитела;

– реагенси и производи реагенаса, као и материјали за контролу и калибрацију за одређивање и квантификовање сличних инфекција: рубела, токсоплазмоза и друго у хуманом материјалу;

– реагенси и производи реагенаса као и материјали за контролу и калибрацију за дијагностиковање наследних болести (фенилкетонурија);

– реагенси и производи реагенаса, као и материјали за контролу и калибрацију за одређивање људских инфекција (цитомегаловирус, хламидија);

– реагенси и производи реагенаса, као и материјали за контролу и калибрацију за одређивање „HLA” ткивних група („DR, A, B”);

– реагенси и производи реагенаса, као и материјали за контролу и калибрацију и контролни материјали за одређивање тумор маркера („PSA”);

– реагенси и производи реагенаса, као и материјали за контролу и калибрацију и софтвери, за одређивање специфичности наследног ризика од трисомија 21;

3) производе за самотестирање:

– пратећи препарати за самодијагностиковање као и материјали за контролу и калибрацију (препарати за мерење шећера); и

4) сва друга дијагностичка средства.

Критеријуме за разврставање медицинских средстава из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове здравља, а за медицинска средства која се употребљавају искључиво у ветеринарској медицини, прописује министар надлежан за послове ветерине.

Члан 108.

Изрази употребљени у овом закону који се односе на медицинска средства, ако није другачије одређено, имају следеће значење:

1) Изјава о усклађености медицинских средстава је изјава којом предлагач потврђује да производ, поступак или услуга одговара прописаним захтевима који су одређени стандардима односно техничким прописима;

2) Клиничко испитивање медицинских средстава је утврђивање или потврда његове безбедности и ефикасности у складу са декларисаном применом коју је одредио произвођач;

3) Специјализована продавница за медицинска средства је продајни објект у коме се медицинским средствима тргује на мало.

Изрази употребљени у члану 28. овог закона, сходно се примењују и код медицинских средстава.

Члан 109.

Правна и физичка лица која производе, врше промет, испитују и контролишу медицинска средства морају испуњавати услове

прописане овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Члан 110.

Медицинска средства која се употребљавају у медицини, могу бити у промету под условима:

- 1) да имају дозволу за стављање у промет у поступку прописаном овим законом;
- 2) да је извршена контрола квалитета медицинског средства;
- 3) да су обележена у промету по одредбама овог закона и прописа донетих за спровођење овог закона.

Члан 111.

Забрањено је издавање или продаја медицинских средстава:

- 1) за која није издата дозвола за стављање у промет;
  - 2) која је произвело правно или физичко лице које нема дозволу за производњу;
  - 3) која нису обележена по одредбама овог закона;
  - 4) која немају одговарајућу документацију о квалитету;
  - 5) којима је истекао рок употребе означен на паковању или је утврђена неисправност у погледу њиховог прописаног квалитета.
- Забрањена је продаја медицинских средстава ван апотека или специјализованих продавница.

Медицинска средства са списка медицинских средстава из члана 120. став 3. овог закона не могу се продавати ван места одређених у складу са овим законом.

Дозвола за стављање медицинских средстава у промет

Члан 112.

Медицинска средства могу бити у промету на основу дозволе за стављање у промет издате од Агенције.

Дозвола за стављање у промет не издаје се за медицинска средства:

- 1) која имају одобрење за клиничко испитивање;
- 2) која су намењена за наставак терапије;
- 3) која су намењена даљој преради;
- 4) која су намењена за научна истраживања и развој.

Дозвола из става 1. овог члана издаје се за медицинска средства која су усаглашена са директивама Европске уније до истека рока из сертификата о усклађености.

За медицинска средства која нису усклађена са директивама Европске уније, дозвола за стављање у промет издаје се за период од пет година.

Одредбе чл. 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46. и 48. овог закона, сходно се примењују и на медицинска средства.

Члан 113.

Захтев за издавање дозволе за стављање у промет медицинских средстава Агенцији подноси предлагач.

Предлагач може бити:

- 1) произвођач медицинских средстава који има дозволу за производњу у Републици Србији;
- 2) заступник или представник произвођача, као и носилац дозволе за промет на велико медицинских средстава, који имају седиште у Републици Србији.

Предлагач је одговоран за документацију у поступку добијања дозволе за стављање медицинских средстава у промет.

Предлагач је одговоран за штету која може настати применом медицинског средства и обавезан је да Агенцији поднесе доказ о осигурању од последица примене медицинског средства.

Члан 114.

Захтев за дозволу за стављање у промет медицинског средства мора да има документацију која садржи:

- 1) опште захтеве (да су медицинска средства дизајнирана, произведена, уграђена и одржавана тако да се приликом употребе према упутству за употребу обезбеди квалитет, ефикасност и безбедност за корисника, односно да је у производњи или делу производње обезбеђен систем квалитета);
- 2) појединачне захтеве који се односе на намену медицинских средстава.

Документацију за фармацеутско, клиничко и друге врсте испитивања за медицинска средства која немају потврду о усклађености са директивама Европске уније, припремају правна и физичка лица која испуњавају услове у погледу простора, опреме и кадра.

Садржај захтева, поступак и услове за добијање, измену или допуну, као и обнову дозволе за стављање у промет медицинских средстава, споразумно прописују министар надлежан за послове здравља и министар надлежан за послове ветерине.

Поступак утврђивања усклађености и означавања медицинских средстава

Члан 115.

Поступак утврђивања усклађености и означавања медицинских средстава је поступак којим се посредно или непосредно утврђује да ли медицинска средства испуњавају услове из члана 114. овог закона.

Члан 116.

Усклађеност медицинских средстава са прописаним условима потврђује се обрасцем о усклађености који садржи административне податке, изјаву о усклађености, извештај о испитивању, сертификат или другим обрасцима о усклађености.

Члан 117.

Агенција врши процену документације о усклађености медицинских средстава са прописаним условима зависно од њихове поделе према степену ризика за корисника из члана 106. овог закона.

За медицинска средства I класе произвођач сам утврђује усклађеност свог производа са прописаним условима и даје изјаву о усклађености на сопствену одговорност, осим за стерилне производе I класе и производе који имају утврђену мерну скалу, а који се третирају као медицинска средства више класе.

За медицинска средства IIa класе, IIb класе, III класе и производе ЛИСТЕ А и ЛИСТЕ Б, из члана 107. овог закона, утврђује се усклађеност производа под условима из члана 115. овог закона.

Члан 118.

Агенција прихвата све потврде о квалитету, ознаке и стандарде о усклађености медицинских средстава који су у складу са директивама и прописима Европске уније, као и земаља које имају исте захтеве за издавање дозволе за стављање медицинских средстава у промет.

Министар надлежан за послове здравља прописује поступак за утврђивање квалитета, ефикасности и безбедности медицинских средстава која не испуњавају услове из става 1. овог члана.

Члан 119.

На основу потврде о усклађености произвођач означава свој производ прописаним знаком о усклађености.

Медицинска средства која се клинички испитују и производе по нарубини за одређеног корисника не означавају се прописаним знаком.

Министар надлежан за послове здравља прописује знак о усклађености из става 1. овог члана, као и садржај потврде о усклађености из става 1. овог члана.

Члан 120.

Медицинска средства зависно од услова одређених у дозволи за стављање у промет издају се, односно продају у апотекама на рецепт или без рецепта.

Медицинска средства могу се издавати, односно продавати и у специјализованим продавницама.

Списак медицинских средстава која се могу продавати и на другим местима издаје Агенција.

Списак из става 3. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Лице које има право прописивања медицинских средстава, у складу са законом, не може бити власник или сувласник апотеке, односно апотеке као другог облика обављања здравствене делатности, као ни специјализоване продавнице из става 2. овог члана.

Медицинска средства се не могу издавати противно условима утврђеним у дозволи за њихово стављање у промет.

Министар надлежан за послове здравља прописује услове из става 2. овог члана, као и начин издавања и прописивања медицинских средстава.

Министар надлежан за послове ветерине прописује начин издавања и прописивања медицинских средстава која се употребљавају искључиво у ветеринарској медицини.

Производња медицинских средстава

Члан 121.

Производња медицинских средстава обухвата поступак или поједине делове поступка дизајнирања, производње, паковања и означавања, контролу квалитета, складиштење и дистрибуцију.

Производњу медицинских средстава могу обављати само правна или физичка лица која имају дозволу за производњу издату од надлежног министарства.

Лица из става 2. овог члана морају имати лице одговорно за производњу и квалификовано лице одговорно за контролу квалитета и пуштање у промет серије медицинских средстава.

Члан 122.

Правна или физичка лица која производе медицинска средства морају испуњавати услове у погледу простора, опреме и кадра, у складу са стандардима о систему квалитета производње, односно поступати у складу са смерницама Добре произвођачке праксе и Добре праксе у дистрибуцији.

Министар надлежан за послове здравља прописује услове за производњу медицинских средстава у погледу простора, опреме и кадра.

Члан 123.

Захтев за добијање дозволе за производњу медицинских средстава садржи:

- 1) опис поступка или дела поступка производње медицинских средстава за које се дозвола тражи;
- 2) попис медицинских средстава за које се дозвола тражи;
- 3) седиште произвођача и место производње;
- 4) седиште правног лица, место контроле квалитета, као и место пуштања серије медицинских средстава у промет;
- 5) име лица одговорног за производњу и име квалификованог лица одговорног за контролу квалитета и пуштање серије медицинских средстава у промет;
- 6) списак опреме за производњу са атестима;
- 7) друге податке значајне за добијање дозволе.

Захтев из става 1. овог члана подноси се надлежном министарству.

Надлежно министарство у року од 90 дана од дана пријема захтева издаје дозволу ако су испуњени услови прописани овим законом.

Дозвола за производњу медицинских средстава издаје се на неодређено време.

Ако носилац дозволе за производњу измени услове надлежно министарство доноси одлуку о престанку важења дозволе.

Члан 124.

Одредбе чл. 62, 63, 66, 67. и 68. овог закона, сходно се примењују и на производњу медицинских средстава.

Промет медицинских средстава**Члан 125.**

Промет медицинских средстава обухвата промет на велико и мало, увоз, извоз, набавку, складиштење и дистрибуцију.

Промет медицинских средстава из става 1. овог члана могу обављати правна и физичка лица која имају дозволу за промет издату од надлежног министарства.

Промет медицинских средстава на мало обавља се у апотекама и специјализованим продавницама.

Надлежно министарство издаје дозволу специјализованој продавници за обављање послова из става 1. овог члана у року од 90 дана од дана пријема захтева, ако су испуњени услови прописани овим законом.

Дозвола из ст. 2. и 4. овог члана издаје се на неодређено време.

Промет из ст. 1. и 3. овог члана може се вршити само са медицинским средствима која имају дозволу за стављање у промет, осим ако Агенција одобри увоз медицинских средстава која немају дозволу за стављање у промет, у складу са законом и прописима донетим за његово спровођење.

Министар надлежан за послове здравља прописује услове за обављање промета медицинских средстава.

Члан 126.

Одредбе чл. 70. до 82. овог закона, сходно се примењују и на промет медицинских средстава.

Клиничко испитивање медицинских средстава**Члан 127.**

Клиничко испитивање медицинских средстава IIа класе, IIб класе и III класе је поступак којим се утврђује његова ефикасност у складу са декларисаном применом коју је одредио произвођач.

За клиничко испитивање из става 1. овог члана Агенција издаје дозволу.

Члан 128.

Министар надлежан за послове здравља прописује услове, начин и поступак клиничког испитивања медицинских средстава, као и садржај документације за одобрење предложеног клиничког испитивања медицинских средстава.

Министар надлежан за послове ветерине прописује услове, начин и поступак за клиничко испитивање медицинских средстава који се употребљавају искључиво у ветеринарској медицини, као и садржај документације за одобрење предложеног клиничког испитивања медицинских средстава.

Одредбе чл. 49. до 61. овог закона које се односе на клиничко испитивање лекова сходно се примењују и на клиничко испитивање медицинских средстава одређене класе.

Обележавање медицинских средстава и упутство за пацијента – корисника**Члан 129.**

Свако медицинско средство у промету мора бити обележено на српском језику у складу са његовом дозволом за стављање у промет и садржи најмање:

- 1) име медицинског средства и произвођача;
- 2) квантитативни састав активне компоненте медицинског средства (ако је то неопходно);
- 3) упутство за употребу медицинског средства;
- 4) услове чувања;
- 5) рок важности (обележен на оба паковања, појединачном и збирном паковању);
- 6) број серије;
- 7) датум и метод стерилизације (за стерилне производе);
- 8) назнаку да је производ стерилан, нетоксичан, апиноген и да је за једнократну употребу (стерилност је гарантована док се појединачно паковање не оштети и отвори);
- 9) упозорење: „производ се може употребити само у оригиналном паковању”;
- 10) обележавање стандарда за одређене врсте производа;
- 11) шифру важеће идентификације (EAN – код).

Уз медицинско средство прилаже се упутство за пацијента – корисника које се мора налазити у сваком паковању.

Упутство за пацијента – корисника мора бити написано на српском језику и припремљено на начин разумљив пацијенту – кориснику.

Обележавање спољњег и унутрашњег паковања мора бити на српском језику.

Садржај и начин обележавања спољњег и унутрашњег паковања медицинског средства, као и садржај упутства за пацијента – корисника, споразумно прописују министар надлежан за послове здравља и министар надлежан за послове ветерине.

Обезбеђење квалитета медицинских средстава**Члан 130.**

Систем обезбеђења квалитета медицинских средстава која имају дозволу за стављање у промет у земљи односно за извоз, утврђује Агенција.

Елементи квалитета уграђени су и документовани за сваку фазу производње и промета у складу са стандардима квалитета за сва медицинска средства.

Агенција обезбеђује да медицинска средства одговарају прописаним стандардима квалитета, проценом документације о квалитету, лабораторијском контролом квалитета, у складу са овим законом.

Члан 131.

Лабораторијска контрола квалитета медицинских средстава врши се у складу са признатим стандардима и методама за област медицинских средстава.

Национална контролна лабораторија врши испитивање медицинских средстава за које сматра да је то потребно.

У случају одступања од стандарда квалитета медицинских средстава из става 1. овог члана, Агенција предузима одговарајуће мере за измену таквог стања, односно предлаже надлежном министарству да обустави или забрани промет, односно повуче то медицинско средство из промета.

Члан 132.

Под контролом квалитета медицинских средстава подразумева се утврђивање прописаног квалитета медицинских средстава, у складу с овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Квалитет медицинских средстава утврђује се лабораторијском контролом коју врши Агенција, у складу са овим законом.

О извршеној контроли из става 2. овог члана Агенција издаје потврду о контроли квалитета медицинских средстава.

Члан 133.

Национална контролна лабораторија обавља следеће лабораторијске контроле квалитета:

- 1) Контролу квалитета пре стављања у промет, у складу са овим законом, која подразумева:
  - контролу квалитета медицинских средстава у поступку издавања дозволе за стављање у промет и обнове дозволе, ако је то потребно;

– поновну контролу квалитета медицинских средстава које има потврду произвођача о извршеној контроли квалитета серије за медицинска средства из увоза, ако је то потребно;

– поновну контролу медицинских средстава која имају потврду произвођача о извршеној контроли квалитета серије за медицинска средства домаћих произвођача који у потпуности не испуњавају прописане стандарде квалитета, ако је то потребно.

2) Контролу квалитета медицинских средстава у промету:

- узимањем случајних узорака;
- испитивањем квалитета осетљивих медицинских средстава;
- решавањем идентификованих проблема;
- сваке серије увезених медицинских средстава.

Носилац дозволе за промет медицинских средстава на велико и произвођач медицинских средстава дужни су да за увезена медицинска средства Агенцији доставе потврду произвођача о контроли квалитета за сваку серију увезених медицинских средстава ради њиховог пуштања у промет.

Агенција издаје потврду о квалитету увезених медицинских средстава из става 2. овог члана.

Лабораторијска контрола квалитета медицинских средстава врши се, и:

- провером методологије;
- разрадом стандарда;
- међународном сарадњом у циљу обезбеђења квалитета медицинских средстава.

Агенција контролише узорке сваког медицинског средства за које сматра да је то потребно ради обезбеђења одговарајућег квалитета.

Начин вршења контроле квалитета медицинских средстава из ст. 1. и 4. овог члана, као и вођење евиденције прописује министар надлежан за послове здравља.

Агенција може, за специфичне лабораторијске контроле које не обавља, закључити уговор о обављању ових контрола са другим правним лицем, с тим да потврду о квалитету лека издаје Агенција.

Члан 134.

У области медицинских средстава које се уређују овим законом, могу се закључивати међудржавни уговори, у складу са законом.

Праћење нежељених реакција медицинских средстава у промету

Члан 135.

Праћење нежељених реакција медицинских средстава у промету подразумева праћење учесталости познатих и откривање нових нежељених реакција, посебно новорегистрованих медицинских средстава.

Подаци и информације о нежељеним реакцијама медицинских средстава уносе се у базу фармацевтског информационог система и доступни су здравственим и ветеринарским радницима.

Послове прикупљања, обраде, селекције и пружања података о нежељеним реакцијама медицинских средстава врши Национални центар за праћење нежељених реакција лекова и медицинских средстава.

Агенција може, за одређено медицинско средство да измени услове из дозволе за стављање у промет или да донесе одлуку о престанку дозволе за стављање у промет, односно предложи надлежном министарству да обустави или забрани, односно повуче из промета то медицинско средство.

Члан 136.

Здравствене, односно ветеринарске установе, као и здравствени и ветеринарски радници дужни су да одмах обавесте Агенцију о свакој нежељеној реакцији медицинских средстава које примеће.

Министар надлежан за послове здравља прописује начин пријављивања, прикупљања и праћења нежељених реакција медицинских средстава, а за медицинска средства која се искључиво употребљавају у ветеринарској медицини – министар надлежан за послове ветерине.

Оглашавање медицинских средстава

Члан 137.

Оглашавање медицинских средстава врши се сходно одредбама чл. 96. до 99. овог закона.

Надзор у области медицинских средстава

Члан 138.

Надлежно министарство врши надзор у области медицинских средстава у складу са одредбама чл. 101. до 104. овог закона, преко инспектора.

V. НАДЗОР

Члан 139.

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих за његово спровођење врши надлежно министарство.

VI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Кривична дела

Члан 140.

Лице одговорно за производњу и лице одговорно за контролу квалитета и пуштање серије лека у промет, запослено у производњи лека односно у галенској лабораторији овлашћене апотеке, које пусти у промет лек који није квалитетан, безбедан и ефикасан и тиме проузрокује погоршање здравственог стања једног или више лица, казниће се затвором од једне године до три године.

Лице овлашћено за издавање лека за употребу у медицини које изда други лек уместо прописаног или захтеваног лека, ако замена није дозвољена, или које не изради лек у прописаној размери или количини, или које уопште несавесно поступи у издавању лекова и тиме проузрокује погоршање здравственог стања неког лица, казниће се затвором од три месеца до три године.

Ако је услед дела из ст. 1. и 2. овог члана тешко нарушено здравље или је наступила смрт једног или више лица, учинилац ће се казнити затвором од једне године до десет година.

Ако су дела из ст. 1, 2. и 3. овог члана учињена из нехата, учинилац ће се казнити за дело: из става 1. овог члана затвором до две године, из става 2. овог члана затвором до једне године, из става 3. овог члана затвором од једне године до пет година.

Члан 141.

Лице које обавља клиничко испитивање лека и медицинског средства на здравим лицима до 18 година живота, здравим трудницама и дојиљама, лицима која су смештена у установе социјалне заштите, лицима која су смештена у здравствене установе или у установе за извршење кривичних санкција, по одлуци судских органа, и лицима код којих би принуда или други начин утицаја на слободан пристанак за учествовање у клиничком испитивању могло утицати на давање сагласности за учествовање у клиничком испитивању, казниће се затвором од три месеца до три године.

Лице које обавља клиничко испитивање лека и медицинског средства над лицима до 18 година живота, трудницама или дојиљама, ако то није неопходно, или без посебних мера предострожности, а када се клиничко испитивање врши леком који није намењен за обољење од којих је то лице оболело, односно за стање у коме се то лице налази, казниће се затвором од три месеца до три године.

Ако је услед дела из ст. 1. и 2. овог члана неком лицу нарушено здравље или је наступила смрт једног или више лица, учинилац ће се казнити затвором од једне године до десет година.

Привредни преступи

Члан 142.

Новчаном казном од 300.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице: ако врши производњу и промет лека и медицинског средства за који није дата дозвола за његово стављање у промет; ако производи лек и медицинско средство, односно израђује галенски лек, а нема дозволу за њихову производњу, односно израду; ако врши промет лека и медицинског средства који нису обележени по одредбама овог закона; ако врши промет лека и медицинског средства који немају одговарајућу документацију о квалитету; ако врши промет лека и медицинског средства којима је истекао рок важности означен на паковању или је утврђена неисправност у погледу њиховог прописаног квалитета; и ако лек или медицинско средство изда или прода ван апотеке и специјализоване продавнице, као и на другим местима у складу са овим законом (чл. 31, 62. став 5. и члан 111).

Новчаном казном из става 1. овог члана, казниће се за привредни преступ правно лице које производи или пушта у промет серију лека или медицинског средства за које је доказано да нису квалитетни, безбедни и ефикасни (члан 67. ст. 3. и 5. и члан 124).

За привредни преступ из ст. 1. и 2. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара.

Члан 143.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара, казниће се за привредни преступ правно лице:

1) ако врши производњу лека и медицинског средства, а нема лице одговорно за производњу и квалификованог фармацеута одговорног за контролу квалитета и пуштање серије лека у промет,

односно нема одговарајући простор, опрему и кадар за производњу, испитивање и контролу квалитета лекова и медицинских средстава (члан 63. став 2, члан 121. став 3. и члан 122. став 1);

2) ако не обавести надлежно министарство о свакој промени места производње и лица одговорног за производњу и квалификованог фармацеута одговорног за контролу квалитета и пуштање серије лека и медицинског средства у промет, односно не достави податке о променама у кадровима, простору и опреми (члан 67. став 4, члан 77. став 1, чл. 124. и 126);

3) ако не достави извештај о производњи и залихама лекова и медицинских средстава као и о обиму продаје за све појединачне лекове (по паковањима) у Републици Србији или не достави извештај на основу прописаних евиденција, односно ако нема план за хитно повлачење лекова и медицинских средстава из промета (члан 68. став 3, члан 76. ст. 2. и 4. и чл. 124. и 126);

4) ако без одлагања не обавести надлежно министарство о свакој незгоди или грешци у процесу производње као и о другим ситуацијама због којих би се могло посумњати у квалитет, безбедност и ефикасност лека и медицинског средства, односно ако без одлагања не обавести надлежно министарство о свакој незгоди и инциденту који би могао да утиче на квалитет лекова и медицинских средстава као и на безбедно руковање (члан 68. став 1, члан 77. став 2. и чл. 124. и 126);

5) ако врши промет лекова и медицинских средстава на велико, односно промет на мало медицинских средстава без дозволе надлежног министарства (члан 71. став 1, члан 125. став 2. и члан 126);

6) ако врши увоз или извоз супротно одредбама члана 73. став 2. и члан 126. овог закона;

7) ако за промет лекова и медицинских средстава на велико нема одговарајући простор и опрему за смештај и чување, превозна средства и кадар, као и одговорног фармацеута за складиштење и дистрибуцију, односно одговорног дипломираног ветеринара за промет лекова и медицинских средстава на велико за употребу у ветеринарској медицини; ако нема обезбеђен тражени асортиман лекова и медицинских средстава за подручје које снабдева, односно ако континуирано не снабдева или не достави лекове и медицинска средства у најкраћем року и ако нема копију потврде о извршеној контроли квалитета за сваку серију лека и медицинског средства коју дистрибуира (члан 74. ст. 2, 3. и 4. и члан 126);

8) ако врши послове консигнационог складиштења лекова и медицинских средстава без одлуке надлежног министарства о испуњености услова (члан 74. став 7. и члан 126);

9) ако врши промет лекова и медицинских средстава супротно одредбама чл. 78. и 126. овог закона.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара.

Члан 144.

Новчаном казном од 150.000 до 1.500.000 динара, казниће се за привредни преступ правно лице ако врши оглашавања лека и медицинских средстава, супротно одредбама чл. 97, 98. и 99. и члана 137. овог закона.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 15.000 до 150.000 динара.

Члан 145.

Уз казну из чл. 142. и 143. овог закона, правном лицу се може изрећи и заштитна мера забране обављања делатности у трајању од три године до десет година.

Лекови и медицинска средства који су предмет привредног преступа одузеће се без накнаде.

Прекршаји

Члан 146.

Новчаном казном од 50.000 до 400.000 динара, казниће се за прекршај правно лице:

1) ако не обавести Агенцију о датуму почетка промета и извоза лекова и медицинских средстава (члан 36. став 8. и члан 112. став 5);

2) ако не обавести Агенцију о свим новим налазима о оцени квалитета, безбедности и ефикасности лека и медицинског средства (члан 39. став 1. и члан 112. став 5);

3) ако врши промет лека и медицинског средства противно одредбама члана 42, члана 46. став 5, члана 112. став 5. и члана 120. став 6. овог закона;

4) ако не обавести Агенцију у року од шест месеци пре престанка производње или промета лека и медицинског средства (члан 43. и члан 112. став 5).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 7.000 до 20.000 динара.

Члан 147.

Новчаном казном од 50.000 до 400.000 динара, казниће се за прекршај правно лице:

1) ако лица која се подвргавају клиничком испитивању потпуно не информисају о сврси, природи, поступку и могућим ризицима испитивања, на њима разумљив начин и у писменој форми уз присуство сведока, односно ако пристанак за подвргавање клиничком испитивању за лица која немају пословну способност не дају родитељи или законски старатељи (чл. 50. и 56. и члан 128. став 3);

2) ако се лица на која су у целини или делимично пренета овлашћења у клиничком испитивању не пријаве Агенцији ради евиденције (члан 52. став 3);

3) ако одмах не обавести Агенцију и етички одбор здравствене установе у којој се спроводи клиничко испитивање, о неочекиваној, нежељеној реакцији, незгоди или другом неповољном догађају у току клиничког испитивања лека (члан 57. став 1. и члан 128. став 3);

4) ако врши клиничка испитивања лека и медицинског средства без одобрења Агенције, односно без пријаве Агенцији, односно ако клинички испитује лек или медицинско средство без резултата фармацеутског и фармаколошко-токсиколошког испитивања; ако не обавести Агенцију о спровођењу клиничког испитивања и о томе тромесечно не извештава Агенцију; односно ако Агенцији не достави завршни извештај клиничког испитивања у року од годину дана од дана његовог завршетка (члан 53. ст. 1. и 2, члан 54. став 1, члан 55. став 1, члан 59. ст. 1. и 2. и члан 128. став 3);

5) ако пре почетка клиничког испитивања лека и медицинског средства не осигура лица подвргнута испитивању у случају настанка штете изазване испитивањем и не одреди уговором износ неопходних трошкова који припадају лицима која учествују у клиничком испитивању (члан 60. став 1. и члан 128. став 3);

6) ако у уговору за клиничко испитивање животиње не наведе износ накнаде власнику животиње у случају настанка штете изазване клиничким испитивањем (члан 60. став 2. и члан 128. став 3);

7) ако установи која спроводи клиничко испитивање и сваком истраживачу не достави документацију на основу које је Агенција одобрила клиничко испитивање, односно ако пре почетка клиничког испитивања не прибави позитивну одлуку етичког одбора здравствене установе у којој се спроводи клиничко испитивање (члан 61. ст. 1. и 2).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 7.000 до 20.000 динара.

Новчаном казном од 5.000 до 20.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако изврши неку од радњи из става 1. овог члана.

Члан 148.

Новчаном казном од 50.000 до 400.000 динара, казниће се за прекршај правно лице:

1) ако није на видном месту истакло име и презиме одговорног лица у апотеци или ако није доставило податак о томе надлежном министарству (члан 70. став 5);

2) ако не води евиденцију о врсти и количини увезених или извезених, као и продатих лекова и медицинских средстава за које је дата дозвола за стављање у промет, и ако не води посебну евиденцију о лековима и медицинским средствима који се увозе ради истраживања и лечења и о томе не обавести Агенцију (члан 75. став 1. и члан 126);

3) ако увози лек, односно медицинско средство који нема дозволу за стављање у промет без одобрења Агенције односно ако увози лек или медицинско средство у количини већој од једногодишњих потреба здравствене установе, односно од потреба научног или медицинског истраживања (члан 79. ст. 1, 2, 3. и 4. и члан 126);

4) ако лице које улази у земљу или из ње излази носи веће количине лекова од шестомесечних потреба за личну употребу или за животињу која путује са њим (чл. 81. и 126);

5) ако не уништи лек или медицинско средство којима је истекао рок важности, или је утврђено да је лек, односно медицинско средство неисправно у погледу њиховог прописаног квалитета, односно којима је забрањен промет (члан 82. и члан 126);

6) ако пусти у промет лек или медицинско средство које није обележено на српском језику и у складу са дозволом за стављање у промет и сажетком карактеристика лека, односно медицинског средства, односно ако пусти у промет лек, односно медицинско средство супротно одредбама члана 88, члана 89, члана 90. ст. 1. и 2, члана 91. и члана 129. овог закона;

7) ако не омогући инспектору за лекове несметано обављање контроле и ако му без накнаде не стави на располагање довољан број узорака за анализу, односно ако му не пружи све потребне податке којима располаже или ако нуди или даје провизију, односно новац, поклоне или предмете знатније вредности инспектору за лекове (члан 104. ст. 1. и 3. и члан 138).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 5.000 до 20.000 динара.

Новчаном казном од 5.000 до 200.000 динара, казниће се за прекршај предузетник ако изврши неку од радњи из тач. 1), 5), 6) и 7) овог члана.

Члан 149.

Ако радње из чл. 142, 143, 144, 146, 147. и 148. овог закона учини предузетник казниће се за прекршај новчаном казном од 5.000 до 200.000 динара.

Уз казну из става 1. овог члана може се предузетнику изрећи и заштитна мера забрана обављања делатности у трајању од шест месеци до три године и без накнаде одузети лекови и медицинска средства која су предмет прекршаја.

Члан 150.

Новчаном казном у износу од 5.000 до 20.000 динара, казниће се за прекршај одговорно лице у органима Агенције, чланови комисије и лица из члана 15. став 1. овог закона, ако поступе супротно члану 7. став 4, члану 14. ст. 3. и 4. и члану 15. став 2. овог закона.

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће се за прекршај и предузетник који је власник или сувласник апотеке а прописује лек или медицинско средство и поступак супротно члану 46. став 5. и члану 120. став 5. овог закона.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 151.

Средства и имовину за оснивање и почетак рада Агенције чине средства и имовина Завода за фармацију Србије, којима Агенција послује као средствима у државној својини, у складу са законом. Агенција почиње са радом 1. октобра 2004. године.

До почетка рада Агенције послове из надлежности Агенције прописане овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона врше надлежна министарства, осим послова из чл. 86. и 133. овог закона које врши Завод за фармацију Србије.

Члан 152.

Даном почетка рада Агенција преузима на коришћење покретну и непокретну имовину, као и права и обавезе Завода за фармацију Србије.

Даном почетка рада Агенција преузима запослене у Заводу за фармацију Србије, као и запослене у министарству надлежном за послове здравља и министарству надлежном за послове ветерине, који раде на пословима из надлежности Агенције, а који се могу распоредити на одговарајућа радна места у складу са актом о организацији и систематизацији радних места у Агенцији.

Запослени из става 2. овог члана који се не распореду у складу са актом о организацији и систематизацији радних места у Агенцији имају права запослених за чијим је радом престала потреба, у складу са законом.

Стручни испит који су запослени из става 2. овог члана положили до дана преузимања у Агенцију, а који по садржини и програму одговара испиту за рад у органима државне управе, признаје се као испит из члана 13. став 5. овог закона.

Новчана средства која се налазе на рачуну Завода за фармацију Србије, на дан почетка рада Агенције, користе се искључиво за опремање и развој Националне контролне лабораторије.

Даном уписа Агенције у регистар код надлежног органа из регистра се брише Завод за фармацију Србије.

Члан 153.

Влада ће именовати директора, председника и чланове Управног и Надзорног одбора, до дана почетка рада Агенције.

Члан 154.

Управни одбор Агенције дужан је да у року од 15 дана од дана именовања донесе статут и друге опште акте потребне за упис Агенције у регистар.

Агенција је дужна да донесе своје опште акте предвиђене законом у року од три месеца од дана почетка рада Агенције.

Члан 155.

До доношења прописа за спровођење овог закона, примењиваће се прописи који су донети за спровођење закона који је био на снази до дана ступања на снагу овог закона, ако нису у супротности са одредбама овог закона.

До доношења закона којим се уређује трансфузиолошка служба, Влада, на предлог министра надлежног за послове здравља, утврђује цену крви и компоненти крви намењених за трансфузију.

Члан 156.

Правна и физичка лица која производе, врше промет лекова и медицинских средстава на велико и промет медицинских средстава

на мало, испитују лекове и медицинска средства, дужна су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона и прописима донетим за спровођење овог закона, као и да поступају у складу са смерницама: Добре произвођачке праксе, Добре праксе у дистрибуцији, Добре клиничке праксе у клиничким испитивањима и Добре лабораторијске праксе, у року од пет година од дана ступања на снагу овог закона.

Галенска лабораторија, односно галенска лабораторија апотеке која врши израду и промет галенских припремака, на основу одобрења издатог у складу са прописима који су важиви у време када је одобрење издато, дужна је да усклади рад са одредбама овог закона које се односе на израду галенских лекова, као и са прописима донетим за спровођење овог закона, у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Галенска лабораторија која врши израду и промет галенских припремака, на основу одобрења издатог у складу са прописима који су важиви у време када је одобрење издато, може постати произвођач готових лекова, ако у року од две године од дана ступања на снагу овог закона поднесе захтев надлежном министарству за издавање дозволе за производњу готових лекова, у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона и ако усклади свој рад са смерницама Добре произвођачке праксе, Добре праксе у дистрибуцији, Добре лабораторијске праксе и Добре клиничке праксе у клиничком испитивању, у року од пет година од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 157.

Одобрење за стављање лека у промет издато на основу прописа који су важиви у време када је одобрење издато остаје на снази до истека рока за које је дато.

Агенција доноси одлуку о престанку одобрења из става 1. овог члана, односно обавештава надлежна министарства да обустави и забрани промет, односно повуче лек и медицинско средство из промета, ако постоје разлози из члана 41. ст. 1, 2. и 4. овог закона.

Носилац одобрења за стављање лека у промет које је издато на основу прописа који су важиви до дана ступања на снагу овог закона, дужан је да до обнове одобрења за стављање лека у промет, а најкасније у року од пет година од дана ступања на снагу овог закона, достави потребну документацију о леку, у складу са овим законом и прописима донетим за спровођење овог закона.

Члан 158.

Предлагач из члана 33. став 3. овог закона, који после ступања на снагу овог закона, поднесе захтев за издавање дозволе за стављање у промет лека, дужан је да нови захтев за добијање дозволе за стављање у промет лека, односно захтев за измену или допуноу дозволе (варијације), усклади са чланом 34. ст. 1. и 2, односно чланом 39. став 2. овог закона, као и са прописима донетим за спровођење овог закона, а најкасније у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

Предлагачу из става 1. овог члана под условом да захтев није у потпуности усклађен са чланом 34. ст. 1. и 2. овог закона, као и са прописима донетим за спровођење овог закона, дозвола за стављање у промет лека издаје се на период од једне године.

Члан 159.

Одобрење за стављање у промет медицинског средства, као и одобрење за стављање у промет помоћног лековитог средства, које је издато на основу прописа који су важиви до дана ступања на снагу овог закона, ускладиће се са одредбама овог закона и прописима донетим за спровођење овог закона, у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Захтев са потпуном документацијом за стављање у промет лека, помоћног лековитог и медицинског средства, за утврђивање услова за производњу, промет и испитивање лекова, израду галенских лекова, помоћних лековитих средстава и медицинских средстава, за увоз лекова и медицинских средстава и за давање одобрења за клиничко испитивање лека, који је поднет до дана ступања на снагу овог закона, решиће се по прописима који су важиви у време када је захтев поднет.

Члан 160.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о производњи и промету лекова („Службени лист СРЈ“, бр. 18/93 и 23/02).

Члан 161.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

2555

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЕНЕРГЕТИЦИ

Проглашава се Закон о енергетици, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на седници Шестог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2004. години, 23. јула 2004. године.

ПР број 47
У Београду, 24. јула 2004. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН

О ЕНЕРГЕТИЦИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се: циљеви енергетске политике и начин њеног остваривања, начин организовања и функционисања тржишта енергије, услови за уредно и квалитетно снабдевање купаца енергијом и услови за остваривање безбедне, поуздане и ефикасне производње енергије, управљање системима преноса, транспорта и дистрибуције енергије и начин обезбеђивања несметаног функционисања и развоја ових система, услови и начин обављања енергетских делатности, услови за остваривање енергетске ефикасности и заштите животне средине у обављању енергетских делатности и надзор над спровођењем овог закона.

Овим законом оснива се Агенција за енергетику и образује се Агенција за енергетску ефикасност.

2. Енергетске делатности

Члан 2.

Енергетске делатности, у смислу овог закона, јесу:

- 1) производња електричне енергије, пренос електричне енергије, управљање преносним системом, организовање тржишта електричне енергије, дистрибуција електричне енергије, управљање дистрибутивним системом за електричну енергију, трговина електричном енергијом;
- 2) производња деривата нафте, транспорт нафте нафтоводима, транспорт деривата нафте продуктоводима, транспорт нафте и деривата нафте другим облицима транспорта, складиштење нафте и деривата нафте, трговина нафтом и дериватима нафте;
- 3) транспорт природног гаса, управљање транспортним системом за природни гас, складиштење природног гаса, управљање складиштем природног гаса, дистрибуција природног гаса, управљање дистрибутивним системом за природни гас, трговина природним гасом;
- 4) производња топлотне енергије, дистрибуција топлотне енергије, управљање дистрибутивним системом за топлотну енергију, снабдевање топлотном енергијом тарифних купаца.

3. Појмови

Члан 3.

Појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) **деривати нафте** – течна или гасовита горива добијена прерадом, дорадом нафте, односно дегазолинажом (моторни бензини, дизел горива, све врсте уља за ложење, гориво за млазне моторе, све врсте петролеја, нафтни кокс, течни нафтни гас и др.);
- 2) **директни далековод** – далековод који повезује произвођача са сопственим погонима, објектом изолованог купца, односно произвођача или испоручиоца са објектима квалификованог купца;
- 3) **директни гасовод, продуктовод, односно топловод** – цевовод који повезује произвођача са објектом изолованог купца природног гаса, течних горива, односно топлотне енергије;
- 4) **дистрибуција** – преносење енергије преко дистрибутивног система ради испоруке енергије купцима, осим снабдевања;
- 5) **енергенти** – природни гас, нафта, деривати нафте, обновљиви и други извори енергије;
- 6) **енергија** – електрична енергија, топлотна енергија;
- 7) **енергетска дозвола** – дозвола за изградњу енергетских објеката;

8) **енергетски систем** – енергетски објекти међусобно повезани тако да чине јединствен техничко-технолошки систем;

9) **енергетски субјект** – правно лице, односно предузетник, које је уписано у регистар за обављање једне или више енергетских делатности;

10) **испорука** – предаја енергије из објеката једног енергетског субјекта у објекат другог енергетског субјекта или купца;

11) **квалификовани купац** – купац који испуњава услове прописане овим законом, купује енергију за сопствене потребе и који може слободно изабрати свог снабдевача енергије;

12) **купац** – правно или физичко лице које купује енергију;

13) **лиценца** – дозвола за обављање енергетске делатности утврђена овим законом;

14) **обновљиви извори енергије** – извори енергије који се налазе у природи и обнављају се у целисти или делимично, посебно енергија водотокова, ветра, неакумулирана сунчева енергија, биомаса, геотермална енергија и др.;

15) **оператор система** – енергетски субјект који обавља делатност управљања преносним, транспортним или дистрибутивним системом, односно делатност управљања складиштем природног гаса и који обезбеђује системске услуге;

16) **оператор тржишта енергије** – енергетски субјект који обавља послове организовања и управљања тржиштем енергије;

17) **опрема под притиском** – гасоводи, нафтоводи, продуктоводи, топловоди, парни и вреловодни котлови и друга опрема која функционише под притиском;

18) **пренос, односно транспорт енергије** – пренос електричне енергије повезаних система врло високих и високих напона до крајњих потрошача или дистрибутера, односно транспорт гаса, нафте, деривата нафте и топлотне енергије од произвођача или других система, односно терминала до дистрибутивних система или корисника, осим снабдевања;

19) **прикључак на систем** – физички прикључак на систем којим се повезује енергетски објекат или објекат купца са преносним, транспортним, односно дистрибутивним системом;

20) **приступ систему** – коришћење система ради преноса, односно транспорта, дистрибуције, преузимања и предаје уговорене количине енергије у уговорено време;

21) **регулисани приступ треће стране систему** – приступ систему под прописаним и јавно објављеним условима на принципу недискриминације;

22) **системске услуге** – услуге које су неопходне за обезбеђивање сигурног, поузданог и стабилног функционисања енергетског система;

23) **снабдевање** – куповина и продаја енергије купцима или другим енергетским субјектима;

24) **снабдевање енергијом тарифних купаца** – куповина и продаја енергије за потребе тарифних купаца;

25) **тарифни купац** – купац који купује енергију за сопствене потребе по прописаном тарифном систему;

26) **транзит** – пренос, односно транспорт енергије која је пореклом из друге државе, која је намењена трећој држави, а врши се преко територије Републике Србије или пренос, односно транспорт енергије пореклом из друге државе која је намењена тој другој држави, а врши се преко територије Републике Србије;

27) **транспорт нафте и деривата нафте другим облицима транспорта** – транспорт нафте, односно деривата нафте свим облицима транспорта осим нафтоводом, односно продуктоводом;

28) **трговина** – куповина и продаја енергије (на велико, на мало и увоз и извоз) и посредовање и заступање на тржишту енергије;

29) **тржиште енергије** – организована трговина свих облика енергије на територији Републике Србије.

II. ЕНЕРГЕТСКА ПОЛИТИКА И ПЛАНИРАЊЕ РАЗВОЈА ЕНЕРГЕТИКЕ

1. Енергетска политика

Члан 4.

Енергетска политика Републике Србије обухвата мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева у области енергетике, а нарочито:

1) сигурног, квалитетног и поузданог снабдевања енергијом и енергентима;

2) уравнотеженог развоја енергетских делатности у циљу обезбеђивања потребних количина енергије и енергената за задовољавање потреба купаца енергије и енергената;

3) подстицања конкурентности на тржишту на начелима недискриминације, јавности и подстицања конкурентности на тржишту;

4) стварања услова за безбедан и поуздан рад и функционисање енергетских система;

5) обезбеђивања развоја енергетске инфраструктуре и увођења савремених технологија;

6) обезбеђивања услова за унапређење енергетске ефикасности у обављању енергетских делатности и потрошњи енергије;

7) стварања транспарентних, атрактивних и стабилних услова за улагања у изградњу, реконструкцију и модернизацију енергетских објеката и система, као и услова за њихово повезивање са енергетским системима других држава;

8) стварања услова за стимулисање коришћења обновљивих извора енергије и комбиноване производње електричне и топлотне енергије;

9) унапређења заштите животне средине;

10) децентрализације у планирању и спровођењу развојних програма у енергетици.

Енергетска политика се спроводи реализацијом Стратегије развоја енергетике Републике Србије, програма остваривања те стратегије и енергетског биланса.

2. Стратегија развоја енергетике

Члан 5.

Стратегијом развоја енергетике Републике Србије одређују се: дугорочни циљеви развоја појединих енергетских делатности, приоритети развоја, извори и начин обезбеђивања потребних количина енергије, односно енергената, подстицајне мере за финансијска улагања у енергетске објекте у којима ће се користити обновљиви извори енергије, подстицајне мере за повећање енергетске ефикасности, услови и начин за обезбеђивање заштите животне средине и мере за спровођење те заштите и други елементи од значаја за остваривање циљева енергетске политике.

Стратегија развоја енергетике Републике Србије (у даљем тексту: Стратегија) усклађује се са стратегијом развоја Републике Србије, стратегијом просторног развоја Републике Србије, као и стратегијом одрживог коришћења природних добара.

Стратегију доноси Народна скупштина, на предлог Владе Републике Србије, за период од најмање 10 година.

Влада Републике Србије прати реализацију Стратегије и по потреби покреће иницијативу за њено усклађивање са реалним потребама за енергијом и енергентима.

Стратегија се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

3. Програм остваривања Стратегије

Члан 6.

Влада Републике Србије доноси Програм остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије (у даљем тексту: Програм), на предлог министарства надлежног за послове енергетике (у даљем тексту: Министарство).

Програмом се утврђују: услови, начин и динамика остваривања Стратегије, енергетски објекти које је неопходно изградити и концесије које ће се дати за изградњу енергетских објеката, узимајући у обзир прогнозирану потрошњу енергије и енергената, енергетску ефикасност, могућност коришћења обновљивих извора енергије, могућност коришћења ефикасних технологија за производњу енергије и енергената, стимулисање инвестирања у енергетски сектор, мере за заштиту животне средине и друге елементе од значаја за остваривање Стратегије.

Програм се доноси за период од шест година и усклађује се према реалним потребама за енергијом и енергентима најмање сваке друге године.

Надлежни орган аутономне покрајине предлаже део Програма за остваривање развоја енергетике на својој територији у складу са планом развоја покрајине, који чини саставни део Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије.

Надлежни орган аутономне покрајине, на захтев Министарства, доставља предлог дела Програма за територију аутономне покрајине, у року од 30 дана од дана достављања захтева.

Податке за израду Програма, на захтев Министарства, односно надлежног органа аутономне покрајине, дужни су да доставе енергетски субјекти, Агенција за енергетику, министарства надлежна за одговарајућу област, надлежни органи аутономне покрајине и надлежне управе јединица локалне самоуправе, у року од 30 дана од дана достављања захтева.

Захтев за достављање података из става 6. овог члана садржи врсту података, временски период на који се подаци односе, начин достављања података, као и друге елементе неопходне за израду Програма.

4. Планови развоја

Члан 7.

Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе доносе планове развоја енергетике којима се утврђују потребе за енергијом на свом подручју, као и услови и начин обезбеђивања неопходних енергетских капацитета у складу са Стратегијом и Програмом.

Енергетски субјекти, на захтев надлежних органа аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, дужни су да податке за израду планова развоја из става 1. овог члана доставе аутономној покрајини и јединици локалне самоуправе, у року од 30 дана од дана достављања захтева.

Захтев за достављање података из става 2. овог члана садржи врсту података, временски период на који се подаци односе, начин достављања података, као и друге елементе неопходне за израду планова.

5. Енергетски биланс

Члан 8.

Енергетским билансом Републике Србије (у даљем тексту: Енергетски биланс Републике) утврђују се годишње потребе енергије, односно енергената које је неопходно обезбедити ради уредног и континуираног снабдевања потрошача, уз уважавање потреба за рационалном потрошњом енергије и енергената и за одрживим развојем енергетике, извори обезбеђивања потребних количина енергије, односно енергената, начин снабдевања појединим врстама енергије и енергентима, потребан ниво залиха и резервних капацитета енергетских објеката за сигурно снабдевање купаца енергијом и енергентима.

Члан 9.

Енергетски биланс Републике доноси Влада Републике Србије, на предлог Министарства, најкасније до краја октобра текуће године за наредну годину.

Надлежни орган аутономне покрајине предлаже део Енергетског биланса Републике који се односи на аутономну покрајину најкасније до краја септембра текуће године за наредну годину.

Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине, прати реализацију енергетског биланса и по потреби предлаже мере Влади Републике Србије којима се обезбеђује његово извршавање.

Податке за израду Енергетског биланса Републике, на захтев Министарства, дужни су да доставе енергетски субјекти, Агенција за енергетику, министарства надлежна за одговарајућу област, надлежни органи аутономне покрајине и надлежне управе јединица локалне самоуправе, у року од 30 дана од дана достављања захтева.

Захтев за достављање података из става 4. овог члана садржи врсту података, временски период на који се подаци односе, начин достављања података, као и друге елементе неопходне за израду Енергетског биланса.

III. АГЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКУ

1. Оснивање и правни статус

Члан 10.

Оснива се Агенција за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција), као регулаторно тело за обављање послова на унапређивању и усмеравању развоја тржишта енергије на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције, праћењу примене прописа и правила за рад енергетских система, усклађивању активности енергетских субјеката на обезбеђивању редовног снабдевања купаца енергијом и услугама и њихову заштиту и равноправан положај, као и других послова утврђених овим законом.

Члан 11.

Агенција има својство правног лица, са правима, обавезама и одговорностима утврђеним овим законом, законима и другим прописима којима се уређује пословање предузећа, као и Статутом Агенције.

Седиште Агенције је у Београду.

Агенција за своје обавезе одговара средствима којима располаже.

Члан 12.

Средства за оснивање и рад Агенције обезбеђују се из прихода остварених од накнада за издавање лиценци, дела тарифе за приступ и коришћење система, као и других прихода које оствари у обављању послова из своје надлежности у складу са законом.

Агенција може остваривати средства и из донација, осим из донација енергетских субјеката или са тим субјектима повезаним лицима.

Приходи из ст. 1. и 2. овог члана утврђују се годишњим финансијским планом Агенције.

Члан 13.

Агенција је самостални правни субјект и функционално је независна од било ког државног органа, енергетских субјеката и корисника њихових производа и услуга, као и од свих других правних и физичких лица.

Агенција је самостална у предузимању организационих и других активности којима се обезбеђује обављање законом утврђених послова.

Члан 14.

Агенција може, у циљу ефикаснијег обављања послова из своје надлежности, организовати обављање послова из свог делокруга преко организационих јединица у местима ван свог седишта.

О организовању послова ван седишта Агенције одлучује Савет Агенције на начин и под условима утврђеним Статутом.

2. Послови Агенције

Члан 15.

Агенција обавља следеће послове:

1) доноси тарифне системе за обрачун електричне енергије и природног гаса за тарифне купце, као и тарифне системе за приступ и коришћење система за пренос, транспорт, односно дистрибуцију енергије и објеката за складиштење природног гаса и друге услуге;

2) утврђује методологију за одређивање тарифних елемената за обрачун цена електричне енергије и природног гаса за тарифне купце укључујући и цене произведене електричне енергије, односно природног гаса за тарифне купце, као и методологију за одређивање обрачуна цене топлотне енергије која се производи у електранама – топланама (комбиновани процес производње) и испоручује енергетским субјектима за снабдевање топлотном енергијом тарифних купаца;

3) утврђује критеријуме и начин одређивања трошкова прикључка на систем за пренос, транспорт и дистрибуцију енергије;

4) издаје лиценце за обављање енергетских делатности и доноси акт о одузимању лиценце, под условима утврђеним овим законом, осим за делатности дистрибуције и производње топлотне енергије у топланама и води регистре издатих и одузетих лиценци;

5) даје сагласност на правила о раду система, на правила о раду тржишта енергије и на правила о раду система за складиштење природног гаса;

6) одлучује по жалби на акт оператора преносног, транспортног, односно дистрибутивног система, о одбијању приступа, као и по жалби на акт енергетског субјекта о одбијању, односно недоношењу одлуке по захтеву за прикључење на систем, као и по жалби на акт о одбијању приступа енергетског субјекта за складиштење природног гаса;

7) утврђује минималну годишњу потрошњу енергије којом се стиче статус квалификованог купца, утврђује испуњеност услова за стицање статуса квалификованог купца и води регистар квалификованих купаца.

Послове из става 1. тач. 4) и 6) овог члана Агенција обавља као поверене послове.

Поред послова из става 1. овог члана Агенција обавља и следеће послове: прати примену тарифних система, прикупља и обрађује податке о енергетским субјектима у вези са обављањем енергетских делатности, прати начин поступања енергетских субјеката у погледу раздвајања рачуна и заштите купаца и обавља друге послове у складу са овим законом.

Члан 16.

Агенција је овлашћена да захтева од енергетских субјеката податке и документацију неопходну за извршавање послова Агенције утврђених овим законом. Енергетски субјекти су дужни да те податке доставе Агенцији у року од осам дана од дана пријема захтева за достављање података.

Агенција је дужна да у складу са законом и другим прописима чува тајност комерцијалних и других поверљивих пословних података који су јој достављени за обављање послова из њене надлежности.

3. Управљање Агенцијом

Члан 17.

Агенцијом управља Савет агенције (у даљем тексту: Савет).

Савет има председника и четири члана, који се бирају из реда истакнутих стручњака из области енергетике и из других области од значаја за извршавање послова Агенције.

Члан 18.

Председника и чланове Савета бира Народна скупштина, на предлог Владе Републике Србије.

За председника и чланове Савета могу се бирати лица која су држављани Републике Србије и која имају високо стручно образовање и најмање 10 година радног искуства на пословима из области техничке, правне или економске струке.

Председник, чланови Савета и запослени у Агенцији остварују права и обавезе из радног односа у складу са законом којим се уређују права и обавезе по основу рада.

Члан 19.

Мандат председника и чланова Савета траје пет година, с тим што исто лице може поново бити бирано на период од пет година.

Први мандат два члана Савета траје три године, први мандат друга два члана Савета траје четири године, а први мандат председника Савета траје пет година, што се утврђује актом Народне скупштине о избору председника и чланова Савета.

Члан 20.

Савет доноси Статут, утврђује организацију рада, број и структуру запослених, усваја финансијски план, извештај о пословању и годишњи рачун, доноси одлуку о организовању рада Агенције ван њеног седишта, доноси препоруке, упутства, смернице и друга општа акта Агенције, утврђује висину накнаде за издавање лиценци, одлучује о питањима из делокруга рада Агенције утврђеним у члану 15. став 1. тач. 1), 3) и 7) овог закона и обавља друге послове утврђене законом и Статутом.

На Статут Агенције и акта из члана 15. став 1. тачка 1) овог закона сагласност даје Влада Републике Србије.

Савет доноси одлуке већином гласова од укупног броја чланова Савета.

Председник Савета заступа Агенцију, руководи радом Савета, организује рад и руководи радом Агенције, предлаже одлуке и друга акта која доноси Агенција, има овлашћења директора у пословима везаним за остваривање права и обавеза запослених и обавља друге послове утврђене законом и Статутом.

Члан 21.

Председник и чланови Савета за рад Агенције и за свој рад одговарају Народној скупштини и најмање једном годишње подносе јој извештај о раду Агенције.

Извештај из става 1. овог члана садржи нарочито извештај о финансијском пословању верификован од стране независног ревизора и финансијски план за наредну годину.

Члан 22.

Финансијским планом утврђују се укупни приходи и расходи Агенције, укључујући и резерве за непредвиђене издатке, као и елементе за одређивање трошкова зарада.

Укупни расходи Агенције обухваћени финансијским планом, укључујући и резерве за непредвиђене издатке, не могу бити већи од трошкова потребних за успешно остваривање надлежности Агенције.

Ако се годишњим обрачуном прихода и расхода Агенције утврди да су укупно остварени приходи Агенције већи од укупно остварених расхода, разлика средстава се преноси у финансијски план као приход за наредну годину, с тим што се извори и висина прихода за наредну годину усклађују са реалним трошковима Агенције за ту годину.

На финансијски план сагласност даје Народна скупштина.

Финансијски план се подноси Народној скупштини најкасније до краја октобра текуће године за наредну годину.

Финансијски план, по добијању сагласности Народне скупштине, објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 23.

Агенција је дужна да обезбеди јавност у раду и доступност информацијама заинтересованим субјектима који за то имају пословни или други правни интерес, које према закону или статуту Агенције немају карактер поверљивости.

Агенција је дужна да у „Службеном гласнику Републике Србије” објављује акта из члана 15. став 1. тач. 1), 2), 3) и 7) овог закона, као и друга акта према одлуци Савета.

Члан 24.

За председника и члана Савета не могу се бирати посланици у Скупштини Србије и Црне Горе, Народној скупштини, као ни посланици у скупштини аутономне покрајине, одборници, друга изабрана и постављена лица, нити функционери у органима политичких странака.

Власници или сувласници у енергетским субјектима, као ни лица којима су брачни другови или деца или сродници у правој линији независно од степена сродства власници или сувласници у енергетским субјектима, не могу бити бирани за председника ни члана Савета.

За председника и чланове Савета не могу се бирати лица правноснажно осуђена за кривична дела против службене дужности, корупције, преваре или за друга кривична дела која их чине неподобним за обављање функције на коју се бирају, а за која су осуђена на казну затвора дуже од шест месеци.

Председник и чланови Савета не могу имати примања од енергетских субјеката.

Председник и чланови Савета, њихови брачни другови или деца или сродници у правој линији независно од степена сродства, не могу бити чланови управе енергетског субјекта.

Народна скупштина може, на образложен предлог Владе Републике Србије, разрешити председника или члана Савета само у следећим случајевима:

- 1) ако је због болести или другог разлога неспособан за обављање дужности у периоду дужем од шест месеци заредом;
- 2) ако буде правноснажно осуђен на казну затвора у трајању дужем од шест месеци или буде осуђен за кривично дело злоупотребе службеног положаја, преваре, корупције, крађе или друго слично кривично дело које га чини недостојним за обављање функције;
- 3) ако се утврди да је, при утврђивању предлога за Савет, кандидат изнео о себи неистините податке или пропустио да изнесе податке о околностима битним за утврђивање предлога за његов избор;
- 4) ако без основаног разлога одбије или пропусти да обавља дужност председника односно члана Савета у периоду од најмање три месеца непрекидно или у току једне године у периоду од најмање шест месеци са прекидима;
- 5) ако се утврди да је у току трајања мандата повредио правила о сукобу интереса утврђена законом.

IV. ТРЖИШТЕ И КОНКУРЕНТНОСТ НА ТРЖИШТУ ЕНЕРГИЈЕ

1. Принципи тржишног пословања

Члан 25.

Обављање делатности на тржишту енергије врши се и организује у складу са циљевима развоја енергетских делатности и потребама купаца у Републици Србији за обезбеђивањем квалитетног и сигурног снабдевања енергијом, уз поштовање принципа конкурентности и једнаког правног положаја свих субјеката на том тржишту у поступку остваривања права на изградњу енергетског објекта, односно на прибављање енергетске дозволе за изградњу, права на приступ систему, права на обављање енергетских делатности, на стицање статуса квалификованог купца и у другим случајевима утврђеним овим законом.

2. Енергетска дозвола

Члан 26.

Енергетски објекти се граде у складу са законом којим се уређује просторно планирање и изградња објеката, техничким и другим прописима, а по претходно прибављеној енергетској дозволи која се издаје у складу са овим законом.

Члан 27.

Енергетска дозвола се прибавља за изградњу и реконструкцију следећих објеката:

- 1) објеката за производњу електричне енергије снаге преко 1 MW;
- 2) објеката за производњу деривата нафте;
- 3) директних далековаода, нафтовода, продуктовода, гасовода и топловода;
- 4) нафтовода и продуктовода, објеката за складиштење нафте и резервоарског простора за деривате нафте преко 50 тона;
- 5) објеката за транспорт природног гаса, објеката за складиштење природног гаса, објеката за дистрибуцију природног гаса и објеката за складиштење утечњеног природног гаса;
- 6) објеката за производњу топлотне енергије снаге преко 1 MW и објеката за дистрибуцију топлотне енергије;
- 7) објеката за пренос електричне енергије и објеката за дистрибуцију електричне енергије напона преко 35 kV.

Енергетска дозвола за изградњу објеката из става 1. тачка 7) овог члана може се издати само енергетском субјекту који има лиценцу за обављање делатности преноса и дистрибуције електричне енергије.

Члан 28.

Захтев за издавање енергетске дозволе из члана 27. став 1. тач. 1) – 6) овог закона могу поднети домаћа и страна правна или физичка лица.

Енергетска дозвола може се прибавити и пре стицања права својине, односно права коришћења земљишта на коме се планира изградња енергетског објекта, као и пре издавања акта о урбанистичким условима за изградњу енергетског објекта, односно одобрења за изградњу.

Члан 29.

Енергетску дозволу издаје министар надлежан за послове енергетике (у даљем тексту: Министар).

Енергетска дозвола може се издати под условима да је изградња енергетског објекта за који је поднет захтев за издавање енергетске дозволе по својој врсти и намени у складу са Стратегијом и Програмом.

За енергетске објекте који се граде на основу додељене концесије за изградњу енергетског објекта на одређеном подручју, као и за реконструкцију већ постојећег енергетског објекта, није потребно прибављање енергетске дозволе у смислу овог закона.

Енергетска дозвола се издаје под истим условима домаћим и страним лицима, на начин и по поступку утврђеним овим законом и другим законима, и уз пуно поштовање принципа недискриминације и примене критеријума који морају бити објективни и јавни. Поверава се јединици локалне самоуправе, граду, односно граду Београду, издавање енергетских дозвола за изградњу објеката из члана 27. тачка 6) овог закона који се граде на њеном подручју.

Члан 30.

Критеријуми за издавање енергетске дозволе за изградњу производних капацитета обухватају нарочито:

- 1) услове у погледу безбедног и несметаног функционисања енергетског система;
- 2) услове за одређивање локације и коришћења земљишта;
- 3) услове заштите животне средине;
- 4) мере заштите здравља људи и безбедности људи и имовине;
- 5) степен енергетске ефикасности;
- 6) услове коришћења примарних извора енергије;
- 7) услове везане за техничку опремљеност и финансијску способност подносиоца захтева да реализује изградњу енергетског објекта.

Ближе критеријуме из става 1. овог члана, као и критеријуме за издавање енергетске дозволе за остале енергетске објекте за чију изградњу се, сагласно овом закону, издаје енергетска дозвола, доноси Министар.

Члан 31.

Енергетска дозвола за изградњу директних далековаода, гасовода, нафтовода, продуктовода или топловода може се издати енергетском субјекту који обавља делатност производње електричне енергије, деривата нафте или топлотне енергије ради повезивања његових објеката са објектима квалификованог купца, изолованог купца, као и сопствених погона и других објеката произвођача, а у циљу снабдевања тих објеката енергијом.

Енергетска дозвола из става 1. овог члана може се издати и квалификованом купцу којем је због техничких или других разлога одбијен приступ преносном, транспортном или дистрибутивном систему, а под условима утврђеним правилима о раду преносног, транспортног или дистрибутивног система.

Издавање енергетске дозволе за изградњу директних далековаода, гасовода, нафтовода, продуктовода или топловода може се одбити ако би та изградња, с обзиром на трасу, простор на коме се гради или услове прикључења, угрозила остваривање циљева заштите животне средине или угрозила сигурност снабдевања тарифних купаца енергијом.

Члан 32.

Захтев за издавање енергетске дозволе садржи нарочито податке о:

- 1) локацији на којој треба да се изгради енергетски објекат;
- 2) року завршетка градње енергетског објекта;
- 3) врсти и капацитету енергетског објекта и о његовој енергетској ефикасности;
- 4) енергентима које ће енергетски објекат користити;
- 5) начину производње и преузимања енергије;
- 6) начину заштите животне средине у току изградње и рада енергетског објекта;
- 7) условима који се односе на престанак рада енергетског објекта;
- 8) висини планираних финансијских средстава за изградњу енергетског објекта и начину обезбеђивања тих средстава.

Министар ближе прописује садржину захтева за издавање енергетске дозволе у зависности од врсте и намене енергетског објекта, начин издавања енергетске дозволе, као и садржину регистра издатих енергетских дозвола и регистра енергетских дозвола која су престале да важе.

Члан 33.

Енергетска дозвола се издаје решењем у року од 30 дана од дана подношења захтева, ако су испуњени услови утврђени овим законом и прописима донетим на основу њега.

На решење из става 1. овог члана може се изјавити жалба Влади Републике Србије, у року од осам дана од дана достављања решења, односно Министарству у случајевима из члана 29. став 5. овог закона.

Енергетска дозвола издаје се са роком важења до две године од дана издавања енергетске дозволе.

На захтев имаоца енергетске дозволе, Министар, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе, града или града Београда, може продужити рок важења енергетске дозволе ако су испуњени услови утврђени овим законом за издавање енергетске дозволе, најдуже за још једну годину. Захтев за продужење подноси се најкасније 30 дана пре истека рока важења енергетске дозволе.

3. Јавни тендер

Члан 34.

Изградња енергетских објеката којима се обезбеђује сигурно и редовно снабдевање енергијом може да се одобри и по спроведеном поступку јавног тендера.

Влада Републике Србије, на предлог Министарства, одлучује о расписивању јавног тендера из става 1. овог члана у случају да се путем издавања енергетских дозвола не може обезбедити планирана динамика изградње енергетских објеката предвиђена Програмом.

Јавни тендер расписује Министарство, односно јединица локалне самоуправе, у складу са одлуком Владе Републике Србије из става 2. овог члана.

Члан 35.

На поступак јавног тендера за изградњу енергетских објеката примењују се одредбе закона којим се уређују концесије.

Избор најповољнијег понуђача врши орган који је расписао јавни тендер.

4. Приступ систему и транзит

Члан 36.

Енергетски субјект који обавља делатност управљања преносним, транспортним или дистрибутивним системом, односно делатност управљања складиштем природног гаса (у даљем тексту: Оператор система), дужан је да омогући приступ треће стране систему на принципу јавности и недискриминације, у складу са техничким могућностима и у зависности од степена оптерећености преносног, транспортног или дистрибутивног система.

Цене приступа и коришћења преносног, транспортног или дистрибутивног система, односно складишта природног гаса, регулисане су и јавне.

Цене за приступ и коришћење система из става 2. овог члана утврђује Оператор система у складу са методологијом за израчунавање цене приступа и коришћења, уз претходно прибављено мишљење Агенције.

На акт о ценама из става 3. овог члана сагласност даје Влада Републике Србије.

Члан 37.

Оператор система може одбити приступ систему ако нема техничких могућности због недостајућих капацитета, због погонских сметњи или због преоптерећености система, односно због угрожене сигурности функционисања система или приговора произвођача енергије у Републици Србији о непостојању реципроцитета.

Подаци о нивоу оптерећења преносног, транспортног или дистрибутивног система или попуњености капацитета складишта природног гаса су јавни.

О одбијању приступа систему Оператор система доноси образложено решење најкасније у року од три дана од дана подношења захтева за приступ систему.

Против решења из става 2. овог члана може се изјавити жалба Агенцији, у року од осам дана од дана достављања решења.

Одлука Агенције донета по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.

Члан 38.

Оператор преносног, односно транспортног система, дужан је да омогући транзит енергије преко преносног, односно транспортног система којим управља уз поштовање закључених међународних конвенција или уговора.

Оператор преносног, односно транспортног система, дужан је да омогући транзит енергије преко система којим управља на принципу регулисаног приступа треће стране, недискриминације и јавности.

Оператор преносног, односно транспортног система може да одбие захтев за транзит енергије, ако нема техничких могућности, због недостајућих капацитета, због погонских сметњи, због преоптерећености преносног, односно транспортног система услед преузетих уговорних обавеза и потрошње енергије купаца на територији Републике Србије, као и због непостојања реципроцитета.

За одбијање захтева за транзит енергије примењује се поступак из члана 37. овог закона.

5. Квалификовани купац

Члан 39.

Купац електричне енергије, односно природног гаса или топлотне енергије, има право на статус квалификованог купаца ако је његова укупна потрошња енергије на свим мерним местима, у последњих 12 месеци, била изнад потрошње која је као минимална утврђена на годишњем нивоу за стицање статуса квалификованог купаца.

Статус квалификованог купаца стиче се на основу акта о испуњености услова из става 1. овог члана, који доноси Агенција.

Акт из става 2. овог члана Агенција је дужна да донесе у року од 30 дана од дана подношења писменог захтева купаца за утврђивање статуса квалификованог купаца, односно за промену статуса тарифног купаца у статус квалификованог купаца.

Уз захтев за утврђивање статуса квалификованог купаца, купац који није био потрошач енергије, прилаже уговор о куповини енергије којим се утврђује планирани ниво потрошње енергије, а за промену статуса тарифног купаца у статус квалификованог купаца, акт енергетског субјекта за снабдевање енергијом тарифних купаца о количини утрошене енергије за протеклих 12 месеци.

Акт о утврђивању статуса квалификованог купаца Агенција доставља Оператору система, оператору тржишта енергије и енергетском субјекту за снабдевање енергијом тарифних купаца.

Квалификовани купац не може изгубити тај статус док одржава потрошњу енергије изнад минималне потрошње утврђене за стицање статуса квалификованог купаца.

Промена утврђеног статуса квалификованог купаца у статус тарифног купаца, односно статуса тарифног купаца у статус квалификованог купаца, не може се вршити пре истека рока од 12 месеци од дана последње промене статуса.

V. УСЛОВИ И НАЧИН ОБАВЉАЊА ЕНЕРГЕТСКИХ ДЕЛАТНОСТИ

1. Обављање енергетских делатности

Члан 40.

Енергетску делатност може да обавља предузеће, односно друго правно лице или предузетник који је уписан у одговарајући регистар и који има лиценцу за обављање енергетске делатности, ако овим законом није другачије прописано.

Члан 41.

Енергетске делатности које се, у смислу овог закона, сматрају делатностима од општег интереса су: производња електричне енергије, пренос електричне енергије, управљање преносним системом, организовање тржишта електричне енергије, дистрибуција електричне енергије, управљање дистрибутивним системом за електричну енергију, трговина електричном енергијом ради снабдевања тарифних купаца, транспорт нафте нафтеводима, транспорт деривата нафте продуктоводима, транспорт природног гаса, управљање транспортним системом за природни гас, складиштење природног гаса, управљање складиштем природног гаса, дистрибуција природног гаса, управљање дистрибутивним системом за природни гас, трговина природним гасом ради снабдевања тарифних купаца, производња топлотне енергије, дистрибуција топлотне енергије, управљање дистрибутивним системом за топлотну енергију и снабдевање топлотном енергијом тарифних купаца.

Делатности из става 1. овог члана могу обављати јавна и други облици предузећа, део предузећа и предузетник, под условима и на начин утврђен овим законом и прописима донетим на основу овог закона и законом којим се уређује обављање делатности од општег интереса.

Члан 42.

Делатност трговине енергијом за потребе тарифних купаца, као делатност од општег интереса у смислу члана 41. став 1. овог закона, обављају енергетски субјекти којима је актом о оснивању или актом о поверавању обављања енергетске делатности утврђена обавеза снабдевања тарифних купаца електричном енергијом или природним гасом на територији Републике Србије.

У обављању делатности из става 1. овог члана енергетски субјект за снабдевање енергијом тарифних купаца је дужан да обезбеђује неопходне услове за редовно и сигурно снабдевање тарифних купаца електричном енергијом и природним гасом, куповином те енергије од произвођача, трговаца, на организованом тржишту енергије или из увоза.

Енергетски субјект из става 1. овог члана закључује у писменој форми годишње уговоре о куповини енергије за потребе тарифних купаца, у складу са годишњим билансом потреба тарифних купаца које снабдева, осим у случајевима утврђеним овим законом.

Члан 43.

Енергетски субјект који обавља две или више енергетских делатности или који поред енергетске делатности обавља и неку другу делатност која се у смислу овог закона не сматра енергетском делатношћу, дужан је да обезбеди услове прописане законом за обављање сваке од тих делатности.

Енергетски субјект који обавља две или више енергетских делатности дужан је да у својим интерним обрачунима води засебне рачуне за сваку од енергетских делатности које обавља, као и консолидоване рачуне за друге делатности и да сачини биланс са прегледом прихода, расхода и резултата пословања за сваку делатност појединачно, у складу са овим законом и законима којима се уређују пословање привредних субјеката, рачуноводство и ревизија.

Енергетски субјект из става 2. овог члана је дужан да обезбеди независну ревизију биланса за све делатности и да билансе и ревизорске извештаје достави надлежном органу и јавно објави у року и на начин који је утврђен законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

2. Лиценце

Члан 44.

Енергетски субјект може отпочети са обављањем енергетске делатности на основу лиценце коју издаје Агенција, ако овим законом није другачије одређено.

Лиценца се издаје решењем у року од 30 дана од дана подношења захтева за издавање лиценце.

Лиценца садржи нарочито: назив енергетског субјекта, енергетску делатност, списак енергетских објеката, податке о капацитету тих објеката, податке о подручју на коме ће се енергетска делатност обављати и период обављања енергетске делатности.

Против решења из става 2. овог члана може се изјавити жалба Министру у року од 15 дана од дана пријема решења.

Лиценца није потребна за обављање следећих енергетских делатности:

- 1) производњу електричне енергије искључиво за сопствене потребе;
- 2) производњу електричне енергије у објектима снаге до 1 MW;
- 3) транспорт нафте и деривата нафте другим облицима транспорта;
- 4) складиштење нафте и деривата нафте за сопствене потребе;
- 5) трговину на мало течним нафтним гасом у боцама;
- 6) производњу топлотне енергије за сопствене потребе;
- 7) производњу топлотне енергије у објектима снаге до 1 MW.

Члан 45.

Лиценца се издаје на захтев енергетског субјекта за сваку енергетску делатност посебно.

Лиценца се издаје за период од 10 година.

Рок важења лиценце може се продужити на захтев енергетског субјекта.

Захтев из става 3. овог члана подноси се Агенцији најкасније 30 дана пре истека рока на који је издата лиценца.

За издавање лиценце плаћа се накнада чију висину утврђује Агенција у складу са критеријумима и мерилима које доноси.

Члан 46.

Лиценца се издаје енергетском субјекту ако:

- 1) је уписан у одговарајући регистар за обављање делатности, која се у смислу овог закона сматра енергетском делатношћу;
- 2) енергетски објекти и остали уређаји, инсталације или постројења неопходни за обављање енергетске делатности испуњавају услове и захтеве утврђене техничким прописима, прописима о енергетској ефикасности, прописима о заштити од пожара и експлозија, као и прописима о заштити животне средине;
- 3) испуњава прописане услове у погледу стручног кадра за обављање послова техничког руковођења, односно услове у погледу броја и стручне оспособљености запослених лица за обављање послова на одржавању објеката за транспорт и дистрибуцију природног гаса, као и послова руковоаца у тим објектима;
- 4) располаже финансијским средствима која су неопходна за обављање енергетске делатности или докаже да их може обезбедити у обиму потребном за обављање енергетске делатности за чије обављање је поднео захтев за издавање лиценце;
- 5) у последње три године које претходе години у којој је поднет захтев, енергетском субјекту који већ обавља делатност није одузета лиценца за обављање исте енергетске делатности;
- 6) чланови органа управљања и руковођења нису били правноснажно осуђени за кривична дела у вези са обављањем привредне делатности.

Доказе о испуњености услова из става 1. овог члана енергетски субјект прилаже уз захтев за издавање лиценце.

Доказ о испуњености услова из става 1. тач. 2) и 3) овог члана је извештај надлежног инспектора.

Члан 47.

Стручна оспособљеност за обављање послова на одржавању објеката за транспорт и дистрибуцију природног гаса, као и послова руковалаца у тим објектима из члана 46. став 1. тачка 3) овог закона, проверава се полагањем стручног испита.

Стручни испит се полаже пред комисијом коју образује Министар, односно старешина надлежног органа аутономне покрајине за лица која су запослена код енергетског субјекта који има седиште на територији аутономне покрајине.

Министар прописује ближе услове, програм и начин полагања стручног испита из става 2. овог члана, као и услове у погледу стручног кадра из члана 46. став 1. тачка 3) овог закона.

Члан 48.

Лиценца за обављање енергетске делатности може се привремено одузети ако енергетски субјект престане да испуњава један или више услова из члана 46. став 1. овог закона, ако цену енергије, односно услуга обављања енергетских делатности не одређује у складу са тарифним системом или супротно одобреним, односно прописаним ценама, ако енергетске системе не одржава у исправном и безбедном стању и у складу са техничким прописима којима се уређују услови експлоатације, као и у случају непридржавања других прописаних услова обављања енергетских делатности утврђених овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

О привременом одузимању лиценце из става 1. овог члана Агенција доноси решење и одређује рок за отклањање недостатака због којих се привремено одузима лиценца, а који не може бити дужи од 60 дана од дана уручења решења.

Решење о привременом одузимању лиценце због неиспуњавања услова из члана 46. став 1. тач. 1), 2) и 3) овог закона Агенција доноси на предлог надлежног инспектора.

Лиценца за обављање енергетске делатности одузме се трајно ако енергетски субјект, у року који је одређен актом о привременом одузимању лиценце из става 3. овог члана, не отклони недостатке због којих је лиценца привремено одузета.

О трајном одузимању лиценце из става 4. овог члана Агенција доноси решење.

Против решења из ст. 3. и 5. овог члана може се изјавити жалба Министру у року од осам дана од дана достављања решења.

Члан 49.

Ако би престанак рада енергетског субјекта коме је привремено одузета лиценца могао да угрози редовно и сигурно снабдевање енергијом, животе и здравље људи или да проузрокује тешке поремећаје у привреди, Агенција може, по прибављеном мишљењу Министарства и надлежне инспекције, решењем одобрити енергетском субјекту да настави обављање енергетске делатности до обезбеђења услова за отклањање штетних последица престанка рада енергетског субјекта, али не дужи од рока утврђеног актом из члана 48. став 2. овог закона.

Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба Министру.

Жалба не одлаже извршење решења.

Ако би престанак обављања енергетске делатности од општег интереса од стране енергетског субјекта коме је трајно одузета лиценца могао да угрози редовно и сигурно снабдевање енергијом, живот и здравље људи или да проузрокује тешке поремећаје у привреди, Влада Републике Србије, на предлог Министра, може посебним актом одредити други енергетски субјект који има лиценцу за обављање исте енергетске делатности да обавља енергетску делатност на подручју на коме је енергетску делатност обављао енергетски субјект коме је трајно одузета лиценца.

У случају из става 4. овог члана, актом Владе Републике Србије утврђују се права и обавезе енергетског субјекта који је одређен за обављање енергетске делатности од општег интереса на одређеном подручју, време у којем ће обављати делатност, као и права власника енергетског објекта којем је одузета лиценца, ако постоји потреба за коришћењем његовог енергетског објекта у обављању енергетске делатности од стране субјекта који је одређен актом Владе Републике Србије.

Члан 50.

Министар прописује ближе услове из члана 46. став 1. тачка 3) овог закона, начин издавања и одузимања лиценце, као и начин вођења регистра издатих и одузетих лиценци.

3. Прикључење објеката на преносни, транспортни и дистрибутивни систем

Члан 51.

Прикључење објекта на преносни, односно транспортни или дистрибутивни систем, врши се на основу одобрења енергетског субјекта на чији систем се прикључује објекат уз сагласност Оператора система.

Енергетски субјект на чији систем се прикључује објекат купца или објекат произвођача енергије одобриће прикључење у смислу става 1. овог члана ако утврди да уређаји и инсталације објекта који се прикључује испуњавају услове прописане законом, техничким и другим прописима којима се уређују услови и начин експлоатације тих објеката.

Члан 52.

Одобрење за прикључење објекта издаје се решењем на захтев правног или физичког лица чији се објекат прикључује.

Енергетски субјект за пренос, односно транспорт или дистрибуцију енергије је дужан да одлучи по захтеву за прикључење у року од 30 дана од дана пријема писменог захтева.

Против решења из става 1. овог члана може се поднети жалба у року од 15 дана од дана достављања решења.

Жалба се подноси Агенцији.

Одлука Агенције по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.

Члан 53.

Одобрење за прикључење објекта на преносни, транспортни или дистрибутивни систем садржи нарочито: место прикључења, начин и техничке услове прикључења, место и начин мерења испоручене енергије, рок прикључења и трошкове прикључка.

Технички и други услови прикључења на преносни, транспортни или дистрибутивни систем уређују се у складу са овим законом, техничким и другим прописима донетим у складу са овим законом.

Члан 54.

Мерни уређаји, односно мерно-регулациона станица, представља место предаје енергије и место разграничења одговорности за пренос енергије између енергетских субјеката међусобно, односно између енергетског субјекта и купца енергије.

Мерне уређаје, односно мерно-регулационе станице за прикључење објеката купца, односно произвођача енергије на систем обезбеђује енергетски субјект за пренос, транспорт, односно дистрибуцију, и дужан је да их као своја средства угради, одржава, баджари и врши мерење испоручене енергије.

Члан 55.

Трошкове прикључка из члана 53. став 1. овог закона сноси подносилац захтева за прикључење.

Висину трошкова из става 1. овог члана утврђује енергетски субјект за пренос, односно транспорт или дистрибуцију енергије у складу са методологијом за утврђивање трошкова прикључка коју доноси Агенција.

Методологијом из става 2. овог члана утврђују се начин и ближи критеријуми за обрачун трошкова прикључка, а у зависности од одобрене инсталисане снаге, места прикључка, потребе за извођењем радова или потребе за уграђивањем неопходне опреме и других објективних критеријума.

Члан 56.

Енергетски субјект који снабдева енергијом објекат купца и купац енергије закључују уговор о продаји електричне енергије, природног гаса или топлотне енергије пре прикључења објекта купца на преносни, односно транспортни или дистрибутивни систем.

Енергетски субјект је дужан да прикључи објекат купца на преносни, транспортни, односно дистрибутивни систем у року од 15 дана од дана закључења уговора о продаји енергије, под условом да је купац испунио обавезе утврђене одобрењем за прикључење, као и да објекат купца испуњава све техничке и друге прописане услове.

Ако енергетски субјект не прикључи објекат купца на преносни, транспортни, односно дистрибутивни систем у року из става 1. овог члана, надлежни инспектор, на захтев купца проверава, у року од 15 дана од дана подношења захтева, испуњеност услова за прикључење и ако утврди да су испуњени сви услови за прикључење, наложиће енергетском субјекту да, без одлагања, изврши прикључење објекта.

Енергетски субјект је дужан да прикључи објекат произвођача енергије на преносни, транспортни, односно дистрибутивни систем у року и под условима утврђеним уговором који закључе.

Члан 57.

Уговор из члана 56. став 1. овог закона закључује се у писменој форми и садржи, поред елемената утврђених законом који уређује облигационе односе и следеће елементе: време прикључења, права и обавезе у погледу количине енергије која се испоручује, динамике и квалитета испоруке, трајање уговора и услове продужења

уговора, права и обавезе у случају престанка уговора, обавезе енергетског субјекта за снабдевање енергијом тарифних купаца у случају неиспуњења обавеза у погледу квалитета и континуитета испоруке, обавезе купца у случају неиспуњења обавеза плаћања, услова и начина преузимања и коришћења енергије, права и обавезе у случају привремене обуставе испоруке енергије, начина мерења, обрачуна и услова плаћања преузете енергије, начина информисања о промени тарифа, цена и других услова испоруке и коришћења енергије, као и друге елементе у зависности од специфичности и врсте услуга које пружа снабдевач.

На односе који нису уређени уговором из става 1. овог члана примењиваће се одредбе овог закона и других прописа донетих у складу са овим законом.

Члан 58.

Забрањено је прикључење на преносни, транспортни или дистрибутивни систем објеката за чију изградњу, односно коришћење није прибављено одобрење за изградњу у складу са законом.

Члан 59.

У случају потребе за прикључење привремених објеката, градилишта, сличних објеката, као и објеката за које је одобрен пробни рад у складу са посебним законом може се издати одобрење за привремено прикључење објекта.

На услове, начин и поступак издавања одобрења за привремено прикључење и испоруку енергије примењују се одговарајуће одредбе овог закона, других прописа донетих на основу овог закона и правила о раду преносног, транспортног, односно дистрибутивног система.

4. Права и обавезе купца

Члан 60.

Купац има право да захтева у случају техничких или других сметњи у испоруци енергије, чији узрок није на објекту купца, да се те сметње отклоне у примереном року.

Као примерени рок у којем је енергетски субјект обавезан да отклони сметње у испоруци енергије купцима сматра се рок од 24 часа, а најдуже два дана од дана пријема обавештења о сметњи.

Сметњама у испоруци енергије у смислу става 1. овог члана не сматрају се прекиди у испоруци енергије настали због примене мера из члана 72. тач. 3) и 4) овог закона.

Члан 61.

Купац је дужан да енергију користи под условима, на начин и за намене утврђене уговором о продаји енергије, законом и другим прописима донетим на основу овог закона.

Члан 62.

Купац је дужан да омогући овлашћеним лицима енергетских субјеката приступ мерним уређајима и инсталацијама, као и месту прикључка ради читавања, провере исправности, отклањања квалитета, замене и одржавања уређаја и обуставе испоруке енергије.

Члан 63.

У случају техничких или других сметњи у испоруци енергије чији је узрок на објекту купца или у случају када купац не извршава уговорне обавезе, енергетски субјект за пренос, односно транспорт или дистрибуцију обуставиће испоруку енергије купцу, под условима и на начин прописан овим законом и другим прописима донетим у складу са овим законом.

Пре обуставе испоруке енергије купцу мора бити достављена писмена опомена у којој је одређен рок за отклањање уочених неправилности и недостатака.

Рок из става 2. овог члана не може бити краћи од три дана од дана достављања опомене.

5. Неовлашћено коришћење енергије

Члан 64.

Забрањено је самовласно прикључивање објеката, уређаја или инсталација на преносни, транспортни или дистрибутивни систем.

Забрањено је коришћење енергије без или мимо мерних уређаја или супротно условима утврђеним уговором у погледу поузданог и тачног мерења преузете енергије.

Члан 65.

Када енергетски субјект за пренос, транспорт, односно дистрибуцију утврди да правно или физичко лице неовлашћено користи енергију у смислу члана 64. овог закона дужан је да, без одлагања, искључи такав објекат са преносног, транспортног или дистрибутивног система.

VI. ЦЕНЕ ЕНЕРГИЈЕ И УСЛУГА

Члан 66.

Цене енергије и услуга које врше енергетски субјекти у обављању енергетских делатности су слободне или регулисане.

Цене енергије за квалификоване купце су слободне и утврђују се уговором који закључују квалификовани купац и снабдевач.

Цене деривата нафте су слободне.

Цене по којима се енергија испоручује тарифним купцима и цене услуга које врше енергетски субјекти из члана 42. став 1. овог закона су регулисане.

Цене по којима се енергија испоручује тарифним купцима и цене услуга које се врше за тарифне купце утврђује енергетски субјект за снабдевање енергијом тарифних купаца, по претходно прибављеном мишљењу Агенције.

Влада Републике Србије даје сагласност на акт о ценама из става 5. овог члана.

Члан 67.

Тарифним системом утврђују се елементи за обрачун и начин обрачуна испоручене енергије тарифним купцима, као и елементи за обрачун и начин обрачуна извршених услуга за потребе квалификованих купаца.

Тарифни елементи за обрачун енергије и услуга садрже оправдане трошкове пословања који чине трошкове амортизације, одржавања, изградње, реконструкције и модернизације објеката, осигурања, горива, заштите животне средине и друге трошкове пословања којима се обезбеђује одговарајућа стопа и рок повраћаја средстава од инвестиција у енергетске објекте.

Елементи тарифног система исказују се у тарифним ставовима на основу којих се врши обрачун преузете енергије, односно извршених услуга у обављању енергетских делатности за обрачунски период.

Тарифним системом се могу одредити различити тарифни ставови, зависно од количине и врсте преузете енергије, снаге и других карактеристика преузете енергије, сезонске и дневне динамике испоруке, места преузимања и начина мерења.

Члан 68.

Тарифним системима одређују се тарифни ставови за обрачун цена:

1) производње електричне енергије за потребе тарифних купаца, преноса електричне енергије, управљања преносним системом и системских услуга, дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом;

2) транспорта нафте нафтоводима и транспорта деривата нафте продуктоводима;

3) производње природног гаса за потребе тарифних купаца, транспорта природног гаса, управљања транспортним системом и системских услуга, складиштења природног гаса, управљања складиштем природног гаса, дистрибуције природног гаса и управљања дистрибутивним системом;

4) дистрибуције топлотне енергије, управљања дистрибутивним системом и испоруке топлотне енергије.

Члан 69.

Тарифни ставови за испоручену енергију за исту категорију тарифних купаца једнаки су на целој територији Републике Србије.

Одредба става 1. овог члана не односи се на тарифне ставове за обрачун испоручене топлотне енергије.

Време примене различитих дневних тарифних ставова за испоручену енергију тарифним купцима може се разликовати, али је дужина примене сваког тарифног става за исту категорију тарифних купаца иста на целој територији Републике Србије.

Члан 70.

Тарифне системе за обрачун испоручене енергије, односно извршених услуга обављања енергетских делатности, доноси Агенција уз сагласност Владе Републике Србије.

Тарифне системе за обрачун испоручене топлотне енергије, односно извршених услуга, доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, града, односно града Београда.

VII. УСЛОВИ ИСПОРУКЕ ЕНЕРГИЈЕ И МЕРЕ У СЛУЧАЈУ ПОРЕМЕЋАЈА НА ТРЖИШТУ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 71.

Влада Републике Србије прописује ближе услове испоруке електричне енергије и природног гаса купцима, као и мере које се предузимају у случају да је угрожена сигурност испоруке електричне енергије и природног гаса купцима услед поремећаја у функционисању енергетског система или поремећаја на тржишту енергије.

Ближе услове испоруке топлотне енергије, као и мере које се предузимају у случају кад је угрожена сигурност испоруке топлотне енергије купцима услед поремећаја у функционисању система за испоруку топлотне енергије доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, града, односно града Београда.

Члан 72.

Условима испоруке електричне енергије и природног гаса ближе се уређују:

1) услови и начин давања одобрења за прикључење на системе;

2) услови и начин прикључења привремених објеката, градилишта и објеката у пробном раду;

3) мере које се предузимају у случају краткотрајних поремећаја услед хаварија и других непредвиђених ситуација због којих је угрожена сигурност функционисања енергетског система, као и због непредвиђених и неопходних радова на одржавању енергетских објеката или неопходних радова на проширењу система;

4) мере које се предузимају у случају наступања опште несташице енергије због околности из члана 76. овог закона;

5) услови и начин обуставе испоруке енергије;

6) услови и начин рационалне потрошње и штедње енергије;

7) услови и начин предузимања мера и редослед ограничења испоруке енергије, као и мере штедње и рационалне потрошње енергије у случају опште несташице енергије;

8) услови снабдевања објеката купаца којима се не може обуставити испорука енергије због неизвршених обавеза за испоручену енергију или у другим случајевима;

9) начин регулисања међусобних односа између испоручиоца и купца коме се не може обуставити испорука енергије;

10) начин мерења испоручене енергије;

11) начин обрачуна неовлашћено преузете енергије;

12) начин обавештавања купаца у случајевима из тач. 3), 4), 5), 6) и 7) овог члана;

13) други услови и мере за снабдевање купаца енергијом.

Члан 73.

Мере из члана 72. тач. 3) и 4) овог закона спроводе се на основу планова ограничења испоруке електричне енергије и природног гаса.

Планове из става 1. овог члана доноси Оператор система у сарадњи са енергетским субјектом који обавља делатност преноса, односно транспорта или дистрибуције енергије.

Члан 74.

Одлуку о примени мера из члана 72. тачка 3) овог закона доноси Оператор система.

Члан 75.

Одлуку о примени мера из члана 72. тачка 4) овог закона доноси Влада Републике Србије, на предлог Министарства, а по претходном обавештењу Оператора система о наступању околности за примену ових мера.

Одлука из става 1. овог члана и план ограничења испоруке електричне енергије, односно природног гаса којим се спроводе мере из члана 72. тачка 4) овог закона објављују се у средствима јавног информисања најкасније 24 часа пре почетка примене мера на које се одлука односи.

Члан 76.

У случају када је угрожена сигурност снабдевања купаца или функционисање енергетског система због недовољне понуде на тржишту енергије или наступања других ванредних околности, Влада Републике Србије прописује мере ограничења испоруке електричне енергије, односно природног гаса или посебне услове увоза или извоза појединих врста енергије, начин и услове за образовање и контролу цена, обавезу испоруке само одређеним корисницима или посебне услове обављања енергетских делатности.

У случају из става 1. овог члана, Влада Републике Србије одређује начин обезбеђивања, односно изворе средстава за накнаду штете која може настати за енергетске субјекте који спроводе ове мере, као и услове и начин доделе средстава по основу накнаде штете.

Мере из става 1. овог члана могу трајати док трају околности због којих су прописане, односно док трају последице настале услед тих околности.

VIII. ЗАШТИТА ЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТАТА

Члан 77.

Енергетски субјект који користи и одржава енергетске објекте има право преласка преко непокретности другог власника ради извођења радова на одржавању, контроли исправности објекта,

уређаја, постројења или опреме и извођења других неопходних радова и употребе непокретности на којој се изводе наведени радови само док ти радови трају.

Власник непокретности је дужан да омогући приступ енергетским објектима из става 1. овог члана и да трпи извршење радова из става 1. овог члана.

Енергетски субјект из става 1. овог члана је дужан да плати надокнаду за коришћење непокретности из става 1. овог члана и да надокнади штету коју нанесе власнику непокретности у току извођења радова, чију висину утврђује споразумно.

У случају да власник непокретности и енергетски субјект не постигну споразум у смислу става 3. овог члана, одлуку о томе доноси надлежни суд.

Члан 78.

Надлежни орган може наложити измештање енергетског објекта само у случају изградње објеката саобраћајне, енергетске и комуналне инфраструктуре, објеката за потребе одбране земље, водопроводних објеката и објеката за заштиту од елементарних непогода и других објеката који се у смислу закона о експропријацији сматрају објектима од општег интереса, а који се, због природних или других карактеристика, не могу градити на другој локацији, као и у случају изградње објеката и извођења радова на експлоатацији рудног блага.

У случају из става 1. овог члана трошкове измештања енергетског објекта, подразумевајући и трошкове градње, односно постављања тог енергетског објекта на другој локацији, сноси инвеститор објекта због чије изградње се измешта енергетски објекат.

Члан 79.

Забрањена је изградња објеката који нису у функцији обављања енергетских делатности, као и извођење других радова испод, изнад или поред енергетских објеката, супротно закону, као и техничким и другим прописима.

Забрањено је засађивање дрвећа и другог растиња на земљишту изнад, испод или на непрописној удаљености од енергетског објекта.

Власници и носиоци других права на непокретностима су дужни да редовно уклањају дрвеће и друго растиње које угрожава рад енергетског објекта.

Власник, односно корисник енергетског објекта је дужан да о трошку власника односно носиоца других права на непокретностима врши уклањање дрвећа и другог растиња које угрожава рад енергетског објекта ако њихово уклањање и поред опомене не изврши власник, односно носилац других права на непокретностима.

Власници и носиоци других права на непокретностима који се налазе испод, изнад или поред енергетског објекта не могу предузимати радове или друге радње којима се онемогућава или угрожава рад и функционисање енергетског објекта без претходног одобрења енергетског субјекта који је власник, односно корисник енергетског објекта.

Одобрење за извођење радова издаје енергетски субјект из става 5. овог члана на захтев власника или носиоца других права на непокретностима које се налазе испод, изнад или поред енергетског објекта, у року од 15 дана од дана подношења захтева.

Против решења из става 6. овог члана може се поднети жалба Министру у року од 15 дана од дана уручења решења подносиоцу захтева.

IX. ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

1. Производња електричне енергије

1) Произвођачи електричне енергије

Члан 80.

Производња електричне енергије обухвата производњу у хидроелектранама, термоелектранама, електроанама-топланама и електроанама на обновљиве изворе енергије или отпад.

Енергетски субјект који обавља делатност производње електричне енергије (у даљем тексту: Произвођач електричне енергије) дужан је да производне капацитете одржава у исправном стању, да обезбеди њихову сталну погонску и функционалну способност и безбедно коришћење, као и да се придржава свих услова и мера утврђених техничким и другим прописима и стандардима, правила за рад и других прописа који се односе на услове експлоатације те врсте и намене објеката, њихову безбедност и услове заштите животне средине утврђене законом и другим прописима.

Члан 81.

Произвођач електричне енергије коме је актом о оснивању или актом о поверавању утврђена обавеза производње електричне енергије за потребе тарифних купаца дужан је да произведену електричну енергију испоручује енергетском субјекту за снабдева-

ње електричном енергијом тарифних купаца, у складу са годишњим уговором који закључују.

Количине електричне енергије које енергетски субјекти из става 1. овог члана обезбеђују за потребе тарифних купаца утврђују се консолидованим годишњим билансом потреба за електричном енергијом свих тарифних купаца електричне енергије на територији Републике Србије.

Ако се делатност производње електричне енергије и делатност трговине електричном енергијом ради снабдевања тарифних купаца обављају у истом правном субјекту, консолидовани биланс потреба за електричном енергијом свих тарифних купаца на територији Републике Србије утврђује се годишњим програмом пословања тог правног субјекта.

Ако енергетски субјект из става 1. овог члана не може да произведе потребне количине електричне енергије за тарифне купце енергетски субјект за снабдевање електричном енергијом тарифних купаца је дужан да електричну енергију обезбеђује куповином од других произвођача у земљи, куповином на слободном тржишту електричне енергије или из увоза.

Енергетски субјект из става 1. овог члана може да електричну енергију изнад уговорених количина за потребе тарифних купаца продаје на слободном тржишту електричне енергије.

Члан 82.

Ако се поред делатности производње електричне енергије у истом енергетском субјекту обављају и делатности управљања дистрибутивним системом, дистрибуције и трговине електричном енергијом, у обављању свих тих делатности енергетски субјекти морају поступати у складу са чланом 43. овог закона.

Члан 83.

Произвођач електричне енергије који врши системске услуге за потребе оператора преносног система дужан је да закључи уговор о вршењу системских услуга са оператором преносног система у писменој форми.

2) Повлашћени произвођачи електричне енергије

Члан 84.

Повлашћени произвођачи електричне енергије су произвођачи који у процесу производње електричне енергије користе обновљиве изворе енергије или отпад, произвођачи који производе електричну енергију у електроанама, које се у смислу овог закона сматрају малим електроанама и произвођачи електричне енергије који истовремено производе електричну и топлотну енергију, под условом да испуњавају критеријуме у погледу енергетске ефикасности.

Влада Републике Србије ближе прописује услове за стицање статуса повлашћеног произвођача и критеријуме за оцену испуњености тих услова.

Захтев за стицање статуса повлашћеног произвођача, уз који се достављају докази о испуњености услова из става 2. овог члана, произвођач електричне енергије подноси Министру, који је дужан да у року од 30 дана од дана подношења захтева донесе решење о поднетом захтеву.

Против решења из става 3. овог члана може се изјавити жалба Влади Републике Србије у року од 15 дана од дана достављања решења.

Члан 85.

Министарство води регистар повлашћених произвођача електричне енергије, који садржи нарочито податке о: постројењима за производњу електричне енергије, локацији на којој се налазе, инсталисаној снази електране, времену предвиђеном за експлоатацију, условима изградње и експлоатације за то постројење, врсти енергента који користи и субјектима који обављају енергетску делатност производње електричне енергије у тим објектима.

Члан 86.

Повлашћени произвођачи електричне енергије имају право приоритета на организованом тржишту електричне енергије у односу на друге произвођаче који нуде електричну енергију под једнаким условима.

Повлашћени произвођачи електричне енергије имају право на субвенције, пореске, царинске и друге олакшице, у складу са законом и другим прописима којима се уређују порези, царине и друге дажбине, односно субвенције и друге мере подстицаја.

3) Мале електране

Члан 87.

Мале електране, у смислу овог закона, јесу електране снаге до 10 MW.

Мале електране могу бити прикључене на дистрибутивни систем под условима одређеним овим законом и имају право да произведену електричну енергију продају преко дистрибутивног система.

Члан 88.

Изградњу малих електрана и производњу електричне енергије у тим електранама могу вршити правна лица и предузетници под условима утврђеним овим законом.

2. Пренос електричне енергије и управљање преносним системом**Члан 89.**

Преносни систем електричне енергије чини мрежа високог напона од 400 kV, 220 kV и део мреже 110 kV, као и други енергетски објекти, телекомуникациони систем, информациони систем и друга инфраструктура неопходна за функционисање електроенергетског система.

Члан 90.

Енергетски субјект који обавља делатност преноса електричне енергије дужан је да одржава преносни систем и интерконективне далеководне са другим системима у исправном стању, да обезбеди сталну погонску спремност и функционисање преносног система у целини, да предузима све прописане мере безбедности у току коришћења преносног система и других капацитета који су у функцији преноса, као и мере за заштиту животне средине, и да обезбеђује развој преносног система у складу са плановима развоја за период од пет година.

Планом развоја из става 1. овог члана утврђују се: динамика изградње нових и реконструкција постојећих енергетских објеката у преносном систему, извори средстава и други услови за развој преносног система.

Подаци о планираним активностима у вези развоја преносног система достављају се оператору преносног система.

Члан 91.

Делатност управљања преносним системом на територији Републике Србије врши оператор преносног система.

Члан 92.

Оператор преносног система одговоран је нарочито за:

- 1) утврђивање техничко-технолошких услова за повезивање електроенергетских објеката, уређаја и постројења у јединствен систем;
- 2) обезбеђење системских услуга (регулациона резерва, регулација фреквенције и снаге размене, регулација напона и друго);
- 3) оперативно управљање преносним системом;
- 4) усаглашавање погонске манипулације у преносном систему са енергетским субјектом за пренос;
- 5) паралелни рад електроенергетског система Републике Србије и суседних електроенергетских система;
- 6) праћење стања производних, преносних и дистрибутивних објеката, уз одобравање распореда ремонта објеката преносног система;
- 7) обезбеђивање сигурности функционисања електроенергетског система;
- 8) решавање проблема преоптерећења преносног система, уз обезбеђивање равноправног положаја свих субјеката;
- 9) остваривање сарадње са оператором тржишта електричне енергије при планирању рада и обрачуна преузете електричне енергије;
- 10) усклађивање одступања потреба за електричном енергијом од уговорених количина;
- 11) неопходне измене редоследа ангажовања производних капацитета у случају угрожене сигурности функционисања електроенергетског система, хаварија, већих одступања потрошње од уговорених количина, као и у случајевима дефинисаним чланом 76. овог закона.

Члан 93.

Енергетски субјект који обавља делатност преноса електричне енергије истовремено је и оператор преносног система и дужан је да се у обављању сваке од тих делатности придржава прописаних обавеза из члана 43. овог закона.

Оператор преносног система је независан у обављању делатности управљања преносним системом у односу на активности везане за обављање делатности преноса електричне енергије, у смислу организације и самосталности у доношењу одлука које се односе на управљање системом.

Ако енергетски субјект из става 1. овог члана послује у систему интегрисаних, односно повезаних енергетских субјеката, чланови његове управе не могу учествовати у управљању матичним предузећем и другим енергетским субјектима која послују у том систему, а обављају делатности производње, дистрибуције и трговине електричном енергијом.

Оператор преносног система из става 1. овог члана може да обавља делатност трговине електричном енергијом која је неопходна за вршење системских услуга ради сигурног, поузданог и стабилног функционисања система.

Члан 94.

Оператор преносног система, по прибављеној сагласности Агенције, доноси правила о раду преносног система која садрже нарочито: техничке услове за прикључење енергетских објеката за производњу, пренос и дистрибуцију електричне енергије и објеката купаца на преносни систем, правила о приступу треће стране преносном систему, техничке и друге услове за сигурно и безбедно функционисање система, начин утврђивања и остваривања системских услуга, поступање у кризним ситуацијама, функционалне захтеве и класу тачности мерних уређаја, као и начин мерења електричне енергије.

Правила из става 1. овог члана објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 95.

Оператор преносног система дужан је да поступа према произвођачима електричне енергије и купцима те енергије на начин којим се обезбеђује њихов равноправан положај, уз поштовање принципа јавности.

Оператор преносног система је дужан да своје обавезе обезбеђивања системских услуга извршава на принципу минималних трошкова и недискриминације енергетских субјеката од којих обезбеђује системске услуге и у складу са уговором који закључује са енергетским субјектима који врше системске услуге.

Члан 96.

Оператор преносног система води евиденцију о погонској спремности производних објеката и капацитета преносног система, врши прогнозу потрошње електричне енергије и сачињава извештај о потребама за електричном енергијом и новим преносним капацитетима и о томе извештава Агенцију, на њен захтев.

Члан 97.

Оператор преносног система дужан је да обезбеди тајност комерцијалних и пословних података енергетских субјеката и купаца енергије, као и других података који су му доступни у обављању делатности.

3. Организовање тржишта електричне енергије**Члан 98.**

Куповина и продаја електричне енергије врши се директно између енергетских субјеката или на организованом тржишту електричне енергије, на основу уговора о продаји електричне енергије.

Организовање тржишта електричне енергије на територији Републике Србије врши оператор тржишта електричне енергије.

На организованом тржишту електричне енергије учествују: произвођачи електричне енергије, енергетски субјект за снабдевање електричном енергијом тарифних купаца, трговци електричном енергијом и квалификовани купци електричне енергије.

Члан 99.

Енергетски субјекти су дужни да оператору тржишта електричне енергије пријаве све уговоре о продаји, увозу, извозу и транзитну електричне енергије закључене директно између уговорних страна пре почетка његове примене.

Оператор тржишта електричне енергије врши евидентирање свих закључених уговора о продаји електричне енергије на тржишту електричне енергије.

Члан 100.

Оператор тржишта електричне енергије одговоран је за ефикасно организовање тржишта електричне енергије, за управљање системом куповине и продаје електричне енергије према условима тржишног пословања, као и за развој организованог тржишта електричне енергије, уз поштовање принципа јавности и недискриминације.

Члан 101.

Оператор тржишта електричне енергије доноси правила о раду тржишта електричне енергије уз претходну сагласност Агенције.

Правила из става 1. овог члана објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Оператор тржишта електричне енергије је дужан да обезбеди тајност комерцијалних и пословних података енергетских субјеката и купаца енергије, као и других података који су му доступни у обављању делатности.

Влада Републике Србије уређује организацију и рад оператора тржишта електричне енергије, услове и начин пословања субјеката на организованом тржишту енергије и друге услове којима се обезбеђује функционисање тржишта електричне енергије у складу са овим законом.

До доношења акта из става 4. овог члана, Влада Републике Србије може да, за обављање послова оператора тржишта електричне енергије, одреди енергетски субјект који обавља делатности преноса и управљања преносним системом, у ком случају је тај енергетски субјект дужан да се придржава прописаних обавеза из члана 43. овог закона.

4. Дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом

Члан 102.

Дистрибутивни систем електричне енергије чини нисконапонска мрежа, средње напонска мрежа и део 110 kV мреже, као и други енергетски објекти, телекомуникациони систем, информациони систем и друга инфраструктура неопходна за функционисање дистрибутивног система.

Члан 103.

Енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције електричне енергије (у даљем тексту: Дистрибутер електричне енергије) одговоран је за одржавање, функционисање и развој дистрибутивног система, усклађен са потребама купаца којима испоручује електричну енергију на одређеном подручју и да планом развоја који доноси за период од пет година утврђује начин и динамику изградње новог и реконструкцију постојећег дистрибутивног система и других дистрибутивних објеката.

Члан 104.

Дистрибутер електричне енергије дужан је да испоручује електричну енергију свим купцима електричне енергије на подручју на којем обавља ту делатност, на принципима јавности и недискриминације.

Дистрибутер електричне енергије утврђује са енергетским субјектом за снабдевање тарифних купаца електричном енергијом годишњи биланс потреба тарифних купаца којима испоручује електричну енергију на свом дистрибутивном подручју и, у складу са утврђеним билансом, закључује годишњи уговор о куповини електричне енергије за потребе тих купаца.

Дистрибутер електричне енергије је дужан да закључи уговор са тарифним купцима којима испоручује електричну енергију у складу са одредбама члана 57. овог закона и у прописаним роковима.

Члан 105.

Дистрибутер електричне енергије обавља и делатност управљања дистрибутивним системом преко оператора дистрибутивног система и делатност трговине на мало електричном енергијом за потребе купаца на подручју које снабдева електричном енергијом.

Члан 106.

Оператор дистрибутивног система је дужан да обезбеди тајност комерцијалних и пословних података енергетских субјеката и купаца енергије, као и других података који су му доступни у обављању делатности.

Члан 107.

Начин управљања и начин обезбеђивања погонске спремности система за дистрибуцију електричне енергије уређује се правилима о раду дистрибутивног система.

Правила о раду дистрибутивног система доноси оператор дистрибутивног система уз сагласност Агенције.

Правила из става 2. овог члана објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 108.

Правилима о раду дистрибутивног система утврђују се нарочито: технички услови за прикључење корисника на систем, технички услови за повезивање са преносним системом, технички и други услови за безбедан погон дистрибутивног система и за обезбеђивање поуздане и континуиране испоруке електричне енергије купцима, поступци у кризним ситуацијама, правила о приступу треће стране дистрибутивном систему, функционални захтеви и класа тачности мерних уређаја, начин мерења електричне енергије и други услови.

X. НАФТА И ДЕРИВАТИ НАФТЕ

1. Обављање делатности

Члан 109.

Енергетски субјекти који обављају енергетске делатности производње деривата нафте, транспорта нафте нафтоводима, транспорта деривата нафте продуктоводима, транспорта нафте и деривата нафте другим облицима транспорта, складиштења нафте, деривата нафте и течног нафтног гаса и трговине нафтом и дерива-

тима нафте дужни су да користе и одржавају енергетске објекте у складу са техничким прописима и стандардима који се односе на делатност коју обављају, као и условима заштите животне средине утврђеним законом и другим прописима.

Одредбе овог закона не односе се на субјекте који користе сабирно-транспортне и складишне системе нафте на експлоатационим пољима.

2. Транспорт нафте и деривата нафте

Члан 110.

Енергетски субјекти који обављају делатност транспорта нафте нафтоводом или делатност транспорта деривата нафте продуктоводом дужни су да у плану развоја, који се доноси за период од пет година, утврде динамику изградње нових и реконструкцију постојећих транспортних капацитета, изворе средстава и друге услове за развој транспортног система и одговорни су за остваривање плана развоја.

Члан 111.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводом доноси правила о раду транспортног система која садрже нарочито: техничке услове за прикључење на систем за транспорт нафте, техничке услове за безбедно функционисање система, поступке у случају хаварије, правила о приступу треће стране систему за транспорт нафте, функционалне захтеве и класу тачности мерних уређаја, начин мерења нафте и друге услове транспорта.

На правила о раду из става 1. овог члана сагласност даје Агенција.

Правила из става 1. овог члана објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 112.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводом дужан је да омогући транзит нафте нафтоводом на принципу регулисаног приступа треће стране, недискриминације и јавности уз поштовање закључених међуржавних конвенција или уговора.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводом може одбити приступ трећој страни по захтеву за транзит нафте нафтоводима ако постоје техничко-технолошка ограничења, ако су капацитети нафтовода попуњени, или због преузетих уговорних обавеза и потрошње нафте од стране купаца на територији Републике Србије.

За одбијање захтева за транзит нафте нафтоводом примењује се поступак из члана 37. овог закона.

Члан 113.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводом дужан је да обезбеди тајност комерцијалних и пословних података енергетских субјеката и купаца енергије, као и других података који су му доступни у обављању делатности.

4. Сигурност снабдевања и оперативне резерве

Члан 114.

Енергетски субјекти који снабдевају купце дериватима нафте и купци деривата нафте који производе електричну или топлотну енергију дужни су да поред обавезних резерви према посебном закону обезбеде и оперативне резерве које су најмање једнаке петнаестодневним просечним потребама тих купаца у претходној години.

Оперативне резерве деривата нафте користе се за обезбеђење сигурности снабдевања енергијом становништва и привреде.

Министар ближе прописује услове и начин обезбеђења, коришћења и обнављања оперативних резерви деривата нафте.

XI. ПРИРОДНИ ГАС

1. Обављање делатности

Члан 115.

Енергетски субјекти који обављају енергетске делатности транспорта природног гаса, управљања транспортним системом, складиштења природног гаса, управљања складиштем природног гаса, дистрибуције природног гаса и управљања дистрибутивним системом за природни гас дужни су да користе и одржавају енергетске објекте у складу са техничким прописима и стандардима који се односе на делатност коју обављају, условима заштите од пожара и експлозија, као и условима заштите животне средине утврђеним законом и другим прописима.

Одредбе овог закона не односе се на субјекте који користе сабирно-транспортне системе на експлоатационим пољима за производњу природног гаса.

Члан 116.

Енергетски субјект који снабдева тарифне купце природним гасом дужан је да купи потребне количине природног гаса за тарифне купце на подручју које снабдева природним гасом.

Енергетски субјект из става 1. овог члана купује природни гас од домаћих произвођача природног гаса, из увоза или на тржишту.

Енергетски субјект из става 1. овог члана дужан је да утврди годишњи биланс потреба свих тарифних купаца на основу појединачних биланса испоручилаца природног гаса за тарифне купце, да закључи уговоре о куповини природног гаса према утврђеним билансним потребама тарифних купаца и да закључи годишње уговоре са испоручиоцима природног гаса за тарифне купце у писменој форми.

Вишак купљеног природног гаса енергетски субјект из става 1. овог члана може да прода на тржишту природног гаса.

2. Транспорт природног гаса и управљање транспортним системом**Члан 117.**

Систем за транспорт природног гаса чини мрежа цевовода, други енергетски објекти, телекомуникациони и информациони систем и друга инфраструктура неопходна за транспорт природног гаса радног притиска већег од 16 бара (у даљем тексту: транспортни систем природног гаса).

Саставни део транспортног система природног гаса може бити и део мреже цевовода и других енергетских објеката у којима је радни притисак природног гаса између шест и 16 бара.

Члан 118.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта природног гаса одговоран је за безбедан транспорт природног гаса од улаза у транспортни систем природног гаса до места на којем врши испоруку природног гаса енергетском субјекту који обавља делатност дистрибуције природног гаса, односно места на којем врши испоруку природног гаса купцу прикљученом на транспортни систем, као и за функционисање, одржавање и развој система за транспорт природног гаса, у складу са техничким прописима и стандардима који се односе на делатност коју обавља и условима заштите животне средине утврђеним законом и другим прописима.

Енергетском субјекту који обавља делатност транспорта природног гаса може се актом о оснивању, односно актом о поверавању обављања тих делатности, утврдити и обавеза обављања делатности складиштења и дистрибуције природног гаса.

Члан 119.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта природног гаса дужан је да у плану развоја, који се доноси за период од пет година, утврди динамику изградње нових и реконструкцију постојећих енергетских објеката за транспорт природног гаса, изворе средстава и друге услове за развој транспортног система.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта природног гаса одговоран је за остваривање плана развоја из става 1. овог члана.

Члан 120.

Делатност управљања транспортним системом природног гаса на територији Републике Србије врши оператор транспортног система природног гаса.

Оператор транспортног система природног гаса може да обавља и делатност транспорта природног гаса и у том случају је дужан да се у обављању сваке од тих делатности придржава прописаних обавеза из члана 43. овог закона.

Ако оператор транспортног система обавља и делатност транспорта природног гаса, у обављању делатности управљања транспортним системом независан је у погледу организације и доношења одлука које се односе на обављање делатности управљања транспорта природног гаса, у односу на обављање делатности транспорта природног гаса.

Оператор из става 1. овог члана може да обавља и делатност трговине природним гасом која је неопходна за вршење системских услуга ради сигурног, поузданог и стабилног функционисања система.

Члан 121.

Оператор транспортног система природног гаса одговоран је нарочито за:

- 1) утврђивање техничко-технолошких услова за повезивање гасоводних објеката, уређаја и постројења;
- 2) регулацију протока и притиска природног гаса;
- 3) оперативно управљање транспортним системом природног гаса;
- 4) усаглашавање погонске манипулације у транспортном систему са енергетским субјектом за транспорт;
- 5) усаглашавање рада транспортног система природног гаса Републике и суседних гасоводних транспортних система;

6) праћење техничке и функционалне спремности транспортних и дистрибутивних објеката, уз одобравање распореда ремонта транспортних објеката;

7) обезбеђивање сигурности функционисања транспортног система;

8) покривање одступања између текуће потрошње и уговорених количина природног гаса;

9) коришћење, одржавање и унапређивање система за надзор и управљање транспортним системом природног гаса.

Члан 122.

Ако оператор транспортног система природног гаса, односно комбиновани оператор система за транспорт, дистрибуцију и складиштење природног гаса послује у систему интегрисаних, односно повезаних енергетских субјеката, чланови његове управе не могу учествовати у управљању матичним предузећем и другим енергетским субјектима који послују у том систему, а обављају делатности дистрибуције, трговине и складиштења природног гаса.

Члан 123.

Оператор транспортног система природног гаса доноси правила о раду транспортног система природног гаса, уз сагласност Агенције.

Правила из става 1. овог члана садрже нарочито: техничке услове за прикључење на транспортни систем природног гаса, техничке услове за безбедно функционисање тог система, поступке у случају хаварије, правила о приступу треће стране транспортном систему природног гаса, функционалне захтеве и класу тачности мерних уређаја, начин мерења природног гаса и начин утврђивања системских услуга.

Правила из става 1. овог члана објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 124.

Оператор транспортног система природног гаса је дужан да обезбеди тајност комерцијалних и пословних података енергетских субјеката и купаца енергије, као и других података који су му доступни у обављању делатности.

3. Складиштење и управљање складиштем природног гаса**Члан 125.**

Енергетски субјект који обавља делатност складиштења природног гаса дужан је да обезбеђује услове за безбедно складиштење, функционисање и одржавање складишта природног гаса у складу са техничким прописима и стандардима који се односе на делатност коју обављају, као и условима заштите животне средине утврђене законом и другим прописима.

Члан 126.

Енергетски субјект који обавља делатност складиштења природног гаса дужан је да у плану развоја, који се доноси за период од пет година, утврди динамику изградње нових и реконструкцију постојећих објеката за складиштење природног гаса, изворе средстава и друге услове за развој складишта природног гаса.

Енергетски субјект који обавља делатност складиштења природног гаса одговоран је за остваривање плана развоја из става 1. овог члана.

Члан 127.

Делатност управљања складиштем природног гаса обавља оператор складишта природног гаса.

Оператор складишта природног гаса одговоран је за :

- 1) регулацију притиска и количина у оба циклуса рада;
- 2) оперативно управљање радом складишта;
- 3) усаглашавање погонске манипулације са оператором транспортног система;
- 4) праћење и обезбеђивање функционалне спремности надземних и подземних делова складишта;
- 5) доношење правила о раду и приступу треће стране складишним капацитетима;
- 6) рационално и економично коришћење складишних капацитета.

Правила о раду складишта природног гаса доноси оператор складишта уз сагласност Агенције .

Члан 128.

Оператор складишта природног гаса је дужан да обезбеди тајност комерцијалних и пословних података енергетских субјеката и купаца природног гаса, као и других података који су му доступни у обављању делатности.

4. Дистрибуција природног гаса

Члан 129.

Дистрибутивни систем природног гаса чини мрежа цевовода, други енергетски објекти, телекомуникациона, информациона и друга инфраструктура неопходна за дистрибуцију природног гаса радног притиска мањег од шест бара.

Саставни део дистрибутивног система природног гаса може бити и део мреже цевовода и других енергетских објеката у којима је радни притисак природног гаса између шест и 16 бара.

Члан 130.

Енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције природног гаса дужан је да испоручује природни гас свим купцима на подручју на којем обавља ту делатност на принципима јавности и недискриминације.

Енергетски субјект из става 1. овог члана који обавља делатност дистрибуције природног гаса на основу акта о поверавању обављања те делатности закљученог у складу са законом којим се уређују облици организовања и обављања делатности од општег интереса, дужан је да се у обављању те делатности придржава поред услова утврђених овим законом и услова утврђених тим актом.

Енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције природног гаса одговоран је за редовну и безбедну дистрибуцију природног гаса, функционисање, одржавање и развој система за дистрибуцију природног гаса уз обавезу примене техничких прописа и стандарда за делатност коју обављају, као и услова заштите животне средине утврђених законом и другим прописима.

Енергетски субјект који врши испоруку природног гаса врши техничку контролу унутрашњих гасних инсталација у објекту купца у складу са техничким прописима и правилима рада који се односе на изградњу, одржавање и коришћење унутрашњих гасних инсталација.

Купац је дужан да обезбеди одржавање унутрашњих гасних инсталација у свом објекту поверавањем тих послова предузећу, односно другом правном лицу или предузетнику које има најмање три запослена лица одговарајуће стручне спреме са положени стручним испитом у смислу члана 47. овог закона.

Члан 131.

Енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције природног гаса дужан је да израђује и доноси развојне планове за изградњу новог и реконструкцију постојећег система за дистрибуцију природног гаса, за период од пет година.

Енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције природног гаса одговоран је за остваривање плана развоја из става 1. овог члана.

Члан 132.

Делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас обавља оператор дистрибутивног система.

Енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције природног гаса може да обавља и делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас.

Члан 133.

Оператор дистрибутивног система за природни гас је дужан да обезбеди тајност комерцијалних и пословних података енергетских субјеката и купаца енергије, као и других података који су му доступни у обављању делатности.

Члан 134.

Оператор дистрибутивног система за природни гас доноси правила о раду дистрибутивног система уз сагласност Агенције.

Правилима о раду дистрибутивног система утврђују се нарочито: технички услови за прикључење корисника на систем, технички услови за повезивање са транспортним системом, технички и други услови за безбедан погон дистрибутивног система и за обезбеђивање поузданог и континуираног снабдевања купаца природним гасом, поступајући у кризним ситуацијама, правила о приступу треће стране дистрибутивном систему, функционални захтеви и класа тачности мерних уређаја, начин мерења природног гаса и друго.

Правила из става 1. овог члана објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

5. Комбиновани оператор система

Члан 135.

Делатност управљања транспортним, дистрибутивним и складишним системом за природни гас може обављати један оператор, као комбиновани оператор система.

Енергетском субјекту који обавља делатности транспорта и складиштења природног гаса може се актом о оснивању, односно

актом о поверавању обављања тих делатности утврдити и обавеза да обавља и делатност комбинованог оператора система.

У случају из става 2. овог члана енергетски субјект је дужан да се у обављању делатности транспорта, управљања транспортним системом, дистрибуције и управљања дистрибутивним системом и управљања складиштем природног гаса придржава прописаних обавеза из члана 43. овог закона, осим у случају када енергетски субјект снабдева мање од 100.000 купаца природног гаса.

Члан 136.

Комбиновани оператор система доноси правила о раду транспортног система и дистрибутивног система, као и правила о раду складишног система на које сагласност даје Агенција.

Правилима о раду из става 1. овог члана утврђује се и начин усклађивања рада сваког од тих система.

XII. ТОПЛОТНА ЕНЕРГИЈА

1. Производња топлотне енергије

1) Произвођачи топлотне енергије

Члан 137.

Енергетски субјект који производи топлотну енергију (у даљем тексту: Произвођач топлотне енергије) дужан је да производне капацитете, подстаннице и друге инсталације одржава у исправном стању, да обезбеди њихову сталну погонску и функционалну способност и безбедно коришћење у складу са техничким и другим прописима и стандардима који се односе на услове експлоатације те врсте објеката и инсталација, њихову безбедност и услове заштите животне средине утврђене законом и другим прописима.

Члан 138.

Произвођач топлотне енергије коме је актом о оснивању или актом о поверавању обављања делатности производње топлотне енергије утврђена обавеза производње топлотне енергије за тарифне купце дужан је да произведену топлотну енергију испоручује енергетском субјекту који обавља делатност снабдевања тарифних купаца топлотном енергијом према годишњем билансу потреба тарифних купаца.

Произвођач топлотне енергије из става 1. овог члана и енергетски субјект који обавља делатност снабдевања тарифних купаца топлотном енергијом, ако се те делатности не обављају у истом правном субјекту, закључују годишњи уговор о продаји топлотне енергије за потребе тарифних купаца у писменој форми.

2) Повлашћени произвођачи топлотне енергије

Члан 139.

Повлашћени произвођачи топлотне енергије су произвођачи који у процесу производње топлотне енергије користе обновљиве изворе енергије или отпад и при томе испуњавају услове у погледу енергетске ефикасности.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе, града, односно града Београда прописује услове за стицање статуса повлашћеног произвођача топлотне енергије, критеријуме за стицање испуњености тих услова и утврђује начин и поступак стицања тог статуса.

Члан 140.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе, града, односно града Београда води регистар повлашћених произвођача топлотне енергије, који садржи нарочито податке о: постројењима за производњу топлотне енергије, локацији на којој се налазе, инсталационој снази топлане, времену предвиђеном за експлоатацију, условима изградње и експлоатације за то постројење, врсти примарног извора који користи и субјектима који обављају енергетску делатност производње топлотне енергије у тим објектима.

Члан 141.

Повлашћени произвођачи топлотне енергије имају право на субвенције, пореске, царинске и друге олакшице, у складу са законом и другим прописима којима се уређују порези, царине и друге дажбине, односно субвенције и друге мере подстицаја.

2. Дистрибуција топлотне енергије

Члан 142.

Енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције топлотне енергије (у даљем тексту: Дистрибутер топлотне енергије) обавља и делатност управљања дистрибутивним системом за топлотну енергију и делатност снабдевања топлотном енергијом тарифних купаца под условима утврђених овим законом и прописима које доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, града, односно града Београда.

Дистрибутер топлотне енергије дужан је да врши дистрибуцију топлотне енергије свим купцима топлотне енергије на подручју на којем обавља ту делатност и да управља дистрибутивним системом на принципима јавности и недискриминације.

Члан 143.

Дистрибутер топлотне енергије одговоран је за одржавање, функционисање и развој дистрибутивног система усклађеног са потребама купаца којима испоручује топлотну енергију на одређеном подручју.

Дистрибутер топлотне енергије дужан је да својим планом развоја утврђује начин и динамику изградње новог и реконструкцију постојећег дистрибутивног система и других дистрибутивних капацитета за период од пет година.

Дистрибутер топлотне енергије одговоран је за остваривање плана развоја из става 2. овог члана.

Члан 144.

Дистрибутер топлотне енергије у обављању делатности управљања дистрибутивним системом доноси Правила о раду дистрибутивног система уз сагласност надлежног органа јединице локалне самоуправе, града, односно града Београда.

Правилима о раду дистрибутивног система утврђују се нарочито: технички услови за прикључење корисника на систем, технички услови за повезивање са произвођачем, технички и други услови за безбедан погон дистрибутивног система и за обезбеђивање поузданог и континуираног снабдевања купаца топлотном енергијом, поступци у кризним ситуацијама, функционални захтеви и класа тачности мерних уређаја, као и начин мерења топлотне енергије.

Правила из става 1. овог члана објављују се у гласилима јединица локалне самоуправе, града, односно града Београда.

Члан 145.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе, града, односно града Београда својим прописом утврђује услове и начин обезбеђивања континуитета у снабдевању топлотном енергијом купаца на свом подручју, права и обавезе произвођача и дистрибутера топлотне енергије, права и обавезе купаца топлотне енергије, одређује орган који доноси тарифне системе, издаје лиценце и који даје сагласност на цене топлотне енергије и прописује друге услове којима се обезбеђује редовно и сигурно снабдевања купаца топлотном енергијом, у складу са законом.

Јединица локалне самоуправе, града, односно града Београда може за обављање делатности производње топлотне енергије, дистрибуције и управљања дистрибутивним системом и снабдевања купаца топлотном енергијом основати један енергетски субјект.

У случају из става 2. овог члана актом о оснивању утврђују се услови и начин обављања сваке од делатности у енергетском субјекту у складу са одредбама из члана 43. овог закона.

ХИИ. АГЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТСКУ ЕФИКАСНОСТ

1. Оснивање и правни статус

Члан 146.

Образује се Агенција за енергетску ефикасност као посебна организација за обављање стручних послова на унапређењу услова и мера за рационалну употребу и штедњу енергије и енергената, као и повећање ефикасности коришћења енергије у свим секторима потрошње енергије.

Агенција за енергетску ефикасност има својство правног лица.

Члан 147.

Агенција за енергетску ефикасност обавља послове који се односе на:

- 1) припрему предлога подстицајних мера за повећање енергетске ефикасности у поступку припреме Стратегије развоја енергетике;
- 2) припрему и предлагање програма и мера за подстицање ефикасног и рационалног коришћења енергије и прати њихово спровођење;
- 3) припрему предлога за спровођење енергетске ефикасности, искоришћавања обновљивих извора енергије и заштите животне средине;
- 4) припрему и предлагање техничких и других прописа који се односе на повећање енергетске ефикасности;
- 5) припрему критеријума за оцену ефикасности уређаја у коришћењу енергије и начин њиховог обележавања у складу са одговарајућим међународним прописима и стандардима;
- 6) пружање финансијске и техничке подршке у припреми и реализацији приоритетних пројеката енергетске ефикасности;
- 7) консултантске, саветодавне и едукативне активности у промовисању енергетске ефикасности;
- 8) друге послове у складу са законом.

Агенција за енергетску ефикасност једном годишње подноси извештај Влади Републике Србије о свом раду у претходној години са предлогом мера.

XIV. ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Члан 148.

Инспекцијски надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство преко електроенергетског инспектора и инспектора опреме под притиском, у оквиру делокруга утврђеног законом.

Аутономној покрајини поверава се вршење инспекцијског надзора на територији Аутономне покрајине.

1. Инспекцијски надзор

Члан 149.

Инспекцијски надзор обухвата надзор над применом одредаба овог закона, других прописа и општих аката, стандарда, техничких норматива и норми квалитета које се односе на обављање енергетских делатности, пројектовање, грађење, одржавање и коришћење енергетских објеката, инсталација, уређаја, постројења и опреме у тим објектима, као и на квалитет енергије која се испоручује купцу.

Члан 150.

Послове електроенергетског инспектора може да обавља дипломирани инжењер електротехнике који има најмање пет година радног искуства у струци, положен стручни испит из одговарајуће области и који испуњава и друге услове прописане законом.

Послове инспектора за судове под притиском може да обавља дипломирани инжењер машинства који има најмање пет година радног искуства у струци, положен стручни испит из одговарајуће области и који испуњава и друге услове прописане законом.

Инспектор је самосталан у свом раду у границама овлашћења утврђених законом и другим прописима и за свој рад је лично одговоран.

Министар надлежан за послове енергетике ближе прописује образац и садржину легитимације инспектора.

2. Права и дужности електроенергетског инспектора

Члан 151.

Електроенергетски инспектор врши инспекцијски надзор над објектима за производњу, пренос и дистрибуцију електричне енергије и у другим објектима напона преко 1 kV, у складу са овлашћењима утврђеним овим законом.

Члан 152.

Електроенергетски инспектор има право и дужност да проверава:

- 1) да ли је прибављено одобрење надлежног органа за изградњу електроенергетског објекта, односно извођење радова на монтажи и уградњи инсталација, уређаја и опреме;
- 2) да ли је техничка документација за изградњу електроенергетског објекта, односно извођење радова на монтажи и уградњи инсталација, уређаја и опреме израђена у складу са законом, техничким и другим прописима;
- 3) да ли се изградња електроенергетског објекта, односно извођење радова на монтажи и уградњи инсталација, уређаја и опреме врши у складу са законом, техничким и другим прописима;
- 4) да ли енергетски субјекти који обављају делатности производње, преноса и дистрибуције електричне енергије испуњавају прописане услове за обављање тих делатности;
- 5) да ли се електроенергетски објекти, уређаји и инсталације редовно одржавају и да ли се врши контрола инсталација, уређаја и опреме у складу са техничким прописима и стандардима;
- 6) да ли лица која рукују електроенергетским објектима и опремом и лица која раде на одржавању електроенергетских објеката и опреме испуњавају прописане услове за вршење тих послова;
- 7) уредност испоруке и квалитет електричне енергије која се испоручује купцима.

Електроенергетски инспектор врши и друге послове утврђене законом или прописом донетим на основу закона.

3. Права и дужности инспектора опреме под притиском

Члан 153.

Инспектор опреме под притиском врши инспекцијски надзор над енергетским објектима за: транспорт нафте и деривата нафте, транспорт и дистрибуцију природног гаса, производњу и дистрибу-

цију топлотне енергије, производњу и прераду нафте и гаса у складу са овлашћењима утврђеним овим законом.

Инспектор опреме под притиском врши надзор и над другим објектима који имају опрему под притиском кад је то утврђено другим законом.

Члан 154.

Инспектор опреме под притиском има право и дужност да проверава:

- 1) да ли је прибављено одобрење надлежног органа за постављање инсталација и уградњу уређаја и опреме под притиском;
- 2) да ли је техничка документација за уградњу и постављање опреме под притиском израђена у складу са законом, техничким прописима и стандардима;
- 3) да ли се уградња и испитивање опреме под притиском врши у складу са законом, техничким прописима и стандардима;
- 4) да ли енергетски субјекти који обављају делатности производње, дистрибуције и испоруке топлотне енергије и транспорта, дистрибуције и испоруке природног гаса испуњавају услове прописане законом за обављање тих делатности;
- 5) да ли се опрема под притиском редовно одржава и да ли се врши њена редовна контрола и испитивање у току експлоатације у складу са техничким прописима и стандардима;
- 6) да ли лица која рукују опремом под притиском и лица која раде на одржавању опреме под притиском испуњавају прописане услове за вршење тих послова;
- 7) уредност испоруке и квалитет природног гаса који се испоручује купцима.

Инспектор опреме под притиском врши и друге послове утврђене законом или прописом донетим на основу закона.

4. Овлашћења инспектора

Члан 155.

У вршењу инспекцијског надзора електроенергетски инспектор и инспектор опреме под притиском су овлашћени да:

- 1) наложе да се утврђене неправилности и недостаци отклоне у року који одреде;
  - 2) обуставе изградњу енергетског објекта, односно постављање уређаја, постројења и инсталација или опреме под притиском ако:
    - у одређеном року нису отклоњене утврђене неправилности и недостаци;
    - се изградња енергетског објекта, уређаја, постројења и инсталација врши без одобрења надлежног органа или супротно техничкој документацији на основу које је издато одобрење.
  - 3) забране употребу енергетског објекта, односно коришћење уређаја, постројења или инсталација или опреме под притиском ако:
    - рад енергетског објекта, уређаја, постројења или инсталације доводи у опасност живот или здравље људи и имовину;
    - ни по истеку рока утврђеног решењем о обустави употребе, односно коришћења објекта нису отклоњене утврђене неправилности и недостаци;
    - се енергетском субјекту одузме лиценца за обављање делатности у енергетском објекту због неиспуњавања прописаних услова, осим у случају из члана 49. ст. 1. и 4. овог закона.
- Енергетски субјект, предузеће и предузетник коме је решењем инспектора наложено отклањање недостатака и неправилности дужан је да писмено обавести инспектора о отклањању недостатака и неправилности у року који је одређен решењем.

Члан 156.

Инспектор не може да израђује или да учествује у изради техничке документације и вршењу техничке контроле техничке документације за објекте над којима врши инспекцијски надзор и да врши стручни надзор над изградњом, односно извођењем радова на објектима над којима врши инспекцијски надзор.

Члан 157.

Енергетски субјект, предузеће и предузетник је дужан да омогући инспектору несметано извршавање инспекцијског надзора, да му дозволи улазак у објекте, да му стави на располагање све захтеване податке, документа и извештаје потребне за вршење инспекцијског надзора.

Члан 158.

На решење електроенергетског инспектора и инспектора опреме под притиском може се изјавити жалба Министру у року од 15 дана од дана пријема решења.

Жалба на решење из става 1. овог члана не одлаже извршење решења.

XV. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Кривична дела

Члан 159.

Ко самовласно прикључи објекте, уређаје или инсталације на преносни, транспортни или дистрибутивни систем казниће се за кривично дело затвором до три године (члан 64. став 1. овог закона).

Ко користи енергију без или мимо мерних уређаја или супротно условима утврђеним уговором у погледу поузданог и тачног мерења преузете енергије казниће се за кривично дело затвором до једне године (члан 64. став 2. овог закона).

2. Привредни преступи

Члан 160.

Новчаном казном од 50.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ енергетски субјект, односно друго правно лице ако:

- 1) не обезбеди тајност комерцијалних, пословних и других података до којих је дошао у обављању послова из своје надлежности, сходно члану 16. став 2, члану 97, члану 101. став 3, чл. 106, 113, 124, 128. и 133. овог закона;
- 2) не води засебне рачуне за сваку енергетску делатност од општег интереса, не изради биланс пословања и не обезбеди ревизију истог, сходно члану 43. ст. 2. и 3. овог закона;
- 3) отпочне да обавља енергетску делатност без прибављене лиценце, сходно члану 44. став 1. овог закона;
- 4) не изврши прикључење објекта купца на систем по налогу инспектора, сходно члану 56. став 3. овог закона;
- 5) не донесе и не објави правила о раду, сходно члану 94, члану 107. ст. 2 и 3, чл. 111. и 123, члану 127. став 3, чл. 134, 136. и 144. овог закона;
- 6) не обезбеди прописане оперативне резерве, сходно члану 114. овог закона;
- 7) не одржава унутрашње гасне инсталације, сходно члану 130. став 5. овог закона;
- 8) не омогући инспекцијски надзор, сходно члану 157. овог закона.

Новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара казниће се за привредни преступ и одговорно лице у енергетском субјекту, односно другом правном лицу.

3. Прекршаји

Члан 161.

Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај енергетски субјект, односно друго правно лице ако:

- 1) не достави потребне податке и документацију, сходно члану 16. став 1. овог закона;
- 2) не закључи уговор, сходно члану 42. став 3, члану 56. став 1, члану 81. став 1, члану 83, члану 104. став 3, члану 116. став 3. и члану 138. став 2. овог закона;
- 3) не одлучи по захтеву купца за прикључење објекта у року из члана 52. став 2. овог закона;
- 4) не прикључи објекат купца на преносни, транспортни односно дистрибутивни систем, сходно члану 56. став 2. овог закона;
- 5) не отклони сметње у снабдевању купца енергијом у року утврђеном чланом 60. став 2. овог закона;
- 6) онемогући овлашћеним лицима приступ мерним уређајима, сходно члану 62. овог закона;
- 7) не опомене купца писменим путем и не одреди му рок за отклањање неправилности, сходно члану 63. став 2. овог закона;
- 8) не омогући приступ енергетским објектима, сходно члану 77. став 2. овог закона;
- 9) поступа супротно одредби члана 79. ст. 2. и 3. овог закона;
- 10) не поступи у складу са чланом 155. став 2. овог закона.

Новчаном казном од 5.000 до 20.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у енергетском субјекту, односно у другом правном лицу.

Члан 162.

Новчаном казном од 5.000 до 20.000 динара казниће се предузетник, односно физичко лице за прекршај ако:

- 1) не омогући овлашћеним лицима приступ мерним уређајима, сходно члану 62. овог закона;
- 2) не омогући приступ енергетским објектима, сходно члану 77. став 2. овог закона;
- 3) поступа супротно одредбама члана 79. ст. 1, 2. и 3. овог закона;
- 4) не одржава унутрашње гасне инсталације сходно члану 130. став 5. овог закона;
- 5) не поступи по налогу инспектора или ако не обавести инспектора о отклањању недостатака у року утврђеном решењем, сходно члану 155. овог закона;

б) не омогући инспекцијски надзор, сходно члану 157. овог закона.

XVI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 163.

Председник и чланови Савета именоване се у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Влада Републике Србије ће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, доставити Народној скупштини предлог листе кандидата за избор председника и чланова Савета.

Савет ће се конституисати у року од 30 дана од дана избора.

Члан 164.

Агенција почиње са радом даном уписа у судски регистар.

Савет ће донети Статут Агенције, Пословник о раду Савета, акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних места и друга акта неопходна за организовање и извршавање послова Агенције, у року од 30 дана од дана конституисања.

Члан 165.

Агенција ће донети акта из члана 15. став 1. тач. 1), 2) и 3) овог закона у року од годину дана од дана почетка рада Агенције.

Члан 166.

Влада Републике Србије ће донети акт о условима испоруке енергије из члана 71. став 1. и акт о условима за стицање статуса повлашћеног произвођача електричне енергије из члана 84. став 2. овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе, града, односно града Београда донеће акт о условима испоруке топлотне енергије из члана 71. став 2. овог закона, као и акт о условима за стицање статуса повлашћеног произвођача топлотне енергије из члана 139. став 2. овог закона у року из става 1. овог члана.

Члан 167.

Агенција за енергетску ефикасност почиње са радом даном уписа у судски регистар.

Даном почетка рада Агенција за енергетску ефикасност преузима сва средства, права, обавезе и запослене које је преузело Министарство рударства и енергетике у складу са одредбом члана 14. Уредбе о изменама и допунама Уредбе о генералном секретаријату и другим службама Владе Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 15/01, 16/01, 32/01, 64/01, 29/02, 54/02, 91/03, 95/03, 117/03, 130/03, 132/03, 23/04, 25/04 и 51/04).

Члан 168.

Министар ће донети акт из члана 30. став 2, члана 32. став 2, члана 47. став 3, члана 50, члана 114. став 3. и члана 150. став 4. овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 169.

Предузећа и предузетници који су са даном ступања на снагу овог закона уписани у судски регистар и обављају делатности које се, у смислу овог закона, сматрају енергетским делатностима, ускладиће своју организацију, рад и пословање са одредбама овог закона најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона и у истом року закључити уговоре о уређивању права и обавеза у обављању делатности од општег интереса са надлежним органом, у складу са законом којим се уређују облици организовања и начин обављања делатности од општег интереса.

Члан 170.

Влада Републике Србије ће утврдити начин организовања енергетских субјеката за обављање енергетских делатности које су до дана ступања на снагу овог закона обављала јавна предузећа основана законом, односно јавна предузећа која су та јавна предузећа основала за обављање појединих енергетских делатности и донети акта о оснивању енергетских субјеката за њихово обављање у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, у складу са овим законом и Законом о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса („Службени гласник РС”, бр. 25/00 и 25/02).

Члан 171.

Влада Републике Србије ће актом о оснивању енергетског субјекта за обављање делатности производње електричне енергије, дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом и делатности трговине електричне енергије за потребе тарифних купаца на територији Републике Србије утврдити начела организације, права и обавезе тог субјекта у погледу начина организовања обављања сваке од тих делатности и утврдити рокове за спровођење активности на усклађивању рада и пословања са одредбама овог закона.

Влада Републике Србије ће актом о оснивању енергетског субјекта за обављање делатности преноса електричне енергије и управљања преносним системом утврдити услове и начин унутрашњег организовања обављања делатности преноса електричне енергије и управљања преносним системом и функционалног раздвајања појединих активности у обављању тих делатности, као и рокове за спровођење тих активности.

Влада Републике Србије ће у поступку доношења аката из ст. 1. и 2. овог члана утврдити статус и правни положај предузећа (друштва капитала) која су основала јавна електропривредна предузећа за обављање делатности које се, у смислу овог закона, не сматрају енергетским делатностима и уредити начин остваривања оснивачких права у тим предузећима.

Члан 172.

Влада Републике Србије ће актом о оснивању енергетског субјекта за обављање делатности производње, транспорта, дистрибуције, складиштења и трговине нафтом, дериватима нафте и природним гасом, управљања транспортним, дистрибутивним и складишним системом за природни гас утврдити начела организације, права и обавезе тог субјекта у погледу начина организовања обављања сваке од тих делатности и утврдити рокове за спровођење активности на усклађивању рада и пословања са одредбама овог закона.

Члан 173.

До доношења аката Владе Републике Србије из чл. 171. и 172. овог закона, јавна предузећа основана законом и јавна предузећа која су та предузећа основала за обављање енергетских делатности настављају са радом у складу са прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона и оснивачким актом.

Члан 174.

До доношења прописа из члана 71. овог закона примењиваће се Одлука о општим условима за испоруку електричне енергије („Службени гласник РС”, број 39/01 – пречишћен текст, бр. 65/03 и 130/03) и Уредба о општим условима за испоруку природног гаса („Службени гласник РС”, број 60/93).

До доношења тарифних система из члана 70. став 1. овог закона примењиваће се Одлука о тарифном систему за продају електричне енергије („Службени гласник РС”, бр. 24/01, 58/01, 61/01 и 37/02).

До доношења прописа из чл. 70. став 1. и 71. овог закона прописе о општим условима и тарифном систему доносиће Јавно предузеће „Електропривреда Србије” на начин и по поступку утврђеним законом којим се уређује правни положај јавних предузећа и обављања делатности од општег интереса и статутом тог јавног предузећа.

Члан 175.

Јавна предузећа, други облици предузећа и предузетници који обављају енергетску делатност дужни су да прибаве лиценцу за обављање енергетских делатности у року од шест месеци од дана доношења прописа из члана 50. овог закона.

Члан 176.

Енергетски субјекти за пренос, транспорт, односно дистрибуцију енергије и постојећи купци дужни су да у року од две године од дана ступања на снагу овог закона закључе уговор којим ће уредити услове и начин преузимања мерних уређаја и мерно-регулационих станица купаца, као и начин регулисања имовинско-правних односа везаних за њихово преузимање.

Постојеће, а неисправне мерне уређаје купаца енергије који не испуњавају прописане техничке услове енергетски субјект из става 1. овог члана дужан је да замени, и да их као своја средства одржава, баждари и да обезбеђује редовно мерење у складу са чланом 54. овог закона.

Надлежни орган локалне самоуправе, града, односно града Београда прописаће услове, начин, поступак и рокове за извршавање обавеза из ст. 1. и 2. овог члана који се односе на испоруку топлотне енергије.

Члан 177.

До одређивања минималне годишње потрошње енергије којом се стиче статус квалификованог купца, у складу са овим законом, минимална годишња потрошња енергије којом се стиче статус квалификованог купца износи 25 GWh за електричну енергију, 50 милиона метара кубних за природни гас, односно 5.000 GJ за топлотну енергију.

Члан 178.

Лица која су до дана ступања на снагу овог закона положила стручни испит којим је извршена провера стручне оспособљености за рад на пословима одређеним овим законом по прописима који су били на снази у време њиховог полагања, као и лица којима

је тим прописима признато право вршења одређених послова, испуњавају услове за вршење тих послова и према одредбама овог закона ако испуњавају и остале прописане услове.

Лица која немају положен стручни испит, а која на дан ступања на снагу овог закона обављају послове за које је услов положен стручни испит, могу да наставе да раде на тим пословима уколико испуњавају остале прописане услове до полагања стручног испита, а најдуже до две године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 179.

До почетка рада Агенције по жалбама из надлежности Агенције решава Министар.

Члан 180.

Захтеви поднети пре ступања на снагу овог закона, о којима није донета одлука у првом степену, решаваће се по прописима који су били на снази у време подношења захтева.

Члан 181.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

1) Закон о електропривреди („Службени гласник РС”, бр. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 69/94 и 44/95), осим одредаба чл. 5–20. тог закона;

2) Закон о транспорту, дистрибуцији и коришћењу природног гаса („Службени гласник РС”, бр. 66/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 12/96).

Члан 182.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

2556

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О МИНИСТАРСТВИМА

Проглашава се Закон о изменама и допунама Закона о министарствима, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на седници Шестог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2004. години, 23. јула 2004. године.

ПР број 48
У Београду, 24. јула 2004. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О МИНИСТАРСТВИМА

Члан 1.

У Закону о министарствима („Службени гласник РС”, број 19/04), у члану 1. додаје се став 2. који гласи:

„Посебне организације могу се образовати и њихов делокруг се може утврдити и посебним законом.”

Члан 2.

У члану 7. став 1. речи: „контролу квалитета пољопривредних производа” замењују се речима: „контролу квалитета пољопривредних производа и прехранбених производа, вина, алкохолних и безалкохолних пића, воћних сокова, концентрисаних воћних сокова, воћних нектара, воћних сокова у праху, минералних вода, етанола, дувана и производа од дувана у унутрашњем и спољном промету”.

Члан 3.

У члану 11. став 1. речи: „контролу квалитета прехранбених производа, вина, алкохолних и безалкохолних пића, минералних вода, етанола, дувана и производа од дувана;” бришу се.

Члан 4.

У члану 14. став 2. после речи: „рану најаву акцидентата;” речи: „послове националне банке података и података о квалитету вода и ваздуха;” бришу се, а после речи: „одобравање прекограничног промета отпада и заштићених биљних и животињских врста;” речи: „успостављање праћења квалитета чинилаца животне средине; функцију националног комуникационог центра система одрживог коришћења природних богатстава и заштите животне средине; ус-

постављање и развој информационог система одрживог коришћења природних богатстава и заштите животне средине;” бришу се.

После става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Агенција за заштиту животне средине, као орган у саставу Министарства науке и заштите животне средине, са својством правног лица, обавља стручне послове који се односе на: развој, усклађивање и вођење националног информационог система заштите животне средине (праћење стања чинилаца животне средине, катастар загађивача и др.); прикупљање и обједињавање података о животној средини, њихову обраду и изразу извештаја о стању животне средине и спровођењу политике заштите животне средине; развој поступака за обраду података о животној средини и њихову процену; вођење података о најбољим доступним техникама и праксама и њиховој примени у области заштите животне средине; сарадњу са Европском агенцијом за заштиту животне средине (ЕЕА) и Европском мрежом за информације и посматрање (ЕИ-ОНЕТ), као и друге послове одређене законом.”

Члан 5.

У члану 15. став 1. речи: „доношење основа програма рада за предшколско васпитање и образовање; доношење наставних планова и програма за основно и средње образовање;” бришу се.

Члан 6.

У члану 21. после речи: „интернет” тачка се замењује тачком и запетом и додају се тач. 8), 9) и 10) које гласе:

- „8) Агенција за развој инфраструктуре локалне самоуправе;
- 9) Агенција за страна улагања и промоцију извоза;
- 10) Центар за размирирање.”

Члан 7.

После члана 28. додају се чл. 28а, 28б и 28в који гласе:

„Члан 28а

Агенција за развој инфраструктуре локалне самоуправе обавља стручне послове који се односе на: подстицање развоја и унапређење инфраструктуре јединица локалне самоуправе (општина, градова и града Београда) непосредним повезивањем банака, финансијских организација, представника надлежних органа других држава, градова и општина, као и других развојних организација и давалаца средстава донација, односно средстава кредита, с једне стране, и јединица локалне самоуправе које Агенцији поднесу пројекте за развој инфраструктуре, с друге стране (посредовање у проналажењу извора финансирања инфраструктурних пројеката); пружање стручне помоћи у припреми, изradi и извођењу инфраструктурних пројеката; предузимање активности којима се повећава учешће домаћих банака и међународних финансијских институција у кредитирању инфраструктуре јединица локалне самоуправе ради обезбеђивања услова за развој домаћег тржишта кредита, а нарочито повољних кредита ради финансирања инфраструктурних пројеката; усклађивање активности са другим надлежним органима и организацијама којима се доприноси обезбеђивање услова за развој и унапређење положаја и рада јавних предузећа у условима тржишне економије а које оснивају јединице локалне самоуправе, као и друге послове одређене законом.

Агенција за развој инфраструктуре локалне самоуправе има својство правног лица.

Члан 28б

Агенција за страна улагања и промоцију извоза обавља стручне послове који се односе на промоцију директних страних улагања у Републику Србију и који обухватају: припрему, развој и представљање информација о различитим пословним могућностима и предностима улагања у привреду Републике Србије; обавештавање страних улагача о програмима за улагања и извоз и могућностима за конкретна страна улагања у одређеним областима; пружање стручне помоћи страним улагачима у процесу доношења одлуке о избору области и локалитета за улагање; пружање помоћи страним улагачима приликом прибављања лиценци и дозвола за обављање одређених делатности или улагања пред надлежним органима и овлашћеним организацијама, ако су такве дозволе потребне; организовање непосредних контаката домаћих правних и физичких лица и заинтересованих страних улагача; сарадњу са одговарајућим институцијама и организацијама у земљи и иностранству ради повећања директних страних улагања; стварање и ажурирање базе података о могућностима Републике Србије у области страних улагања.

Агенција за страна улагања и промоцију извоза обавља и стручне послове који се односе на промоцију извоза и који обухватају: указивање на компаративне предности Републике Србије у основним циљним секторима; пружање стручне помоћи појединим предузећима у развоју њихових извозних могућности; обавештава-

ње извозника из Републике Србије о потребама потенцијалних страних корисника домаћих производа и услуга и обавештавање страних корисника о могућностима домаћих извозника; сарадњу са одговарајућим институцијама и организацијама у земљи и иностранству ради повећања и развоја извоза; стварање и ажурирање базе података о могућностима Републике Србије у области извоза, као и друге послове одређене законом.

Агенција за страна улагања и промоцију извоза има својство правног лица.

Члан 28в

Центар за разминирање обавља стручне послове у области хуманитарног разминирања који се односе на: усклађивање разминирања у Републици Србији; припрему прописа из области разминирања; прикупљање, обрађивање и чување података и вођење евиденција о површинама које су загађене минама и другим неексплодираним убојитим средствима, о разминираним површинама, о пострадалима од мина и других неексплодираних убојитих средстава; опште и техничко извиђање површина за које се сумња да су загађене минама или другим неексплодираним убојитим средствима; израду планова и пројеката за разминирање и праћење њиховог остваривања; израду пројекатних задатака за разминирање; издавање одобрења предузећима и другим организацијама за обављање послова разминирања; издавање пиротехничке књижице лицима која су оспособљена за обављање послова разминирања; одобравање планова извозача радова за обављање разминирања на одређеној површини и издавање уверења да је одређена површина разминирана, односно очишћена од мина и других неексплодираних убојитих средстава; контролу квалитета разминирања; упознавање становништва са опасностима од мина и других неексплодираних убојитих средстава; учешће у обуци лица за обављање послова општег и техничког извиђања и разминирања; праћење примене међународних уговора и стандарда у области разминирања; остваривање међународне сарадње, као и друге послове одређене законом.

Центар за разминирање има својство правног лица.”

Члан 8.

Даном ступања на снагу овог закона престају да раде Агенција за страна улагања и промоцију извоза, Агенција за заштиту животне средине и Центар за уклањање мина, образовани Уредбом о Генералном секретаријату и другим службама Владе Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 15/01, 16/01, 32/01, 64/01, 29/02, 54/02, 91/03, 95/03, 117/03, 130/03, 132/03, 23/04, 25/04 и 51/04).

Члан 9.

Даном ступања на снагу овог закона настављају да раде, у складу са делокругом измењеним овим законом, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарство трговине, туризма и услуга, Министарство науке и заштите животне средине и Министарство просвете и спорта.

Члан 10.

Даном ступања на снагу овог закона почињу да раде, у складу са делокругом утврђеним овим законом, Агенција за развој инфраструктуре локалне самоуправе, Агенција за страна улагања и промоцију извоза и Центар за разминирање.

Члан 11.

Агенција за развој инфраструктуре локалне самоуправе преузеће запослене који су обављали послове из њеног делокруга у Министарству за државну управу и локалну самоуправу, одговарајуће предмете, архиву, опрему и средства за рад.

Агенција за страна улагања и промоцију извоза преузеће запослене и постављена лица који су обављали послове из њеног делокруга у Агенцији за страна улагања и промоцију извоза образованој Уредбом о Генералном секретаријату и другим службама Владе Републике Србије, предмете, архиву, опрему и средства за рад.

Министарство науке и заштите животне средине преузеће запослене и постављена лица који су обављали послове из његовог делокруга у Агенцији за заштиту животне средине образованој Уредбом о Генералном секретаријату и другим службама Владе Републике Србије, предмете, архиву, опрему и средства за рад.

Центар за разминирање преузеће запослене и постављена лица који су обављали послове из његовог делокруга у Центру за уклањање мина образованом Уредбом о Генералном секретаријату и другим службама Владе Републике Србије, предмете, архиву, опрему и средства за рад.

Члан 12.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

2557

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О РАТИФИКАЦИЈИ МЕМОРАНДУМА О РАЗУМЕВАЊУ О РЕСТРУКТУРИРАЊУ ДУГА ПО НФА И ТДФА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И МЕЂУНАРОДНОГ КООРДИНАЦИОНОГ КОМИТЕТА

Проглашава се Закон о ратификацији Меморандума о разумевању о реструктурирању дуга по НФА и ТДФА између Републике Србије и Међународног координационог комитета, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на седници Осмог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2004. години, 23. јула 2004. године.

ПР број 49

У Београду, 24. јула 2004. године

Председник Републике,
Борис Тадић, с.р.

ЗАКОН

О РАТИФИКАЦИЈИ МЕМОРАНДУМА О РАЗУМЕВАЊУ О РЕСТРУКТУРИРАЊУ ДУГА ПО НФА И ТДФА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И МЕЂУНАРОДНОГ КООРДИНАЦИОНОГ КОМИТЕТА

Члан 1.

Ратификује се Меморандум о разумевању о реструктурирању дуга по НФА и ТДФА између Републике Србије и Међународног координационог комитета, потписан 7. јула 2004. године, у оригиналу на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Меморандума у оригиналу на енглеском језику и преводу на српски језик гласи:

Memorandum of Understanding on the Restructuring of the NFA and the TDFA between The Republic of Serbia and The International Coordinating Committee

July 7, 2004

Whereas

The Republic of Serbia („Serbia”) and the Republic of Montenegro have agreed that Serbia will be the sole obligor in respect of new instruments issued in connection with a restructuring endorsed by the International Coordinating Committee (the „ICC”) (comprising JPMorgan Chase Bank, Calyon, Citibank, N.A., SANPAULO IMI S.p.A., Société Générale and WestLB).

Introduction

This memorandum of understanding summarizes a proposal (the „Proposal”) for the restructuring (the „Restructuring”) with Serbia of Refinancing Loans outstanding under the New Financing Agreement dated as of September 20, 1988 (the „NFA”) and the Deposits under the Trade and Deposit Facility Agreement dated as of September 20, 1988 (the „TDFA”).

Assumptions

The Proposal has been made on the basis of the reconciliation work completed to date by J.P. Morgan Europe Limited and its affiliates and shared with Serbia and the NBS. It is anticipated that the methodology agreed by Serbia and the ICC, consistent with previous exchanges by the successors of the former Socialist Federative Republic of Yugoslavia, will be utilized to determine the holdings by individual Creditors of Refinancing Loans and their entitlements to the Bonds and the Goodwill Payment (each as defined below). The holdings of individual Creditors will be subject to a further reconciliation process to be conducted by the Exchange Agent; such process will not, however, affect the aggregate amount of the Bonds issued by Serbia or the amount of the Goodwill Payment paid by Serbia and will, instead, affect only the proportionate shares of the Creditors thereto.

The Refinancing Loans and Deposits currently held by an Identified Connected Person are not covered by the Proposal. An Identified Connected Person is a person or entity (i) identified (A) on the list prepared by the Office of Foreign Assets Control of the United States Department of Treasury as „Blocked Persons and Specially Designated Nationals of the Federal Republic of Yugoslavia (Serbia and Montenegro)” (the „OFAC List”) or (B) on a possible additional list (together

with OFAC List, the „Identified Connected Person Lists”) to be agreed by the earlier of (x) 15 days prior to the mailing of the Exchange Offer relating to the Restructuring and (y) September 19, 2004 (the earlier of (x) and (y), the „Cut-Off Date”) or (ii) who does not represent in the exchange documents, as to any Refinancing Loan or Deposit held directly or indirectly by it, that it has not acquired such Refinancing Loan or Deposit through government funds of either the former Socialist Federative Republic of Yugoslavia or the Federal Republic of Yugoslavia. The aggregate amount of the Bonds to be issued will not be affected by any changes in the Identified Connected Persons from those set forth on Identified Connected Person Lists as of the Cut-Off Date.

Summary

The Proposal provides for the issuance of bonds (the „Bonds”) and the payment of a good-will payment (the „Goodwill Payment”) in respect of the remaining Refinancing Loans and Deposits held, in each case, by persons other than Identified Connected Persons (such persons, the „Eligible Holders”). The legal structure for the restructuring will be agreed at a later stage. The APIs are not covered by the Proposal as they are governed by separate agreements.

The Bonds will be issued by Serbia and will be supported by a customary currency undertaking by the NBS.

The Proposal

Bonds

Aggregate Principal Amount: \$1,080 million, payable only to participating Eligible Holders.

Currency: US Dollars.

Issuance Date: Assumed to be October 1, 2004 (the „Assumed Issuance Date”), but not later than December 31, 2004. Interest will accrue from the Assumed Issuance Date.

Interest Rate: Years 1-5 (inclusive): 3.75% per annum; Years 6 and thereafter: 6.75% per annum. Interest will be payable semi-annually in arrears, after the first payment, which will be due on May 1, 2005.

Final Maturity Date: November 1, 2024.

Principal Amortizations: 30 equal semi-annual installments, commencing May 1, 2010.

Tranches: The Bonds will be issued pursuant to Regulation S under the U.S. Securities Act of 1933 and, if deemed appropriate, in a second tranche pursuant to Rule 144A under the Securities Act.

Listing and Trading: Luxembourg Stock Exchange and, if appropriate, Portal for Rule 144A bonds.

Prepayment: Serbia will have the right (up to the final repayment date) to repay the Bonds at par plus accrued interest, provided that it is not then in default under any of the Bonds. So long as there is not a default on the Bonds, there shall be no restrictions on voluntary repurchases or exchanges of or for the Bonds, pursuant to equity or local currency exchange transactions or otherwise.

Settlement and Clearing: Euroclear and Clearstream, and, if appropriate, DTC.

Fiscal Agency Agreement or Trust Deed: The Bonds will be issued under a Fiscal Agency Agreement or Trust Deed with a satisfactory fiscal agent or trustee.

Exchange Agent: J.P. Morgan Europe Limited.

Governing Law: English law or New York law.

Goodwill Payment

Amount: US\$40 million.

Payment Date: Payable on the closing date of the Restructuring (the „Closing Date”), but if the Closing Date has not occurred by October 31, 2004, Serbia will deposit the Goodwill Payment in escrow on a non-refundable basis on such date with an escrow agent to be agreed (currently anticipated to be an acceptable G7 central bank) for release to participating Eligible Holders on or after December 31, 2004 on a basis to be agreed.

Allocation

Allocation: The allocation of the Bonds and the Goodwill Payment in favor of Eligible Holders is to be on a basis to be agreed.

Conditions Precedent

The execution of legally binding agreements providing for the Restructuring (the „Binding Agreements”) would be subject to the satisfaction of the following conditions:

Official Consents: The obtaining by the Eligible Holders of all required governmental approvals and consents (if any) and the obtaining by the Serb delegation of all governmental authorizations required in Serbia. The obtaining of the consent by the Parliament of Serbia to the Proposal shall occur not later than July 31, 2004 (or later as may be agreed by the ICC).

Creditor Participation: 90 – 95% (or such lower percentage as determined by Serbia and the ICC) by principal amount of the Eligible Holders under the NFA and T DFA participating in the Restructuring.

Reconciliation: The reconciliation being completed with the Creditors of the outstanding Refinancing Loans and Deposits to be included in the Restructuring on a mutually satisfactory basis.

Rating: Serbia having obtained a rating from Standard and Poor’s of the Bonds as of the Closing Date of not less than B+ (or such other rating as is satisfactory to the ICC).

Documentation: The Binding Agreements including appropriate exchange, release and consent documentation, as well as the Fiscal Agency Agreement or Trust Deed. The ICC will be entitled to indemnification from Serbia prior to the commencement of any solicitation of or reconciliation with the Eligible Holders.

Expenses: Serbia having paid all fees and expenses of the ICC and the Exchange Agent relating to the Restructuring then due and payable, including settlement of certain past due obligations owing to the Agent and its counsel related to the Restructuring on an agreed basis.

This memorandum of understanding has been signed by representatives of the parties to reflect their discussions and understandings as of July 7, 2004. This memorandum of understanding is not a binding document. It is the parties’ respective intentions to commence preparation of the Binding Agreements reflecting the terms of the Proposal and, subject to completion of the reconciliation process and completion of satisfactory documentation, to execute the Binding Agreements.

For The Republic of Serbia

By: _____
Name: Mladjan Dinkic
Title: Minister of Finance

For the International
Coordinating Committee

By: _____
Name: Kaj Christenson
Title: Chairman

Меморандум о разумевању о реструктурирању дуга по НФА и ТДФА између Републике Србије и Међународног координационог комитета

7. јули 2004.

Имајући у виду да су

Република Србија („Србија”) и Република Црна Гора постигле сагласност да Република Србија буде једини дужник по новим инструментима који треба да буду издати у вези са реструктурирањем дуга од стране Међународног координационог комитета („МКК”) (који чине JPMorgan Chase Bank, Calyon, Citibank N.A., SanPaulo IMI, Societe Generale i WestLB):

Увод

Овај Меморандум о разумевању даје сажет приказ предлога („Предлог”) за реструктурирање дуга („Реструктурирање”) Србије по основу неизмиренних обавеза по Новом финансијском споразуму од 20. септембра 1988. године („НФА”) и депозита по Споразуму о трговинској и депозитној олакшици од 20. септембра 1988. године („ТДФА”).

Претпоставке

Предлог је сачињен на основу до сада извршеног рада на усаглашавању дуга од стране JP Morgan Europe Limited, и њених филијала и у сарадњи са Србијом и НБС. Очекује се да ће договорена методологија између Србије и МКК, конзистентна са претходно извршеним заменама дуга од стране држава сукцесора бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, бити коришћена за утврђивање обима дуга појединих поверилаца по рефинансирању зајмовима и њихових права на обавезнице и плаћање унапред (како је даље дефинисано). Обим дуга појединих поверилаца биће предмет даљег процеса усаглашавања од стране Агента за замену; такав поступак неће имати утицаја на укупни износ обавезница које Србија буде емитовала или плаћања унапред које Србија буде извршила, већ ће имати утицаја на пропорционални део учешћа појединих кредитора.

Репрограмирани зајмови и депозити који се тренутно налазе у поседу идентификованих повезаних лица нису обухваћени овим Предлогом. Идентификовано повезано лице је оно правно или физичко лице (i) које је (А) на списку сачињеном од стране ОФАК-а америчког Министарства финансија назначено као „Лица којима је блокирана имовина и посебно назначени држављани Савезне Републике Југославије (Србије и Црне Горе)” („Листа ОФАК-а”), или (Б) назначено на могућем посебном списку (заједно са Листом ОФАК-а – „Идентификована Листа повезаних лица”) која треба да буду утврђена раније од (x) 15 дана пре отпреме поштом Предлога о замени по реструктурираном дугу или (y) 19. септембра 2004. године или (пре (x) и (y) – „Пресечни датум”) или (ii) које није потврдило у документацији за замену, која се односи на било који рефинансирани зајам или депозит у њиховом директном или индиректном поседу, да такав пакет или депозит није стечен коришћењем средстава било Социјалистичке Федеративне Републике Југослави-

је или Савезне Републике Југославије. На укупни износ обвезница које треба да буду емитоване неће утицати било каква промена у списку идентификованих повезаних лица у односу на листу идентификованих повезаних лица која је сачињена на Пресечни датум.

Резиме

Предлог предвиђа емитовање обвезница („Обвезнице“) и извршење плаћања унапред („Плаћање унапред“) по основу преосталих рефинансираних зајмова и депозита који се налазе у поседу лица која не спадају у идентификована повезана лица (назначена као „Подобни држаоци“). Правна структура реструктурирања биће касније усаглашена. АР обвезнице нису обухваћене Предлогом јер су регулисане посебним споразумима.

Обвезнице ће издати Република Србија на бази уобичајеног девизног покрића код НБС.

Предлог

Обвезнице

Укупни износ главнице: УСД 1.080 милиона, плативих само учесницима – Подобним држаоцима.

Валута: САД долар.

Датум издавања: Предвиђени датум је 1. октобар 2004. године („Предвиђени датум издавања“), али не може бити каснији од 31. децембра 2004. године. Камата се обрачунава почев од Предвиђеног датума издавања.

Каматна стопа: Од 1 до 5 године (укључиво): 3,75% на годишњем нивоу; од 6 године и касније: 6,75% на годишњем нивоу. Камата се плаћа полугодишње уназад, с тим да прво плаћање камате доспева 1. маја 2005. године.

Коначно доспеће: 1. новембар 2024. године.

Општинска (амортизација) главнице: у 30 једнаких полугодишњих рата, почев од 1. маја 2010. године.

Транше: Обвезнице ће бити емитоване у складу са Уредбом S Америчког закона о хартијама од вредности из 1933. године и, ако се то буде сматрало неопходним, у другој транши у складу са Правилном 144А Закона о хартијама од вредности САД.

Рангирање (листинг) и трговање: На Луксембуршкој берзи, ако то буде потребно, Порталом за обвезнице издате по Правилу 144А.

Превремена општинска: Србија има право да (пре коначног доспећа) изврши отплату обвезница по номиналној вредности увећаној за обрачунату камату, под условом да тада није у доцњи по било којој од издатих обвезница. Докле год нема доцње по било којој од издатих обвезница, неће бити ни ограничења за доброволни откуп или замену по основу обвезница или за обвезнице, по трансакцијама замене за власничке улоге или замене за локалну валуту или слично.

Измирења и поравнања (клиринг): Euroclear, Clearstream и ако то буде потребно, DTC.

Споразум о фискалном агенћу или Споразум о трасити: Обвезнице ће бити издате према Споразуму о фискалном агенћу или Споразуму о трасу закљученом са фискалним агенћом или повереником који задовољава критеријуме.

Агенћ за замену: J.P. Morgan Europe Limited.

Применљиво право: Право Енглеске или право Државе Њу-јорк.

Плаћање унапред

Износ: 40 милиона УСД.

Датум плаћања: Овај износ платив је на датум закључења реструктурирања дуга („Датум закључења“), али ако Датум закључења не буде 31. октобар 2004. године, Србија ће на тај датум депоновати износ који треба да буде плаћен унапред на посебан наменски рачун (escrow), без права рефундирања, код банке-агента (escrow agent) о којој ће договор бити касније постигнут (тренутно антиципиране као прихватљиве централне банке земаља Групе 7) који ће бити распоређен повериоцима учесницима – Подобним држаоцима на дан или после 31. децембра 2004. године под условима који ће бити накнадно договорени.

Алокација

Алокација: Алокација обвезница и износ који треба да буде плаћен унапред Подобним држаоцима биће утврђени под условима који ће бити накнадно договорени.

Претходни услови

Извршење правно обавезујућих споразума о реструктурирању дуга („Обавезујући споразуми“) биће предмет испуњења следећих услова:

Званичне сагласности: Прибављање од стране [Подобних држалаца свих потребних владиних одобрења и сагласности (уколико постоје) и прибављање од стране] делегације Србије свих потребних владиних овлашћења предвиђених у Србији. Прибављање

сагласности Скупштине Србије у вези са Предлогом не може бити касније од 31. јула 2004. године (или касније у складу са договором са МКК).

Учеће поверилаца: 90 – 95% (или нижи проценат који одреде Србија и МКК) износа главнице код Подобних држалаца по НФА и ТДФА дугу који учествују у реструктурирању.

Усаглашавање: Усаглашавање неизмиреног дела рефинансираног дуга и депозита, који су обухваћени реструктурирањем, биће извршено са повериоцима на обострано задовољавајућој основи.

Рејтинг: Србија ће захтевати рејтинг за обвезнице од стране Standard and Poor's на дан закључења који не може бити нижи од B+ (или такав сличан рејтинг који ће бити задовољавајући за МКК).

Документација: Обавезујући споразуми обухватају одговарајућу документацију о размени, ослобађању од обавеза и сагласности, као и Споразум о фискалном агенћу или Споразум о трасу. МКК има право на обештећење од Србије пре отпочињања било каквог захтева од или усаглашавања са Подобним држаоцима.

Трошкови: Србија ће извршити плаћање свих провизија и трошкова МКК и Агенћу за замену у вези са реструктурирањем када буду доспеле и плативе, укључујући и измирење неких доспелих неплаћених обавеза Агенћу и њиховим правним саветницима које се односе на реструктурирање, у складу са договором.

Овај меморандум о разумевању потписали су представници уговорних страна да би одразили суштину обављених разговора и разумевања на дан 7. јула 2004. године. Овај Меморандум о разумевању није обавезујући документ. Намера уговорних страна је да почну припреме за закључење обавезујућег споразума који треба да обухвати услове наведене у Предлогу и, након завршетка процеса усаглашавања и прибављања задовољавајуће документације, реализују обавезујући споразум.

За Републику Србију

За Међународни
координациони комитет

Потпис:

Име: Млађан Динкић

Звање: Министар финансија

Потпис:

Име: Kaj Christenson

Звање: председавајући

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

2558

На основу члана 43. Пословника Народне скупштине Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 32/02 – пречишћени текст, 57/03, 12/04 и 29/04),

Народна скупштина Републике Србије, на седници Осмог ванредног заседања у 2004. години, одржаној 23. јула 2004. године, донела је

ОДЛУКУ

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНИ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ЧЛАНОВА ОДБОРА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

I

У Одлуци о избору чланова одбора Народне скупштине Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 11/04, 29/04 и 44/04), врше се следеће измене и допуна:

Разрешавају се дужности чланова одбора Народне скупштине Републике Србије:

1. у Одбору за уставна питања

- Радош Љушић,
- Ненад Лемајић.

2. у Одбору за правосудје и управу

- Бранислав Ристивојевић,
- др Драгор Хибер.

3. у Одбору за односе са Србима изван Србије

- Донка Бановић.

4. у Одбору за развој и економске односе са иностранством

- Бранимир Трајковић,
- Арсен Ђурић,
- Арсен Курјачки.

5. у Одбору за финансије

- Милутин Продановић.

6. у Одбору за индустрију

- Бранимир Трајковић.

7. у Одбору за пољопривреду

- Милутин Пешић.

8. у Одбору за трговину и туризам
– Емилија Крстић.
9. у Одбору за приватизацију
– Емилија Крстић.
10. у Одбору за просвету
– Ненад Лемајић.
11. у Одбору за привредне реформе
– Арсен Курјачки.

II

За чланове одбора Народне скупштине Републике Србије бирају се:

1. у Одбор за уставна питања
– Милош Алигрудич,
– Радојко Обрадовић.
2. у Одбор за правосуђе и управу
– Бранислав Недимовић,
– Бошко Ристић.
3. у Одбор за односе са Србима изван Србије
– Гордана Чабрић.
4. у Одбор за развој и економске односе са иностранством
– Бранислав Тошић,
– Зоран Ненадовић,
– Милутин Пешић.
5. у Одбор за финансије
– Арсен Ђурић.

6. у Одбор за индустрију
– Душан Ђуровић.
7. у Одбор за пољопривреду
– Арсен Курјачки.
8. у Одбор за трговину и туризам
– Арсен Курјачки.
9. у Одбор за приватизацију
– Зоран Николић.
10. у Одбор за просвету
– Светлана Стојановић.
11. у Одбор за рад, борачка и социјална питања
– Снежана Стојановић-Плавшић.
12. у Одбор за привредне реформе
– Емилија Крстић.

III

Ову одлуку објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

РС број 43

У Београду, 23. јула 2004. године

Народна скупштина Републике Србије

Председник,
Предраг Марковић, с.р.

ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ И ФИНАНСИЈСКО ТРЖИШТЕ

На основу члана 45, а у вези са чланом 44. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003) и члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/2001), решавајући по захтеву ЈУСИТ а.д. Београд за одобрење проспекта за дистрибуцију краткорочних обвезница,

Комисија за хартије од вредности, на седници од 26. маја 2004. године, доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ОДОБРЕЊА ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ ЈАВНОМ ПОНУДОМ

1. Издаваоцу: ЈУСИТ а.д. Београд, даје се одобрење за дистрибуцију I емисије краткорочних обвезница јавном понудом у вредности од 25.000.000,00 динара.
2. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 4/0-04-415/6
У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 45, а у вези са чланом 44. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003) и члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/2001), решавајући по захтеву АГРОЖИВ а.д. Панчево за одобрење проспекта за дистрибуцију краткорочних хартија,

Комисија за хартије од вредности, на седници од 26. маја 2004. године, доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ОДОБРЕЊА ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ ЈАВНОМ ПОНУДОМ

1. Издаваоцу: АГРОЖИВ а.д. Панчево, даје се одобрење за дистрибуцију IV емисије краткорочних хартија јавном понудом у вредности од 20.000.000,00 динара.
2. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 4/0-04-348/7
У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 21, а у вези са чланом 17. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003) и члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/2001), решавајући по захтеву берзанског посредника дилерског и брокерског начина тргованја „Галеника брокер” АД, Земун, Београд за одобрење проспекта за дистрибуцију обвезница,

Комисија за хартије од вредности, на седници од 26. маја 2004. године, доноси

РЕШЕЊЕ

О ОДОБРЕЊУ ПРОСПЕКТА ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ ЈАВНОМ ПОНУДОМ

1. Издаваоцу: Берзански посредник дилерског и брокерског начина тргованја „Галеника брокер” АД, Земун, Београд, одобрава се проспект за дистрибуцију I емисије обвезница у вредности од 25.200.000,00 динара.
2. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 4/0-04-486/8-04
У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 21, а у вези са чланом 17. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003) и члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/2001), решавајући по захтеву Берзанског посредника брокерског начина трговине „Олит брокер” а.д. Београд за одобрење проспекта за дистрибуцију акција,

Комисија за хартије од вредности, на седници од 26. маја 2003. године, доноси

РЕШЕЊЕ

О ОДОБРЕЊУ ПРОСПЕКТА ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ ЈАВНОМ ПОНУДОМ

1. Издаваоцу: Берзанском посреднику брокерског начина трговине „Олит брокер” а.д. Београд, одобрава се проспект за дистрибуцију III емисије акција у вредности од 3.000.000,00 динара.

2. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 4/0-03-516/6-04
У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 21, а у вези са чланом 17. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003) и члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/2001), решавајући по захтеву „ДДОР БАНКА” а.д. из Новог Сада за одобрење проспекта за дистрибуцију акција,

Комисија за хартије од вредности, на седници од 26. маја 2004. године, доноси

РЕШЕЊЕ

О ОДОБРЕЊУ ПРОСПЕКТА ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ ЈАВНОМ ПОНУДОМ

1. Издаваоцу: „ДДОР БАНКА” а.д. из Новог Сада, Булевар Михајла Пупина 12, одобрава се пројекат за дистрибуцију X емисије акција у вредности од 200.000.000,00 динара, односно 20.000 комада обичних акција појединачне номиналне вредности од 10.000,00 динара.

2. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 4/0-03-325/8-04
У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 45, а у вези са чланом 44. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003) и члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/2001), решавајући по захтеву ВЕЛЕФАРМ ЛЕКОВИ д.о.о. Београд за одобрење проспекта за дистрибуцију краткорочних обвезница,

Комисија за хартије од вредности, на седници од 2. јуна 2004. године, доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ОДОБРЕЊА ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ ЈАВНОМ ПОНУДОМ

1. Издаваоцу: ВЕЛЕФАРМ ЛЕКОВИ д.о.о. Београд, даје се одобрење за дистрибуцију IX емисије краткорочних обвезница јавном понудом у вредности од 100.000.000,00 динара.

2. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 4/0-04-322/7
У Београду, 2. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 21, а у вези са чланом 17. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003) и члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/2001), решавајући по захтеву Радио дифузног предузећа „Б92” а.д. из Београда за одобрење проспекта за дистрибуцију акција,

Комисија за хартије од вредности, на седници од 2. јуна 2004. године, доноси

РЕШЕЊЕ

О ОДОБРЕЊУ ПРОСПЕКТА ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ ЈАВНОМ ПОНУДОМ

1. Издаваоцу: Радио дифузно предузеће „Б92” а.д. из Београда, Македонска 22/V, одобрава се пројекат за дистрибуцију III емисије акција у вредности од 118.250.000,00 динара, односно 131.500 комада обичних акција и 105.000 комада приоритетних кумулатив-

них акција без права гласа, појединачне номиналне вредности од 500,00 динара.

2. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 4/0-03-548/7-04
У Београду, 2. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 21, а у вези са чланом 17. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003) и члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/2001), решавајући по захтеву УНИВЕРЗАЛ БАНКЕ а.д. Београд за одобрење проспекта за дистрибуцију акција,

Комисија за хартије од вредности, на седници од 2. јуна 2004. године, доноси

РЕШЕЊЕ

О ОДОБРЕЊУ ПРОСПЕКТА ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ ЈАВНОМ ПОНУДОМ

1. Издаваоцу: УНИВЕРЗАЛ БАНКА а.д. Београд одобрава се пројекат за дистрибуцију XIV емисије акција у вредности од 102.200.000,00 динара.

2. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 4/0-03-543/4-04
У Београду, 2. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 21, а у вези са чланом 17. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003) и члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/2001), решавајући по захтеву Југословенске банке за међународну економску сарадњу а.д. из Београда за одобрење проспекта за дистрибуцију акција,

Комисија за хартије од вредности, на седници од 16. јуна 2004. године, доноси

РЕШЕЊЕ

О ОДОБРЕЊУ ПРОСПЕКТА ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ ЈАВНОМ ПОНУДОМ

1. Издаваоцу: „Југословенска банка за међународну економску сарадњу” а.д. из Београда, Булевар АВНОЈА 121, одобрава се пројекат за дистрибуцију VII емисије акција у вредности од 21.000.000,00 динара, односно 350 комада обичних акција појединачне номиналне вредности од 60.000,00 динара.

2. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 4/0-03-632/5-04
У Београду, 16. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 21, а у вези са чланом 17. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003) и члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/2001), решавајући по захтеву ПРИВРЕДНЕ БАНКЕ БЕОГРАД а.д. из Београда за одобрење проспекта за дистрибуцију акција,

Комисија за хартије од вредности, на седници од 16. јуна 2004. године, доноси

РЕШЕЊЕ

О ОДОБРЕЊУ ПРОСПЕКТА ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ ЈАВНОМ ПОНУДОМ

1. Издаваоцу: „ПРИВРЕДНА БАНКА БЕОГРАД” а.д. из Београда, Булевар ЈНА 4, одобрава се пројекат за дистрибуцију XXI

емисије акција у вредности од 40.000.000,00 динара, односно 2.000 комада обичних акција појединачне номиналне вредности од 20.000,00 динара.

2. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 4/0-03-572/5-04
У Београду, 16. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 21, а у вези са чланом 17. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003) и члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/2001), решавајући по захтеву Берзанског посредника брокерског начина трговине „СРБОБРОКЕР” а.д. из Београда за одобрење проспекта за дистрибуцију акција,

Комисија за хартије од вредности, на седници од 22. јуна 2004. године, доноси

РЕШЕЊЕ

О ОДОБРЕЊУ ПРОСПЕКТА ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ ЈАВНОМ ПОНУДОМ

1. Издаваоцу: Берзански посредник брокерског начина трговине „СРБОБРОКЕР” а.д. из Београда, ул.Добрачина 30, одобрава се проспект за дистрибуцију II емисије акција у вредности од 4.000.000,00 динара, односно 400 комада обичних акција појединачне номиналне вредности од 10.000,00 динара.

2. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 4/0-03-648/7-04
У Београду, 22. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 21, а у вези са чланом 17. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003) и члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/2001), решавајући по захтеву НОВЕ БАНКЕ БЕОГРАД а.д. из Београда за одобрење проспекта за дистрибуцију акција,

Комисија за хартије од вредности, на седници од 23. јуна 2004. године, доноси

РЕШЕЊЕ

О ОДОБРЕЊУ ПРОСПЕКТА ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ ЈАВНОМ ПОНУДОМ

1. Издаваоцу: НОВА БАНКА БЕОГРАД а.д. из Београда Косовска 1, одобрава се проспект за дистрибуцију XIII емисије акција у вредности од 140.000.000,00 динара, односно 14000 комада обичних акција појединачне номиналне вредности од 10.000,00 динара.

2. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 4/0-03-559/14-04
У Београду, 23. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1. и члана 94, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву ALCO BROKER а.д. Београд, са седиштем у Београду, даје се дозвола за обављање делат-

ности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова, послова маркет мејкера, послова портфолио менаџера, послова агента емисије, послова покровитеља емисије и послова инвестиционог саветника.

2. Брокерско-дилерском друштву ALCO BROKER а.д. Београд даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва из тачке 1. овог решења и у делу брокерско-дилерског друштва Филијала ALCO BROKER ЧАЧАК.

3. Послове портфолио менаџера и инвестиционог саветника брокерско-дилерско друштво ALCO BROKER а.д. Београд може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 3, 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

4. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-12-901/10-03
У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1. и члана 94, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву BROKER POINT а.д. Београд, са седиштем у Београду, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова и послова инвестиционог саветника

2. Послове инвестиционог саветника брокерско-дилерско друштво BROKER POINT а.д. Београд може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-12-879/9-03
У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1. и члана 94, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву SAV MONET а.д. Београд, са седиштем у Београду, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова, послова маркет мејкера, послова портфолио менаџера, послова агента емисије, послова покровитеља емисије и послова инвестиционог саветника.

2. Послове портфолио менаџера и инвестиционог саветника брокерско-дилерско друштво SAV MONET а.д. Београд може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 3, 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-03-326/9-04
У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1. и члана 94, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву В&С INVESTMENTS а.д. Нови Сад, са седиштем у Новом Саду, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова, послова маркет мејкера, послова портфолио менаџера, послова агента емисије и послова инвестиционог саветника.

2. Послове портфолио менаџера и инвестиционог саветника брокерско-дилерско друштво В&С INVESTMENTS а.д. Нови Сад може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 3, 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-03-244/7-04

У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву „ТВИ STOCKBROKER” а.д. Београд, са седиштем у Београду, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова, послова маркет мејкера, послова портфолио менаџера, послова агента емисије, послова покровитеља емисије и послова инвестиционог саветника.

2. Послове портфолио менаџера и послове инвестиционог саветника брокерско-дилерско друштво „ТВИ STOCKBROKER” а.д. Београд може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 3, 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-12-867/14-03

У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву „ЈУБМЕС БРОКЕР” а.д. Београд, са седиштем у Београду, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова, послова маркет мејкера, послова портфолио менаџера, послова агента емисије и послова инвестиционог саветника.

2. Послове портфолио менаџера и послове инвестиционог саветника брокерско-дилерско друштво „ЈУБМЕС БРОКЕР” а.д. Београд може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 3,

4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-12-868/12-03

У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву ММК GROUP д.о.о. Ниш, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова и послова инвестиционог саветника.

2. Послове инвестиционог саветника брокерско-дилерско друштво ММК GROUP д.о.о. Ниш може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-03-120/7-04

У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву SENZAL а.д. Београд, са седиштем у Београду, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова, послова маркет мејкера, послова портфолио менаџера, послова агента емисије, послова покровитеља емисије и послова инвестиционог саветника.

2. Послове портфолио менаџера и инвестиционог саветника брокерско-дилерско друштво SENZAL а.д. Београд, може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 3, 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-03-505/7-04

У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву MAKLER INVEST а.д. Београд, са седиштем у Београду, даје се дозвола за обављање делатности

брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова, послова агента емисије и послова инвестиционог саветника.

2. Послове инвестиционог саветника брокерско-дилерско друштво MAKLER INVEST а.д. Београд може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-03-495/6-04
У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1. и члана 94, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву ILIRIKA INVESTMENTS а.д. Београд, са седиштем у Београду, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова и послова инвестиционог саветника

2. Послове инвестиционог саветника брокерско-дилерско друштво ILIRIKA INVESTMENTS а.д. Београд може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-03-351/8-04
У Београду, 26. маја 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву „ГАЛЕНИКА БРОКЕР” а.д. Београд, Земун, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова, послова маркет мејкера, послова портфолио менаџера, послова агента емисије, послова покровитеља емисије и послова инвестиционог саветника.

2. Послове портфолио менаџера и послове инвестиционог саветника брокерско-дилерско друштво „ГАЛЕНИКА БРОКЕР” а.д. Београд, Земун може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 3, 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-12-888/13-03
У Београду, 6. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву НБА БРОКЕР д.о.о. Београд, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског

друштва и то: брокерских послова и послова инвестиционог саветника.

2. Послове инвестиционог саветника брокерско-дилерско друштво НБА БРОКЕР д.о.о. Београд може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-03-324/8-04
У Београду, 16. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву „INTERCITY BROKER” а.д. Београд, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова и послова инвестиционог саветника.

2. Послове инвестиционог саветника брокерско-дилерско друштво „INTERCITY BROKER” а.д. Београд, може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-03-69/12-04
У Београду, 16. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1. и члана 94, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву „M&V INVESTMENTS” а.д. Нови Сад, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова, послова маркет мејкера, послова портфолио менаџера, послова агента емисије, послова покровитеља емисије и послова инвестиционог саветника.

2. Брокерско-дилерском друштву „M&V INVESTMENTS” а.д. Нови Сад даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва из тачке 1. овог решења и у делу брокерско-дилерског друштва Филијала БЕОГРАД.

3. Послове портфолио менаџера и инвестиционог саветника брокерско-дилерско друштво „M&V INVESTMENTS” а.д. Нови Сад може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 3, 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

4. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-12-865/8-03
У Београду, 16. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву „INVEST BROKER” а.д. Београд, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова и послова инвестиционог саветника.

2. Послове инвестиционог саветника брокерско-дилерског друштва „INVEST BROKER” а.д. Београд, може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-12-881/9-03
У Београду, 16. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1. и члана 94, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву LOT INVEST а.д. Ниш, са седиштем у Нишу, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова и послова инвестиционог саветника.

2. Послове инвестиционог саветника брокерско-дилерског друштва LOT INVEST а.д. Ниш може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-03-308/6-04
У Београду, 16. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1. и члана 94, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву AS FINANCIAL CENTER а.д. Београд, са седиштем у Београду, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова и послова инвестиционог саветника

2. Послове инвестиционог саветника брокерско-дилерског друштва AS FINANCIAL CENTER а.д. Београд може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-03-424/8-04
У Београду, 16. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1. и члана 94, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву BELGRADE INDEPENDENT BROKER а.д. Београд, са седиштем у Београду, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова и послова инвестиционог саветника.

2. Послове инвестиционог саветника брокерско-дилерског друштва BELGRADE INDEPENDENT BROKER а.д. Београд може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

3. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-03-310/9-04
У Београду, 16. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1. и члана 94, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву DARIK BROKER а.д. Чачак са седиштем у Чачку, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова, послова маркет мејкера, послова портфолио менаџера, послова агента емисије и послова инвестиционог саветника.

2. Брокерско-дилерском друштву DARIK BROKER а.д. Чачак даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва из тачке 1. овог решења и у делу брокерско-дилерског друштва: Филијала БЕОГРАД.

3. Послове портфолио менаџера и инвестиционог саветника брокерско-дилерског друштва DARIK BROKER а.д. Чачак може почети да обавља када испуни услов из члана 88. ст. 3, 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

4. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-12-861/9-03
У Београду, 22. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

На основу члана 91. став 1. и члана 94, а у вези са чланом 223. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени лист СРЈ”, број 65/2002 и „Службени гласник РС”, број 57/2003),

Комисија за хартије од вредности доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКОГ ДРУШТВА

1. Брокерско-дилерском друштву Дилерско брокерски центар ЧАЧАК – MAX DILL а.д. Чачак, са седиштем у Чачку, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва и то: брокерских послова, дилерских послова, послова маркет мејкера, послова портфолио менаџера, послова агента емисије, послова покровитеља емисије и послова инвестиционог саветника.

2. Брокерско-дилерском друштву Дилерско брокерски центар ЧАЧАК – MAX DILL а.д. Чачак, даје се дозвола за обављање делатности брокерско-дилерског друштва из тачке 1. овог решења и у делу брокерско-дилерског друштва Филијала БЕОГРАД.

3. Послове портфолио менаџера и инвестиционог саветника брокерско-дилерског друштва Дилерско брокерски центар ЧАЧАК – MAX DILL а.д. Чачак може почети да обавља када испуни услов

из члана 88. ст. 3, 4. и 5. Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

4. Ово решење објавиће се у „Службеном гласнику РС”.

Број 5/0-12-861/9-03

У Београду, 22. јуна 2004. године

В.д. председника Комисије,
др **Добросав Миловановић**, с.р.

САДРЖАЈ

	Страна		Страна
2546. Закон о стечајном поступку -----	1	2555. Закон о енергетици -----	70
2547. Закон о Агенцији за лицензирање стечајних уп- равника -----	20	2556. Закон о изменама и допунама Закона о минис- тарствима -----	86
2548. Закон о изменама и допунама Закона о социјал- ној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана	21	2557. Закон о ратификацији Меморандума о разуме- вању и реструктурирању дуга по НФА и ТДФА између Ре- публике Србије и Међународног координационог комитета	87
2549. Закон о порезу на додатну вредност -----	25	2558. Одлука о изменама и допуни Одлуке о избору чланова одбора Народне скупштине Републике Србије --	89
2550. Закон о измени и допуни Закона о порезу на промет -----	33		
2551. Закон о изменама и допунама Закона о порезу на добит предузећа -----	34	Хартије од вредности и финансијско тржиште	
2552. Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање -----	37	Решења о давању одобрења и одобрењу проспекта за дистрибуцију хартија од вредности јавном понудом ----	90 до 92
2553. Закон о играма на срећу -----	43	Решења о давању дозволе за обављање делатности брокерско-дилерског друштва -----	92 до 95
2554. Закон о лековима и медицинским средствима --	54		

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ОБЈАВЉИВАЊУ ТЕКСТОВА И ОГЛАСА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РС”

I

Јавни позиви за прикупљање понуда, општи акти предузећа и других органа и организација, конкурси, огласи за лицитације и сл., за објављивање у „Службеном гласнику Републике Србије” **достављају се поштом или лично** на адресу **Јавно предузеће „Службени гласник”**, 11000 Београд, Улица краља Милутина број 27, или **електронском поштом** на адресу **tender@glasnik.com**

Уз пропратно писмо прилаже се оригинал материјала за објављивање у једном примерку, а пожељно је исти текст доставити и на дискети, ради брже припреме за штампу.

Материјал се доставља **најкасније 8 дана пре објављивања**, а биће објављени само они текстови који су плаћени. Текстови се објављују, по правилу, у првом наредном броју после евидентираних уплата.

Информације о објављивању могу се добити на телефон 011/3346-229, а о плаћању на телефон 011/3346-455, 011/3233-261.

II

У огласном делу „Службеног гласника Републике Србије” могу се огласити:

– **изгубљени документи** (школска сведочанства, дипломе и друга документа) **по цени од 100,00 динара**, по једном документу, односно **70,00 динара** за сваки наредни документ објављен у истом огласу;

– **изгубљени печати и штампиле по цени од 1.000,00 динара** по печату, односно штампилу (као мали огласи у рубрици „Разно”).

Оглас о изгубљеним документима, печатима и штампиле биће објављен ако је:

– примљен у књижама ЈП „Службени гласник” у Београду, Кнеза Милоша 16 и Немањина 22–26, и Новом Саду, Сутјеска 2 (СПЕНС), или

– достављен доказ (копија уплатнице) о извршеној уплати тачног износа накнаде на текући рачун ЈП „Службени гласник” и текст огласа са читко и потпуно унетим подацима за објављивање (име и презиме лица чији је документ, назив документа и издаваоца и сл.).

Оглас за који није достављен потпун и јасан текст не може се објавити, а Предузеће не сноси одговорност за необјављивање.

Текући рачун ЈП „Службени гласник” је **160-14944-58**.

Адреса је: ЈП „Службени гласник”, Краља Милутина 27, 11000 Београд.

Додатна објашњења могу се добити на телефоне: 011/3346-455 и 3233-261.

Издавач: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ

„**СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК**”, Београд, Краља Милутина 27

Директор и главни и одговорни уредник **Милић Мишковић**

Уредник **Желько Ђорац**; технички уредник **Синиша Орсић**; компјутерска обрада текста – Фото-слог „Службеног гласника”
Телефони: (Редакција 334-64-53 и 323-14-88); (Одељење претплате 323-30-37); (Одељење продаје и огласа 334-64-55 и 323-32-61, факс 323-05-80)

ТЕКУЋИ РАЧУН: 160-14944-58

Штампа: Политика Newspapers and Magazines д.о.о., Београд, Македонска 29